

emellertid nämnda post generellt nedräknas med 10 000 kronor och i anslutning därtill posten rörligt tillägg med 1 100 kronor. För nästa budgetår torde anslaget sålunda böra minskas med 6 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 166 900 (+ 600) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 3 000 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 196 200 (— 6 000) kronor;

rörligt tillägg 39 900 (— 600) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(166\,900 + 3\,000 + 196\,200 + 39\,900 =) 406\,000$ kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	166 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	196 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	39 900

Summa kronor 406 000;

b) till Veterinärstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 406 000 kronor.

[59] 2. Veterinärstyrelsen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	62 900	61 392
1950/51 (statsliggaren s. 781) ..	62 900	
1951/52 (förslag)	62 900	

I enlighet med förslag av veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Veterinärstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 62 900 kronor.

[60] 3. Veterinärhögskolan: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 385 000	1 273 636
1950/51 (statsliggaren s. 782)	1 405 000	
1951/52 (förslag)	1 433 000	

Yrkanden. Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 19/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 215 600 kronor till 1 620 600 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar m. m.:	
a. 1 intendent i Ca 29 i st. för Ce 27	736
b. 1 lärare i artificiell insemination i Ce 29 (nu arvode å 11 460 kronor)	3 348
c. 1 förste assistent i artificiell insemination i Ce 24 (nu arvode å 9 000 kronor)	2 460
d. 1 bibliotekarie i Ca 27 i st. för Ce 26	—
e. 4 förste amanuenser i st. för 4 tredje amanuenser	11 328
f. 1 maskinmästare i Ca 17 i st. för 1 maskinist i Ca 14	1 116
g. 1 kassör i Ce 15 i st. för 1 kontorist i Ce 13	576
h. 1 registrator i Ce 15 i st. för 1 kanslibiträde i Ce 11	576
i. 1 kanslibiträde i Ca 11 i st. för 1 kontorsbiträde i Ce 8	936
j. 8 laboratoriebiträden i Ce 8 i st. för Ce 6	4 416
k. Arvoden till styrelsens ordförande och icke självskrivna ledamöter	5 000
2. Personalförstärkningar:	
a. 1 sekreterare i Ce 29 (nu arvode å 1 200 kronor)	13 608
b. 2 laboratorer i Ca 29	29 616
c. 3 förste assistenter i Ce 24	34 380
d. 1 förste amanuens	4 032
e. 1 biblioteksassistent i Ce 15	7 392
f. 1 institutionsvaktmästare i Ca 11	6 228
g. 1 djurskötare i Ce 9	5 592
h. 1 expeditiönsvakt i Ce 9	5 592
i. 6 laboratoriebiträden i Cf 6	28 368
j. 6 kontorsbiträden i Cf 4	25 560
3. Löneklassförändringar och reglerad hefordringsgång	5 113
4. Vikariatsersättningar	19 627
	215 600

Motiv. Högskolestyrelsen framhåller inledningsvis, att den i sina anslagsäskanden i stort sett hållit sig inom den ram, som 1946 års högskoleutredning uppdragit för högskolans upprustning. Styrelsens därutöver framställda yrkanden avse sådana åtgärder, som behöva vidtagas omedelbart för att högskolan skall bli i stånd att på ett tillfredsställande sätt fullfölja sin verksamhet i fråga om forskning och undervisning eller för att högskolans administration skall kunna bemästra och övervinna de svårigheter, som upprustningen av de vetenskapliga avdelningarna visat sig medföra för administrations- och förvaltningspersonalen samt för styrelsens ordförande och högskolans rektor.

Med hänsyn till pågående utredningar i lönefrågor och bebådade lönereg-

leringar för vissa personalgrupper har styrelsen vidare i flera fall avstått från att upprepa tidigare framställda krav på tjänsteförändringar och lönegradsuppflyttningar, vilka styrelsen i och för sig alltjämt anser berättigade. Av samma skäl har styrelsen icke heller ansett sig böra framföra nya sådana krav, som numera blivit aktuella.

1 a—c. De under dessa punkter upptagna förslagen framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår. (Se IX ht 1950 s. 114 samt s. 110 o. 111 under 1 a och b.)

1 d. Tjänsten inrättades den 1 juli 1946. Den bör enligt styrelsens mening överföras till ordinarie stat och med hänsyn till lönegradsplaceringen av likvärdiga bibliotekariebefattningar uppflyttas till lägst 27 lönegraden.

1 e—h. Jämväl dessa förslag framfördes i anslagsäskandena för budgetåret 1950/51 (se IX ht 1950 s. 111 under 1 c och d samt s. 114).

1 i. Å högskolans kassakontor erfordras, förutom kassör med huvudsaklig uppgift att omhändervar bokföringen, bland annat en befattningshavare för uträkning av avlöningar, personalredovisning, fakturagranskning m. m. Under de senaste åren har det visat sig, att kompetent person för befattningen icke kan påräknas stanna i högskolans tjänst, därest förmånligare löneställning än 8 lönegraden icke kan beredas. Styrelsen hemställer därför, att en nu vakant kanslibiträdestjänst i Ca 11 skall få återbesättas och avses för ifrågavarande befattningshavare. I gengäld skulle en kontorsbiträdestjänst i Ce 8 indragas.

1 j. Dessa tjänster tillkommo den 1 juli 1949 och placerades då i Cf 4. Efter ett år uppflyttades de till 6 lönegraden. Styrelsen anser det ofrånkomligt, att de från och med den 1 juli 1951, d. v. s. två år efter inrättandet, skola uppflyttas till lägst lönegrad Ce 8.

1 k. Styrelsen hemställer under denna punkt, att det förslag om ersättning till styrelsens ordförande och övriga icke självskrivna ledamöter, som framlades av överdirektören Bouveng i hans år 1949 avgivna betänkande rörande gemensam styrelse m. m. för veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt, ånyo skall prövas (jfr IX ht 1950 s. 113). Styrelsen ansluter sig till detta förslag utom såtillvida, att den anser dagarvudet för varje sammanträdesdag böra utgå med förslagsvis 50 kronor i stället för 30 kronor.

2 a. Förslaget framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht s. 111 under 2 a.). Styrelsen anser det särskilt viktigt att sekreterartjänsten nu skall inrättas.

2 b. Av de båda laboratorstjänsterna avses den ena för medicinska avdelningen för icke-idisslare och den andra för avdelningen för födoämnesshygien. Den förra tjänsten, som även högskoleutredningen ansett erforderlig, begärdes jämväl i anslagsäskandena för innevarande budgetår (IX ht 1950 s. 111 under 2 b.). Styrelsen framhåller, att behovet av denna tjänst alltjämt kvarstår och under det gångna budgetåret visat sig alltmera trängande. Detta beror främst på att en intensifiering av bekämpandet av svin- och hönssjukdomarna samt den i samband därmed bedrivna ambulatoriska

verksamheten påyrkats. Laboratorstjänsten vid avdelningen för födoämneshygien motiveras med att det är nödvändigt att fördela undervisningsbördan på avdelningen och att öka avdelningens möjligheter till vetenskaplig forskning.

2 c. En av dessa tjänster avses för avdelningen för obstetrik och gynekologi samt en för medicinska avdelningen för idisslare. Tjänsterna begärdes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår, ehuru då å ordinarie stat (se IX ht 1950 s. 112 under 2 c). Yrkandet om den tredje assistenttjänsten sammanhänger med att styrelsen föreslår att ett bakteriologiskt rutinlaboratorium skall inrättas inom avdelningen för bakteriologi och epizootologi. Förslaget framföres emellertid endast reservationsvis, enär Kungl. Maj:t den 22 juni 1950 uppdragit åt en särskild utredningsman, överdirektören G. A. Bouveng, att utreda vissa frågor rörande de bakteriologiska undersökningarna vid högskolan. Sistnämnda assistenttjänst skulle tillföras det ifrågasatta rutinlaboratoriet.

2 d. Den nya förste amanuensbefattningen avses för bearbetning och arkivering av röntgenavdelningens filmmaterial.

2 e och f. Ifrågavarande förslag upptogs jämväl i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1950 s. 112 under 2 d och e). Inrättandet av vaktmästartjänsten betecknas såsom i hög grad angeläget med hänsyn till att avdelningen för farmakologi kommer att erhålla ny institutionsbyggnad.

2 g. Det stora antalet övnings- och försöksdjur å avdelningarna för farmakologi och fysiologi anses påkalla en förstärkning av tjänstepersonalen vid dessa avdelningar. Den föreslagna djurskötarbefattningen avses skola vara gemensam för båda avdelningarna.

2 h. Denna tjänst begärdes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1950 s. 112 under 2 g).

2 i. Av ifrågavarande sex tjänster äro två avsedda för avdelningarna för anatomi och histologi samt för kemi. Den förra av dessa föreslogs även av högskoleutredningen, och båda upptogs i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1950 under 2 h). De övriga fyra tjänsterna skulle tillföras det förut omförmälda bakteriologiska rutinlaboratoriet (två tjänster), avdelningen för födoämneshygien samt patologisk-anatomiska avdelningen. Med hänsyn till nödvändigheten att snarast erhålla kunnig och erfaren personal anser styrelsen, att samtliga sex tjänster böra placeras lägst i lönegrad Cf 6.

2 j. Styrelsen erinrar om att högskoleutredningen upptog tolv nya biträdestjänster för kontorsgöromål men att endast åtta av dessa inrättades vid högskolans upprustning. Detta medförde, att avdelningarna för anatomi och histologi, för bakteriologi och epizootologi, för kemi samt för patologisk anatomi blevo utan den förstärkning av arbetskraft för kontorsgöromål, som högskoleutredningen ansett nödvändig. Styrelsen föreslår nu — liksom i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1950 s. 112 under 2 i) — att dessa tjänster skola inrättas. Härjämte upptager styrelsen två kontorsbiträdestjänster för avdelningarna för farmakologi och födoämneshygien. Behovet av dessa båda tjänster förklaras vara trängande.

3. Ökningen är av automatisk karaktär.

4. De ökade utgifterna för vikariatsersättningar äro beräknade till omkring 10 procent av de äskade ökningarna under punkterna 1 och 2.

Sedermera har överdirektören G. A. Bouveng med skrivelse den 25 oktober 1950 överlämnat en promemoria med utredning och förslag om vissa undersökningar vid veterinärhögskolans avdelning för bakteriologi och epizootologi m. m. I promemorian anför utredningsmannen, att övervägande skäl tala för att huvudparten av de bakteriologiska undersökningar, som erfordras för arbetet vid högskolans övriga avdelningar, jämväl i fortsättningen bör utföras vid avdelningen för bakteriologi och epizootologi. Med nuvarande resurser i fråga om personal och material kan avdelningen dock icke fullgöra denna uppgift utan att samtidigt dess huvuduppgifter åsidosättas. Enligt utredningsmannen blir därför en förstärkning av avdelningens resurser nödvändig. Denna förstärkning bör emellertid tills vidare icke ske genom att ett bakteriologiskt rutinlaboratorium inrättas utan genom att avdelningens personal utökas och dess anslag till materiel m. m. uppräknas. I anslutning härtill föreslår utredningsmannen, att avdelningens personal från och med budgetåret 1951/52 skall förstärkas med en förste assistent, ett laboratoriebiträde och en vaktmästare. Kostnaderna härför beräknas till 24 500 kronor. Avdelningens materielanslag anses böra höjas med 4 500 kronor.

Enligt utredningsmannens förslag böra sålunda kostnaderna för ifrågavarande undersökningar bestridas över högskolans avlönings- och materielanslag. Utredningsmannen framhåller i anslutning härtill, att varje tänkbar annan anordning är behäftad med brister i principiellt avseende och kan förutses komma att möta stora svårigheter vid genomförandet. Han uttalar emellertid samtidigt, att en höjning av avgifterna vid högskolans stationära kliniker kan tillföra statsverket ökade inkomster av högskolans rörelse. Med hänsyn härtill föreslås, att högskolestyrelsen i sådant syfte skall anbefallas att verkställa en översyn av dessa avgifter. Härvid bör dock beaktas att beträffande djurslag, vilka äro betydelsefulla för jordbruket, sådana höjningar icke vidtagas som kunna befaras än ytterligare skärpa bristen på nödvändigt kliniskt material för undervisningen. Enligt utredningsmannen bör i första hand övervägas en höjning av poliklinikavgiften för hund och katt. Denna avgift synes kunna höjas med en krona, utan att detta inverkar på besöksfrekvensen. Härigenom kan statsverket beräknas få en merinkomst å omkring 12 000 kronor per år.

Utredningsmannen påpekar vidare, att övriga avdelningar böra iakttaga återhållsamhet med att anlita den bakteriologiska avdelningen. I annat fall kan om någon tid uppstå samma situation, som föranlett ifrågavarande utredning.

Utredningsmannen framhåller slutligen, att riksdagens bemyndigande bör inhämtas till att genomföra förstärkningen av bakteriologiska avdelningens resurser redan under innevarande budgetår.

I sin promemoria berör utredningsmannen även verksamheten vid den patologisk-anatomiska avdelningen. Han framhåller, att vid denna avdel-

ning förekomma problem liknande dem, som givit upphov till ifrågavarande utredning beträffande den bakteriologiska avdelningen. Den service, som förstnämnda avdelning har att bestå andra avdelningar vid högskolan, inkräktar nämligen väsentligen på avdelningens möjligheter att fullgöra sina uppgifter beträffande forskning och undervisning. Utredningsmannen har ansett sig icke kunna förbigå detta problem, enär i motsatt fall utredningsresultatet knappast kan betecknas såsom fullt rättvisande. För sin del finner utredningsmannen, att nu berörda förhållanden böra leda till att även den patologiska avdelningens resurser skola förstärkas. I enlighet härmed föreslås, att avdelningen från och med budgetåret 1951/52 skall erhålla ytterligare ett tekniskt biträde och att dess materielanslag skall höjas med 1 000 kronor. Kostnaderna för det tekniska biträdet upptagas till 4 800 kronor.

I utlåtande över utredningsmannens promemoria anför *statskontoret* bland annat, att säkrare hållpunkter böra finnas att bedöma frågan om antalet undersökningar vid bakteriologiska avdelningen kan nedbringas, innan ytterligare personal anställs och i vart fall innan pensionsberättigande tjänster inrättas för här avsedda arbetsuppgifter. Därest emellertid en ökning av personalen finnes vara ofrånkomlig, bör förstärkningen enligt ämbetsverkets mening i avvaktan på ytterligare erfarenhet begränsas till ett ytterligare laboratoriebiträde i lönegrad Cg 11.

Styrelsen för veterinärhögskolan (remissutlåtande 11/12 1950) anser liksom utredningsmannen, att man under nuvarande förhållanden icke bör inrätta ett bakteriologiskt rutinlaboratorium vid den bakteriologiska avdelningen utan att man bör inskränka sig till att öka avdelningens arbetskrafter och materielanslag. Beträffande den av utredningsmannen föreslagna personalökningen anför styrelsen, att det kan ifrågasättas om tillräckligt bärande skäl andragits för att inrätta ytterligare en förste assistenttjänst. Däremot finner styrelsen en ny laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Cf 6 nödvändig. I fråga om vaktmästartjänsten ställer sig styrelsen synnerligen tveksam men förordar dock att den skall inrättas. Den anses dock icke böra placeras högre än i lönegrad Ce 9. Den föreslagna ökningen av materielanslaget med 4 500 kronor finner styrelsen vara synnerligen knappt tilltagen.

Av högskolestyrelsens ledamöter ha professorerna Henschen och Hjärke anmält avvikande mening och uttalat, att vägande skäl icke förebragts för inrättande av laboratoriebiträdes- och vaktmästartjänsterna.

Departementschefen.

Jag torde först få behandla de av överdirektören Bouveng framlagda förslagen och därmed sammanhängande spörsmål.

Såsom framgår av det föregående utföras de bakteriologiska undersökningar, som erfordras vid högskolans övriga avdelningar, vid avdelningen för bakteriologi och epizootologi. Vid beräkningen av personalbehovet för nämnda avdelning i samband med högskolans upprustning utgick man också från att detta system skulle tillämpas. Ifrågavarande undersökningar ha emellertid sedermera ökat högst avsevärt i omfattning. Enligt vad utred-

ningsmannen framhållit kan avdelningen sålunda numera icke verkställa alla de undersökningar som påfordras utan att samtidigt åsidosätta sina huvuduppgifter i fråga om forskning och undervisning. Detta är givetvis otillfredsställande. Det torde därför vara ofrånkomligt, att en ändring härutinnan kommer till stånd.

Beträffande frågan om de lämpligaste åtgärderna i sådant syfte delar jag i stort sett utredningsmannens uppfattning. Även jag utgår sålunda från att undersökningarna också i fortsättningen skola utföras vid den bakteriologiska avdelningen. För att nyssnämnda missförhållanden skola undanröjas kräver detta att avdelningens resurser skola förstärkas. Såsom utredningsmannen uttalat torde emellertid denna förstärkning åtminstone tills vidare icke böra ske genom att ett särskilt rutinlaboratorium inrättas vid avdelningen. I stället bör dess personal utökas och dess årsanslag till materiel höjas. Vad angår personalförstärkningen anser jag det dock tillräckligt med en vaktmästare i Cg 9 och ett laboratoriebiträde i Cf 4. Detta medför en kostnadsökning å 9 900 kronor. Det ökade årliga medelsbehovet till materiel torde i enlighet med vad utredningsmannen anført kunna beräknas till 4 500 kronor. Till frågan om anvisande av sistnämnda belopp återkommer jag under högskolans materielanslag.

De förstärkningar av den bakteriologiska avdelningens resurser, som jag nu föreslagit, böra genomföras från och med nästa budgetår. I motsats till utredningsmannen anser jag det sålunda icke vara nödvändigt att vidtaga berörda åtgärder redan under innevarande budgetår. Jag vill i detta sammanhang även understryka utredningsmannens uttalande, att högskolans övriga avdelningar böra iakttaga återhållsamhet med att anlita den bakteriologiska avdelningen.

I likhet med utredningsmannen anser jag en höjning av avgifterna vid högskolans stationära kliniker böra övervägas såsom compensation för de utgiftsökningar som nyss föreslagits. Såsom utredningsmannen uttalat torde det böra ankomma på högskolestyrelsen att verkställa erforderlig utredning i ämnet. Härvid böra beaktas de synpunkter, som utredningsmannen anført på frågan. Man torde emellertid redan nu böra utgå ifrån att den av utredningsmannen ifrågasatta höjningen av poliklinikavgiften för hund och katt kommer till stånd. Härigenom kunna inkomsterna av högskolans rörelse beräknas öka med omkring 12 000 kronor om året. Utgiftsökningen på grund av den föreslagna förstärkningen av den bakteriologiska avdelningens resurser skulle sålunda bliva obetydlig. Till frågan om avgiftshöjningens inverkan på beräkningen av högskolans omkostnadsanslag återkommer jag vid behandlingen av nämnda anslag.

Vad slutligen angår utredningsmannens förslag om förstärkning jämväl av den patologisk-anatomiska avdelningens resurser kan jag icke tillstyrka detsamma. Enligt min mening synas de anmärkta svårigheterna vid denna avdelning icke vara så påtagliga som vid den bakteriologiska avdelningen. I vart fall torde de icke för närvarande motivera någon särskild åtgärd.

Jag torde härefter få övergå till högskolestyrelsens anslagsäskanden.

Högskolestyrelsen har även i år föreslagit åtskilliga tjänsteförändringar och personalförstärkningar. Till största delen ha dessa begärts redan vid tidigare tillfällen utan att vinna bifall. Även om, såsom jag framhöll i föregående års statsverksproposition (IX ht s. 115), det i och för sig vore önskvärt att åtminstone vissa av förslagen kunde genomföras, kan jag dock icke heller i år tillmötesgå styrelsens önskemål annat än i mycket begränsad utsträckning.

Med hänsyn till den ökning av de administrativa göromålen, som inträtt på grund av högskolans upprustning, synes behov föreligga av sekreterarhjälp vid högskolan. Jag kan dock icke tillstyrka förslaget att en särskild sekreterartjänst skall inrättas. I stället vill jag föreslå, att det nuvarande sekreterararvodet skall höjas med 1 800 kronor till 3 000 kronor. Härigenom torde det bli möjligt att förvärva en administrativt utbildad arbetskraft, vilken såsom bisyssla kan ombesörja sekreterargöromålen hos lärarkollegiet och delvis sekreterarbetet åt högskolans styrelse. Vidare vill jag tillstyrka, att ytterligare en laboratoriebiträdestjänst i Cf 4 vid avdelningen för anatomi och histologi skall inrättas. Detta medför en kostnadsökning å 4 300 kronor. Jag delar även högskolestyrelsens uppfattning att åtta laboratoriebiträden i Ce 6 böra uppflyttas till Ce 8. Uppflyttningen synes dock böra ske efter de grunder, som tillämpas beträffande kontorspersonal i reglerad befordringsgång. Kostnadsökningen på grund av detta förslag kan uppskattas till 2 200 kronor. Mot högskolestyrelsens uppskattning av det ökade medelsbehovet, sammanlagt 5 100 kronor, på grund av beräknade löneklassförändringar och den reglerade befordringsgången, har jag icke något att erinra. Till vikariatsersättningar torde en med 2 500 kronor ökad medelsanvisning vara tillräcklig.

Såsom jag anförde i fjol bör frågan om arvode till högskolestyrelsens ordförande och ledamöter prövas i ett större sammanhang. Denna fråga torde icke heller nu kunna upptagas till behandling. Styrelsens framställning på denna punkt torde sålunda för närvarande ej böra föranleda någon åtgärd.

I enlighet med vad chefen för civildepartementet under för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslagit beträffande löneställningen för viss maskinist- och eldarpersonal böra en tjänst som maskinist av 2:a klass i Ca 13 samt två tjänster såsom eldare av 1:a klass i Ca 10 och två tjänster såsom eldare av 2:a klass i Ca 9 och Ce 9 utbytas mot respektive en maskinmästartjänst i Ca 17, en reparatörstjänst i Ca 13, en reparatörstjänst i Ca 11, en eldartjänst i Ca 10 samt en eldartjänst i Ce 10. Vidare bör maskinisttjänsten i Ca 14 å övergångsstat indragas. Kostnaderna för dessa personalförändringar kunna beräknas till 2 200 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör högskolans avlöningsanslag höjas med sammanlagt 28 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 614 000 (+ 3 300) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 131 500 (+ 1 800) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 549 000 (+ 20 200) kronor;

rörligt tillägg 138 500 (+ 2 700) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (614 000 + 131 500 + 549 000 + 138 500 =) 1 433 000 kronor.

Å personalförteckningen för högskolan böra en tjänst såsom maskinist av 2:a klass i lönegrad Ca 13, två tjänster såsom eldare av 1:a klass i lönegrad Ca 10 samt en tjänst som eldare av 2:a klass i lönegrad Ca 9 utbytas mot respektive en maskinmästartjänst i lönegrad Ca 17, en reparatörstjänst i lönegrad Ca 13, en reparatörstjänst i lönegrad Ca 11 samt en eldartjänst i lönegrad Ca 10. Vidare bör den å övergångsstat uppförda tjänsten såsom maskinist i lönegrad Ca 14 utgå.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för veterinärhögskolan, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	614 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	131 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	549 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	138 500

Summa kronor 1 433 000;

c) till Veterinärhögskolan: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 433 000 kronor.

[61] 4. Veterinärhögskolan: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	163 000	210 691
1950/51 (statsliggaren s. 784) ..	185 100	
1951/52 (förslag)	173 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 19/7 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Vid behandlingen av högskolans avlöningsanslag har jag uttalat, att en höjning av poliklinikavgiften för hund och katt med en krona bör genomföras. Den årliga ökningen av inkomsterna från högskolans rörelse på grund härav uppskattades till 12 000 kronor. Härigenom minskar medelsbehovet under förevarande anslag med nämnda belopp. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med (185 100 — 12 000 =) ett avrundat belopp av 173 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 173 000 kronor.

[62] 5. Veterinärhögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	150 000	147 284
1950/51 (statsliggaren s. 784) ..	175 000	
1951/52 (förslag)	179 500	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 19/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 50 000 kronor till 225 000 kronor. De föreslagna höjningarna framgå av följande sammanställning.

	Anvisat 1950/51	Föreslagen ökning
Avd. för anatomi och histologi:		
Inköp av djur	4 500	500
» » avelsbiologi och husdjurshygien	11 500	1 500
» » bakteriologi och epizootologi: Bakteriologiska rutinlaboratoriet	—	10 000
» » farmakologi	9 500	500
» » fysiologi	11 500	1 500
» » födoämneshygien	9 500	500
» » kemi	9 500	500
» » kirurgi	6 500	1 500
Kliniskt material	1 500	8 500
» » obstetrik och gynekologi	5 000	3 000
Kliniskt material	4 000	4 000
Medicinska avdelningen för idisslare	6 500	1 500
Kliniskt material	4 000	4 000
Medicinska avdelningen för icke-idisslare	5 200	2 800
Kliniskt material	7 000	3 000
Patologisk-anatomiska avdelningen	10 500	2 500
Röntgenavdelningen	2 000	3 000
Exkursioner	1 600	400
Specialföreläsningar	—	800

Summa kronor 50 000

M o t i v. Såsom framgår av sammanställningen begäres under de fyra anslagsposterna till kliniskt material en ökning å tillhopa 19 500 kronor. Till stöd härför anför styrelsen att djurmaterialet å de stationära klinikerna är synnerligen ensidigt. Detta beror framför allt på allmänhetens obenägenhet att påtaga sig ansvaret för vård- och transportkostnaderna. Djurmaterialet består sålunda huvudsakligen av — förutom nötkreatur — rid- och kapplopningshästar samt hundar i stället för de djurslag, som den praktiserande veterinären möter i sin verksamhet och som äro av nationalekonomisk betydelse för landet, nämligen arbetshästar, svin, fjäderfä och pälsdjur.

Inrättandet av det under avlöningsanslaget föreslagna bakteriologiska rutinlaboratoriet nödvändiggör enligt styrelsen ett årligt materielanslag å minst 10 000 kronor.

Den för patologisk-anatomiska avdelningen begärda ökningen å 2 500 kronor avser dels kostnaderna för sådana demonstrationer av obduktionsfall, som prövas vara av värde för undervisningen, dels kostnaderna för obduktioner och andra undersökningar, vilka avdelningen stadgeenligt har att utföra för högskolans kliniker och för praktiserande veterinärer.

Återstående 18 000 kronor av den föreslagna ökningen hänföra sig till tretton olika anslagsposter, vilka efter ökningen skulle komma att uppgå till samma belopp, som högskoleutredningen upptagit.

Departementschefen.

Jag torde få erinra, att anslaget uppräknades med 25 000 kronor för innevarande budgetår. Med hänsyn härtill och till nuvarande ekonomiska läge kan jag icke tillstyrka någon annan höjning av anslaget än den, som påkallas av det under högskolans avlöningsanslag framlagda förslaget rörande förstärkning av den bakteriologiska avdelningens resurser. I anslutning till vad jag därvid anförde bör årsanslaget till nämnda avdelning höjas med 4 500 kronor. Anslaget bör alltså upptagas med $(175\,000 + 4\,500 =)$ 179 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, styrelsen för veterinärhögskolan att sedermera bestämma anslagets närmare fördelning å olika institutioner och ändamål.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 179 500 kronor.

[63] 6. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	9 000	9 000
1950/51 (statsliggaren s. 785)	9 000	
1951/52 (förslag)	9 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 19/7 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med 15 000 kronor. Av detta belopp beräknas för bokinköp

5 000 kronor, för tidskrifter 6 000 kronor, för bokbindning 3 500 kronor och för biblioteksutensilier 500 kronor.

Enligt min mening bör anslaget uppföras med oförändrat belopp av 9 000 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 9 000 kronor.

[64] 7. Veterinärhögskolan: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	31 000	16 450
1950/51 (statsliggaren s. 785) ...	31 000	
1951/52 (förslag)	31 000	

I enlighet med förslag av *styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 19/7 1950) torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 31 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 31 000 kronor.

[65] 8. Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	6 000	15 064
1950/51 (statsliggaren s. 785)	6 000	
1951/52 (förslag)	6 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 19/7 1950) hemställer, att anslaget i enlighet med högskoleutredningens förslag skall upptagas med 9 000 kronor.

I avvidan på närmare erfarenhet rörande medelsåtgången torde anslaget för nästa budgetår kunna uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

[66] 9. Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	175 000	115 666
1950/51 (statsliggaren s. 786) ..	63 000	
1951/52 (förslag)	240 500	

1.	Avd. för farmakologi:	utrustning		146 540	
		inredning		64 784	
2.	» »	fysiologi:	utrustning		45 000
		inredning		116 234	
3.	» »	hovsjukdomar:	inredning		6 500
4.	» »	kirurgi:	inredning		50 000
5.	Medicinska avd. för icke-idisslare			5 000	
6.	Avd. för bakteriologi och epizootologi			20 000	
7.	Undervisningen i parasitologi			4 000	
8.	Telefonväxel			29 500	
				487 558	

För inredning av en nybyggnad för avdelningarna för farmakologi, fysiologi och födoämneshygien upptog högskoleutredningen 208 000 kronor. Under hänvisning till att beslut numera fattats om att uppföra en ny institutionsbyggnad för avdelningarna för farmakologi och för fysiologi hemställer styrelsen, att till inredning för dessa avdelningar skola anvisas 64 784 respektive 116 234 kronor.

4. I samband med anslagsäskandena å kapitalbudgeten för nästa budgetår förordar styrelsen, att en första etapp i den om- och tillbyggnad av kirurgiska avdelningens lokaler, som ingick i högskoleutredningens förslag, skall igångsättas. För inredning av denna byggnad upptog högskoleutredningen 144 000 kronor. Styrelsen beräknar, att av detta belopp 50 000 kronor behöva anvisas för nästa budgetår.

6. Av det under denna punkt upptagna beloppet avses 15 000 kronor för inredning av ett viruslaboratorium — sådant saknas nu helt — samt för apparatur för virologisk forskning och undervisning (sterilamps, mikroskop, centrifuger, äggkläckningsmaskin, borrapparatur m. m.). Styrelsen fram-

håller, att de begärda medlen oundgängligen behövas för det virologiska arbetet. Återstående 5 000 kronor äro beräknade för inredning av det ifrågasatta rutinlaboratoriet.

7. För undervisning i parasitologi erfordras anskaffande av mikroskop och centrifug m. m.

8. Styrelsen erinrar om att den för innevarande budgetår under omkostnadsanslaget begärde 29 500 kronor till en telefonväxel (se IX ht 1950 s. 116). Då tillkomsten av beslutade nya institutionsbyggnader kommer att ytterligare skärpa behovet härav, anser sig styrelsen böra upprepa ifrågasatt anslagsäskande. Telefoncentralen skulle inrymmas i en ny portvaktsbyggnad, vartill styrelsen begär medel å kapitalbudgeten för nästa budgetår.

Departementschefen.

I likhet med högskolestyrelsen anser jag, att medel nu böra anvisas till inredning och utrustning av den vid föregående års riksdag beslutade nybyggnaden för de båda avdelningarna för farmakologi och fysiologi. En medelsanvisning i den omfattning högskolestyrelsen ifrågasatt torde emellertid icke erfordras för nästa budgetår. Jag föreslår, att ett belopp av 225 000 kronor skall avses för ändamålet. Jag förutsätter härvid att beloppet i första hand skall användas till erforderlig inredning av institutionslokalerna samt att man skall söka att såvitt möjligt hålla inredningskostnaderna inom den ram, som högskoleutredningen angivit. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, högskolestyrelsen att med denna utgångspunkt bestämma om den närmare dispositionen av beloppet. Vid behandlingen av anslagsäskandena å kapitalbudgeten har jag för avsikt att tillstyrka styrelsens förenämnda förslag att medel skola anvisas till ombyggnad av två stallrum till lokal för fjäderfä. I anslutning härtill förordar jag, att ett belopp av 5 000 kronor skall beräknas för inredning och utrustning av denna lokal. Vidare kan jag biträda förslagen om anvisande av 6 500 kronor till inredning av rum för hovslagarelever samt av 4 000 kronor för inköp av mikroskop och centrifug m. m. till undervisningen i parasitologi. Övriga anslagsäskanden anser jag mig däremot icke kunna tillstyrka.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle till inredning och utrustning vid veterinärhögskolan för nästa budgetår behöva anvisas tillhoppa $(225\,000 + 5\,000 + 6\,500 + 4\,000 =)$ 240 500 kronor. I jämförelse med anslagsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 177 500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 240 500 kronor.

[67] 10. Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	122 300	124 304
1950/51 (statsliggaren s. 786) ..	123 700	
1951/52 (förslag)	111 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 19/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 1 900 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. 1 kanslibiträde i Ce 11 i st. för ett biträde för kamerala göromål med arvode å 2 000 kronor	3 725	
2. 1 djursjukvårdare, tillika vaktmästare, i Ce 11 i st. för 1 djursjukvårdare i Ce 9	280	
3. 1 hovslagare i Ce 9 i st. för 1 instruktionssmed i Ce 16 ..		2 860
4. Löneklassförändringar	755	
	4 760	2 860
	+ 1 900	

M o t i v. 1. Detta förslag framställdes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1950 s. 122).

2. Djursjukvårdaren å kliniken måste anlitas för krävande och kvalificerade uppgifter i klinikverksamheten ävensom för ett stort antal vaktmästargöromål. Tjänsten bör därför ombildas till en tjänst såsom djursjukvårdare, tillika vaktmästare, i lönegrad Ce 11. Styrelsen erinrar tillika om att motsvarande befattningshavare vid försöksavdelningen har denna löneställning.

3. Innehavaren av den å övergångsstat upptagna befattningen såsom instruktionssmed beräknas avgå med pension under våren 1951. Styrelsen anser, att ytterligare en hovslagare i Ce 9 måste anställas i stället för instruktionssmeden, om hovslageriverksamheten skall kunna bedrivas effektivt.

Departementschefen.

I nuvarande läge anser jag mig icke kunna tillstyrka de personalförändringar, som högskolestyrelsen föreslagit. I enlighet härmed bör beträffande inrättningens personal endast vidtagas den ändringen, att den å övergångsstat upptagna tjänsten såsom instruktionssmed med hänsyn till innehavarens pensionering bör utgå. Detta medför en minskning av medelsbehovet under anslaget med 8 000 kronor. Vidare bör icke-ordinarieposten generellt nedsättas med 5 000 kronor och i anslutning därtill posten rörligt tillägg med 500 kronor. Å andra sidan bör emellertid anslaget höjas med ett avrundat belopp av 800 kronor till följd av löneklassförändringar. För nästa budgetår skulle anslaget alltså kunna minskas med sammanlagt 12 700 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 400 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 99 200 (— 11 400) kronor;

rörligt tillägg 10 400 (—1 300) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med $(1\,400 + 99\,200 + 10\,400 =)$ 111 000 kronor.

Å personalförteckningen för veterinärrättningen i Skara bör en tjänst såsom instruktionssmed å övergångsstat utgå.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ur personalförteckningen för veterinärrättningen i Skara avföra en tjänst såsom instruktionssmed å övergångsstat;

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	99 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	10 400

Summa kronor 111 000;

c) till Veterinärrättningen i Skara: Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 111 000 kronor.

[68] 11. Veterinärrättningen i Skara: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	24 400	29 735
1950/51 (statsliggaren s. 787) ...	24 400	
1951/52 (förslag)	28 800	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 19/7 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 24 400 kronor. I samband härmed föreslår styrelsen, att å ena sidan inkomsterna från kliniken och smedjan samt från försöksjordbruket och skogen vardera skola uppräknas med 1 000 kronor till 55 000 respektive 44 900 kronor, men att å andra sidan utgifterna för underhåll och nyanskaffning av inventarier och instrument vid kliniken och smedjan samt för försöksjordbruket och skogen likaledes i vartdera fallet skola höjas med 1 000 kronor till 4 000 respektive 51 100 kronor. Ökningen av de båda utgiftsposterna motiveras med att möjligheterna till underhåll och vård av klinikens instrumentutrustning behöva förbättras och med att mera planmässig och rationell skogsvård erfordras. Överskottet å inrättningens rörelse uppskattas sålunda till oförändrat belopp av 5 600

kronor. Samtidigt framhåller emellertid styrelsen, att inkomsterna av smedjan böra nedräknas med minst 4 400 kronor, därest den under avlöningsanslaget föreslagna hovslagartjänsten icke inrättas.

Departementschefen.

Vid behandlingen av inrättningens avlöningsanslag har jag förklarat mig icke kunna tillstyrka förslaget att inrätta en ny hovslagartjänst i stället för den tjänst såsom instruktionssmed, vars innehavare väntas bli pensionerad före ingången av nästa budgetår. Med hänsyn härtill torde man böra räkna med en viss minskning av inkomsterna från inrättningens smedja. I likhet med högskolestyrelsen anser jag, att denna minskning kan uppskattas till 4 400 kronor. Då styrelsens förslag till stat för inrättningens rörelse ej heller i övrigt föranleder någon erinran från min sida, skulle alltså överskottet å rörelsen under nästa budgetår nedgå till (5 600 — 4 400 =) 1 200 kronor. Detta medför, att ifrågavarande anslag bör höjas med 4 400 kronor till 28 800 kronor för budgetåret 1951/52. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för inrättningen ävensom ny stat för dess rörelse.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 28 800 kronor.

[69] 12. Veterinärinrättningen i Skara: Inredning och utrustning.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	75 000	60 575
1950/51 (statsliggaren s. 788) ..	14 700	
1951/52 (förslag)	12 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 19/7 1950) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 12 000 kronor. Anslaget avses för inköp av en ny traktor i stället för den nuvarande, som är tio år gammal och försliten.

Jag biträder högskolestyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Inredning och utrustning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 kronor.

[70] *Veterinärinrättningen i Skara: Byggnadsarbeten.* Under denna anslagsrubrik anvisade 1947 års riksdag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 ett reservationsanslag av 61 500 kronor (prop. nr 2, bil. 6, p. 3;

r. skr. nr 15). Anslaget avsågs att jämte vissa andra medel å tillhoppa 108 750 kronor — hästförsäljningsmedel och behållna försäljningsmedel av vissa veterinärinrättningens fastigheter — disponeras för bland annat uppförande av två nya bostadshus åt klinikchefen och försöksledaren. Den 18 juli 1947 beslöt emellertid Kungl. Maj:t, att med utförandet av byggnadsarbetena skulle tills vidare anstå.

I proposition nr 90 till 1949 års riksdag angående anslag för budgetåret 1949/50 till veterinärinrättningen i Skara m. m. uttalade härefter föredragande departementschefen bland annat, att några nybyggnader eller mera genomgripande ombyggnader vid inrättningen icke för det dåvarande borde komma i fråga. Däremot kunde det, såsom statens sakrevision anförde i den utredning som låg till grund för propositionen, övervägas att efter viss restaurering av huvudbyggnaden dit förlägga platschefens bostad och eventuellt även expeditions- och andra lokaler för inrättningens båda avdelningars gemensamma behov. Innan ställning toges till frågan, borde emellertid utredning ske rörande kostnaderna för en sådan restaurering. Mot dessa uttalanden gjorde riksdagen icke någon erinran (skr. nr 335). I anledning av uttalandena hemställde därpå styrelsen för veterinärhögskolan hos byggnadsstyrelsen om sådan utredning. Därvid borde jämförelse ske med nuvarande kostnader för uppförande av ett av de planerade bostadshusen, tidigare kostnadsberäknat till cirka 54 000 kronor.

Sedermera har 1950 års riksdag medgivit, att förenämnda reservationsanslag å 61 500 kronor må under budgetåret 1950/51 användas för det med anslaget avsedda ändamålet (IX ht 1950, p. 71; r. skr. nr 9).

Av anslaget och övriga i det föregående omförmälda medel kvarstå odisponerade 153 250 kronor.

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 15/6 1950) hemställer nu, att av sistnämnda belopp 135 000 kronor skola få användas till restaurering m. m. av veterinärinrättningens huvudbyggnad i enlighet med ett förslag i ämnet, som byggnadsstyrelsen uppgjort i anledning av högskolestyrelsens förutnämnda begäran därom. Förslaget har bifogats högskolestyrelsens framställning. Vid denna ha härjämte fogats yttranden från nämnden för veterinärinrättningen i Skara, platschefen vid inrättningen, riksantikvarieämbetet samt apotekarsocietetens direktion. Över framställningen ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Skaraborgs län och byggnadsstyrelsen. Länsstyrelsen har tillika överlämnat yttranden från länsveterinären och landsantikvarien.

Av utredningen i ärendet må här återgivas följande.

Byggnadsstyrelsens förslag innebär, att i veterinärinrättningens huvudbyggnad skola inredas bostad för platschefen och ett biträde samt expeditions- och andra lokaler för inrättningens behov. Vidare omfattar förslaget allmänna arbeten inom byggnaden av huvudsakligen underhållskaraktär. Kostnaderna för förslagets genomförande beräknar byggnadsstyrelsen till cirka 135 000 kronor. Av detta belopp belöpa 60 000 kronor å platschefens

bostad. I anslutning härtill meddelar styrelsen, att kostnaderna för uppförande av ett av de tidigare planerade bostadshusen vid nuvarande prisläge kunna uppskattas till 60 000 kronor.

För egen del anför byggnadsstyrelsen, att huvudbyggnaden har ett visst kulturhistoriskt värde, varför ett iståndsättande av densamma i och för sig vore önskvärt. Emellertid finner styrelsen de härmed förbundna kostnaderna vara så mycket högre än kostnaderna för uppförande av en av de fristående bostadsbyggnaderna, att den icke anser sig kunna tillstyrka att de disponibla medlen användas för sådant ändamål.

Nämnden för veterinärinrättningen i Skara framhåller, att en restaurering av huvudbyggnaden under alla förhållanden är nödvändig, därest densamma skall bibehållas för framtiden. Att låta byggnaden ytterligare förfalla tills den blir oreparerbar och måste rivas är en allvarlig försummelse. Enligt nämnden är det emellertid icke endast kulturhistoriska skäl och pietetsskäl som motivera en restaurering. Inrättningen är nämligen i trängande behov icke blott av bostad för platschefen utan även av expediti- och bibliotekslokaler för den kliniska avdelningens och försöksavdelningens gemensamma behov. Båda dessa ändamål skulle bli tillgodosedda genom den ifrågasatta restaureringen. Härjämte skulle vinnas bostad för expediti- och utrymme för uppmontering i sin ursprungliga miljö av inrättningens unika och ur kulturhistorisk och veterinärmedicinsk synpunkt ytterst värdefulla apoteksinventarier, som nu av brist på utrymme förvaras i lårar. Nybyggnad av en bostadsvilla enligt byggnadsstyrelsens förslag tillgodoser däremot endast behovet av bostad för platschefen men icke övriga angivna behov. Det torde icke heller vara möjligt att inplacera villan i inrättningens miljö utan att störa dennas stilenliga prägel. På grund av det anförda ansluter sig nämnden till byggnadsstyrelsens restaureringsförslag, dock med förbehåll av viss närmare angiven detaljändring. Slutligen påpekar nämnden, att byggnadsstyrelsen icke berört huru det skulle förfaras med huvudbyggnaden, om restaureringsförslaget slopades och i stället bostadsvillan uppfördes.

Platschefen, som tillika är klinikchef, tillstyrker restaureringsförslaget. Han framhåller särskilt angelägenheten av att klinikavdelningens hela personal erhåller tjänstebostad inom inrättningen och att en gemensam expedition med kassakontor anordnas. Han upplyser därvid, att han själv måst hyra bostad åtta kilometer från Skara, enär klinikchefens lägenhet måst ställas till assistentens förfogande och bostadslägenhet ej stått att uppbringa i staden. Beträffande den nya bostadsvillan anmärkes, att denna varken i fråga om planlösning, utrymme eller byggnadsbeskrivning är godtagbar. Även i förevarande fall borde nämligen Sveriges veterinärförbunds minimikrav på bostadsutrymme i tjänstebostad för distriktsveterinär sättas såsom norm för bostadens storlek.

Riksantikvarieämbetet uttalar, att huvudbyggnaden äger ett sådant kulturhistoriskt värde, att ämbetet ansett sig böra påyrka dess upptagande i förteckningen över byggnadsminnesmärken i statens ägo. För miljön i Skara

måste den anses äga den allra största betydelse. Ämbetet finner det därför väl motiverat att ekonomiska uppoffringar göras för att iståndsätta och inreda byggnaden på sådant sätt att den kan bevaras för framtiden. Byggnadsstyrelsens förslag synes ämbetet väl lämpat att läggas till grund för dessa arbeten. Med hänsyn till det anförda tillstyrker ämbetet, att huvudbyggnaden skall restaureras i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda förslag.

Apotekarsocietetens direktion tillstyrker restaureringsförslaget.

Styrelsen för veterinärhögskolan understryker vikten av att frågan om bostad för inrättningens platschef snarast löses och av att samtidigt därmed erforderliga expeditions- och bibliotekslokaler ställas till inrättningens förfogande. Vidare hänvisar styrelsen till vad som anförts angående betydelsen av att huvudbyggnaden bevaras såsom byggnadsminnesmärke. Styrelsen hemställer därför, att 135 000 kronor av förut omförmälda medel skola få disponeras för restaurering av byggnaden i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag.

Jämväl länsveterinären och landsantikvarien förorda restaureringsförslaget. Den senare påpekar, att detta förslag både tillgodoser alla föreliggande lokalönskemål och möjliggör att institutionens mest representativa byggnad bevaras på bästa sätt. Han anser därför i motsats till byggnadsstyrelsen, att restaureringsförslaget icke kan sägas innebära ett alltför dyrbart byggnadsalternativ.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län framhåller de kulturhistoriska synpunkterna såsom de väsentliga. Då restaureringsförslaget dessutom medför praktiska fördelar av många slag, tillstyrker länsstyrelsen högskolestyrelsens framställning.

Slutligen anför *byggnadsstyrelsen* i sitt remissutlåtande till Kungl. Maj:t i huvudsak följande.

Förslagen att restaurera huvudbyggnaden respektive att uppföra en fristående bostadsbyggnad äro i fråga om omfattningen av byggnadsarbetet och det därigenom tillgodosedda lokalbehovet icke jämförbara. Under sådana förhållanden och med hänsyn till den väsentliga kostnadsskillnaden mellan alternativen ansåg sig byggnadsstyrelsen i sitt till högskolestyrelsen avgivna förslag icke kunna tillstyrka, att de till styrelsens förfogande för annat särskilt angivet ändamål ställda medlen användas för genomförande av det mera kostnadskrävande byggnadsprogrammet. Sedan högskolestyrelsen numera inkommit med framställning i ärendet och jämväl med anledning av vad som i övrigt i detta sammanhang förekommit, har byggnadsstyrelsen företagit vissa ytterligare kostnadsutredningar i frågan. Byggnadsstyrelsen har därvid funnit att, under förutsättning att bostadsfrågan för platschefen löses genom nybyggnad, kostnaderna för inredande i huvudbyggnaden av enbart biträdesbostad och expeditionslokaler, jämte nödiga underhålls- och konserveringsåtgärder för byggnaden i övrigt, kunna uppskattas till cirka 70 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har även övervägt möjligheterna att inrymma nyssnämnda lokaler i annan inrättningen tillhörig byggnad, varvid huvudbyggnaden tills vidare skulle lämnas oinredd såsom reserv för något framtida lokalbehov. Den enda byggnad, som då skulle kunna komma i fråga för

det nu aktuella ändamålet, är smedjan, där genom hovslagarkursens överflyttning till Stockholm vissa utrymmen på övre botten blivit tillgängliga. Ehuru de för huvudbyggnadens fortsatta bestånd erforderliga skyddsåtgärderna i sådant fall kunde göras betydligt mindre omfattande, skulle emellertid den sammanlagda kostnaden för genomförandet av detta alternativ, på grund av smedjans nuvarande tillstånd och det längre avståndet till befintlig värmekulvert, icke bli lägre än det belopp som erfordras vid ett utnyttjande delvis av huvudbyggnaden.

Det har vid ärendets remissbehandling framhållits, att samma normer som av landskommunerna tillämpas vid uppförande av tjänstebostäder för distriktsveterinärer borde vara vägledande beträffande den nya bostadsbyggnaden. Byggnadsstyrelsen har beräknat kostnaderna för en bostadsbyggnad efter dessa normer till cirka 95 000 kronor. Det undandrag sig styrelsens bedömande, om en så stor tjänstebostad kan vara motiverad i detta fall. En jämförelse mellan kostnaderna för å ena sidan nyuppförande av en bostad för platschefen och å andra sidan inredning i huvudbyggnaden blir emellertid helt beroende av den storlek å bostaden som väljes.

Avslutningsvis får byggnadsstyrelsen som sin mening framhålla att, såsom styrelsen tidigare anfört, skäl tala för att huvudbyggnaden vid veterinärinrättningen restaureras och därefter tages i anspråk för lämpligt ändamål. Därest Kungl. Maj:t prövar skäligt att vid inrättningen anordnas bostäder och expeditiionslokaler i den omfattning, som i framställningen avses, har byggnadsstyrelsen för sin del icke något att erinra mot att detta sker i huvudsak enligt det av styrelsen för veterinärhögskolan framlagda förslaget.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående är det i ärendet närmast fråga om ordnandet av bostadsförhållandena för platschefen-klinikchefen vid veterinärinrättningen. Två olika alternativ till frågans lösning föreligga. Enligt det första skulle en särskild bostadsbyggnad, numera kostnadsberäknad till cirka 60 000 kronor, uppföras åt honom. Denna lösning har tidigare accepterats av statsmakterna, som även anvisat ett särskilt anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 till bland annat detta ändamål. Enligt det andra alternativet, som vid samma tillfälle avvisades av statsmakterna men nu åter blivit aktuellt, skulle platschefen beredas bostad i inrättningens huvudbyggnad efter restaurering av denna. Samtidigt därmed skulle i denna byggnad anordnas bostad även åt ett klinikbiträde samt expeditiions- och andra lokaler för inrättningens behov. Kostnaderna för detta alternativ, i det följande benämnt restaureringsförslaget, ha av byggnadsstyrelsen beräknats till 135 000 kronor. Härav belöpa 60 000 kronor å anordnandet av bostad åt platschefen-klinikchefen.

Vid övervägande av de båda alternativen har man i samtliga yttranden stannat för restaureringsförslaget. Härvid ha såväl praktiska som kulturhistoriska synpunkter varit avgörande. I förstnämnda hänseende ha särskilt understrukits de fördelar, som uppstå genom att även andra trängande önskemål än platschefens bostadsbehov kunna tillgodoses genom ifrågasvarande förslag. För egen del har även jag kommit till den uppfattningen, att restaureringsförslaget är att föredraga med hänsyn till de fördelar, vilka

detsamma medför ur utrymmes- och andra synpunkter. Jag anser mig därför böra tillstyrka, att det av byggnadsstyrelsen uppgjorda förslaget till restaurering m. m. av inrättningens huvudbyggnad skall komma till utförande.

Vad jag sålunda förordat innebär, såsom även påpekats av byggnadsstyrelsen, att förut omförmälda av riksdagen anvisade anslag skulle komma att användas på i viss mån annat sätt än som förutsattes vid dess beviljande. Med hänsyn härtill torde riksdagens medgivande böra inhämtas till att anslaget i stället må användas i enlighet med vad jag nu föreslagit. Tillika torde framställning böra göras till riksdagen om rätt att disponera anslaget jämväl under nästa budgetår. Jag förutsätter slutligen givetvis, att även de medel, som samtidigt med anslaget ställdes till förfogande, skola få användas på nu angivna sätt.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisade reservationsanslaget till Veterinärinrättningen i Skara: Byggnadsarbeten må under budgetåret 1951/52 användas i enlighet med vad jag i det föregående förordat.

[71] 13. Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 205 000	1 121 000
1950/51 (statsliggaren s. 788) ..	1 206 000	
1951/52 (förslag)	1 161 000	

Yrkanden. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* (skr. 21/8 1950) hemställer, att anslaget skall minskas med 2 200 kronor till 1 203 800 kronor. De av styrelsen föreslagna ändringarna framgå av följande sammanställning.

	Ökning	Minskn.
1. Konsulentavdelningen:		
a. 1 föreståndare i Ce 31 i st. för 1 konsulent i svin- sjukdomar i Ce 27	2 052	
b. 2 laboratorer i Ce 29 i st. för 2 konsulenter i Ce 27	2 760	
c. 2 konsulenter i Ce 27 i st. för 2 assistenter i Ce 24 ..	3 936	
2. Patologisk-anatomiska avdelningen:		
1 laborator i Ce 29 i st. för 1 assistent i Ce 24	3 348	
3. 1 biträde i Ce 6		4 728
4. Ordinarieposten och posten rörligt tillägg		9 600
	12 096	14 328
	— 2 232	

Motiv. 1 a. Anstaltens konsulentverksamhet är sedan den 1 juli 1948 organiserad på en särskild fackavdelning, som är jämställd med övriga avdelningar. Vid konsulentavdelningen tjänstgöra tre konsulenter och två assistenter. Den närmaste ledningen av arbetet å avdelningen handhaves av konsumenten i svinsjukdomar, som alltså fungerar såsom chefskonsulent. Enligt anstaltsstyrelsen måste därför av denne krävas synnerligen god såväl vetenskaplig utbildning som praktisk erfarenhet. Han bör sålunda ha en med övriga avdelningsföreståndare likvärdig kompetens. Med hänsyn till det anförda anser sig styrelsen böra upprepa sitt redan i tidigare anslagsframställningar gjorda förslag, att ifrågavarande konsulent skall placeras i 31 lönegraden. Styrelsen påpekar tillika det orimliga i att anstaltens chefskonsulent numera, sedan laboratorerna hänförs till 29 lönegraden, avlönas lägre än laboratorer som icke äro avdelningsföreståndare.

1 b. Anstaltsstyrelsen framhåller, att dessa båda konsulenter äro likställda med laboratorer i fråga om både kompetenskrav och arbetsuppgifter. Likställdhet bör därför enligt styrelsen råda även i lönehänseende och konsulenttjänsterna sålunda omändras till laboratorstjänster i 29 lönegraden. En sådan åtgärd anses önskvärd även ur den synpunkten, att därigenom allt för täta ombyten å tjänsterna kunna undvikas.

1 c. Uppflyttningen av dessa tjänster motiveras med de kompetenskrav, som måste ställas på tjänsteinnehavarna. Vidare framhålles, att förslagets genomförande skulle medföra förbättrade befordringsutsikter för anstaltens assistentpersonal. Detta skulle i sin tur giva anstalten ökade möjligheter att kvarhålla den veterinärutbildade personalen.

2. Ifrågavarande förslag framlades senast i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1950 s. 126 under f).

3. Under omkostnadsanslaget föreslår anstaltsstyrelsen att en apparat för dispensering av tuberkulin skall anskaffas. Vid bifall härtill kan enligt styrelsen en biträdestjänst i Ce 6 indragas.

4. Med hänsyn till hittillsvarande medelsåtgång anser anstaltsstyrelsen, att ordinarieposten och posten rörligt tillägg kunna minskas med 8 600 kronor respektive 1 000 kronor.

Departementschefen.

Såsom förut nämnts leder konsumenten i svinsjukdomar arbetet å anstaltens konsulentavdelning. Han är liksom de båda övriga konsulenterna placerad i 27 lönegraden. Enligt min mening bör emellertid den konsulent, som fungerar såsom chef för nämnda avdelning, ha en högre löneställning. Med hänsyn härtill vill jag icke längre motsätta mig, att tjänsten såsom konsulent i svinsjukdomar omändras till en tjänst, som bättre svarar mot innehavarens arbetsuppgifter. För min del föreslår jag, att ifrågavarande konsulenttjänst skall utbytas mot en laboratorstjänst i lönegrad Ce 29. Detta medför att medelsbehovet ökas med 700 kronor. Övriga förslag beträffande konsulentavdelningens personal kan jag icke för närvarande biträda. Ej heller kan jag

förorda, att en assistenttjänst å patologisk-anatomiska avdelningen skall omändras till en laboratorstjänst.

Under anstaltens omkostnadsanslag tillstyrker jag, att en apparat för dispensering av tuberkulin skall anskaffas. Såsom styrelsen anført bör vid bifall till detta förslag en biträdestjänst i lönegrad Ce 6 indragas. Härigenom minskas medelsbehovet med 4 700 kronor. I betraktande av medelsåtgången torde ordinarieposten och posten rörligt tillägg kunna nedsättas med 8 600 respektive 1 000 kronor.

I enlighet med vad chefen för civildepartementet under för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslagit beträffande löneställningen för viss maskinist- och eldarpersonal bör en tjänst såsom maskinmästare av 3:e klass i Ca 14 utbytas mot en maskinmästartjänst i Ca 17, en tjänst såsom reparatör, tillika ersättare för maskinmästare, i Ca 12 utbytas mot en reparatörstjänst i Ca 13, en eldartjänst i Ca 9 utbytas mot en reparatörstjänst i Ca 11 samt två eldartjänster i Ce 9 uppflyttas i Ce 10. Kostnaderna för denna löne-reglering kunna beräknas till 2 000 kronor.

Slutligen bör icke-ordinarieposten generellt nedräknas med 30 000 kronor och i anslutning därtill posten rörligt tillägg med 3 400 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör ifrågavarande anslag minskas med sammanlagt 45 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 366 200 (— 7 400) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 4 400 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 666 400 (— 33 000) kronor;

rörligt tillägg 124 000 (— 4 600) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(366\,200 + 4\,400 + 666\,400 + 124\,000 =)$ 1 161 000 kronor.

Å personalförteckningen för anstalten böra tjänsterna såsom konsulent i svinsjukdomar i lönegrad Ce 27, såsom maskinmästare av 3:e klass i lönegrad Ca 14, såsom reparatör, tillika ersättare för maskinmästare, i lönegrad Ca 12 och såsom eldare i Ca 9 utbytas mot respektive en laboratorstjänst i lönegrad Ce 29, en maskinmästartjänst i lönegrad Ca 17, en reparatörstjänst i lönegrad Ca 13 och en reparatörstjänst i lönegrad Ca 11.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	366 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	4 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	666 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	124 000
Summa kronor 1 161 000;	

c) till *Statens veterinärmedicinska anstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 161 000 kronor.

[72] 14. *Statens veterinärmedicinska anstalt*: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	542 800	617 838
1950/51 (statsliggaren s. 789) ..	615 500	
1951/52 (förslag)	559 500	

Yrkanden. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* (skr. 21/8 1950) hemställer, att anslaget skall minskas med 42 500 kronor på sätt framgår av följande uppställning.

	1950/51	Ökning	Minskning
1. Sjukvård m. m.	6 000	2 000	
2. Övriga expenser.....	36 500		1 500
3. Bokinköp m. m.	—	7 000	
4. Anläggnings- och driftkostnader för vac- cintillverkning	100 000		100 000
5. Inköp och underhåll av inventarier och ap- paratur	20 000	20 000	
6. Inköp och underhåll av djur	100 000	30 000	
		59 000	101 500
		— 42 500	

Motiv. 1. Ökningen motiveras av medelsätgången, som under budget-åren 1948/49 och 1949/50 uppgick till 7 622 respektive 9 482 kronor.

2 och 3. Under anslagsposten till övriga expenser bokföras utgifter för dels skrivmaterialier, papper, blanketter och dylikt, dels telegram, telefon och annonsering, dels bokinköp samt bindning av böcker och handlingar m. m. Anstaltsstyrelsen framhåller, att under de senaste budgetåren särskilt de medel, som kunnat disponeras för sistnämnda ändamål, varit för knappa. Detta beror på att verksamheten vid anstalten och den allmänna pris-

utvecklingen ökat medelsåtgången för övriga ändamål, nämligen till 33 100 kronor för budgetåret 1948/49 och till 35 600 kronor för budgetåret 1949/50. Styrelsen föreslår därför, att från och med nästa budgetår skall uppföras en särskild anslagspost till bokinköp m. m. Denna post skulle avses såväl för inköp av böcker och tidskrifter, däribland även vissa nödvändiga handböcker för de vetenskapliga avdelningarna, som för erforderliga bindningsarbeten. Medelsbehovet under posten beräknas till 7 000 kronor. Posten övriga expenser, som framdeles alltså endast skulle omfatta utgifter för skrivmaterialier, papper, blanketter och dylikt samt telegram, telefon och annonsering, upptager styrelsen till 35 000 kronor. Härvid utgår styrelsen från medelsåtgången för dessa ändamål under de senaste budget-åren.

4. Anstaltsstyrelsen erinrar om att flertalet av de utgifter, som avses under denna post, äro av engångsnatur. Enligt styrelsen behöva sålunda endast delposterna djur för vaccinframställning och kontrollåtgärder samt glasvaror och förpackningsmaterial å 20 000 respektive 5 000 kronor kvarstå. Av bokföringstekniska skäl föreslås emellertid, att dessa båda poster skola överföras till de under Övriga utgifter upptagna delposterna inköp och underhåll av djur samt förbrukningsartiklar. Någon uppräkningsav sistnämnda delpost anses dock icke erforderlig. Vid bifall till detta förslag skulle enligt styrelsen förevarande anslagspost helt kunna utgå.

5. För löpande utgifter begär anstaltsstyrelsen ett med 5 000 kronor till 15 000 kronor förhöjt belopp. Till stöd härför anföres, att anstaltens instrumentutrustning under senaste budgetår utökats, vilket medför ökade underhållskostnader. Styrelsen föreslår vidare, att en apparat för dispenserering av tuberkulin skall anskaffas för 15 000 kronor. Såsom nämnts vid behandlingen av anstaltens avlöningsanslag räknar styrelsen med att i gengäld en biträdestjänst i Ce 6 kan indragas. Slutligen upptager styrelsen ett belopp å 10 000 kronor till inköp av apparatur för kontinuerlig sterilisering av bakteriologiska preparat. Sådan apparatur anses synnerligen väl motiverad ur beredskapssynpunkt.

6. Ökningen under denna post beror till ett belopp av 20 000 kronor på det under 4. omförmälda förslaget att hit överföra vissa utgifter, som nu upptagas under posten anläggnings- och driftkostnader för vaccintillverkning. Återstoden av ökningen, 10 000 kronor, motiveras med att anslagsbelastningen under budgetåret 1949/50 uppgick till 110 383 kronor, samt med att medelsbehovet för inköp av serumhästar väntas stiga till följd av att efterfrågan på rödsjukeserum blivit större.

Departementschefen.

Med hänsyn till medelsåtgången torde sjukvårdsposten i enlighet med anstaltsstyrelsens förslag uppräknas med 2 000 kronor till 8 000 kronor. Styrelsens förslag att kostnaderna för bokinköp m. m. skulle utbrytas ur delposten övriga expenser och upptagas under en särskild post kan jag icke biträda. Då emellertid en viss ökning av medelsanvisningen till berörda än-

damål torde vara motiverad, vill jag i stället föreslå, att ifrågavarande delpost skall höjas med 2 000 kronor till 38 500 kronor. Under posten inköp och underhåll av inventarier och apparatur bör, såsom styrelsen föreslagit, med hänsyn till de ökade underhållskostnaderna beräknas ett med 5 000 kronor till 15 000 kronor förhöjt belopp till löpande utgifter. Vidare tillstyrker jag, att under posten skall upptagas ett belopp av 15 000 kronor till inköp av apparat för dispensering av tuberkulin. Såsom jag anført vid behandlingen av anstaltens avlöningsanslag möjliggör detta, att en biträdestjänst i Ce 6 kan indragas. Ifrågavarande post skulle alltså uppföras med $(15\,000 + 15\,000 =)$ 30 000 kronor, vilket innebär en ökning med 10 000 kronor. Styrelsens beräkning av medelsbehovet under posten inköp och underhåll av djur föranleder icke någon erinran från min sida. Posten bör alltså höjas med 30 000 kronor till 130 000 kronor. Slutligen kan posten anläggnings- och driftkostnader för vaccintillverkning i anslutning till vad anstaltsstyrelsen föreslagit helt utgå. Härigenom minskas medelsbehovet under anslaget med 100 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör ifrågavarande anslag för nästa budgetår uppföras med $(615\,500 + 2\,000 + 2\,000 + 10\,000 + 30\,000 - 100\,000 =)$ 559 500 kronor. I jämförelse med anslagsanvisningen för löpande budgetår innebär detta en minskning med 56 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 559 500 kronor.

[73] 15. Veterinärstaten: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	2 850 000	2 882 794
1950/51 (statsliggaren s. 790)....	2 967 000	
1951/52 (förslag)	2 967 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 31 800 kronor till 2 998 800 kronor. Ökningen beror på att styrelsen föreslår inrättande av fyra nya distriktsveterinärtjänster i lönegrupp II. Detta förslag bygger på den plan för veterinärorganisationens utbyggande, som uppgjorts inom medicinalstyrelsen år 1946 (se IX ht 1949 s. 82 o. f.). Enligt planen skulle fem nya distrikt inrättas under vart och ett av de närmaste fem åren. Med hänsyn till det ekonomiska läget anser sig emellertid styrelsen böra begränsa sig till att endast föreslå inrättande av fyra nya distrikt under nästa budgetår. Det må slutligen nämnas, att av de i berörda plan upptagna 25 distrikten hittills inrättats 18.

Departementschefen.

För närvarande anser jag mig icke kunna förorda inrättande av nya veterinärdistrikt. Samtidigt vill jag emellertid understryka, att den planerade utbyggnaden av distriktsorganisationen bör fullföljas så snart förhållandena det medgiva.

I anslutning till vad jag nu anfört bör ifrågavarande anslag uppföras med oförändrat belopp för budgetåret 1951/52. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 2 967 000 kronor.

[74] 16. *Veterinärstaten: Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	65 000	84 485
1950/51 (statsliggaren s. 794)....	84 700	
1951/52 (förslag)	71 200	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med 71 200 kronor, vilket innebär en minskning med 13 500 kronor. Minskningen föranledes av att styrelsen med hänsyn till det statsfinansiella läget icke anser sig böra begära medel till kurs för länsveterinärer m. fl. under nästa budgetår.

Jag biträder veterinärstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 71 200 kronor.

[75] 17. *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	3 400	3 313
1950/51 (statsliggaren s. 795)	3 400	
1951/52 (förslag)	3 800	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 400 kronor. Beloppet avses för inköp av två vinterbonade isärtagbara hundburar av arméhundväsendets modell.

Med biträdande av veterinärstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 3 800 kronor.

[76] 18. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 625 000	1 493 236
1950/51 (statsliggaren s. 795)	1 580 000	
1951/52 (förslag)	1 430 000	

Y r k a n d e n. Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall minskas med 80 000 kronor och för nästa budgetår beräknas på sätt framgår av följande tablå.

	Utgifter 1949/50	Beräknat 1950/51	Förslag 1951/52
1. Åtgärder inom tuberkulosfria områden	278 259	325 000	450 000
2. Statlig kontroll med tuberkulin	651 873	750 000	675 000
3. Klinisk tuberkuloskontroll	94 946	100 000	70 000
4. Åtgärder vid juver- och könstuberkulos	5 254	5 000	5 000
5. Utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar	463 235	400 000	300 000
Övriga utgifter	56	—	—
	1 493 623	1 580 000	1 500 000
Uppbördsmedel	387		
Nettoutgift kronor	1 493 236		

M o t i v. 1. Det ökade medelsbehovet under denna post beror på att veterinärstyrelsen väntar en jämförelsevis snabb utökning av de tuberkulosfria områdena. Sålunda har Jönköpings län förklarats tuberkulosfritt från och med den 1 oktober 1950. Härjämte räknar styrelsen med att kunna föreslå att från och med den 1 oktober 1951 även Östergötlands och Hallands län skola hänföras till de tuberkulosfria områdena.

2. Med hänsyn till en viss periodicitet i undersökningarnas omfattning kan enligt veterinärstyrelsen sänkningen av kostnaderna under förevarande post icke väntas bli bestående, trots överförande av vissa län till tuberkulosfria områden.

3. Minskningen av medelsbehovet till klinisk tuberkuloskontroll förändrades av den fortgående övergången från sådan kontroll till kontroll med tuberkulin.

4. För detta ändamål beräknas i stort sett oförändrat medelsbehov.

5. Veterinärstyrelsen framhåller, att efterfrågan på bidrag till utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar visat tydlig minskning. Den tidigare förefintliga balansen av bidragsansökningar hos hushållningssällskapen är vidare numera borta. Slutligen räknar styrelsen med att, såsom förut angivits, ytterligare några län skola kunna friförklaras under nästa budgetår.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående har veterinärstyrelsen beräknat medelsbehovet till utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar till 300 000 kronor för nästa budgetår. Enligt vad jag under hand inhämtat från styrelsen torde det emellertid vara möjligt att begränsa medelsanvisningen för detta ändamål till 230 000 kronor. Då jag i övrigt icke har något att erinra mot styrelsens anslagsberäkning innebär detta, att anslaget skulle kunna nedsättas med ytterligare 70 000 kronor utöver den minskning å 80 000 kronor, som styrelsen ifrågasatt. Anslaget bör alltså uppföras med (1 580 000 — 70 000 — 80 000 =) 1 430 000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 430 000 kronor.

[77] 19. *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	88 000	88 000
1950/51 (statsliggaren s. 796) ..	88 000	
1951/52 (förslag)	88 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 88 000 kronor. Liksom innevarande budgetår avses anslaget såsom bidrag till elva hushållningssällskap för uppehållande av verksamheten vid lika många veterinärbakteriologiska laboratorier. Av de laboratorier, för vilka bidrag beräknats för budgetåret 1950/51, har ett nedlagts, nämligen Kalmar läns norra hushållningssällskaps laboratorium i Västervik. Anledningen härtill är att nämnda sällskaps område friförklarats för både tuberkulos och smittsam kastning. Å andra sidan har ett nytt laboratorium inrättats i Kalmar genom länets södra hushållningssällskap, vilket laboratorium veterinärstyrelsen förklarar sig ämna godkänna.

I anslutning till vad veterinärstyrelsen föreslagit förordar jag, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp av 88 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 88 000 kronor.

[78] 20. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	620 000	655 877
1950/51 (statsliggaren s. 797) ..	620 000	
1951/52 (förslag)	750 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 130 000 kronor till 750 000 kronor. I sin framställning anför styrelsen, att kastsjukebekämpandet nu kommit in i slutskedet. Den 1 juli 1950 beräknas sålunda allenast omkring en procent av totalantalet besättningar i landet ha varit kastsjukesmittade. Under nästa budgetår avses kastsjukebekämpandet skola bedrivas på samma sätt som hittills. Kostnaderna för det decentraliserade bekämpande, som anordnas av hushållningssällskapen, liksom utgifterna för bekämpandet inom de kastsjukefria områdena beräknas bli i stort sett oförändrade. Däremot anser styrelsen en viss ökning av utgifterna för statsbidrag vid nedslaktning vara ofrånkomlig. Detta sammanhänger med att jordbrukets ekonomiska organisationer på åtskilliga håll nu utbetala frivilliga bidrag vid sådan åtgärd. Dessa bidrag utgå i allmänhet endast under förutsättning att tillika statsbidrag medges. På grund av dessa frivilliga bidrag kan även i fortsättningen en ökad nedslaktning förutses. Medelsbehovet till statliga bidrag för ändamålet kommer följaktligen att öka. Med hänsyn till det anförda beräknar styrelsen utgifterna under anslaget för nästa budgetår till 750 000 kronor. Några inkomster av kastsjukebekämpande under nämnda budgetår ha icke upptagits, enär hushållningssällskapen anordna bekämpandet i samtliga kvarvarande kastsjukesmittade och kastsjukeskyddade områden.

Departementschefen.

Enligt min mening är det angeläget, att kastsjukebekämpandet fullföljes så snabbt som möjligt. Den möjlighet härtill, som de frivilliga bidragen från jordbrukets ekonomiska organisationer erbjuda, bör därför utnyttjas, även om statens utgifter av skäl som förut angivits samtidigt komma att öka. Då veterinärstyrelsens beräkning av det ökade medelsbehovet icke föranleder någon erinran från min sida, tillstyrker jag följaktligen, att ifrågasvarande anslag skall höjas med 130 000 kronor till 750 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

[79] 21. **Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot hönstyfus.**

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	25 000	6 724
1950/51 (statsliggaren s. 797)	30 000	
1951/52 (förslag)	30 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Då säkra hållpunkter rörande medelsåtgången under anslaget ännu saknas anser jag liksom veterinärstyrelsen, att detsamma även för nästa budgetår bör uppföras med 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot hönstyfus* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

[80] 22. **Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring.**

	Anslag
1949/50	100
1950/51 (statsliggaren s. 798)	100
1951/52 (förslag)	100

Från anslaget ha med undantag för budgetåren 1939/40 och 1940/41 inga medel utanordnats efter budgetåret 1929/30.

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) framhåller, att det icke är möjligt att förutse, vilka anspråk som kunna komma att ställas på anslaget under nästa budgetår. Styrelsen hemställer därför, att anslaget jämväl för nästa budgetår skall upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor.

I enlighet med veterinärstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[81] 23. **Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter.**

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	400 000	740 548
1949/50	300 000	237 558
1950/51 (statsliggaren s. 798) ..	300 000	
1951/52 (förslag)	300 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Härvid framhåller styrelsen, att det är svårt att beräkna anslagsbehovet. Detta beror nämligen på förekomsten av sådana smittsamma husdjurssjukdomar, vilkas bekämpande kräver nedslaktningsförfarande och andra mera kostsamma åtgärder.

I skrivelsen förnyar veterinärstyrelsen vidare sin i anslagsäskandena till 1948 och 1949 års riksdagar gjorda framställning om bemyndigande att använda ett belopp å 30 000 kronor av förevarande anslag till att genom vissa hushållningssällskap försöksvis anordna bekämpande av de smittsamma juverinflammationerna (mastiterna) hos kor. Till stöd för detta förslag anför styrelsen i huvudsak, att nämnda sjukdomar för närvarande intaga främsta rummet bland de besättningssjukdomar, som verka särskilt nedsättande på kornas avkastningsförmåga. Sedan något år tillbaka har emellertid penicillin med stor framgång använts mot vissa former av nyssnämnda juversjukdomar. Erfarenheterna ha dock samtidigt visat, att ett okritiskt användande av detta medel medför vissa för mejerihanteringen skadliga verkningar. Styrelsen anser det med hänsyn härtill mycket angeläget, att den ifrågasatta försöksverksamheten kommer till stånd. För att icke kostnaderna här för skola oskäligt betunga de djurägare, som deltaga, böra dessa erhålla visst statsbidrag. Medelsbehovet till sådana bidrag ävensom till övriga kostnader, exempelvis laboratoriekostnader, uppskattar styrelsen till högst 30 000 kronor.

Departementschefen.

Det skulle givetvis vara av stort värde, om den av veterinärstyrelsen nu ånyo föreslagna försöksverksamheten för bekämpande av smittsam juverinflammation komme till stånd. Jag är emellertid allttjämt av den uppfattningen, att med igångsättande av sådan verksamhet bör anstå, till dess ett gynnsammare ekonomiskt läge inträder. I övrigt föranleder styrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget icke någon erinran från min sida. Anslaget bör alltså uppföras med oförändrat belopp av 300 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[82] 24. Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	40 000	43 669
1949/50	35 000	55 726
1950/51 (statsliggaren s. 799) ..	35 000	
1951/52 (förslag)	35 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av detta förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.*
för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

[83] 25. Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	500 000	752 043
1950/51 (statsliggaren s. 799) ..	700 000	
1951/52 (förslag)	700 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1949/50 skall uppföras med oförändrat belopp.

I sin promemoria angående nionde huvudtiteln föreslår 1950 års besparingsutredning, att grunderna för bidrag från förevarande anslag skola omprövas i syfte att nedbringa statsverkets kostnader för verksamheten. Utredningen hänvisar härvid till bland annat den fortgående utgiftsökningen under anslaget. Den framhåller, att en viss utgiftsminskning synes kunna ernås genom att inkomstgränsen för bidrag sänkes från nuvarande belopp å 3 500 kronor till 2 500 kronor.

Departementschefen.

Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:t i proposition nr 51 till 1949 års riksdag förordade, att bidrag från ifrågavarande anslag skulle utgå endast till djurägare, som hade en till statlig inkomstskatt taxerad inkomst ej överstigande 2 500 kronor. Jordbruksutskottet (utl. nr 13) föreslog emellertid att gränsen skulle höjas till 3 500 kronor. Samtidigt underströk dock utskottet, att de riktlinjer för bidragsgivningen, som det förordat, finge betraktas såsom ett provisorium. Riksdagen beslöt i enlighet med vad utskottet föreslagit (skr. nr 329).

Såsom besparingsutredningen påpekat ha statsverkets kostnader för ifrågavarande bidragsverksamhet fortgående ökats. Till belysande härav kan nämnas att utbetalningarna från anslaget, vilka under tiden juli—september 1949 uppgingo till i runt tal 175 000 kronor, för samma tid år 1950 stigit till omkring 298 000 kronor. I likhet med utredningen anser jag det därför böra övervägas att söka nedbringa utgifterna under anslaget.

Olika alternativ kunna härvidlag komma i fråga. Ett är att höja den del av veterinärkostnaderna, som djurägaren själv har att bära. Ett annat är att sänka den nuvarande inkomstgränsen. Ett tredje, vilket i viss mån kan sägas innebära en kombination av de båda förstnämnda, är att med bibehållande av den nuvarande inkomstgränsen låta bidraget för de djurägare som ligga relativt nära denna gräns, utgå med lägre belopp än för övriga inkomst-

tagare. Mot det förstnämnda alternativet talar det förhållandet att en generell höjning av den del av veterinärkostnaderna, som djurägaren själv skall bära, måste bli ganska stor, om den skall få någon verklig betydelse ur anslagssynpunkt, och därför måste befaras komma att bli särskilt betungande för de sämst ställda djurägarna. Mot det andra alternativet kan anföras att en generell sänkning av inkomstgränsen skulle medföra att många av de nu bidragsberättigade skulle gå helt förlustiga rätten till bidrag även i sådana fall, där kostnaderna för anlitande av veterinär uppgå till förhållandevis betydande belopp. Med hänsyn till dessa förhållanden anser jag att lösningen bör sökas på den väg som angivits i det tredje alternativet. Detta synes i så fall lämpligen kunna utformas så att bidraget till djurägare, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst överstiger 2 500 men ej 3 500 kronor, begränsas till belopp motsvarande hälften av veterinärkostnaderna. Även dessa djurägare böra dock alltid i första hand svara för ett belopp av tio kronor. Länsstyrelserna böra vidare äga medgiva att nu avsedda personer i ömmande fall skola erhålla fullt bidrag. Därest riksdagen bifaller detta förslag torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga den författningsändring, som i så fall blir erforderlig.

I avbidan på närmare erfarenheter angående verkningarna av nu förordade förslag torde anslaget för nästa budgetår böra bibehållas vid oförändrat belopp av 700 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet.

[84] 1. Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	3 168 000	3 203 200
1950/51 (statsliggaren s. 800)	3 300 000	
1951/52 (förslag)	3 422 000	

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 182 000 kronor enligt följande beräkning.

Dessutom föreligger en framställning från *hushållningssällskapens förbund* (skr. 7/10 1950) att minst en husdjursinstruktörsbefattning skall inrättas hos varje hushållningssällskap (p. 2).

	Ökning	Minskning
1. 6 maskininstruktörer i Ca 16 under 1 år i stället för 6 månader	22 300	
2. 26 husdjursinstruktörer i Ca 16 under 6 månader	93 000	
3. 1 jordbrukskonsulent i Ca 26 under 8 månader		7 800

	Ökning	Minskning
4. Löneklassuppflyttningar	70 400	
5. Alderstillägg till hemkonsulenter	5 100	
6. Alderstillägg till fiskeritjänstemän		1 000
	<u>190 800</u>	<u>8 800</u>
	+ 182 000	

7. Vidare har *hushållningssällskapens förbund* i förut omförmälda framställning hemställt, att ytterligare fyra jordbruksinstruktörsbefattningar skola inrättas hos hushållningssällskapen.

Motiv. 1. För budgetåret 1950/51 ha medel upptagits till avlönande av sex maskininstruktörer under tiden 1/7—31/12 1950. Då antalet maskinkonsulenter hos hushållningssällskapen under år 1951 icke beräknas överstiga 20, erfordras maskininstruktörerna alltjämt för att samtliga hushållningssällskap skola bli tillgodosedda med maskinutbildad personal.

2. Utredningen rörande ladugårdskontroll m. m. föreslog i betänkande den 9 november 1948 angående mjölkboskapskontroll (SOU 1948: 52), att de nuvarande överkontrollassistenterna skulle ersättas av vid hushållningssällskapen anställda husdjursinstruktörer. Sammanlagt 37 instruktörer ansågos vara erforderliga. I propositionen nr 101/1950 angående seminverksamhet bland nötkreatur m. m. uttalade departementschefen, bland annat, att den ökning av det allmännas ekonomiska insatser, som efter hand kunde bli möjlig, i främsta rummet borde disponeras för åtgärder, som kunde beräknas bli till omedelbar nytta för det övervägande antalet jordbrukare. Departementschefen avsåg därmed främst anställande av särskilda befattningshavare hos hushållningssällskapen med uppgift att biträda husdjurskonsulenter i, bland annat, deras upplysnings- och rådgivningsverksamhet. Jordbruksutskottet framhöll i utlåtande nr 43 med anledning av nyssnämnda proposition önskvärdheten av att husdjursinstruktörstjänsterna skulle komma till stånd så snart detta ur statsfinansiell synpunkt kunde anses möjligt.

Enligt lantbruksstyrelsens mening bör frågan om anställande hos hushållningssällskapen av särskilda husdjursinstruktörer icke längre ställas på framtiden. Styrelsen erinrar i samband härmed om att 1950 års riksdag beslutat genomföra vissa ändringar i grunderna för befrämjandet i allmänhet av nötboskapsaveln, vilka torde komma att medföra en avsevärd förenkling och effektivisering av verksamheten. Förutsättningen härför är emellertid att hushållningssällskapen disponera erforderligt antal tjänstemän för därmed sammanhängande arbetsuppgifter. Ytterligare uppskov med tillsättandet av husdjursinstruktörer kan därför komma att äventyra genomförandet av de utav riksdagen beslutade åtgärderna. Med hänsyn härtill vill styrelsen — i avvaktan på det slutliga ställningstagandet till totala antalet instruktörer — föreslå, att ettvarvt av hushållningssällskapen från och med den 1 juli 1951 tilldelas en instruktörsbefattning eller sålunda till-

hoppa 26 instruktörer. Härigenom torde sällskapen åtminstone nödtorftigt kunna genomföra sina nya uppgifter i fråga om nötboskapsaveln och mjölkboskapskontrollen. Avlöningskostnaderna för 26 husdjursinstruktörer synas böra beräknas till 186 000 kronor för år eller för tiden 1 juli—31 december 1951 till 93 000 kronor. Såsom styrelsen anført under anslaget Nötboskapsavels befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet, skulle emellertid vid inrättande av husdjursinstruktörsbefattningar hos hushållnings-sällskapen särskilt bidrag till sällskapen för övervakning av kontrollverksamheten icke längre erfordras, liksom icke heller medel till avlönande av hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenter. Merkostnaden för 26 nya husdjursinstruktörsbefattningar skulle sålunda komma att uppgå till $(186\,000 - 43\,600 - 15\,400 =)$ 127 000 kronor för år. Detta är enligt styrelsens mening ett ringa belopp i förhållande till den därmed förenade nytan för landets nötboskapskötsel.

Hushållningssällskapens förbund anför beträffande inrättandet av husdjursinstruktörsbefattningar bland annat.

Genom ett mångårigt och i flera avseenden framgångsrikt avelsarbete har vår nötkreaturstams produktionsanlag undan för undan förbättrats. Genom lämpligare utfodring, bättre stallhygien m. m. skulle emellertid dessa förbättringar kunna utnyttjas i långt större utsträckning än vad nu är fallet. Härvidlag brister det åtskilligt för närvarande. En ökad rådgivnings- och upplysningsverksamhet på detta område skulle därför vara av stort värde och kunna bli av stor ekonomisk betydelse, inte minst för det mindre jordbruket. Sällskapens resurser och möjligheter härtill äro emellertid nu starkt begränsade. De i olika sammanhang föreslagna och av departementschefen så kraftigt förordade husdjursinstruktörsbefattningarna äro därför synnerligen behöfliga och angelägna. Det kan vidare nämnas, att den förestående förändringen i åtgärderna för stamboksföring av nötkreatur innebär, att vissa arbetsuppgifter, vilka hittills ombesörjts av avelsföreningarna, komma att överflyttas på sällskapens husdjurskonsulenter. Till följd härav torde dessa konsulenter, som redan nu äro mycket arbetstyngda, icke få möjlighet att intensifiera upplysningsverksamheten såsom önskvärt vore. Därjämte kan framhållas, att verksamhetsområdena för de överkontrollassistenter, som för närvarande äro anställda hos kontrollnämnden, i samtliga fall utom ett omfatta mer än ett sällskaps område. Dessa måste därför ägna all sin arbetstid åt kontrollverksamhetens övervakning och ledning samt kunna endast i mycket liten utsträckning medverka i den egentliga upplysningsverksamheten. Deltagandet i kontrollföreningsverksamheten är förhållandevis ringa, särskilt inom det mindre jordbruket. Därför blir den upplysning och rådgivning i spörsmål rörande utfodring och ladugårdshygien, som kan lämnas i samband med kontrollarbetet, av alltför begränsad omfattning och när ej heller den, som mest behöva den. Med hänsyn härtill är det synnerligen önskvärt, att husdjursinstruktörsbefattningar snarast kunna inrättas hos sällskapen.

Varje sällskap bör till en början erhålla statsbidrag för anställandet av åtminstone en sådan instruktör. Husdjursinstruktörerna avses utöver sin allmänna rådgivande verksamhet på husdjursskötselns område jämväl skola övertaga de övervakningsuppgifter, vilka för närvarande ankomma på överkontrollassistenterna. Därför synes det icke tillfyllest med endast en husdjursinstruktör för sådana sällskap för vilka med hänsyn till kontrollverksamhetens omfattning enligt nu gällande bestämmelser erfordras mer än

en överkontrollassistent. Husdjursinstruktörerna synas sålunda böra ersätta de nu hos kontrollnämnden och vissa sällskap anställda överkontroll-assistenterna. Antalet nytilkommande befattningshavare skulle därigenom i första omgången kunna inskränkas till sju eller åtta. Dessa skulle emellertid tillsättas just inom de sällskapsområden, där behovet av ökad upplysningsverksamhet är synnerligen stort. I samband med husdjursinstruktörsbefattningarnas inrättande torde nuvarande statsbidrag till överkontroll-assistenternas avlöning kunna bortfalla.

3. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 5 maj 1950 medgavs, att under tiden den 1 januari—den 31 augusti 1950 övergångsvis finge utgå statsbidrag till avlönande av en jordbrukskonsulent hos Östergötlands läns hushållningssällskap utöver det i hushållningssällskapens personalförteckningar uppförda antalet av 29. Sedan ifrågavarande konsulent den 31 augusti 1950 avgått med pension, skall befattningen icke återbesättas.

4—6. Ökningarna respektive minskningen äro av automatisk natur.

7. Såsom motivering för framställningen om inrättande av ytterligare fyra jordbruksinstruktörsbefattningar anför hushållningssällskapens förbund bland annat följande.

Förbundet erinrar om att förbundet redan tidigare framfört förslag om en utökning av bland annat antalet jordbruksinstruktörer hos sällskapen (jfr IX ht. 1950 s. 145). De ytterligare erfarenheter, som vunnits därefter, visa klart att sällskapens nuvarande personella resurser äro långt ifrån tillräckliga. Behovet av en personalförstärkning är sålunda mycket stort. Vårt jordbruks uppdelning på många små driftsenheter ställer särskilda krav på den yrkesinriktade upplysnings- och undervisningsverksamheten. Denna har under årens lopp utökats betydligt och nya former för dess bedrivande ha också tillkommit. Ännu äro emellertid på många håll förhållandevis enkla och föga kostnadskrävande förbättrings- och rationaliseringsåtgärder inom jordbruksdriften ej genomförda. Den hastiga utveckling, som för närvarande råder inom jordbruket, gör det vidare behövt med väsentligt ökade yrkeskunskaper hos jordbrukaren i gemen. Därest icke upplysnings- och undervisningsverksamheten kan intensifieras även i fortsättningen, föreligger det uppenbarligen risk för att klyftan mellan de bättre och sämre jordbruken skall vidgas ytterligare. Möjligheterna till en snar och avsevärd utökning av denna verksamhet framstå därför som i hög grad angelägna. Som departementschefen framhållit bör den erforderliga förstärkningen av sällskapens resurser i första hand ske genom en utökning av instruktörskåren. Även om det statsfinansiella läget för närvarande tvingar till återhållsamhet i fråga om utgifter av allmänna medel, bör enligt förbundets mening en viss sådan utökning komma till stånd redan under nästkommande år. Ur nationalekonomisk synpunkt synes det föga ändamålsenligt att genom alltför begränsad medelstilldelning inskränka upplysnings- och undervisningsverksamheten bland det mindre jordbrukets folk.

Enligt den nuvarande fördelningen ha sex sällskap statsbidrag till vardera allenast en sådan instruktör. Detta har visat sig vara alldeles otillräckligt. Om redan föreliggande arbetsuppgifter skola kunna medhinnas, är därför en förstärkning nödvändig. Det kan framhållas, att bland sistnämnda sällskap finnas några med mycket betydande jordbruksbygder. Områdenas storlek, antalet brukningsdelar och inte minst de stora skillnaderna mellan slättbygd och skogsbygd, som ofta förekomma, ställa därjämte speciella krav på upplysningsverksamheten. Även bland vissa av de sällskap, som

redan ha mer än en statsbidragsavlönad jordbruksinstruktör, föreligger starkt behov av ytterligare sådana befattningshavare. Det erfordras sålunda en betydande förstärkning av antalet jordbruksinstruktörer. Med hänsyn till rådande statsfinansiella läge anser sig förbundet dock nu böra allenast hemställa om samma utökning som föreslogs av såväl lantbruksstyrelsen som förbundet under föregående år eller sammanlagt fyra nya dylika instruktörsbefattningar. Förbundet understryker emellertid, att denna utökning endast är ägnad att avhjälpa det allra mest angelägna behovet av ytterligare jordbruksinstruktörer. Det synes böra ankomma på lantbruksstyrelsen eller förbundet att sedermera avgiva förslag rörande dessa befattningars fördelning bland sällskapen.

I detta sammanhang torde jag få anmäla en utredning med förslag i fråga om löneställningen för hushållningssällskapens hemkonsulenter, som *statens lönenämnd* (skr. 13/10 1950) avgivit i anledning av uppdrag, som nämnden erhållit av Kungl. Maj:t. Lönenämndens förslag innebär, att hemkonsulenterna skola placeras två lönegrader högre än lanthushållningsskollärarna. En ledamot av nämnden anser dock, att hemkonsulenterna skola likställas med sällskapens övriga konsulenter och sålunda placeras i lönegrad Ca 26. I ärendet ha remissutlåtanden avgivits av statskontoret, lantbruksstyrelsen, hushållningssällskapens förbund, som överlämnat yttranden av flertalet hushållningssällskap, samt Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund.

Jag torde här i korthet få redogöra för innehållet i lönenämndens utredning ävensom i yttrandena över denna.

Statens lönenämnd.

Lantbruksstyrelsen har såsom kompetensvillkor för anställning såsom hemkonsulent i regel fordrat 1) examen från lanthushållningsseminarium, 2) genomgången särskild kurs för utbildning av hemkonsulenter samt 3) minst tvåårig, helst mångårig praktisk verksamhet på lanthushållsområdet efter lanthushållslärarinneexamen (såsom lärarinna vid lanthushållsskola, såsom ungdomskonsulent eller assistent åt hemkonsulent m. m.). Vid prövning av sökandens kompetens till hemkonsulentbefattning har lantbruksstyrelsen tagit hänsyn till, förutom examensmeriter och genomgången särskild hemkonsulentkurs, praktisk erfarenhet på lanthushållsområdet, kännedom om ortsförhållandena, socialt intresse och god hälsa samt, i den mån så varit möjligt, sökandens personliga förutsättningar för hemkonsulentarbetet.

Specialkurs, omfattande 4 månader, har hittills anordnats två gånger, 1938 och 1946.

Lönenämnden framhåller att utbildningen till hemkonsulent och till lanthushållslärarinna i stort sett är densamma. De flesta av de nuvarande hemkonsulenterna ha tidigare tjänstgjort som lärarinnor vid lanthushållsskola. Hemkonsulent har emellertid ansetts böra inneha speciella teoretiska kunskaper utöver dem som omfattas av utbildningen vid lanthushållningsseminarium. Detta har kommit till uttryck i den fordran på genomgång av en fyra månaders utbildningskurs, som lantbruksstyrelsen upprätthållit.

betsverket finner det dock tveksamt, huruvida beslut redan nu bör fattas om att hemkonsulenterna i enlighet med lönenämndens förslag skola placeras två lönegrader högre än lanthushållslärarinnorna. En på dylikt sätt avvägd löneställning för hemkonsulenterna kan enligt statskontorets mening komma att föregripa den allmänna översyn av tjänstemännens lönegradsplacering, som åligger 1949 års tjänsteförteckningskommitté. I nuvarande läge vill statskontoret för sin del föreslå, att hemkonsulenterna tills vidare skola upptagas i den lönegrad, som kan komma att bestämmas för de ordinarie lanthushållslärarinnorna, och att frågan om deras inplacering i högre lönegrad skall hänskjutas till tjänsteförteckningskommitténs bedömande.

Lantbruksstyrelsen anför, att hemkonsulenternas verksamhet kan räknas till hushållningssällskapens viktigaste arbetsuppgifter. Med hänsyn härtill och då stora krav måste ställas på vederbörande befattningshavares kunskaper, initiativkraft och omdömesförmåga är en förhållandevis förmånlig löneställning motiverad.

Styrelsen förordar därför, att hemkonsulenterna skola placeras i lönegrad Ca 24. Denna lönegrad finner styrelsen även väl avvägd såväl i förhållande till nuvarande lönegradsplacering för hushållningssällskapens konsulenter med agronomisk utbildning som till den lönegradsplacering (Ca 23), som styrelsen tidigare föreslagit för lanthushållslärarinnorna.

Hushållningssällskapens förbund uttalar, att hemkonsulenternas verksamhet i åtskilliga avseenden överensstämmer med de arbetsuppgifter, som åvila sällskapens manliga konsulenter. Emellertid föreligga för närvarande sådana betydande olikheter i utbildningstid och studiekostnader mellan hemkonsulenterna och de manliga konsulenter, att förbundsstyrelsen nu icke kan förorda jämställdhet i löneställning. Differensen mellan hemkonsulenterna och de manliga konsulenter synes lämpligen böra utgöra två lönegrader. Förbundsstyrelsen vill därför i likhet med vad som framhållits i ett flertal av de yttranden, som inkommit från hushållningssällskapen, förorda, att hemkonsulenterna skola inplaceras i lönegrad Ca 24.

Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund förordar, att hemkonsulenterna skola inplaceras i lönegrad Ca 26.

Departementschefen.

Vid behandlingen av hushållningssällskapens avlöningsanslag för innevarande budgetår uttalade jag den uppfattningen, att det i och för sig vore önskvärt, att sällskapen erhöles de personella och materiella resurser, som fordrades för att deras verksamhet skulle på angivet sätt kunna intensifieras. Därvid borde i första hand en ökning av antalet instruktörer komma i fråga. Nuvarande läge manar emellertid fortfarande till stor återhållsamhet vid inrättandet av nya tjänster. Jag anser mig därför för närvarande förhindrad att tillstyrka att husdjursinstruktörer skola anställas hos de olika sällskapen. Vidare kan jag fortfarande icke förorda att ytterligare fyra jordbruksinstruktörsbefattningar skola inrättas.

Enligt vad lantbruksstyrelsen uppgivit torde man även år 1951 icke kunna

räkna med att mer än 20 maskinkonsulentbefattningar skola bli besatta. För att kunna tillgodose det mest trängande behovet av maskinutbildad personal hos sällskapen synes därför allttjämt medel behöva upptagas för avlönande av sex maskininstruktörer med belopp motsvarande lön enligt lönegrad Ca 16. Dessa medel böra därvid beräknas för helt år.

Vad angår hemkonsulenternas löneställning vill jag erinra om att 1950 års riksdag vid sin höstsession godkände Kungl. Maj:ts förslag, att lanthushållslärarinnorna skola placeras i lönegrad Ca 20. Vid de tidigare överväganden som ägt rum i denna fråga, bland annat vid 1938 och 1944 års riksdagar, samt i utredningar av lantbruksstyrelsen åren 1945 och 1946, ha hemkonsulenterna ansetts böra placeras högre i lönehänseende än ordinarie ämneslärarinnorna vid lanthushållsskola. Samma åsikt har kommit till uttryck i det förslag, som statens lönenämnd nu avgivit. För min del vill jag ansluta mig till denna uppfattning. Jag finner jämväl den skillnad av två lönegrader, som lönenämnden förordat, väl avvägd. Jag föreslår alltså, att hemkonsulenterna skola placeras i Ca 22.

Enligt min mening bör löneregleringen för hemkonsulenterna träda i kraft den 1 juli 1951.

Kostnaderna för löneregleringen torde i enlighet med lönenämndens beräkningar kunna uppskattas till omkring 70 000 kronor för år. Medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår ökar sålunda med 35 000 kronor, därest hemkonsulenternas löner i enlighet med vad jag föreslagit regleras från och med den 1 juli 1951.

Vid bifall till nyssnämnda förslag skulle fiskeritjänstemännen bli den enda kategori av sällskapens med statsmedel avlönade befattningshavare, som kvarstår med oreglerad lön. Förslag från fiskeritjänstutbildningskommittén i fråga om fiskeritjänstemännens löneställning föreligger emellertid. Jag avser att anmäla detta i samband med kommitténs förslag rörande dessa tjänstemäns utbildning inom sådan tid, att proposition i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Trots detta anser jag att förevarande anslag icke behöver upptagas med blott beräknat belopp i riksstatsförslaget utan kan äskas redan nu. Den ökning av medelsbehovet, som kan föranledas av en lönereglering för fiskeritjänstemännen, torde nämligen i förhållande till det totala anslaget icke bli mer betydande än att man i detta sammanhang bör kunna bortse från den.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat erfordras en höjning av anslaget med $(22\,300 + 35\,000 =) 57\,300$ kronor. Härtill kommer en ökning av medelsbehovet för löneklassförändringar samt för ålderstillägg till hemkonsulenter, vilken torde kunna beräknas till 70 400 respektive 2 600 kronor. Å andra sidan kan anslaget nedräknas med 7 800 respektive 500 kronor på grund av att avlöning till en övertalig jordbrukskonsulent hos hushållnings-sällskapet i Östergötlands län icke längre skall utgå samt medelsbehovet för ålderstillägg till fiskeritjänstemän minskas. Anslaget skulle sålunda för budgetåret 1951/52 behöva uppföras med $(3\,300\,000 + 57\,300 + 70\,400 + 2\,600 - 7\,800 - 500 =) 3\,422\,000$ kronor.

I personalförteckningarna för hushållningssällskapen torde böra uppföras sammanlagt 30 hemkonsulenttjänster i lönegrad Ca 22.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningarna för hushållningssällskapen uppföra sammanlagt 30 hemkonsulenttjänster i lönegrad Ca 22;

b) till *Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 3 422 000 kronor.

[85] 2. Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	3 100 000	3 100 000
1950/51 (statsliggaren s. 801)	3 100 000	
1951/52 (förslag)	3 100 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp, 3 100 000 kronor.

Vidare har *hushållningssällskapens förbund* (skr. 7/10 1950) i anslutning till sitt förslag om utökning av antalet instruktörer hos hushållningssällskapen (se närmare föregående anslagspunkt) hemställt, att omkostnadsanslaget skall uppräknas för att täcka kostnader för rese- och traktamentsersättningar åt de begärda nya befattningshavarna.

M o t i v. *Lantbruksstyrelsen* anför bland annat följande.

Erfarenheten från hushållningssällskapens hittillsvarande verksamhet tyder på att omkostnadsanslaget är i knappaste laget. För budgetåret 1951/52 räknas dessutom med ökade rese- och traktamentsersättningar till maskininstruktörer och till de befattningshavare, som kunna tillkomma, därest den av styrelsen förordade utökningen av sällskapens personal genomföres. Styrelsen erinrar därjämte om att hushållningssällskapens medlemsantal till följd av uppbördssystemets omläggning minskats även under år 1949, vilket medför inkomstbortfall för sällskapen.

En uppräkning av omkostnadsanslaget skulle sålunda vara motiverad. Med hänsyn till det statsfinansiella läget samt i avvaktan på resultatet av den pågående utredningen rörande hushållningssällskapens omkostnader avstår styrelsen emellertid från att framställa yrkande härom.

Departementschefen.

Jag torde här först få erinra om att jag jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 12 maj 1950 tillkallat sakkunniga för att verkställa utredning angående ändrade grunder för fördelningen av hushållningssällskapens omkostnadsanslag m. m. Denna utredning torde emellertid ej kunna slutföras

inom sådan tid, att eventuella förslag i ämnet kunna föreläggas 1951 års riksdag. Med anledning härav torde nu gällande fördelningsgrunder tills vidare fortfarande böra tillämpas.

Såsom jag anfört under nästföregående punkt anser jag mig icke kunna förorda förslaget från hushållningssällskapens förbund om ökning av antalet instruktörer hos sällskapen. Med anledning härav är jag icke heller beredd att biträda den av förbundet föreslagna uppräknningen av förevarande anslag. Anslaget bör sålunda i enlighet med lantbruksstyrelsens äskande uppföras med oförändrat belopp.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 3 100 000 kronor.

[86] 3. Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar.

För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 100 000 kronor. Anslaget avser att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål, som falla antingen inom befrämjandet i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar eller inom lantbruksundervisningen, anvisa medel efter uppkommande behov och eget beprövande.

I sin förutnämnda promemoria föreslår 1950 års *besparingsutredning*, att detta anslag skall indragas från och med nästa budgetår och att de utgiftsändamål, som bestritts från anslaget, i fortsättningen skola finansieras från nionde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Sistnämnda anslag bör enligt utredningen i anledning härav höjas med högst 50 000 kronor.

Departementschefen.

Förevarande anslag har i sin nuvarande form varit upptaget å riksstaten sedan år 1922. En stor del av anslaget åtgår för att tillgodose årligen återkommande framställningar. Det har visat sig värdefullt att vid sidan om anslaget till extra utgifter ha tillgång till detta anslag, då särskilda utgiftsbehov inom befrämjandet av jordbruksnäringen eller inom lantbruksundervisningen uppkommit. Jag är därför icke beredd att föreslå, att anslaget skall indragas. I nuvarande läge och med hänsyn till storleken av befintlig reservation torde anslaget dock kunna sänkas. Jag anser sålunda, att anslaget för nästa budgetår bör uppföras med 80 000 kronor, vilket är 20 000 kronor lägre än det belopp, varmed anslaget sedan flera år varit uppfört. I detta sammanhang må nämnas, att styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök hemställt om ett särskilt anslag å 15 900 kronor till en kurs för lantbruksingenjöraspiranter. Enligt min mening böra emellertid kostnaderna för en dylik kurs, i likhet med vad som skett innevarande budgetår, bestridas från förevarande anslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

[87] 4. Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	376 000	154 489
1950/51 (statsliggaren s. 802) ..	450 700	
1951/52 (förslag)	464 700	

I 1950 års statsverksproposition har lämnats en kort redogörelse för de förslag beträffande bokföringsverksamheten på jordbrukets område, som framlagts i en av livsmedelskommissionen och lantbruksstyrelsen den 1 februari 1949 avgiven promemoria samt i propositionen nr 43/1949 (IX ht s. 151).

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 37 300 till 488 000 kronor.

Vidare har *hushållningssällskapens förbund* (skr. 13/10 1950) hemställt att anslaget skall uppräknas för att ersättningen till de i den jordbruks-ekonomiska undersökningen deltagande jordbrukarna skall kunna höjas.

M o t i v. Såsom motivering för den begärda anslagsökningen anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Den jordbruksekonomiska undersökningen har nu nått den omfattning, som rekommenderats i förenämnda promemoria. Styrelsen anser därför angeläget, att frågan om den i promemorian föreslagna bokföringsinstitutionen jämte rådgivande nämnd nu upptages till prövning. Inrättandet av nämnden är särskilt aktuellt med tanke på dess stora betydelse för typjordbrukskalkyleringen. Nämnden synes nämligen kunna pröva huruvida sagda kalkylering behöver föranleda vissa förändringar i primärmaterialets innehåll. Även om nyssnämnda institution icke skulle komma till stånd, bör därför nämnden kunna träda i verksamhet den 1 juli 1951.

Inrättandet av institutionen jämte nämnd beräknas medföra en merkostnad av 23 300 kronor, varav 22 300 kronor avse kostnader för förstärkning av nuvarande personal för den jordbruksekonomiska undersökningen samt personalens upptagande på löneplan. Vid beräkningen av sistnämnda belopp har styrelsen utgått från det i promemorian (s. 47) angivna personalbehovet. Återstående belopp å 1 000 kronor avse omkostnader för nämndens verksamhet.

Oavsett om institutionen inrättas eller icke erfordras ytterligare 3 000 kronor för den jordbruksekonomiska undersökningen, varav 2 500 kronor till täckande av stegrade kostnader för bokföringsmaterial och 500 kronor för ökade expenser.

Vad härefter angår kostnaderna för främjande av bokföringsverksamheten vid det mindre jordbruket räknar styrelsen med att under år 1951 800 jordbruk med en åkerareal av högst 50 hektar komma att vara anslutna till verksamheten. Detta innebär en ökning med 200 deltagare jämfört med anslutningen under innevarande år. Denna relativt stora ökning föranledes delvis av att inom vissa län ansetts nödvändigt att överflytta del-

tagare i den jordbruksekonomiska undersökningen till den vanliga bokföringsverksamheten. En dylik överflyttning skall möjliggöra den mera representativa spridning av till undersökningen anslutna jordbruk, som eftersträvas från och med innevarande bokföringsår. Den ökade anslutningen medför en merkostnad för bidrag till bokföringskostnader och till upprättande av räkenskapsutdrag å $(200 \times [30 + 20] =)$ 10 000 kronor. Härjämte torde 1 000 kronor böra beräknas såsom organisationsbidrag.

Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1951/52 skulle sålunda uppföras med ett med $(23\,300 + 3\,000 + 10\,000 + 1\,000 =)$ 37 300 kronor förhöjt belopp.

Hushållningssällskapens förbund har såsom motivering för sin framställning anfört bland annat följande.

För att den jordbruksekonomiska undersökningen skall kunna fylla sitt ändamål är det i hög grad angeläget, att ett förhållandevis stort och representativt antal jordbruk i olika lönsamhetsgrupper och av skilda storlekstyper deltaga i densamma. Under de senaste åren har anslutningen till undersökningen ökat. Emellertid har det visat sig svårt att förmå innehavare av sämre brukningsdelar att deltaga i undersökningen. Anledningen här till synes främst vara, att ersättningen till de deltagande jordbrukarna är otillräcklig. Sålunda anse särskilt de mindre bemedlade jordbrukarna, att ersättningen för deras arbete är alltför låg och att de själva ej ha nämnvärd nytta därav. Dessutom vilja de ogärna med sin bokföring avslöja sin dåliga ekonomi. Även om de ibland kunna förmås att deltaga i undersökningen, fullfölja de sällan densamma hela året på grund av den otillräckliga ersättningen. Därigenom blir undersökningens resultat icke representativt för det genomsnittliga jordbruket. Med hänsyn härtill torde det vara motiverat, att ersättningsbeloppet ökas till 100 kronor om året.

Departementschefen.

Frågan om den framtida lokala organisationen av bokföringsverksamheten samt om inrättande av den föreslagna bokföringsinstitutionen jämte rådgivande nämnd torde på grund av rådande ekonomiska läge fortfarande böra ställas på framtiden. Lantbruksstyrelsens beräkningar av medelsbehovet i övrigt föranleda icke någon erinran från min sida. Med hänsyn härtill torde anslaget för nästa budgetår böra bestämmas till 464 700 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 464 700 kronor.

[88] 5. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Åvlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 201 300	1 160 647
1950/51 (statsliggaren s. 802)	1 227 000	
1951/52 (förslag)	1 172 000	

Yrkanden. Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt (skr. 25/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 38 700 kronor enligt följande fördelning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar:	
a. 2 laboratorieföreståndare i Ca 17 i st. för laboratoriebiträden i Ca 15 å renhets- respektive groningsavdelningen	1 200
b. 1 laboratoriebiträde i Ca 15 i st. för frökontrollbiträde i Ce 11 å fältkontrollavdelningen	1 164
c. 1 kontorist i Ca 13 i st. för kontorsbiträde i Ca 8 å fältkontrollavdelningen	1 524
d. 1 kontorist i Ce 13 i st. för 1 expeditionsbiträde i Ce 11	588
e. 3 ställföreträdande laboratoriebiträden i Ce 13 i st. för frökontrollbiträden i Ca 11 respektive Ce 11	1 764
f. 2 kontorsbiträdestjänster överföras å ordinarie stat på grund av den reglerade befordringsgången	—
2. Personalförstärkningar:	
3 inspektörer i Ce 14	21 260
3. Löneklassförändringar	11 200
	38 700

Motiv. De flesta av frökontrollanstaltens yrkanden ha framförts redan i samband med anstaltens anslagsäskanden för tidigare budgetår.

1 a—d. Beträffande motiveringen för dessa förslag hänvisas till IX ht 1950 s. 153 under 1 a—c och e.

1 e. Med hänsyn till arbetets omfattning och antalet anställda i högre lönegrad anses å envar av anstaltens tre avdelningar nuvarande befattningar som frökontrollbiträden, en i lönegrad Ca 11 och två i lönegrad Ce 11, böra ombildas till ställföreträdande laboratoriebiträdestjänster i lönegrad Ce 13.

1 f. Under budgetåret 1951/52 beräknas ytterligare två kontorsbiträden komma att uppfylla förutsättningarna för att enligt gällande grunder om reglerad befordringsgång för kontorspersonal överföras till ordinarie stat.

2. Beträffande motiveringen för detta förslag se IX ht 1950 s. 153 f. under 2 a.

3. Ökningen är av automatisk natur.

Departementschefen.

Anstaltsstyrelsens förslag angående tjänsteförändringar och personalförstärkningar anser jag mig icke kunna tillstyrka i vidare mån än att två kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 enligt grunderna för den reglerade befordringsgången torde böra överföras å ordinarie stat. Vidare bör anslaget på grund av beräknade löneklassförändringar höjas med 11 200 kronor. Å andra sidan bör emellertid icke-ordinarieposten generellt nedräknas med 60 000 kronor och i anslutning därtill posten rörligt tillägg med 6 200 kronor. För nästa budgetår torde anslaget sålunda böra minskas med 55 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 192 000 (+ 11 000) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 870 300 (— 61 000) kronor;

rörligt tillägg 109 700 (— 5 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(192\,000 + 870\,300 + 109\,700 =) 1\,172\,000$ kronor.

I personalförteckningen för frökontrollanstalten bör antalet kontorsbiträden ökas med två.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens centrala frökontrollanstalt upptaga ytterligare två kontorsbiträden i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	192 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	870 300
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	109 700

Summa kronor 1 172 000;

c) till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 172 000 kronor.

[89] 6. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	324 000	463 684
1950/51 (statsliggaren s. 803) ..	330 000	
1951/52 (förslag)	330 000	

Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt (skr. 25/8 1950) hemställer, att omkostnadsanslaget skall höjas med 15 000 kronor till 345 000 kronor. Höjningen sammanhänger med förslaget att inrätta tre inspektörsbefattningar. För en var av inspektörerna beräknas 5 000 kronor om året i resekostnader.

Departementschefen.

Såsom jag anförde under nästföregående punkt är jag icke beredd att förordna att fröinspektörer skola anställas nu. Med hänsyn härtill biträder jag icke heller den föreslagna uppräknings av förevarande anslag. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 330 000 kronor.

[90] 7. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter.*

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 804)	5 000
1951/52 (förslag)	5 000

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 5 000 kronor.

[91] 8. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling.*

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 804)	30 000
1951/52 (förslag)	30 000

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[92] 9. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter.*

	Anslag
1949/50	41 000
1950/51 (statsliggaren s. 804)	41 000
1951/52 (förslag)	18 000

Anslaget för innevarande budgetår är avsett att användas för utbetalning av dels ett bidrag å 23 000 kronor till Sveriges utsädesförening för förädlingsarbeten och försök med oljeväxter m. m. och dels ett bidrag å 18 000 kronor till Algot Holmberg & Söner Aktiebolag för förädlingsarbeten med sojaväxter.

Sveriges utsädesförening har i sina anslagsäskanden (skr. 18/7 1950) inräknat bidraget från förevarande anslag i sitt ordinarie årsanslag.

Algot Holmberg & Söner Aktiebolag (skr. 19/8 1950) anhåller om ett från 18 000 till 25 000 kronor förhöjt statsbidrag till fullföljande under år 1951 av bolagets förädlingsarbeten med sojaväxter.

Statens jordbruksnämnd (skr. 29/8 1950) tillstyrker att det belopp, som hittills utbetalats till utsädesföreningen från förevarande anslag, skall inräknas i föreningens ordinarie årsanslag. Om emellertid föreningens anhållan härom icke skulle bifallas, bör bidraget till föreningen för budgetåret 1951/52 utgå i nuvarande ordning och med samma belopp som för innevarande budgetår. Såsom bidrag till Algot Holmberg & Söner Aktiebolag bör enligt nämnden för nästa budgetår anvisas oförändrat belopp, 18 000 kronor.

Departementschefen.

Vid behandling av anslaget till Sveriges utsädesförening för nästa budgetår ämnar jag föreslå, att bidraget å 23 000 kronor för utsädesföreningens förädlingsarbeten och försök med oljeväxter m. m. skall inräknas i föreningens ordinarie årsanslag. Med hänsyn härtill och då jag icke anser mig kunna tillstyrka att bidraget till Algot Holmberg & Söner Aktiebolag skall höjas, torde förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med 18 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 kronor.

[93] 10. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm.**

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	2 752 000	2 794 184
1950/51 (statsliggaren s. 805)	1 665 000	
1951/52 (förslag; beräknat belopp)	1 665 000	

Ifrågavarande anslag disponeras för stödjande av priset å hamphalm och linhalm i enlighet med de bestämmelser i ämnet, som Kungl. Maj:t meddelat den 7 mars 1941, den 17 april 1942 och den 21 april 1943.

Statens jordbruksnämnd (skr. 26/9 1950) hemställer — med överlämnande av yttrande i frågan från 1949 års lin- och hamputredning — att till

stödjande av priset å hamphalm och linhalm skall för budgetåret 1951/52 beräknas ett förslagsanslag av 1 715 000 kronor. Jordbruksnämnden framhåller härvid att en kostnadsberäkning å tillhopa 2 230 000 kronor, som statens linnämnd i juni 1950 uppgjort för ifrågavarande ändamål, får ses mot bakgrunden av att då rådande prisförhållanden gävo anledning att förmoda prissänkningar. Med hänsyn till den omsvängning, som sedermera ägt rum, anser jordbruksnämnden det försvarligt att räkna med oförändrade fiberpriser under tiden fram till den 1 juli 1951. Härigenom minskas anslagsbehovet med 515 000 kronor. Slutligen förordar nämnden att ifrågavarande anslag — med hänsyn till de okända faktorer, som kunna påverka bidragsbehovet, samt till den omständigheten att nuvarande grunder för statsstödet endast gälla till och med 1950 års spånadsväxtskörd — skall uppföras som förslagsanslag.

Departementschefen.

Man torde få räkna med att lin- och hampodlingen även under nästa budgetår kan komma att behöva stöd i form av bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm. Medel till kostnaderna för dylika bidrag synas sålunda böra äskas å riksstaten för nästa budgetår. Det är emellertid önskvärt, att utvecklingen av verksamheten kan följas ännu någon tid, innan anslagsbehovet prövas. Enligt vad jag erfarit torde 1949 års lin- och hamputredning inom den närmaste tiden avgiva förslag rörande det fortsätta stödet åt lin- och hampodlingen m. m. Även med hänsyn härtill anser jag det lämpligt, att anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår skall uppföras med endast beräknat belopp. Anslaget bör därvid preliminärt upptagas med samma belopp som i gällande riksstat. Spörsmålet huruvida anslaget bör uppföras såsom förslagsanslag torde böra behandlas i samband med att anslagsbehovet slutligt prövas.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm* för budgetåret 1951/52 beräkna ett reservationsanslag av 1 665 000 kronor.

[94] 11. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.*

	Anslag
1949/50	515 300
1950/51 (statsliggaren s. 805)	520 000
1951/52 (förslag)	608 500

Y r k a n d e. *Sveriges utsädesförening* (skr. 18/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 187 600 kronor till 707 600 kronor. Vid skrivelsen har

fogats bland annat förslag till inkomst- och utgiftsstat för föreningen för budgetåret 1951/52. Anslagsökningen har beräknats på följande sätt.

	Ökning	Minskning
1. Höjt arvode till föreståndaren	1 000	
2. 2 andre assistenter (Ca 24) å oljeväxt- och spånadsavdelningarna i st. för 2 arvodister	1 300	
3. 1 andre assistent å råg- och potatisavdelningen i st. för 1 tredje assistent (Ca 21)	1 500	
4. 1 andre assistent vid Ultunafilialen (ny tjänst)	10 600	
5. 1 kassör i Ca 19 i st. för Ca 15	1 500	
6. Substation å småländska höglandet	6 000	
7. Lönejustering för att full överensstämmelse med lönerna å löneplan nr 1 skall uppnås	14 200	
8. Pensionsavgifter	44 100	
9. Lönereglering för avdelningsbiträden m. fl.	47 600	
10. Höjning av timlönerna till arbetare enligt kollektivavtal	15 000	
11. Försöksverksamhet med sötlupin.....	2 000	
12. Lokala sortförsök	1 000	
13. Bibliotek, prenumeration, tidskrifter, trycksaker	1 800	
14. Kontorsutgifter, utgifter för post och telefon m. m.	4 000	
15. Värme och lyse samt städning och underhåll av byggnader m. m.	18 000	
16. Bidraget till föreningen för förädlingsarbeten och försök med oljeväxter m. m. överflyttas från anslaget G. 9.	23 000	
17. Ökade inkomster		5 000
	<u>192 600</u>	<u>5 000</u>
	+ 187 600	

M o t i v. 1—6. Dessa yrkanden ha återkommit i föreningens anslagsäskanden de senaste åren. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till den redogörelse som lämnats i 1950 års statsverksproposition, IX ht s. 159—161. Föreningen betonar nu särskilt angelägenheten av sitt förslag rörande andre assistenttjänsterna å oljeväxt- och spånadsväxtavdelningarna samt råg- och potatisavdelningen.

7 och 8. Dessa ökningar sammanhånga med att föreningen i särskild skrivelse med äskande om anslag å tilläggsstat för budgetåret 1950/51 hemställer, att viss lönejustering för dess tjänstemän skall genomföras och att dessa skola befrias från skyldighet att erlagga pensionsavgifter, ävensom med att det nya reglementet för statens pensionsanstalt medför väsentligt höjda pensionsavgifter. Beträffande den närmare motiveringen torde få hänvisas till prop. nr 2/1951, bil. 8, punkt 2.

9. Detta yrkande avser tjänster såsom korrespondent, vaktmästare, trädgårdsmästare, maskinist, första och andra avdelningsbiträde samt telefonist. För att vissa befattningshavare skulle kunna erhålla pensionsrätt i statens pensionsanstalt reglerades 1949 57 befattningar vid föreningen. Därvid placerades korrespondenterna i 11, trädgårdsmästaren, maskinisten och första avdelningsbiträdena i 8 samt andra avdelningsbiträdena och telefonisten i 4 lönegraden. Denna placering innebar, att flertalet av de befattningshavare, som förut voro anställda hos föreningen, fingo samma bruttolön som tidigare. Föreningen hemställer nu att korrespondenterna skola uppflyttas i 15 samt de i 8 och 4 lönegraden placerade tjänstemännen i 12 respektive 9 lönegraden. Såsom skäl härför anföres, att den år 1949 fastställda löneställningen är för låg i förhållande till gällande kompetensfordringar och till det ansvar som åvilar befattningshavarna. Lönen åt vaktmästaren utgår nu efter 9 lönegraden. Föreningen anser att denne befattningshavare i likhet med institutionsvaktmästarna vid statliga institutioner bör placeras i 11 lönegraden.

10. Enligt ett nytt kollektivavtal, som gäller för tiden den 1 januari—den 31 december 1950, har timlönen för de flesta av föreningens arbetare höjts med två öre från och med förstnämnda dag och med ytterligare fyra öre från och med den 1 mars.

11. Kungl. Maj:t har för innevarande budgetår tilldelat föreningen ett särskilt bidrag å 2 000 kronor för viss förädlingsverksamhet med söt lupin. Föreningen anser det önskvärt att dessa arbeten fortsättas under nästa budgetår.

12. Höjningen motiveras med att kostnaderna för utsäde m. m. ökat genom att hushållningssällskapen vidgat sin försöksverksamhet.

13. Ifrågavarande utgifter ha i statförslaget upptagits med belopp motsvarande medeltalet av föreningens utgifter för ändamålen under de tre senaste åren.

14. Föreningen har såsom en rationaliseringsåtgärd installerat en telefonväxel, vilket medfört vissa kostnadsökningar. Höjningen motiveras i övrigt bland annat med ökad arbetsmängd vid sekretariatet och kassaavdelningen.

15. Den begärda höjningen motiveras huvudsakligen med att en ny laboratoriebyggnad tagits i bruk. Av de beräknade merkostnaderna ha dock endast ungefär hälften upptagits. Återstående del har ansetts kunna täckas av inkomster från de kemiska och cereala laboratoriernas verksamhet för utomstående uppdragsgivare.

16. Yrkandet sammanhänger med den föreslagna regleringen av de två arvodesavlönade assistenttjänsterna. Ifrågavarande arvoden bestridas för närvarande delvis ur föreningens bidrag från anslaget till stödjande av odlingen av vissa kulturväxter.

17. Inkomstökningen avser tilläggsavgiften från Allmänna svenska utsädesaktiebolaget. Denna avgift, som i fjolårets statförslag upptagits med 85 000 kronor, har beräknats till 90 000 kronor.

Yttrande. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök hänvisar till att den i utlåtande över föreningens äskande om anslag å tilläggsstat till löpande budgetår förklarar sig för närvarande icke vara beredd att taga ställning till frågan om nytt tjänstereglemente utan föreslagit att denna fråga skulle ingående utredas. Styrelsen anser sig sålunda icke kunna tillstyrka den ökning i lönestaten, som föranledes av tillämpningen av detta reglemente. Föreningens förslag om lönehöjning till korrespondenter, vaktmästare, avdelningsbiträden, maskinist, trädgårdsmästare och telefonist bör enligt styrelsen ävenledes hänskjutas till denna utredning. Däremot tillstyrker styrelsen i likhet med föregående år föreningens framställningar om höjt arvode till föreståndaren, om inrättande vid huvudanstalten av två befattningar som andre assistent och ändring av en befattning som tredje assistent till befattning som andre assistent, uppflyttning av kassörstjänsten samt inrättande av en befattning som andre assistent vid Ultunafilialen. Styrelsen anser sig för närvarande icke kunna förorda, att medel skola anslås till att bestrida annan ökning av pensionsavgifterna än den, som föranledes av det nya reglementet för statens pensionsanstalt. Mot övriga i förslaget till inkomst- och utgiftsstat upptagna poster har styrelsen icke något att erinra.

Departementschefen.

Utsädesföreningen, som åren 1947—1949 utan att vinna bifall hemställt att tre nya andre assistenttjänster skola inrättas på oljeväxt- och spånadsväxtavdelningarna samt råg- och potatisavdelningen, den sistnämnda tjänsten i utbyte mot en befattning som tredje assistent, har återkommit med denna framställning. Jag anförde redan i fjol, att de skäl som föreningen åberopade till stöd för sitt yrkande, voro bärande. Detta omdöme gäller i än högre grad, då nu ytterligare ett år förflutit. Jag vill därför icke längre motsätta mig ett bifall till ifrågavarande förslag. Inrättandet av dessa tjänster medför en kostnadsökning av 2 800 kronor. Vidare bör som en följd av detta förslag till här ifrågavarande anslag överföras det statsbidrag å 23 000 kronor, som föreningen under senare år åtnjutit från anslaget till stödjande av odlingen av vissa kulturväxter.

Under åberopande av vad jag denna dag anför i frågan om anslag å tilläggsstat till föreningen förordar jag, att till bestridande av kostnaderna för viss lönejustering för föreningens tjänstemän skola anvisas 14 200 kronor för nästa budgetår. Jag förordar i nämnda sammanhang, att föreningens tjänstemän skola befrias från skyldighet att erlägga pensionsavgifter. Vid bifall härtill och som en följd av att pensionsavgifterna till statens pensionsanstalt höjas enligt det nya reglementet bör beloppet till pensionsavgifter ökas med i runt tal 36 500 kronor.

För bestridande av merutgifter i anledning av stegrade timlöner till arbetare bör bidraget till föreningen höjas med 15 000 kronor.

Föreningens framställningar om höjt arvode till föreståndaren och om lönegradsuppflyttning för de befattningar, vilka reglerades år 1949, samt

för kassören och vaktmästaren kan jag icke biträda. Jag kan icke heller förorda, att en befattning som andre assistent skall inrättas vid Ultunafilialen eller att medel skola anvisas till substation å småländska höglandet. Någon uppräknig av anslaget för försöksverksamhet med sötlupin, för lokala sortförsök samt för bibliotek och prenumeration m. m. bör vidare icke ske.

I fråga om återstående poster, under vilka föreningen begärt höjningar, vill jag slutligen, med hänsyn huvudsakligen till att en ny laboratoriebyggnad tillkommit, föreslå, att statsbidraget skall höjas med sammanlagt 17 000 kronor.

Utsädesföreningen har beräknat att inkomsterna skola öka med 5 000 kronor. Denna beräkning är enligt min mening väl försiktig. Jag anser att man bör kunna räkna med en ökning av inkomsterna å 20 000 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslaget bör anslaget uppföras med (520 000 + 2 800 + 23 000 + 14 200 + 36 500 + 15 000 + 17 000 — 20 000 =) 608 500 (+ 88 500) kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 608 500 kronor.

[95] 12. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.*

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 806)	60 000
1951/52 (förslag)	60 000

Y r k a n d e. *Sveriges utsädesförening* (skr. 18/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas till 66 200 kronor. Vid skrivelsen har fogats bland annat förslag till driftskalkyl för linlaboratoriet för nästa budgetår.

M o t i v. Det förslag till driftskalkyl för linlaboratoriet som föreningen upprättat förutsätter en viss omläggning av laboratoriets verksamhet. Föreningen har hittills sökt erhålla ökade inkomster genom att bearbeta vissa kvantiteter halm och tåga utöver de för försöken direkt nödvändiga. Med hänsyn till att man nödgas räkna med avsevärt sänkta priser på tåga och blånor avser föreningen att nedbringa mängden bearbetad lin- och hamp-halm till den kvantitet som erfordras för att utföra beredningstekniska försök. Denna kommer att bli betydligt mindre än tidigare beroende på att vissa maskintekniska undersökningar avslutats. Halminköpen och personalen vid laboratoriet komma därför att minska. Å andra sidan beräknas inkomsterna av försålda produkter sjunka i proportion till minskningen av de bearbetade halmmängderna och den väntade prissänkningen.

Vid beräkningen av utgifter för löner och pensioner har föreningen utgått från att dess förslag om reglering av lönerna till avdelningsbiträdena

och om befrielse för dessa från skyldighet att erlägga pensionsavgifter skola bifallas.

Såsom en ny utgiftspost i driftskalkylen har upptagits amortering av anläggningsskuld å laboratoriet. Föreningen kunde vid uppförandet av laboratoriebyggnaden och anskaffningen av maskinutrustning icke hålla utgifterna härför inom ramen för de medel, som ställts till förfogande. Merkostnaderna uppgå till cirka 34 500 kronor. Detta belopp har föreningen på grund av särskilda omständigheter hittills kunnat förskottera. Då detta icke längre är möjligt och det icke heller lyckats att anskaffa medel från privat håll, måste en post för amortering av skulden upptagas i laboratoriets driftbudget. I förslaget har räknats med en amortering på sju år. Utgiftsposten har därför uppförts med 5 000 kronor.

Yttrande. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök förklarar sig icke ha något att erinra mot den föreslagna omläggningen av linlaboratoriets verksamhet. Styrelsen vill icke heller motsätta sig att föreningen beredes möjlighet att på förslaget sätt reglera anläggningsskulden å laboratoriet. I fråga om avdelningsbiträdenas löner och pensionsavgifter hänvisar styrelsen till sitt yttrande över föreningens hemställan om anslag å tilläggsstat för vilket redogjorts under närmast föregående anslagspunkt.

Departementschefen.

Såsom framgått av närmast föregående anslagspunkt kan jag icke tillstyrka föreningens framställning om höjd lönegradsplacering för avdelningsbiträdena. Däremot har jag föreslagit att föreningens tjänstemän skola befrias från skyldighet att erlägga pensionsavgifter. Jag har icke något att erinra mot att driftsinkomster vid linlaboratoriet tagas i anspråk för amortering av anläggningsskulden å laboratoriet. Jag anser mig emellertid icke kunna föreslå att statsbidraget skall höjas i anledning härav utan verksamheten bör enligt min mening även under nästa budgetår bedrivas inom en kostnadsram av 60 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m. för budgetåret 1951/52* anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

[96] 13. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.*

	Anslag
1949/50	175 000
1950/51 (statsliggaren s. 806)	175 000
1951/52 (förslag)	175 000

Y r k a n d e. *W. Weibull aktiebolag* med *Weibullsholms växtförädlingsanstalt* (skr. 31/7 1950) anholder om ett med 95 000 kronor till 270 000 kronor höjt anslag för nästa budgetår.

M o t i v. Såsom motiv för en anslagsökning anför *W. Weibull aktiebolag*, bland annat, att kostnaderna för växtförädlings- och försöksverksamheten oavslutligen stigit, huvudsakligen på grund av ökade löneutgifter. För budgetåren 1950/51 och 1951/52 beräknas dessa kostnader uppgå till 543 300 kronor mot 530 400 kronor under budgetåret 1949/50. Statsbidraget har ej kunnat hålla jämna steg med kostnadsstegringarna och understiger nu en tredjedel av kostnaderna. Bolaget ser med oro på denna utveckling och framhåller att verksamheten ej kan inskränkas eller dess kontinuitet brytas utan betydande förluster för såväl det allmänna som företaget.

Y t t r a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* tillstyrker, att till bolaget — med tillämpning av principen om statsbidrag motsvarande 50 procent av växtförädlingskostnaderna — skall utgå ett anslag av 270 000 kronor.

Departementschefen.

Såsom jag framhöll vid behandlingen av anslagsfrågan för innevarande budgetår höjdes bidraget till bolaget så sent som år 1949 från 160 000 till 175 000 kronor. Trots de skäl bolaget anfört anser jag mig icke kunna tillstyrka att bidraget nu skall höjas ytterligare. Bidraget torde sålunda för nästa budgetår böra utgå med oförändrat belopp, 175 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 175 000 kronor.

[97] 14. Odling av gummiförande växter.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	45 000	45 000
1950/51 (statsliggaren s. 807) ..	30 000	
1951/52 (förslag)	15 000	

Under förevarande anslagsrubrik anvisas medel för bedrivande av odlings- och försöksverksamhet med den gummiförande maskrosväxten *Taraxacum koksagys* (prop. nr 113/1947). Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha avsetts 12 000 kronor till Sveriges utsädesförening för växtförädlingsarbeten med koksagys, 10 000 kronor till statens jordbruksförsök för odlingsförsök med koksagys och 8 000 kronor till konsulenten A. Ericsson för av honom bedriven vetenskaplig verksamhet med koksagys.

Sveriges utsädesförening (skr. 18/7 1950) hemställer om anvisande av ett anslag å 21 000 kronor för fortsatt förädlingsverksamhet med koksagys.

Såsom motivering för sin framställning anför föreningen i huvudsak följande.

Under år 1949 ha arbetena med gummimaskrosens förädling bedrivits vid föreningen i ungefär samma omfattning som under närmast föregående år. Jämförande försök, som under tidigare år utförts vid Svalöv och i Hammenhög, ha utvisat, att det hittills fullgjorda förädlingsarbetet varit synnerligen framgångsrikt. Ytterligare förbättringar av materialet ha kunnat åvägbringas under året. Sålunda uppgick vid jämförande försök under det sist-förflutna året kautschukhalten i det förädlade materialet till 13,6 procent av torrsubstansen, medan det oförädlade materialet endast uppvisade en kautschukhalt av 5,9 procent. Detta innebär en ökning med 130 procent av ursprungshalten. Under år 1949 har vidare utförts en del speciella undersökningar med gummimaskros. Dessutom ha särskilda fröodlingar utlagts för att erhålla en mindre reserv av förbättrat odlingsmaterial. En dylik reserv bör finnas tillgänglig, ifall läget aktualiserar en odling av koksagys. Trots de hittills vunna framstegen synas enligt föreningen ytterligare betydande förbättringar av odlingsmaterialet vara att förvänta, därest arbetena få fortgå efter nu tillämpade metoder och i tillräcklig omfattning. Det är emellertid knappast möjligt att bedriva verksamheten på ett tillfredsställande sätt inom ramen för nuvarande medelsanvisning.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 30/8 och 29/9 1950) hemställer om oförändrad medelsanvisning till den av utsädesföreningen och statens jordbruksförsök bedrivna verksamheten med koksagys. Styrelsen understryker därvid de påtagliga positiva resultat, som utsädesföreningens förädlingsverksamhet med gummimaskros givit under år 1949. Vidare anser styrelsen det värdefullt att i tider med importsvårigheter ha tillgång till ett användbart odlingsmaterial av nämnda växt. Genom odling av koksagys torde emellertid endast en jämförelsevis ringa mängd gummi kunna utvinnas. Om en odling av växten blir aktuell, synes därför koksagysgummit huvudsakligen böra användas till inblandning i syntetiskt gummi. På grund härav anser styrelsen det angeläget, att koksagysgummits värde som tillsats i syntetiskt gummi skall utredas snarast möjligt.

I sin promemoria angående nionde huvudtiteln föreslår *1950 års besparingsutredning*, att förevarande anslag skall indragas från och med budgetåret 1951/52. Därest verksamheten skulle behöva understödjas av beredskapsskäl, bör det enligt utredningens mening ankomma på riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att träffa anstalter härför och ställa erforderliga medel till förfogande.

Departementschefen.

Jag torde få erinra om att jordbruksutskottet vid behandlingen av ifrågasvarande anslag för innevarande budgetår (utlåtande nr 28) visserligen underströk de beaktansvärda resultat, som hittills uppnåtts beträffande försöks- och förädlingsverksamheten med koksagys, men samtidigt på grund av de avsevärda svårigheter, som i skilda hänseenden voro förknippade med verksamheten, ifrågasatte huruvida denna kunde väntas komma att för rimlig kostnad lämna resultat, som kunde bli av verklig betydelse för

landets försörjning på ifrågavarande område och som icke utan större svårighet kunde ersättas av andra beredskapsåtgärder. Utskottet ville dock icke bestrida, att det i händelse av framför allt en längre tids importspärr kunde vara av värde att ha tillgång till ett odlingsmaterial, som med fördel kunde användas i praktisk odling. Likaså ansåg utskottet det vara av vikt, att de redan vunna resultaten icke ginge förlorade. Med hänsyn till det anförda föreslog utskottet, att anslaget för innevarande budgetår skulle sänkas från 45 000 till 30 000 kronor. Vidare förordade utskottet, att Kungl. Maj:t skulle taga under övervägande, huruvida ytterligare inskränkningar i verksamheten kunde vidtagas framdeles. Jordbruksutskottets ifrågavarande utlåtande lämnades av riksdagen utan erinran (r. skr. nr 245).

Alltsedan år 1944, då anslag av statsmedel första gången utgick till odlingen av gummiförande växter, har försöks- och förädlingsverksamheten med koksagys för varje år uppvisat förbättrade resultat. Även under år 1950 ha ytterligare förbättringar av odlingsmaterialet kunnat åstadkommas.

Trots dessa förbättrade resultat torde odlingsmaterialet endast komma till praktisk användning i ett läge, då landet är avspärrat från import.

Frågan om fortsatt stöd åt försöks- och förädlingsverksamheten med koksagys torde därför böra betraktas som ett rent beredskapsproblem. Med hänsyn härtill anser jag i likhet med besparingsutredningen, att sådant stöd icke längre bör utgå från anslag under nionde huvudtiteln. Det bör i stället i fortsättningen ankomma på riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att äska medel till verksamheten, om nämnden anser densamma böra stödjäs av beredskapsskäl. För att verksamheten icke skall behöva helt läggas ned innan dylika överväganden skett, föreslår jag dock, att såsom en övergång anslaget skall uppföras under nionde huvudtiteln även för nästa budgetår. Anslaget torde därvid böra sänkas till hälften av vad som anvisats för löpande budgetår, eller till 15 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Odling av gummiförande växter* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

[98] 15. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	189 300	182 573
1950/51 (statsliggaren s. 807) ..	187 700	
1951/52 (förslag)	188 600	

Genom beslut den 28 april 1949 uppdrog Kungl. Maj:t åt statens sakrevision att företaga en översyn av statens lantbrukskemiska kontrollanstalts organisation och arbetsformer. Med skrivelse den 20 februari 1950 har *sak-*

revisionen härefter överlämnat en promemoria med förslag i ämnet. I skrivelsen har sakrevisionen upplyst, att den upprättat ett förslag till ny taxa för kontrollanstalten och att denna taxa överlämnats till anstaltens styrelse för yttrande. Sakrevisionen framhåller att de utredningar, vilka legat till grund för taxeförslaget, beaktats även i nu ifrågavarande förslag. Vid utarbetandet av sistnämnda förslag har sakrevisionen vidare haft tillgång till kontrollanstaltens anslagsäskanden för budgetåret 1950/51.

I sin promemoria berör sakrevisionen till en början den ekonomiska utvecklingen vid kontrollanstalten. Sakrevisionen erinrar sålunda om att man vid anstaltens inrättande år 1938 (prop. nr 211) beräknade statsverkets nettoutgifter till 23 400 kronor om året, förutom hyresvärdet å lokalerna. Vid dessa beräkningar ansågos rabatter till större uppdragsgivare vid serieanalyser berättigade ur affärssynpunkt och avdrogos därför från bruttointkomsterna. Vidare uttalades, att rabatter till utövare av jordbruk med binärningar borde betraktas såsom statliga bidrag samt att analyser för statens räkning borde utföras utan avgift. Sakrevisionen framhåller, att uttalet i fråga om jordbrukarrabatterna är av särskilt intresse för bedömandet av den senare utvecklingen vid kontrollanstalten. Dessa rabatter, vilka vid nyssnämnda beräkningar upptogs till 2 800 kronor, ha nämligen från och med budgetåret 1939/40 i medeltal uppgått till drygt 80 000 kronor per år. Om man därför, såsom ursprungligen förutsatts, betraktar jordbrukarrabatterna såsom ett statligt bidrag, med vilket bruttoutgiften för anstalten bör minskas, kommer man till att anstalten under budgetåren 1939/40—1948/49 kan anses ha haft ett överskott å cirka 250 000 kronor i stället för, såsom nu är fallet, en verklig brist å i runt tal 570 000 kronor. Det må i detta sammanhang anmärkas, att jordbrukarrabatterna utgå med 50 procent av de i gällande taxa fastställda avgifterna samt att taxan år 1948 generellt höjdes med 30 procent.

Sakrevisionen föreslår nu en väsentlig omläggning och förenkling av arbetsprocessen vid kontrollanstalten. Denna rationalisering kräver emellertid en viss kapitalinvestering. Sakrevisionen räknar sålunda med en engångsutgift å 75 000 kronor för anskaffning av apparatur och vidtagande av sådana åtgärder i lokal- och arbetshänseenden, som äro oundgängligen nödvändiga för att anstalten skall kunna drivas på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. I detta sammanhang framhåller sakrevisionen, att den föreslagit endast sådana ändringsarbeten i anstaltens lokaler, som äro oundgängligen nödvändiga för rationaliseringens genomförande. Någon anledning att uppskjuta arbetena med hänsyn till anstaltens svävande byggnadsfråga föreligger enligt sakrevisionen icke. Tillika understrykes emellertid, att denna fråga bör prövas inom en nära framtid.

Beträffande personalorganisationen innebär förslaget i huvudsak, att å ena sidan arbetsledningen skall förstärkas men å andra sidan biträdespersonalen minskas. Följande tjänste- och personalförändringar föreslås, nämligen omändring av två förste kemisttjänster i Ca 27 till två laboratorstjänster i Ca 29, inrättande av två förste assistenttjänster i Ce 24, en förste

laboratoriebiträdestjänst i Ce 15 och en laboratoriebiträdestjänst i Ce 11, uppflyttning av en tjänst såsom jordpreparator från Cg 8 till Ce 11 samt indragning av fem biträdestjänster. Till stöd för förslaget att omändra två förste kemisttjänster till laboratorstjänster framhåller sakrevisionen, att detta synes befogat med hänsyn till löneställningen för motsvarande befattningshavare vid liknande institutioner. Vidare understrykes nödvändigheten av att anstalten på ledande poster skall erhålla kompetent personal. Av de båda förste assistenttjänsterna avses den ena för jordavdelningen och den andra för fodermedelsavdelningen. I fråga om dessa tjänster anför sakrevisionen, att anstaltens arbetsledning — d. v. s. föreståndaren och förste kemisterna — numera är så hårt belastad, att enbart de nödvändigaste och mest pressande löpande arbetsuppgifterna kunna medhinnas. Denna överbelastning har även medfört, att för anstaltens verksamhet och utveckling angelägna forskningsuppgifter måst eftersättas. På grund härav anser sakrevisionen ifrågavarande förstärkning av anstaltens ledning nödvändig. De båda tjänsterna såsom förste laboratoriebiträde i Ce 15 och laboratoriebiträde i Ce 11 motiveras med behovet av kvalificerad biträdespersonal. Förstnämnda tjänst skulle tillföras fodermedelsavdelningen. Uppflyttningen av tjänsten såsom jordpreparator föreslås med hänsyn till att den nuvarande innehavaren tillträdde tjänsten redan år 1941 och även bedrivit vissa självstudier för att bättre kunna fylla sina arbetsuppgifter. Den ifrågasatta personalminskningen anses möjlig, därest sakrevisionens omorganisationsförslag i övrigt bifalles.

De nu återgivna förslagen till tjänste- och personalförändringar överensstämmer, utom såvitt angår indragningen av de fem biträdestjänsterna, med vad anstalten begärt i sin förut omförmälda anslagsskrivelse för budgetåret 1950/51. Däremot anser sig sakrevisionen icke kunna tillstyrka anstaltens i samma skrivelse upptagna förslag om dels omändring av en kansli-skrivartjänst i Ce 15 till en tjänst såsom registrator och kassör i Ca 19 samt en vaktmästartjänst i Ca 11 till en tjänst såsom vaktmästare och provberedare i Ca 12, dels uppflyttning av en tjänst såsom kartritterska från Ce 8 till Ce 11 och dels inrättande av en laboratoriebiträdestjänst i Ce 13. Enligt sakrevisionen böra dessa förslag icke behandlas nu, när de äro beroende av tjänsteförteckningskommitténs utredning.

Sakrevisionen framhåller härefter, att den föreslagna personalorganisationen trots nyssnämnda reducering kan beräknas vara tillräcklig även vid den ökning av anstaltens analysverksamhet, som kan väntas ske inom en nära framtid. Skulle emellertid lagen den 30 september 1938 (nr 611) om handel med fodermedel träda i kraft och antalet analyser å fodermedelsavdelningen därmed öka i större omfattning, bör denna avdelnings organisation samt behov av personal, lokaler och utrustning helt omprövas. Enligt sakrevisionen möjliggör dess omorganisationsförslag vidare en snabbe expediering av markkarteringsanalyserna, vilket är av stort intresse för jordbruket. Slutligen framhåller sakrevisionen, att förslaget tillika inne-

bär att tillfälle beredes anstalten att bedriva den vetenskapliga forskning, som är av omedelbar betydelse även för anstaltens ekonomi.

Över förslaget ha remissutlåtanden avgivits av *styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*, *lantbruksstyrelsen*, *statens lönenämnd* och *statskontoret*. Förstnämnda styrelse ansluter sig till förslaget och upptager detsamma i sina anslagsäskanden för nästa budgetår. Såsom kommer att framgå av det följande upptager emellertid styrelsen även de förslag till personalförändringar, vilka sakrevisionen avstyrkt i promemorian. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker sakrevisionens förslag i avbidan på att anstaltens lokalfråga definitivt skall ordnas på ett tillfredsställande sätt. Vad angår *statens lönenämnds* yttrande berör detta endast sakrevisionens förslag till ändrade lönegradsplaceringar. Lönenämnden finner ej anledning motsätta sig vad sakrevisionen härutinnan ifrågasatt.

Statskontoret anser det för sin del föga tillfredsställande, att särskilda rabatter beviljas jordbrukare på sätt som nu sker. Därest det över huvud taget anses erforderligt, att staten deltagar i kostnaderna för analyser för jordbrukarnas räkning, bör understödet enligt ämbetsverkets mening utformas så, att bidragskaraktären och statens kostnader för subventioneringen klart framgå. Statskontoret förutsätter, att frågan om jordbrukarrabatterna överväges vid utformningen av ny taxa för kontrollanstalten. Beträffande sakrevisionens personalförslag anför statskontoret bland annat, att det icke blivit fullt övertygat om behovet av en förste assistenttjänst å fodermedelsavdelningen, i synnerhet som förslaget jämväl upptager en förste laboratoriebiträdestjänst i Ce 15 å denna avdelning. Skulle emellertid ifrågavarande assistenttjänst inrättas, bör avdelningens behov av arbetsledning därmed vara tillgodosett. I sådant fall bör enligt statskontoret nyssnämnda biträdestjänst icke placeras högre än i Ce 11.

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* (skr. 29/8 1950) hemställer, att anstaltens avlöningsanslag för nästa budgetår skall höjas med 26 500 kronor till 214 200 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Tjänsteförändringar m. m.		
a. 2 laboratorer i Ca 29 i st. för 2 förste kemister i Ca 27	3 000	
b. 1 registrator och kassör i Ca 19 i st. för 1 kansliskrivare i Ce 15	1 020	
c. 1 vaktmästare och provberedare i Ca 12 i st. för 1 vaktmästare i Ca 11	300	
d. 1 jordpreparator i Ce 11 i st. för Cg 8	936	
e. 1 kartriterska i Ce 11 i st. för Ce 8	636	
2. Personalförändringar.		
a. 2 förste assistenter i Ce 24	22 920	
b. 1 förste laboratoriebiträde i Ce 15	7 392	

	Ökning	Minskning
c. 1 laboratoriebiträde i Ce 13	6 816	
d. 1 laboratoriebiträde i Ce 11	6 228	
e. 5 tekniska biträden, varav 4 i Ce 6 och 1 i Cg 5		23 388
3. Löneklassförändringar	375	
4. Elever och tillfällig arbetskraft	2 000	
5. Vikariats- och övertid ersättningar m. m.		1 942
6. Avrundningsbelopp	207	
	51 830	25 330
	+ 26 500	

Motiv. Såsom framgår av det föregående framfördes anstaltsstyrelsens förslag till tjänste- och personalförändringar — utom förslaget under 2 e — redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Beträffande dessa förslag torde därför, utöver vad i det följande anföres, få hänvisas till IX ht 1950 s. 166.

1 a. Styrelsen framhåller, att den teoretiska kompetens, den praktiska duglighet och den mångsidiga erfarenhet, som ifrågavarande tjänstemän måste besitta, ställa dem i samma klass som laboratorerna vid institutioner med liknande arbetsuppgifter som kontrollanstaltens. I anslutning härtill erinras om att frökontrollanterna vid statens centrala frökontrollanstalt från och med den 1 juli 1948 placerats i 29 lönegraden. Den föreslagna lönegradsuppflyttningen anses erforderlig även ur rekryteringssynpunkt.

1 b, c och e samt 2 c. Under dessa punkter upptager styrelsen de personalförslag, vilkas genomförande sakrevisionen ansett böra anstå i avbidan på tjänsteförteckningskommitténs utredning. Styrelsen vidhåller dessa förslag och understryker angelägenheten av att de snarast skola genomföras.

2 e. Liksom statens sakrevision anser anstaltsstyrelsen denna personalminskning möjlig under förutsättning att den ifrågasatta omorganisationen kommer till stånd.

3. Ökningen är av automatisk karaktär.

4. Ifrågavarande belopp avses för anställande av elever och — vid säsongvis inträdande arbetsbelastning — tillfällig arbetskraft.

5. Minskningen beräknas bliva möjlig efter omorganisationens genomförande.

Departementschefen.

Den översyn av lantbrukskemiska kontrollanstaltens organisation och arbetsformer, som sakrevisionen företagit, visar att betydande brister föreligga. Med hänsyn härtill synes det angeläget att anstaltens drift rationaliseras.

Beträffande principerna för denna rationalisering kan jag i stort sett ansluta mig till vad sakrevisionen föreslagit. Även jag anser sålunda, att å ena sidan anstaltens arbetsledning bör förstärkas men att å andra sidan

biträdespersonalen kan minskas. Vidare ansluter jag mig till sakrevisionens uppfattning, att en viss nyanskaffning av apparatur blir nödvändig och att vissa åtgärder måste vidtagas i lokal- och arbetshänseenden, om en verklig effektivisering av driften vid anstalten skall kunna ske. Jag har därför icke något att erinra mot att erforderliga medel skola anvisas för dessa ändamål.

Efter denna redogörelse för min allmänna inställning till ifrågavarande spörsmål, torde jag få övergå till en närmare behandling av sakrevisionens förslag samt anstaltsstyrelsens i anslutning därtill gjorda anslagsäskanden.

Vad först angår personalfrågorna har jag nyss uttalat, att en förstärkning av anstaltens arbetsledning är nödvändig. Detta torde med önskvärd tydlighet framgå därav, att den nuvarande ledningen — d. v. s. föreståndaren och de båda förste kemisterna — enligt vad i ärendet upplysts är så hårt belastad, att endast de nödvändigaste och mest pressande löpande arbetsuppgifterna kunna medhinnas. För anstaltens verksamhet och utveckling betydelsefulla forskningsuppgifter ha sålunda måst eftersättas, vilket uppenbarligen haft ett menligt inflytande på resultatet av verksamheten. På grund av det anförda tillstyrker jag förslaget, att två förste assistenttjänster i Ce 24 skola inrättas. Detta medför en kostnadsökning å 22 900 kronor. Däremot är jag icke beredd att nu förorda någon ytterligare personalförstärkning. Ej heller kan jag förorda de ifrågasatta tjänsteförändringarna i vidare mån än att jag tillstyrker, att tjänsten såsom jordpreparator i Cg 8 skall uppflyttas till Ce 11. I samband därmed bör tjänstebenenämningen ändras till provberedare. Kostnaderna för denna lönegradsuppflyttning uppgå till 900 kronor. Anstaltsstyrelsens förslag om anvisande av 2 000 kronor till anställande av elever och tillfällig arbetskraft samt 400 kronor till beräknade löneklassförändringar föranleder icke någon erinran från min sida.

Såsom jag redan förut antytt bör den av mig nu föreslagna personalförstärkningen i förening med övriga rationaliseringsåtgärder möjliggöra en begränsning av biträdespersonalen. Ehuru jag ansett mig icke kunna tillstyrka en utökning av personalen i den omfattning, som sakrevisionen och anstaltsstyrelsen ifrågasatt, anser jag likväl att biträdespersonalen bör kunna minskas med det av dessa myndigheter angivna antalet av fem. Härigenom minska avlöningskostnaderna med 23 400 kronor. Vidare kunna kostnaderna för vikariats- och övertidsersättningar nedskäras med 1 900 kronor.

Vad härefter angår upprustningen av anstalten beträffande apparatur samt i fråga om lokal- och arbetsförhållanden kan jag helt biträda vad som härutinnan föreslagits. Jag har icke heller något att erinra mot de verkställda kostnadsberäkningarna. För ändamålet bör alltså upptagas ett belopp å 75 000 kronor. Till frågan om anvisande av beloppet återkommer jag under nästföljande anslagspunkt. Jag vill vidare här understryka att de åtgärder, vilka det här gäller, icke torde påverka den definitiva lösningen av anstaltens ännu icke avgjorda byggnadsfråga.

Därest de av mig nu förordade förslagen genomföras, torde den åsyftade förbättringen av anstaltens drift kunna förväntas inträda. Jag räknar vidare med att det i så fall även skall bliva möjligt att möta de ökade krav på anstaltens analysverksamhet, vilka man torde ha att emotse inom en nära framtid. Samtidigt vill jag emellertid redan nu i likhet med sakrevisionen framhålla, att en omprövning av fodermedelsavdelningens behov av personal, lokaler och utrustning kan bliva nödvändig, ifall antalet analyser på denna avdelning skulle öka i större omfattning.

Jag torde även här få upptaga frågan om taxesättningen vid kontrollanstalten, särskilt såvitt gäller de s. k. jordbrukarrabatterna. Dessa ha ända från början utgått med 50 % av taxeavgifterna. Såsom sakrevisionen anfört uppgingo jordbrukarrabatterna under perioden 1939/40—1948/49 till icke mindre än 80 000 kronor om året. Hade rabatterna icke funnits, skulle således anstalten under nämnda tid ha visat ett överskott å omkring 230 000 kronor i stället för förut angivna underskott å cirka 570 000 kronor.

Det är emellertid enligt min mening icke befogat att statsmakterna genom dylika rabatter skola generellt subventionera undersökningen av de prover, som jordbrukarna insända. Taxesättningen bör i stället enligt min åsikt ske så att inflytande avgifter kunna beräknas i stort sett täcka utgifterna för anstaltens verksamhet. I den mån det kan befinnas särskilt angeläget att en speciell stimulans till provtagning lämnas beträffande vissa sorters prov eller till vissa grupper av jordbrukare, torde sådan stimulans böra lämnas på annat sätt. Jag vill i detta sammanhang erinra om de bidrag för markkartering, som för närvarande utgå till jordbruk om högst 20 hektar åker och som, på sätt jag skall beröra längre fram, enligt min mening böra bibehållas.

Vid bifall till vad i det föregående förordats bör kontrollanstaltens avlöningsanslag uppräknas med 900 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 61 900 (oförändrat) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 1 800 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 107 900 (+ 900) kronor;

rörligt tillägg 17 000 (oförändrat) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(61\,900 + 1\,800 + 107\,900 + 17\,000 =)$ 188 600 (+ 900) kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	61 900
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	107 900
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	17 000

Summa kronor 188 600;

b) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 188 600 kronor.

[99] 16. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	46 000	58 355
1950/51 (statsliggaren s. 807)	46 000	
1951/52 (förslag)	125 000	

Yrkanden. Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt (skr. 29/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 82 200 kronor. De föreslagna ändringarna i gällande omkostnadsstat framgå av följande sammanställning.

	1950/51	Ökning
1. Sjukvård m. m.	500	1 000
2. Reseersättningar	1 000	500
3. Bränsle, lyse och vatten	8 000	3 000
4. Publikationstryck	800	700
5. Övriga utgifter:		
a. Underhåll av byggnader	2 000	27 000
b. Inventarier och apparater	7 000	46 000
c. Förbrukningsmaterialier	18 000	4 000
		82 200

Motiv. 1. Ökningen motiveras med anslagsbelastningen, som under budgetåren 1947/48—1949/50 i medeltal uppgick till 1 500 kronor per år.

2. Denna post föreslås höjd för att anstaltens tjänstemän bl. a. skola få ökade möjligheter att besöka institutioner, med vilka anstalten samarbetar.

3. Såsom skäl för ökningen åberopar styrelsen medelsåtgången. Denna uppgick de senaste budgetåren till något mer än 11 000 kronor per år.

4. Styrelsen räknar med att den föreslagna förstärkningen av arbetsledningen skall giva anstalten större möjligheter till forskning. Om forskningsresultaten skola kunna publiceras, måste därför medelsanvisningen under förevarande post höjas.

5 a--c. Av ökningen under dessa poster, sammanlagt 77 000 kronor, utgöres huvuddelen eller 75 000 kronor av de medel, som statens sakrevision i sin under nästföregående anslagspunkt omförmälda utredning beräknat för olika rationaliseringsåtgärder vid kontrollanstalten. Åtgärderna i fråga, vilka äro angivna i detalj i berörda utredning, avse utförande av byggnads- och inredningsarbeten samt inköp av apparatur m. m. För jordavdelningen beräknas 65 000 kronor, för mejeriavdelningen 3 000 kronor samt för vardera botaniska avdelningen och fodermedelsavdelningen 3 500 kronor.

Ökningen i övrigt under förevarande poster, eller 2 000 kronor, motive-ras icke närmare.

Departementschefen.

Under nästföregående punkt har jag tillstyrkt att ett belopp av 75 000 kronor skall anvisas till vissa rationaliseringsåtgärder vid kontrollanstalten. Beloppet torde böra upptagas under förevarande anslag och fördelas å de olika delposterna till övriga utgifter. Vidare vill jag förordna, att posterna sjukvård m. m. samt bränsle, lyse och vatten med hänsyn till medelsåtgången skola uppräknas med 1 000 respektive 3 000 kronor till 1 500 respektive 11 000 kronor. Övriga anslagshöjningar kan jag däremot icke biträda. Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle anstaltens omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(46\,000 + 75\,000 + 1\,000 + 3\,000 =)$ 125 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en höjning med 79 000 kronor. Jag vill emellertid erinra om att denna i och för sig kraftiga ökning är av engångsnatur och att den dessutom kommer att kompenseras vid tillämpningen av de principer för taxesättningen, vilka jag förordnat under föregående anslagspunkt. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kronor.

[100] 17. Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer.

	Anslag
1949/50	30 000
1950/51 (statsliggaren s. 808)	30 000
1951/52 (förslag)	30 000

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget — i avvaktan på resultatet av en pågående översyn av taxan för det lantbrukskemiska kontrollväsendet — skall uppföras med oförändrat belopp.

Anslaget torde i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[101] 18. Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	4 000	7 666
1950/51 (statsliggaren s. 808)	4 000	
1951/52 (förslag)	4 000	

Anslaget torde böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

[102] 19. Bidrag till plantskolekontroll.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 808)	15 000
1951/52 (förslag)	15 000

Beträffande de närmare riktlinjerna för kontrollverksamheten hänvisas till prop. nr 141/1945.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från statens plantskole-nämnd hemställer *lantbruksstyrelsen* (skr. 28/8 1950), att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till plantskolekontroll* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

[103] 20. Bekämpande av växtsjukdomar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	72 500	77 664
1950/51 (statsliggaren s. 808)	72 500	
1951/52 (förslag)	72 500	

Styrelsen för statens växtskyddsanstalt (skr. 30/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Jag biträder detta anslagsäskande och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 72 500 kronor.

[104] 21. Bidrag till Sveriges pomologiska förening.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 809)	15 000
1951/52 (förslag)	10 000

Lantbruksstyrelsen har (skr. 28/8 1950) med tillstyrkan överlämnat en framställning om oförändrat anslag från styrelsen för Sveriges pomologiska förening.

I sin promemoria angående nionde huvudtiteln föreslår 1950 års *besparingsutredning*, att förevarande anslag skall indragas från och med nästa budgetår. Utredningen framhåller, att ifrågavarande verksamhet ej synes vara av den art, att ett statligt stöd är ofrånkomligt. Föreningen torde liksom flertalet övriga näringsorganisationer själv kunna finansiera sin verksamhet.

Departementschefen.

Jag delar besparingsutredningens uppfattning, att föreningen icke är i absolut behov av statligt stöd till sin verksamhet. Förevarande anslag synes sålunda kunna indragas. För att underlätta för föreningen att anpassa verksamheten härefter anser jag dock, att den för nästa budgetår övergångsvis bör tilldelas ett mindre statsbidrag. Jag förordar därför, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 10 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges pomologiska förening* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

[105] 22. Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd.

	Anslag
1949/50	25 000
1950/51 (statsliggaren s. 809)	50 000
1951/52 (förslag)	50 000

Yrkande. Styrelsen för Föreningen för växtförädling av fruktträd (skr. 27/7 1950) hemställer, att anslaget till föreningens verksamhet under år 1951 skall höjas med 25 000 kronor till 75 000 kronor.

Motiv. Såsom motivering till anslagshöjningen åberopar föreningen särskilt behovet av att förstärka personalen med en laboratorieassistent och ett extra skrivbiträde. Vidare ha posterna bränsle och elektrisk ström samt

försäkringar, skatter och pensionsavgifter uppräknats med 4 000 respektive 1 500 kronor.

Yttrande. *Lantbruksstyrelsen* förordar, att anslaget — ehuru en höjning för nästa budgetår varit önskvärd — med hänsyn till det statsfinansiella läget skall uppföras med oförändrat belopp.

Departementschefen.

Jag vill erinra om att ifrågavarande anslag för innevarande budgetår höjts från 25 000 till 50 000 kronor. Någon ytterligare höjning av anslaget anser jag mig icke kunna tillstyrka. Anslaget torde fördenskull för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 50 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Föreningen för växtförädling av frukt-träd* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

[106] 23. **Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader.**

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 810)	100
1951/52 (förslag)	100

Anslaget har uppförts med 1 000 kronor för ett vart av budgetåren 1934/35—1939/40 samt med 100 kronor för ett vart av budgetåren 1940/41—1950/51.

De för budgetåren 1934/35—1949/50 anvisade anslagen ha icke behövt tagas i anspråk. Medel för ändamålet torde emellertid böra ställas till förfogande även under nästa budgetår. Därvid synes liksom för innevarande budgetår under anslaget endast behöva upptagas ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[107] 24. **Bidrag till markkartering och grundkalkning.**

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	300 000	185 282
1950/51 (statsliggaren s. 810) ..	300 000	
1951/52 (förslag)	100 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer om oförändrad anslagsanvisning för nästa budgetår.

I sin förutnämnda promemoria föreslår 1950 års *besparingsutredning*, att statsbidraget till markkartering skall slopas och att, i fråga om bidrag till grundkalkning, för innevarande budgetår tillgängliga medel — cirka 100 000 kronor i obunden reservation och 300 000 kronor i nytt anslag — skola ut-

göra bidragsram för såväl löpande som nästkommande budgetår. Under dessa förutsättningar skulle något anslag för ändamålet icke behöva uppföras för nästa budgetår.

Departementschefen.

I det föregående har jag i samband med behandlingen av anslagen till statens lantbrukskemiska kontrollanstalt föreslagit, att de rabatter å omkring 50 procent av avgifterna för markkarteringsanalyser, som för närvarande lämnas jordbrukarna, skola slopas och att avgifterna skola bestämmas så, att de i huvudsak täcka anstaltens kostnader. Jag förutsatte dock därvid, att statsbidraget till markkartering, vilket i regel endast utgår till enskild brukare och under de förutsättningar, som gälla för statligt stöd till jordbrukets rationalisering, skall bibehållas. Jag kan sålunda icke biträda besparingsutredningens förslag, att detta bidrag skall indragas.

Vid ingången av löpande budgetår förefanns en reservation å omkring 333 000 kronor under anslaget. Även om större delen av denna är bunden genom bidragsbeslut, torde man dock kunna räkna med att en rätt avsevärd reservation skall vara disponibel vid ingången av nästa budgetår. Med hänsyn härtill och till att bidragsverksamheten enligt min mening bör begränsas något i nuvarande läge vill jag föreslå, att anslaget för nästa budgetår skall minskas till 100 000 kronor.

att till *Bidrag till markkartering och grundkalkning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[108] 25. Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna.

	Anslag
1949/50	7 400
1950/51 (statsliggaren s. 810)	14 700
1951/52 (förslag)	14 700

Styrelsen för Svenska smörprovningarna (skr. 9/8 1950) anholder, i anslutning till upprättat förslag till inkomst- och utgiftsstat för tiden 1 januari — 31 december 1951, om ett statsbidrag av 14 700 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) föreslår — med hänsyn till att storleken av statsbidraget icke synes vara avgörande för verksamheten — att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 10 000 kronor.

Enligt min mening bör anslaget för nästa budgetår utgå med samma belopp som för innevarande budgetår beviljats för ändamålet eller 14 700 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 14 700 kronor.

[109] 26. Statens jordbruksnämnd: Avlöningar.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 810)	955 000
1951/52 (förslag)	928 000

Statens jordbruksnämnd (skr. 29/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 12 000 kronor. Ökningen avser ersättning till de från sockernämnden övertagna experterna.

Departementschefen.

Jag tillstyrker jordbruksnämndens framställning att anslagsposten ersättningar till experter och sakkunniga skall uppräknas till 40 000 kronor. Å andra sidan bör emellertid icke-ordinarieposten generellt nedräknas med 35 000 kronor och i anslutning därtill posten rörligt tillägg med 4 000 kronor. För nästa budgetår torde anslaget sålunda böra minskas med 27 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 58 500 (oförändrat) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 31 000 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 710 500 (— 35 000) kronor;

ersättningar till experter och sakkunniga 40 000 (+ 12 000) kronor;

rörligt tillägg 88 000 (— 4 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(58\,500 + 31\,000 + 710\,500 + 40\,000 + 88\,000 =)$ 928 000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för statens jordbruksnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	58 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	31 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	710 500
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	40 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	88 000

Summa kronor 928 000;

b) till *Statens jordbruksnämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 928 000 kronor.

[110] 27. Statens jordbruksnämnd: Omkostnader.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 811)	365 000
1951/52 (förslag)	375 000

Y r k a n d e. *Statens jordbruksnämnd* (skr. 29/8 1950) hemställer, att omkostnadsanslaget skall höjas med 15 000 kronor till 380 000 kronor enligt följande beräkning.

	1950/51	Ökning	Minskn.
1. Reseersättningar	110 000	5 000	
2. Publikationstryck	40 000	11 000	
3. Expenser	200 000		1 000

M o t i v. 1. Det förutses att reseersättningarna till nämndens ledamöter och till de från sockernämnden övertagna experterna under såväl innevarande som nästa budgetår komma att överstiga tidigare beräkningar med 5 000 kronor.

2. Av ökningen falla 8 000 kronor på tryckningen och utgivandet av Jordbruksekonomiska meddelanden. Kostnaden härför var under budgetåret 1949/50 cirka 33 000 kronor mot beräknade 25 000 kronor. Medelsåtgången för cirkulärtryck och övriga tryck under de senaste månaderna tyder på ett årsbehov av 3 000 kronor utöver nuvarande anslag för ändamålet.

3. Nedsättningen anses kunna ske med hänsyn till det beräknade medelsbehovet för nästa budgetår.

Departementschefen.

Jag kan icke tillstyrka den begärda anslagshöjningen i vidare mån än att jag föreslår att posten publikationstryck skall uppräknas med 11 000 kronor. Då anslagsposten expenser synes kunna nedsättas med 1 000 kronor, bör alltså förevarande anslag för budgetåret 1951/52 uppföras med (365 000 + 11 000 — 1 000 =) 375 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för jordbruksnämnden.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens jordbruksnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 375 000 kronor.

[111] 28. Statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 812)	1 450 000
1951/52 (förslag)	770 000

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget avses 950 000 kronor till avlöningar och 500 000 kronor till omkostnader för kriskommissionen.

Y r k a n d e. *Statens jordbruksnämnd* (skr. 29/8 1950) hemställer, att

anslaget skall minskas med 520 000 kronor till 930 000 kronor. Av minskningen falla 350 000 kronor på kommissionens avlöningar och 170 000 kronor på dess omkostnader.

M o t i v. Jordbruksnämnden framhåller, att medelsbehovet för kriskommissionen endast kan bedömas med hjälp av en beräkningshypotes, vars hållbarhet det ej är möjligt att nu förutse. Vid sin uppskattning av kommissionens anslagsbehov för nästa budgetår har nämnden räknat med att vid budgetårets ingång kafferansoneringsen upphört, prissubventioneringen slopats på alla livsmedel utom mjölk, pristillägg på fläsk ej längre utgå samt frilistningen utsträckt till i genomsnitt 60 procent av importen från Marshallöarna. Dessutom förutsattes att jordbruksstatistiken kommer att kvarligga inom kommissionen. Med utgångspunkt från nyssnämnda förutsättningar uppskattar nämnden personalbehovet för budgetåret 1951/52 till 95 befattningshavare mot 152 i augusti 1950, varigenom anslaget skulle minska med 350 000 kronor. Vidare skulle med samma utgångspunkt omkostnaderna kunna nedräknas med 170 000 kronor, varav 60 000 kronor avse reseersättningar, 19 000 kronor expenser och 91 000 kronor tryckningskostnader.

Nämnden erinrar i detta sammanhang om dåvarande livsmedelskommissionens skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 juni 1950 med förslag till personaluppsättning för kriskommissionen. Livsmedelskommissionen anförde däri, bland annat, följande.

För att underlätta omorganisationen föreslår livsmedelskommissionen, att tills vidare ytterligare 20 befattningar skola upptagas hos kriskommissionen. Befattningarna avses skola upprätthållas av personal vid jordbruksnämnden (huvudsakligen biträdes- och amanuenspersonal i reglerad befordringsgång). I allmänhet komma icke vikarier att förordnas på de extra ordinarie tjänster vid nämnden, vilkas innehavare uppehålla befattning i kriskommissionen. Beträffande personal i reglerad befordringsgång göra gällande bestämmelser en dylik ordning nödvändig. Detta förslag innebär sålunda, att en mindre del av nämndens personal under en övergångstid skall inplaceras i kriskommissionen. I åtskilliga fall ombesörjas nu hos livsmedelskommissionen viktiga arbetsuppgifter av personal, som på grund av sina kvalifikationer kan beräknas erhålla tjänster vid nämnden. Dessa uppgifter, vilka äro av krisnatur, kunna i allmänhet antagas bliva av tämligen kort varaktighet. Om den här föreslagna anordningen icke skulle vidtagas, skulle man nödgas att i viss utsträckning överlåta krisuppgifterna på oefaren personal.

I anslutning härtill framhåller nämnden, att detta förfaringssätt — vilket av Kungl. Maj:t lämnats utan anmärkning — föranleder en besparing på avlöningsanslaget till nämnden och en överbelastning på kriskommissionens avlöningsanslag. Det är ej möjligt att nu exakt angiva besparingens respektive överbelastningens storlek. Vid beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår har nämnden utgått från att samma metod som hittills skall tillämpas. Nämnden vill emellertid redan nu framhålla, att på grund av sagda förfaringssätt en överföring mellan avlöningsanslagen senare kan bli erforderlig.

Departementschefen.

Jag torde i detta sammanhang få erinra om att Kungl. Maj:t den 20 oktober 1950 medgivit, att från förevarande anslag högst 68 000 kronor få tagas i anspråk för ersättning till Stockholms stad för stadens kostnader för tiden den 1 juli—den 31 december 1950 för slakthus- och saluhallsstyrelsens handhavande av vissa uppgifter, som före den 1 januari 1950 åvilat kristidsnämnden i staden. Därest riksdagen icke har något att erinra här- emot, torde vid behov anslaget böra få anlitas även nästa budgetår för dylik ersättning till Stockholms stad.

Vad angår medelsbehovet för nästa budgetår vill jag först erinra om att frågan om jordbruksstatistikens organisation samt om gränsdragningen mellan jordbruksnämndens och statistiska centralbyråns arbetsuppgifter beträffande sagda statistik lämnades öppen, då jordbruksnämnden och kommissionen för krisuppgifter på jordbrukets område inrättades år 1950. Frågan löstes då provisoriskt så, att man tills vidare bibehöll den arbetsfördelning, som dittills rått mellan statens livsmedelskommission och statistiska centralbyrån. Inom jordbruksnämndens utredningsbyrå inrättades en statistisk sektion om sammanlagt 16 befattningshavare. Den personal, som i övrigt erfordrades för de jordbruksstatistiska arbeten, vilka skulle ankomma på nämnden och kommissionen för krisuppgifter, placerades i den senare.

Vid behandlingen av frågan om anslag under sjunde huvudtiteln har emellertid Kungl. Maj:t på hemställan av chefen för finansdepartementet föreslagit en omorganisation av statistiska centralbyrån. Denna omorganisation innebär bland annat att centralbyrån skall övertaga huvuddelen av det jordbruksstatistiska arbete, som jordbruksnämnden och kriskommissionen för närvarande ombesörja. För sistnämnda båda organs vidkommande medför denna överflyttning, att deras behov av statistisk personal begränsas till den personal, som avsetts för den statistiska sektionen i jordbruksnämndens utredningsbyrå. Anslagsbehovet för kriskommissionen för nästa budgetår minskas sålunda med det belopp, som upptagits för dylik personal hos densamma eller i runt tal 160 000 kronor.

Jordbruksnämndens beräkning av medelsbehovet för kriskommissionen för nästa budgetår synes i övrigt böra godtagas. Anslaget torde alltså böra bestämmas till (930 000 — 160 000 =) 770 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens kommission för krisuppgifter på livsmedels-*
området för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av
770 000 kronor.

[112] 29. Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 600 000	1 537 916
1950/51 (statsliggaren s. 813)	900 000	
1951/52 (förslag)	300 000	

Statens jordbruksnämnd har i skrivelse den 29 augusti 1950 behandlat anslagsfrågan och därvid anfört bland annat följande.

Det för innevarande budgetår anvisade anslaget, 900 000 kronor, har avsetts att täcka kostnaderna för statsbidrag till kristidsnämndernas verksamhet under kalenderåret 1949. Enligt beslut av statens livsmedelskommision ha kommunerna tillerkänts statsbidrag för ifrågavarande verksamhet under sistnämnda år med sammanlagt omkring 511 400 kronor. Kostnaderna under år 1950 för kommunernas kvarvarande krisuppgifter torde, såvida ej det internationella läget skärpes, komma att bli väsentligt mindre än under år 1949. På grund härav och då statsbidrag utgår först då respektive kommuns ifrågavarande kostnader överstiga ett belopp, motsvarande en kommunal utdebitering av 15 öre per skattekrona, torde ett stort antal kommuner, som tidigare åtnjutit statsbidrag, icke komma i fråga för erhållande av dylikt bidrag till kostnaderna för innevarande års verksamhet. Med hänsyn härtill har nämnden ansett sig tills vidare böra beräkna anslagsbehovet för nästa budgetår till 300 000 kronor. Sedan kommunernas ansökningar om statsbidrag inkommit, torde nämnden under april 1951 kunna lämna säkra uppgifter för anslagsbehovets beräkning.

Departementschefen.

Slutligt förslag rörande ifrågavarande anslag torde, liksom fallet var föregående år, böra framläggas redan nu. Beräkningen av anslagets belopp blir därvid givetvis osäkrare. Liksom föregående år torde dock avvikelserna knappast bli så stora att någon nämnvärd olägenhet kan förorsakas därav. Jordbruksnämndens beräkning av anslagsbeloppet finner jag mig böra godtaga.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[113] 30. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	169 000 000	178 288 107
1950/51 (statsliggaren s. 813)	191 000 000	
1951/52 (förslag; beräknat belopp)	50 000 000	

Y r k a n d e n. *Statens jordbruksnämnd* (skr. 29/8 1950) föreslår, att anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1951/52 tills vidare skall upptagas med ett beräknat belopp av 80 000 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att Kungl. Maj:t skall föreslå riksdagen att vid beräkandet av medelsbehovet till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1951/52 upptaga ett belopp av 1 000 000 kronor till bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder på jordbrukets område i Norrland och vissa andra delar av riket.

Jordbruksnämndens beräkning av medelsbehovet framgår av följande sammanställning, i vilken till jämförelse upptagits för innevarande budgetår beviljade belopp.

	1950/51	Beräkn. för 1951/52
1. Allmänt mjölkpristillägg	118 500 000	65 000 000
2. Extra mjölkpristillägg inom vissa delar av landet	22 500 000	26 500 000
3. Körlinjebidrag, merfraktdbidrag, regleringskostnadstillägg, m. m.	5 500 000	—
4. Bidrag till förbättring av mjölkhandelns marginaler	6 000 000	—
5. Pristillägg till slaktdjursprodukter	33 000 000	—
6. Kostnader för främjande av ullproduktionen	100 000	100 000
7. Diverse kostnader	5 000 000	5 000 000
	190 600 000	96 600 000.

Motiv. Nämnden framhåller inledningsvis att nämnden beräknat medelsbehovet för nästa budgetår med utgångspunkt från att de subventioner, som lämnas i form av bidrag till förbättring av mjölkhandelns marginaler och pristillägg till slaktdjursprodukter, i samband med en modifiering av stabiliseringspolitiken upphöra redan från och med år 1951. Därigenom kommer att uppstå en reservation av (3 000 000 + 16 000 000 =) 19 000 000 kronor å det för innevarande budgetår anvisade anslaget. Med beaktande av denna reservation kan det för budgetåret 1951/52 beräknade anslagsbehovet reduceras till i runt tal 78 000 000 kronor. Sistnämnda belopp bör emellertid med hänsyn till osäkerheten avrundas till 80 000 000 kronor. Nämnden understryker i detta sammanhang att den vid ifrågavarande medelsberäkning icke tagit hänsyn till anspråken från jordbrukets sida på kompensation för eventuella kostnadsstegringar från och med den 1 januari 1951. I den mån resultatet av kommande förhandlingar med jordbrukets organisationer skulle föranleda en höjning av mjölkbidragen, torde anslagsberäkningen givetvis böra justeras med hänsyn härtill. Nämnden avser att våren 1951, då förslag till regleringsåtgärder på jordbrukets område för regleringsåret 1951/52 kommer att framläggas, närmare precisera anslagsäskandena till ifrågavarande ändamål.

Beträffande motiveringen för de olika under denna anslagspunkt upptagna yrkandena må i övrigt nämnas följande.

1. Allmänt mjölkpristillägg utgår för regleringsåret 1950/51 med dels 42,4 öre per kilogram mjölkfett d. v. s. i stort sett samma belopp som i genomsnitt utgick före jordbruksuppgörelsen hösten 1949, dels ett visst belopp per kilogram mjölkfett. Sistnämnda belopp har beräknats med utgångspunkt från att de 60 000 000 kronor, som anvisades i samband med sagda uppgörelse, efter avdrag för vad som belöper på den direktförsålda mjölken — numera omräknat till 2 400 000 kronor — eller 57 600 000 kronor skola slås ut på den i jordbrukskalkylen uppskattade mjölkinvägningen under förut nämnda regleringsår. Det sålunda beräknade beloppet har nämnden icke ansett sig böra medtaga vid den preliminära uppskattningen av medelsbehovet för

nästa budgetår. Nämnden har i övrigt uppskattat ifrågavarande medelsbehov med ledning av de beräkningar, som Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. verkställt angående mjölkinvägningen vid mejerierna under nästa budgetår. Medelsbehovet beräknas med hänsyn härtill stiga från 60 900 000 till 65 000 000 kronor.

2. Nämnden har förutsatt, att extra mjölkpristillägg skall lämnas även under budgetåret 1951/52. Dylikt tillägg skall liksom hittills utgå inom vissa delar av landet, främst i Norrland, och efter i huvudsak oförändrade grunder. I enlighet med de beräkningar, som riksföreningen verkställt beträffande mjölkinvägningen under nästa budgetår vid mejerierna i nyssnämnda delar av landet, har nämnden uppskattat medelsbehovet till ett från 22 500 000 till 26 500 000 kronor höjt belopp.

3. Enligt nämndens uppfattning kan ifrågasättas om de statliga bidragen till mjölkproduktionen i form av körlinjebidrag, merfrakttillägg, regleringskostnadstillägg och behandlingersättning skola utgå jämväl under nästa budgetår. Med hänsyn härtill har något belopp för dessa ändamål nu icke beräknats.

Departementschefen.

Jag har för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga närmare förslag rörande prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1951/52. Härvid torde jämväl lantbruksstyrelsens hemställan böra upptagas till prövning. Med hänsyn till det anförda synes förevarande anslag nu böra uppföras allenast med ett beräknat belopp. Med beaktande bland annat av att reservationen å innevarande års anslag till följd av den ytterligare subventionsavveckling, som ägt rum från och med den 1 januari 1951, torde komma att bli avsevärt större än vad som angivits i jordbruksnämndens skrivelse, synes anslaget härvid lämpligen kunna upptagas med 50 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1951/52 beräkna ett reservationsanslag av 50 000 000 kronor.

[114] 31. **Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk.**

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	74 000 000	72 870 653
1950/51 (statsliggaren s. 814)	69 000 000	
1951/52 (förslag)	69 000 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget för budgetåret 1951/52 — i avbidan på resultatet av pågående utredning rörande be-

hoved av ändrade bidragsbestämmelser — skall upptagas med oförändrat belopp, 69 000 000 kronor.

Departementschefen.

Frågan om behovet av ändringar i bestämmelserna om producent- och kontantbidrag behandlas för närvarande av producentbidragsutredningen, vilken tillkallats den 2 december 1949. Enligt vad jag inhämtat torde utredningen ej kunna slutföra sitt arbete så snart, att eventuellt förslag i frågan kan föreläggas 1951 års riksdag. Med anledning härav torde medelsbehovet under ifrågavarande anslag för nästa budgetår böra bedömas med utgångspunkt från nu gällande bidragsgrunder. Anslaget torde böra uppföras med samma belopp som det, vilket beviljats för ändamålet för innevarande budgetår, eller 69 000 000 kronor,

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 69 000 000 kronor.

[115] 32. Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	20 000 000	35 000 000
1950/51 (statsliggaren s. 814) ..	25 000 000	
1951/52 (förslag; beräknat belopp)	35 000 000	

Statens jordbruksnämnd (skr. 29/8 1950) har med ledning av uppgifter från Svenska spannmålsaktiebolaget preliminärt beräknat medelsbehovet för täckande av ifrågavarande kostnader under regleringsåret 1951/52 till 42 000 000 kronor. Nämnden har därvid icke räknat med att någon reservation skall finnas å anslaget.

Departementschefen.

Med anvisande av medel för ifrågavarande ändamål synes böra anstå till dess slutlig ståndpunkt tagits till frågan om jordbruksregleringen under nästa regleringsår. I avbidan härpå torde anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra uppföras med beräknat belopp. Med hänsyn till de prisstegringar på oljekraftfoder, majs och kli, som spannmålsaktiebolaget räknat med, synes anslaget lämpligen böra höjas. Innan jordbruksnämnden preciserat anslagsäskandet i samband med att nämnden våren 1951 avgiver förslag till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område anser jag emellertid en uppräknig av anslaget med 10 000 000 kronor vara tillräcklig. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet* för budgetåret 1951/52 beräkna ett reservationsanslag av 35 000 000 kronor.

[116] 33. Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	7 000 000	6 404 637
1950/51 (statsliggaren s. 814)	6 000 000	
1951/52 (förslag; beräknat belopp)	6 000 000	

Statens jordbruksnämnd (skr. 29/8 1950) har — liksom närmast föregående år — i fråga om medelsanvisningen för ändamålet under nästa budgetår erinrat om 1947 års principbeslut angående riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken (jfr IX ht 1950 s. 177). I detta beslut hade förutsatts, att det statliga stödet åt säsongmässig lagring av animaliska produkter skulle avvecklas vid återgång till normala förhållanden. Nämnden har därför ifrågasatt, om statsbidrag till ifrågavarande lagringsverksamhet bör utgå jämväl under nästa budgetår. Då det emellertid är ovisst när och hur avvecklingen av lagringsverksamheten kan komma att ske, har nämnden ansett sig böra föreslå att förevarande anslag för nästa budgetår skall uppföras med ett beräknat belopp av samma storlek som anslaget för innevarande budgetår eller 6 000 000 kronor.

Departementschefen.

Vid behandlingen av frågan om prisreglerande åtgärder på jordbruksområdet under budgetåret 1950/51 (prop. 245/1950) anförde jag, att ett slopande av stödet åt säsongmässig lagring av animaliska produkter förutsatte ett friare prisbildningssystem än det, som kunde tillämpas så länge stabiliseringspolitiken bestode. Med hänsyn härtill borde man förutsätta att dylikt lagringsstöd skulle utgå tills vidare även under regleringsåret 1950/51. Kungl. Maj:t borde dock äga befogenhet att begränsa eller slopa detta stöd, därest så visade sig lämpligt i samband med en övergång till ett system med friare prisbildning på ifrågavarande produkter.

Såsom framgår av jordbruksnämndens skrivelse är det ännu ovisst när och hur avvecklingen av lagringsverksamheten kan komma att ske. Med hänsyn härtill torde förevarande anslag i riksstatsförslaget för budgetåret 1951/52 böra upptagas med allenast beräknat belopp. Härvid torde böra uppföras samma belopp som det, vilket beviljats för ändamålet för innevarande budgetår, eller 6 000 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet* för budgetåret 1951/52 beräkna ett förslagsanslag av 6 000 000 kronor.

[117] 34. Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	105 000	99 826
1950/51 (statsliggaren s. 815) ..	75 000	
1951/52 (förslag)	63 000	

Styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan (skr. 23/8 1950) hemställer om ett till 63 000 kronor sänkt anslag.

Med biträdande av detta äskande hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 63 000 kronor.

[118] 35. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	166 500	167 638
1950/51 (statsliggaren s. 815) ..	180 500	
1951/52 (förslag)	183 200	

Yrkanden. *Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* (skr. 17/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 33 500 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Ny provningsavdelning i Norrland:	
a. Arvode till ledamöter i provningsnämnd	1 500
b. 1 överassistent i Ce 29	14 448
c. Arvode till 1 montör	6 500
d. Skrivhjälp	2 500
2. Arvode till 1 assistent vid Ultunaavdelningen i st. för ersättning till extra arbetskraft	1 900
3. Förbättrad löneställning:	
a. Höjt arvode till 1 ingenjör vid Ultunaavdelningen	1 440
b. Höjt arvode till 1 assistent vid Alnarpsavdelningen	1 680
c. 2 kanslibiträden i Ce 11 i st. för kontorsbiträden i Ce 8 respektive Cg 8	1 728
4. Löneklassförändringar m. m.	1 804
	<u>33 500</u>

Motiv. De flesta av de yrkanden, som styrelsen nu framställt, ha framförts redan i samband med styrelsens anslagsäskanden för tidigare budgetår.

1. Beträffande motiveringen för förslaget om en Norrlandsfilial vid Röbäcksdalen hänvisas till IX ht 1950 s. 180 under 1.

2. Större delen av det belopp av 8 000 kronor, vilket för budgetåret 1950/51 anvisats till avlönande av extra arbetskraft, har anlitats för att anställa en jordbruksutbildad och maskinkunnig person för praktiska prov med maskinerna vid Ultunaavdelningen. Emellertid finnas små utsikter att denne stannar vid avdelningen, såvida ej hans anställning får mera stadigvarande karaktär. Bifalles styrelsens förslag kan det belopp, som innevarande år upptagits för avlönande av extra arbetskraft, minskas med 6 500 kronor.

3 a. Ifrågavarande ingenjör, som närmast leder traktorprovningarna, avlönas för närvarande med ett arvode av 7 560 kronor. Med hänsyn till den kraftigt utvidgade användningen och den snabba tekniska utvecklingen av traktorer har provningen av dessa blivit en av de viktigare uppgifterna vid anstalten. Därför är en radikal omgestaltning av befattningen ofrånkomlig. I avvaktan på 1949 års tjänsteförteckningskommittés prövning av ett av styrelsen framlagt förslag härom anser styrelsen, att ingenjörens arvode bör höjas.

3 b. Assistenttjänsten vid Alnarpsavdelningen har i styrelsens förslag till tjänsteförteckningskommittén ansetts böra ändras till en provningsledarebefattning i lönegrad Ce 27. Till dess förslaget prövats förordar styrelsen en höjning av assistentens arvode.

3 c. Beträffande motiveringen för tjänsteförändringen i fråga om kontorsbiträdet i lönegrad Ce 8, vilket omhänderhar distributionen av maskinprovningarnas meddelanden, kan hänvisas till IX ht 1949 s. 134 och IX ht 1950 s. 180 under 3 c. Styrelsen framhåller därutöver att antalet prenumeranter numera stigit till omkring 18 000 samt att inkomsterna å försäljningen av meddelanden under budgetåret 1949/50 uppgått till 77 000 kronor, fördelade på cirka 25 000 poster. Med hänsyn till den i förhållandet till arbetsuppgifterna alltför låga löneställningen har styrelsen hos tjänsteförteckningskommittén föreslagit att tjänsten skall ombildas till en kontoristtjänst i lönegrad Ce 13.

Kontorsbiträdet i lönegrad Cg 8 tjänstgör såsom föreståndarens sekreterare. Maskinprovningarnas vidgade verksamhet i allmänhet samt deras allt livligare kontakt med utländska institutioner och firmor har medfört ökade anspråk på ifrågavarande biträde. Av biträdet kräves sålunda skicklighet i stenografi och språkkunskaper. Vidare skall samma biträde svara för diarieföringen vid maskinprovningarnas huvudkontor och Ultunaavdelning ävensom sköta deras centrala bibliotek. För att kunna förvärva och under längre tid behålla en kvalificerad arbetskraft å tjänsten anser styrelsen det nödvändigt att densamma skall placeras i lönegrad Ce 11.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker anstaltsstyrelsens framställning utom beträffande förslaget om förbättrad löneställning för ingenjören och kontorsbiträdet i lönegrad Cg 8 vid Ultunaavdelningen.

Här torde vidare få nämnas att Röbäcksdalsutredningen den 12 december 1950 avgivit betänkande med förslag rörande utbyggnad av en central forskningsinstitution för norrländska jordbruksfrågor m. m. I detta före-

slås att Kungl. Maj:t skall föreslå riksdagen att medgiva att en försöksgård anordnas vid Röbbäcksdalen i enlighet med det vid 1949 års riksdag fattade principbeslutet samt anvisa medel för förvärv av jord till försöksgården, uppförande av ekonomibyggnader å denna och vissa jordförbättringsarbeten. Frågan vilken forsknings- och försöksverksamhet, som lämpligen bör förläggas till försöksgården, samt organisationen av denna verksamhet behandlas i stort sett ej i förevarande betänkande. Dock förordar utredningen att det förslag, som styrelsen för statens maskinprovningar framlagt, skall genomföras redan nu. Utredningen anför att en provningsavdelning för statens maskinprovningar enligt det som alternativ 1 betecknade förslaget bör förläggas inom den föreslagna försöksgårdens område vid Röbbäcksdalen. Så snart beslut fattats om inrättande av försöksgården, föreligger icke några hinder att uppföra för avdelningen erforderliga byggnader. Det skulle för övrigt medföra avsevärda fördelar, om dessa byggnadsprojekt utfördes samtidigt, emedan avdelningen då finge tillfälle att prova de specialmaskiner som erfordras för täckdikning och övrig planering av försöksgården. Skulle på grund av statsfinansiella skäl alternativ 2 befinnas bära föredragas framför alternativ 1, vill utredningen förorda att provningsavdelningen förläggas till plats så nära Röbbäcksdalen som möjligt, lämpligen då vid Umeå lantmannaskola.

Departementschefen.

Jag kan i nuvarande läge alltså icke förorda, att en särskild provningsavdelning skall inrättas i Norrland redan från och med nästa budgetår.

Vad angår styrelsens anslagsäskanden i övrigt kan jag icke tillstyrka förslagen rörande personalen vid anstalterna i annan mån än att jag förordar, att det kontorsbiträde som leder distributionen av anstalternas meddelanden, skall uppflyttas till kanslibiträde. Detta medför en ökning av medelsbehovet med 900 kronor. Vidare bör anslaget i anledning av beräknade löneklassförändringar höjas med 1 800 kronor.

Anslaget beräknas sålunda.

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 7 300 (oförändrat) kronor;

ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. 16 600 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 145 700 (+ 2 400) kronor;

rörligt tillägg 13 600 (+ 300) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(7\,300 + 16\,600 + 145\,700 + 13\,600 =)$ 183 200 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 300
2. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i>	16 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	145 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	13 600

Summa kronor 183 200;

b) till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*:
Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 183 200 kronor.

[119] 36. *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	57 400	63 384
1950/51 (statsliggaren s. 816)	46 400	
1951/52 (förslag)	46 400	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* (skr. 17/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 37 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Reseersättningar	8 000	
2. Övriga expenser	1 000	
3. Publikationstryck	11 000	
4. Instrument, övriga inventarier och förbrukningsmaterial	4 000	
5. Underhåll av tomt och planteringar	1 000	
6. Inköp av mindre lastbil och traktor	22 000	
7. Provningsavgifter och inkomst genom försäljning av meddelanden		10 000
	47 000	10 000
	+ 37 000	

8. Därjämte äskar anstaltsstyrelsen medel för byggnadsarbeten och utrustning för provningsavdelningen i Norrland med 500 000 respektive 65 000 kronor.

M o t i v. 1, 2 och 4. Ökningarna under dessa punkter hänföra sig helt till den föreslagna Norrlandsavdelningen.

3. Den fortgående ökningen av antalet provningar per år har medfört en utvidgning av serien tryckta meddelanden från maskinprovningarna och

därmed en stegring av tryckningskostnaderna. Även ökningen av antalet prenumeranter har bidragit till kostnadshöjningen.

5. Denna post motiveras med att maskinprovningarna från och med innevarande budgetår övertagit skötseln av de planteringar, som höra till den nya institutionsbyggnaden vid Ultuna.

6. Beträffande motiveringen för denna punkt hänvisas till IX ht 1950 s. 183 under punkt 6.

7. Minskningen är föranledd av att maskinprovningarnas inkomster under budgetåret 1951/52 beräknas stiga från 60 000 till 70 000 kronor.

8. Motiveringen för ifrågakvarande yrkanden återfinnes i IX ht 1950 s. 184 under punkt 10.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker anstaltsstyrelsens förevarande anslagsäskanden. Lantbruksstyrelsen understryker därvid angelägenheten av att en provningsavdelning i Norrland kommer att inrättas så snart ske kan. Enligt lantbruksstyrelsens mening böra nybyggnader för denna avdelning komma i första hand bland de av maskinprovningarna planerade nybyggnadsarbetena. Skulle trots allt hinder fortfarande anses föreligga att omedelbart inrätta ifrågakvarande provningsavdelning såsom en permanent institution, förordar lantbruksstyrelsen att avdelningen åtminstone kommer till stånd i den provisoriska omfattning, som anstaltsstyrelsen alternativt föreslagit i sin framställning.

Departementschefen.

Såsom jag anfört under nästföregående punkt är jag icke beredd att föreslå att en provningsavdelning i Norrland skall inrättas redan från och med nästa budgetår. Beträffande anstaltsstyrelsens förslag i övrigt kan jag icke tillstyrka en uppräknings av delposten underhåll av tomt och planteringar. Vidare anser jag mig icke heller i år kunna biträda framställningen om inköp av en paketbil och en traktor. Däremot förordar jag, att posten publikationstryck skall uppräknas med 11 000 kronor till 30 000 kronor. Då å andra sidan de särskilda uppbördsmedlen under omkostnadsanslaget synas kunna ökas med 11 000 kronor till 71 000 kronor, skulle någon höjning av anslaget för nästa budgetår icke vara erforderlig. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Under återropande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter:*
Omkostnader för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 46 400 kronor.

[120] 37. Bidrag till jordbrukstekniska institutet.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 817)	250 000
1951/52 (förslag)	250 000

Styrelsen för jordbrukstekniska institutet (skr. 29/7 1950) hemställer, att för nästa budgetår skall anvisas ett reservationsanslag av 250 000 kronor till bidrag till institutets allmänna verksamhet.

Ifrågavarande anslag torde liksom hittills böra uppföras såsom ett oobtecknat anslag och anvisas med oförändrat belopp, 250 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 250 000 kronor.

[121] 38. Befrämjande av landsbygdens elektrifiering.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	3 000 000	3 498 459
1950/51 (statsliggaren s. 817)	3 000 000	
1951/52 (förslag)	3 000 000	

Hittills ha sammanlagt 55 000 000 kronor anvisats för detta ändamål. Kungl. Maj:t har den 30 december 1947 uppdragit åt elektrifieringsberedningen att tills vidare med vissa undantag pröva och avgöra ansökningar angående statsbidrag från förevarande anslag.

Elektrifieringsberedningen (skr. 23/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas till 4 000 000 kronor. Såsom motivering härför anför beredningen bland annat följande.

Av det för budgetåret 1947/48 anvisade anslaget — 7 000 000 kronor — äro omkring 1 500 000 kronor fortfarande spärrade. Under budgetåren 1948/49 och 1949/50 ha anspråken på anslaget utgjort 3 800 000 kronor per år. Vid slutet av budgetåret 1949/50 funnos ej slutbehandlade ansökningar motsvarande ett belopp av omkring 2 700 000 kronor.

De sammanlagda bidragsanspråken fram till den 1 juli 1951 kunna alltså beräknas uppgå till $(2\,700\,000 + 3\,800\,000 =) 6\,500\,000$ kronor. Endast en del härav kan tillgodoses ur beviljade anslag, även om det spärrade beloppet helt eller delvis får disponeras. Av de bidragsanspråk $(6\,500\,000 - 3\,000\,000 - 1\,500\,000 =) 2\,000\,000$ kronor, för vars täckande anslagsmedel saknas, synas enligt gällande bedömningsgrunder anspråk på 400 000 kronor, motsvarande bordlagda ärenden, ej böra upptagas till slutlig prövning. Vidare torde erforderliga utredningar angående uppskjutna ärenden, motsvarande anspråk på 600 000 kronor, ej bli färdigställda under budgetåret. För att vid utgången av budgetåret 1950/51 kvarstående kvalificerade anspråk skola kunna tillgodoses erfordras sålunda nya anslagsmedel på cirka 1 000 000 kronor. Under förutsättning att ansökningar inkomma i oförändrad takt under budgetåret 1951/52 behövas vidare 3 800 000 kronor för att möta nya bidragsanspråk.

Departementschefen.

Den statsunderstödda elektrifieringsverksamheten har under vartdera budgetåret 1948/49 och 1949/50 disponerat ett belopp av 4 000 000 kronor. Därav utgjordes 3 000 000 kronor av anslag för respektive budgetår och 1 000 000 kronor av förut spärrade medel, vilka genom beslut av Kungl. Maj:t ställts till förfogande. Vid behandlingen av frågan om anslag för ändamålet för innevarande budgetår uttalade jag, bland annat, att verksamheten även under nästa budgetår behövde hållas inom samma jämförelsevis snäva ram som under de senaste åren. Jag förutsatte därvid att — utöver ett anslag med oförändrat belopp — återstoden av de spärrade medlen skulle ställas till förfogande för verksamheten under budgetåret 1950/51.

Genom beslut den 15 december 1950 har Kungl. Maj:t medgivit, att av den hittills odisponerade delen av anslaget för budgetåret 1947/48, omkring 1 500 000 kronor, får tagas i anspråk ett belopp av 1 000 000 kronor. Till sammans med det för budgetåret 1950/51 beviljade anslaget, 3 000 000 kronor, står alltså för innevarande budgetår till förfogande samma belopp som för vartdera budgetåret 1948/49 och 1949/50 eller cirka 4 000 000 kronor.

Ej heller för nästa budgetår anser jag mig kunna förorda någon ökning av medelsanvisningen för denna verksamhet. För att verksamheten skall kunna fortgå i ungefärligen samma omfattning som under de närmast föregående budgetåren bör man emellertid enligt min mening räkna med att de återstående spärrade medlen, omkring 500 000 kronor, skola ställas till förfogande under budgetåret 1951/52.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

[122] 39. **Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten.** Till bidrag till bestridande av kostnader för lantbruksmöten ha anvisats 25 000 kronor för vart och ett av budgetåren 1931/32 och 1934/35—1939/40, 40 000 kronor för budgetåret 1942/43, 20 000 kronor för budgetåret 1943/44, 70 000 kronor för vartdera av budgetåren 1944/45 och 1945/46 samt 12 000 kronor för budgetåret 1946/47. Efter sistnämnda budgetår har något statsanslag icke anvisats för ändamålet.

I proposition nr 208 till årets riksdag angående lantbruksmötesverksamhetens ordnande m. m. föreslogs, att till de mindre möten, utställningar och demonstrationer, varav nämnda verksamhet i fortsättningen huvudsakligen borde bestå, skulle av statsmedel utgå bidrag till täckande av kostnaderna för penningpremier till utställare av prisbelönda djur. Bidraget borde i mån av tillgång på medel utgå med 50 procent av premierna, dock högst med viss av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av lantbruksstyrelsen fastställd summa per djur. I propositionen anfördes vidare, att medel för

ändamålet borde anvisas under ett särskilt anslag å riksstaten. Ifrågavarande uttalande lämnade riksdagen utan erinran.

Genom beslut den 27 oktober 1950 har Kungl. Maj:t medgivit, att hushållningssällskapens förbund må av de medel, vilka från sällskapens fullmäktige överförts till förbundets disposition, använda ett belopp av intill 8 075 kronor till täckande av kostnaden under år 1950 för penningpremier till utställare av prisbelönta djur.

Y r k a n d e. *Hushållningssällskapens förbund* (skr. 7/10 1950) hemställer om ett statsbidrag av 24 000 kronor till täckande av kostnaderna för penningpremier åt utställare av prisbelönta djur vid 1951 års lantbruksmöten.

M o t i v. Förbundet anför, att det ännu är för tidigt att mera bestämt uttala sig om i vilken omfattning sådana lokala lantbruksmöten, som bli förbundna med djurutställningar, komma att anordnas under år 1951. Behovet av statsbidrag till penningpremier åt djurutställare är därför svårt att nu fixera. Härtill kommer att utgående statsbidrag förutsätta lokala tillskott av motsvarande storlek. En av förbundet verkställd preliminär undersökning har emellertid givit vid handen, att man torde kunna räkna med åtminstone fem å sex sådana möten eller utställningar. Det belopp, som skall få disponeras för ändamålet under år 1950, uppgår i genomsnitt till cirka 2 700 kronor per lantbruksmöte. Då kännedom om möjligheterna att erhålla dylika bidrag år 1950 erhöles mycket sent, torde man dock ha anledning att räkna med högre belopp för kommande år. På grund härav torde medelsbehovet för år 1951 böra beräknas till 4 000 kronor per lantbruksmöte eller sammanlagt till 24 000 kronor.

Departementschefen.

Jag tillstyrker bifall till förbundets framställning och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 24 000 kronor.

[123] 40. Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund.

	Anslag
1949/50	160 000
1950/51 (statsliggaren s. 818)	175 000
1951/52 (förslag)	175 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund* (skr. 29/7 1950) anhåller — under åberopande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för kalenderåret 1951 — att förevarande anslag för nästa budgetår skall höjas till 340 000 kronor. Av beloppet avses 60 000 kronor för den centrala verksamheten och 280 000 kronor för konsulentverksamheten.

M o t i v. Såsom skäl för anslagshöjningen framhåller förbundsstyrelsen, att verksamheten under åren 1947—1949 kunnat uppehållas tillfredsställande

allenast genom att förbundet ådragit sig ett underskott av cirka 43 000 kronor. Om anslaget blir oförändrat eller endast obetydligt ökas kan emellertid en nedskärning av verksamheten icke undvikas i fortsättningen. Styrelsen är medveten om att det ofta kan vara svårt att fastställa storleken av de bidrag, som erfordras för det praktiska ungdomsarbetet på lanthushållningens område. Därför konstaterar styrelsen med tillfredsställelse att den verksamhet för främjande av yrkesutbildning och yrkesvägledning, som förbundet bedriver, numera utretts av den s. k. lantungdomskommittén. Slutligen understryker styrelsen att den anser sig med framgång kunna fullfölja arbetet, förutsatt att statsbidraget kommer att ökas enligt dess förslag. Jämfört med lantungdomskommitténs beräkningar innebär detta en besparing för statsverket med 235 000 kronor.

Yttrande. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget skall höjas med 25 000 kronor till 200 000 kronor för att förbundets allmännyttiga verksamhet skall kunna fortgå i någorlunda rimlig omfattning.

Departementschefen.

Jag torde få erinra om att ifrågavarande anslag för innevarande budgetår, för att undvika en alltför omfattande inskränkning i klubbverksamheten, höjts från 160 000 kronor till 175 000 kronor. Någon ytterligare höjning anser jag mig i nuvarande läge icke kunna tillstyrka. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 175 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 175 000 kronor.

[124] 41. Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.

Under förevarande anslagstitel ha för budgetåret 1940/41 anvisats 50 000 kronor, för ett vart av budgetåren 1942/43—1944/45 120 000 kronor samt för budgetåret 1945/46 100 000 kronor. Anslagen ha haft karaktären av reservationsanslag. Bestämmelser rörande medlens användning ha meddelats i kungörelsen nr 299/1941. För budgetåren 1946/47—1948/49 har icke upptagits något anslag för ändamålet och den 1 juli 1949 ha tidigare reservationsanslag indragits.

I proposition nr 73/1950 förordades, bland annat, att frukt- och potatislagerhusfonden samt spannmålslagerhusfonden skulle sammanslås till en fond, benämnd jordbrukets lagerhusfond. Vidare äskades i samma proposition till bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m. dels å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 ett reservationsanslag av 34 300 kronor, dels å riksstaten för budgetåret 1950/51 ett reservationsanslag av 16 000 kronor. Propositionen bifölls av riksdagen (r. skr. 187).

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 170 000 kronor. Såsom motivering för äskandet anför styrelsen, att stort behov finnes av både uppsamlings- och centrallager-

hus för frukt, potatis och köksväxter. Enligt styrelsens mening utgör bidragsmöjligheten en viktig stimulans för tillkomsten av dylika lagerhus. Vid anslagsäskandet utgår lantbruksstyrelsen från att kostnaderna för uppförandet av sådana lagerhus under nästa budgetår torde kunna uppskattas till 1 700 000 kronor.

Departementschefen.

Läget nödvändiggör att investeringarna även under nästa budgetår begränsas i största möjliga utsträckning. Jag anser mig därför icke kunna tillstyrka, att medel skola anvisas under förevarande anslag i den omfattning lantbruksstyrelsen föreslagit. För att i någon mån möta efterfrågan å statsbidrag för ifrågavarande ändamål är jag emellertid beredd att förorda en anslagshöjning med 14 000 kronor till 30 000 kronor.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[125] 42. Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	325 000	299 289
1950/51 (statsliggaren s. 818) ..	425 000	
1951/52 (förslag)	675 000	

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 28/8 1950) hemställer dels att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 675 000 kronor, dels att det belopp, inom vars ram under budgetåret 1951/52 bidrag till återbetalning av dylika lån skola få medgivas i samband med beviljande av maskinlån från maskinlänefonden eller utfästelser om bidrag skola få göras, skall fastställas till 1 500 000 kronor. Vidare föreslår styrelsen, att bidragsreglerna skola ändras så att bidraget skall utgå med belopp, motsvarande högst 25 procent av lånets ursprungliga kapitalbelopp eller, där lån icke åtnjuts, av det belopp, vilket kunnat erhållas såsom lån. Slutligen återkommer styrelsen med förslag att bidragsramen skall fastställas för kalenderår.

Hushållningssällskapens förbund (skr. 9/10 1950) hemställer, att bidragsreglerna skola ändras så att där angivna bidrag kunna utgå med belopp motsvarande högst 25 procent av lånets ursprungliga kapitalbelopp och, där lån icke åtnjuts, med enahanda andel av det belopp, vilket kunnat erhållas såsom lån. Förbundet föreslår vidare, att tidsperioden för bemyndigande att göra utfästelser om bidrag skall samordnas med tiden för motsvarande lån och att bidragsramen skall höjas till 3 000 000 kronor årligen.

Motiv. Beräkningen av medelsbehovet har enligt lantbruksstyrelsen verkställts med ledning av de redogörelser för hushållningssällskapens förmedling av lån från jordbrukets maskinlänefond, som inkommit till styrel-

sen. Vad beträffar nyssnämnda ram ävensom förslaget om ändring i bidragsbestämmelserna anför styrelsen i huvudsak följande.

Hushållningssällskapens ansökningar om bidragskvot för första hälften av innevarande budgetår avse ett belopp av sammanlagt 2 500 000 kronor. Med ledning härav kan efterfrågan på bidrag för hela budgetåret beräknas till omkring 5 000 000 kronor. För att tillgodose ansökningar om bidrag under budgetåret 1951/52 erfordras med all sannolikhet ett ännu större belopp. Med hänsyn dels till rådande statsfiansiella läge och dels till att kapitalinvesteringen med statlig medverkan för jordbrukets mekanisering icke enligt styrelsens mening bör drivas längre än att den i varje enskilt fall blir fullt ekonomiskt försvarlig, anser styrelsen sig dock icke böra begära högre bidragsram för nästa budgetår än den, som fastställts för vart och ett av budgetåren 1948/49—1950/51, eller 1 500 000 kronor.

För att upprätthålla en så begränsad bidragsram förutsättes dock en sådan ändring av bidragsgrunderna, att en rättvisare fördelning av tillgängliga bidragsmedel mellan de sökande kan ske. Den hittillsvarande stora disproportionen mellan erforderliga och tillgängliga medel har i hög grad försvårat hushållningssällskapens handläggning av bidragsärendena och synes även ha skapat viss irritation bland de bidragssökande. Såsom lantbruksstyrelsen tidigare framhållit i annat sammanhang skulle de allvarligaste olägenheterna kunna elimineras genom att bidragsprocenten icke bibehålles fixerad vid 25 procent av det belopp, som erhållits eller kunnat erhållas såsom lån. Bidrag bör i stället kunna utgå med belopp, motsvarande högst 25 procent av lånebeloppet. Risken för att bidragen härigenom i vissa fall kunna bli så små, att den gemensamma maskinhållningen icke får det stöd, som avsetts med bidragsbestämmelserna, torde kunna elimineras medelst lämpliga föreskrifter. Sålunda synes dels böra föreskrivas att bidrag må utgå med lägst 10 procent, dels — i anslutning till vad som gäller för lån från maskinlånefonden — fastställas ett minimibidragsbelopp av förslagsvis 100 kronor.

Lantbruksstyrelsen vill i detta sammanhang ånyo påtala olägenheterna av att fastställandet av bidragsramen och därmed också redovisningen av gjorda utfästelser sker för budgetår, medan förmedlingen av lån från maskinlånefonden redovisas per kalenderår. Denna fråga torde enligt lantbruksstyrelsens mening böra upptagas till förnyad prövning. Därest bidragsramen skall fastställas för kalenderår, synes 1951 års riksdag endast behöva fastställa en ram av 750 000 kronor för andra halvåret 1951.

Departementschefen.

Mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag har jag icke något att erinra.

Styrelsen och hushållningssällskapens förbund ha ånyo framlagt förslag om ändring av bidragsbestämmelserna i kungörelsen den 26 juni 1948 (nr 380) angående lån från jordbrukets maskinlånefond m. m. Enligt ifrågasvarande bestämmelser utgår bidrag för återbetalning av maskinlån med belopp, motsvarande 25 procent av det kapitalbelopp, som erhållits, eller, därest lån icke åtnjutits, som kunnat erhållas såsom lån. Förslag om ändring av nyssnämnda bestämmelser ha alltsedan 1948 framförts vid flera tillfällen. Det har emellertid icke ansetts att tillräckliga skäl funnits för en sådan ändring innan någon erfarenhet vunnits om de nuvarande bestäm-

melsernas lämplighet. Sedan ifrågavarande bestämmelser nu tillämpats en tid, synes spørsmålet kunna upptagas till förnyad prövning.

Som grund för en ändring av den s. k. 25-procentregeln åberopas i första hand, att en rättvis fördelning av medlen lättare kan äga rum, om möjlighet finnes att bevilja bidrag även efter en lägre procentsats. Vid nuvarande förhållanden, då de tillgängliga medlen icke motsvara efterfrågan, synas onekligen vägande skäl finnas för att uppmjuka 25-procentregeln. Jag är sålunda beredd biträda förslaget om att ifrågavarande bidrag bör kunna utgå med belopp, motsvarande högst 25 procent av lönebeloppet. Därest riksdagen icke har något att erinra häremot, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga författningsändringar i ämnet.

Beträffande bidragsramen ha styrelsen och förbundet föreslagit, att denna skulle fastställas för kalenderår i stället för, såsom hittills skett, för budgetår. Samma förslag framlades av styrelsen redan i samband med dess anslags-äskande för innevarande budgetår. Vid detta tillfälle uttalade jag att genom en dylik omläggning skulle omfattningen av den bidragsverksamhet, som hushållningssällskapen skulle få bedriva under visst kalenderår, bli fastslagen först sedan en god del av kalenderåret gått till ända. Detta vore uppenbarligen mindre lyckligt. Någon erinran häremot gjordes ej av riksdagen. Med hänsyn härtill och då ej heller några nya skäl anförts för en ändring i nuvarande ordning bör bidragsramen enligt min mening liksom hittills fastställas för budgetår. Vad angår verksamhetens omfattning under nästa budgetår anser jag det på grund av nödvändigheten att begränsa investeringarna påkallat att bidragsramen skall minskas med 15 procent och sålunda bestämmas till 1 275 000 kronor. Med hänsyn till att bidrag för återbetalning av maskinlån enligt vad jag föreslagit bör kunna utgå även efter en lägre procentsats än hittillsvarande 25 procent, synes minskningen av bidragsramen icke i någon högre grad behöva inverka på verksamhetens omfattning.

Jag förordar i annat sammanhang denna dag, att för nästa budgetår skall anvisas ett investeringsanslag å 1 000 000 kronor till jordbrukets maskinlänefond.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 675 000 kronor.

[126] 43. Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader.

För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 143 000 kronor.

Jag vill erinra om att forskningskommittén den 11 februari 1949 avgivit betänkande med förslag till omorganisation av kommitténs forsknings- och försöksverksamhet. Detta förslag är för närvarande föremål för över-

arbetning inom jordbruksdepartementet. Arbetet härmed torde kunna slutföras å sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas årets riksdag. I avvaktan härpå synes anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med endast beräknat belopp. Anslaget torde därvid preliminärt böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader* för budgetåret 1951/52 beräkna ett reservationsanslag av 143 000 kronor.

[127] 44. Jordbrukets upplysningsnämnd.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	43 000	43 085
1950/51 (statsliggaren s. 819)	52 300	
1951/52 (förslag)	45 400	

Y r k a n d e n. *Jordbrukets upplysningsnämnd* (skr. 21/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 4 300 kronor till 56 600 kronor enligt följande beräkning.

	1950/51	Ökning
1. Avlöning åt biträde för skriv- och kontorsgöromål	4 800	1 200
2. Ersättning åt tillfällig arbetskraft	1 500	2 500
3. Författarhonorar	9 400	600
4. Broschyrer och flygblad	8 000	—

M o t i v. 1—2. Sedan upplysningsnämnden började sin verksamhet har denna efter hand utvidgats. Detta har medfört en betydande ökning av bland annat kontorsbiträdets arbete. Från och med den 1 juli 1949 har reglerad befordringsgång tillämpats för ifrågavarande kontorsbiträde, varigenom hennes löneställning förbättrats något. Hennes lön utgår för närvarande enligt lönegrad Ce 8 med 5 292 kronor. Trots denna löneförbättring synes det emellertid bli allt svårare att i fortsättningen erhålla lämplig och tillräckligt kvalificerad arbetskraft för tjänsten. Tjänstinnehavaren skall utom löpande kontorsgöromål kunna sköta bokföringen och kassatjänsten samt i viss utsträckning besvara förfrågningar rörande nämndens verksamhet. Dessa arbetsuppgifter äro enligt nämndens mening så kvalificerade att en kanslibiträdestjänst bör inrättas för desamma. Nämnden erinrar i detta sammanhang om att den tidigare föreslagit en assistenttjänst för berörda göromål, vilket förslag emellertid lämnats utan åtgärd.

Beträffande ökningen av posten ersättning för tillfällig arbetskraft anför nämnden bland annat att den redan tidigare utförligt motiverat behovet av kvalificerad arbetskraft under sekreterarens semester och arbetsbråda perioder (jfr IX ht 1950 s. 193).

3. Nämndens erfarenhet rörande denna punkt visar att det blivit allt svårare

rare att anskaffa artikelförfattare till nämndens presstjänst. Anledningen härtill är, bland annat, att de nuvarande skatteförhållandena göra det mindre lockande att skaffa extraarbete med nu utgående honorar.

4. Med hänsyn till det starkt motiverade behovet av en skriftserie icke endast i lagringsfrågor utan även beträffande trädgårdsodling, växtskydd, veterinära frågor m. m. föreslår nämnden att ett oförändrat belopp, 8 000 kronor, förslagsvis under benämningen »Jun:s upplysningsskrifter» skall upptagas för budgetåret 1951/52. Då en mångsidig expertis finnes företrädd inom nämnden, förordar nämnden att den bemyndigas besluta om vilket eller vilka aktuella ämnen, som böra upptagas för behandling.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker, att anslaget skall uppräknas med 3 100 kronor till 55 400 kronor. Av höjningen avses 2 500 kronor för ersättning åt tillfällig arbetskraft och 600 kronor till författarhonorar.

Departementschefen.

Med hänsyn till vad jordbrukets upplysningsnämnd anfört beträffande behovet av extra arbetshjälp under sekreterarens semester och arbetsbråda perioder vill jag icke motsätta mig att posten ersättning åt tillfällig arbetskraft skall höjas något. Ökningen bör dock begränsas till 500 kronor. Vidare anser jag mig kunna förorda att anslagsposten författarhonorar skall uppräknas med 600 till 10 000 kronor. Däremot kan jag icke tillstyrka framställningen att kontorsbiträdestjänsten hos nämnden skall utbytas mot en kanslibitträdestjänst.

För innevarande budgetår inrymmer anslaget ett engångsbelopp av 8 000 kronor för utgivande av en broschyr angående potatisslagring. Nämnden har föreslagit att sistnämnda belopp skall upptagas även i fortsättningen och disponeras för publicering av upplysningsskrifter beträffande olika jordbruksfrågor. Jag är emellertid icke beredd att biträda nämndens förslag i detta avseende. Anslaget bör sålunda uppföras med $(52\,300 + 500 + 600 - 8\,000 =) 45\,400$.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets upplysningsnämnd* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 45 400 kronor.

H. Jordbrukets rationalisering m. m.

[128] 1. Bidrag till jordbrukets rationalisering.

	Anslag	Nettontgift ¹
1948/49	16 000 000	382 997
1949/50	18 000 000	4 385 917
1950/51 (statsliggaren s. 820)	11 500 000	
1951/52 (förslag)	9 500 000	

Till täckande av medelsbehovet för ifrågavarande bidragsverksamhet under innevarande budgetår, vilket behov beräknats till 19 000 000 kronor, har förutom det anvisade beloppet å 11 500 000 kronor förutsatts stå till förfogande en reservation å åtminstone 7 500 000 kronor från föregående budgetårs anslag. Av förenämnda belopp, 19 000 000 kronor, ha 6 000 000 kronor avsetts för bidrag till yttre rationalisering och 13 000 000 kronor för bidrag till inre rationalisering m. m.

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 14 000 000 kronor. Av detta belopp jämte en reservation å 6 300 000 kronor, som beräknats komma att föreligga å anslaget vid ingången av budgetåret 1951/52, eller tillhopa 20 300 000 kronor, avses 3 000 000 kronor för yttre rationalisering och 17 300 000 kronor för bidrag till inre rationalisering m. m. Till stöd för framställningen anför styrelsen i huvudsak följande.

Av det för bidrag till *yttre rationalisering* för budgetåret 1949/50 anvisade beloppet, 6 000 000 kronor, ha endast omkring 510 000 kronor tagits i anspråk. Orsaken härtill torde vara dels att jordbrukarna i allmänhet ännu icke ha full kännedom om möjligheterna att erhålla ekonomiskt stöd för utvidgning och arrondering av brukningsenheterna, dels att lantbruksnämnderna med nuvarande personalstyrka icke ha möjlighet att i önskvärd utsträckning taga initiativ till rationaliseringsföretag och sprida upplysning om stödmöjligheterna. Det torde icke finnas skäl att räkna med en verksamhet av sådan omfattning att det för innevarande budgetår för ändamålet anvisade beloppet, 6 000 000 kronor, kan utnyttjas. Av sistnämnda belopp har styrelsen ställt 2 275 000 kronor till förfogande för nämnderna. Med ledning av nämndernas uppgifter om medelsdispositionen under föregående budgetår bedömer styrelsen det icke troligt, att ens hela detta belopp kommer att tagas i anspråk. För budgetåret 1951/52 torde medelsbehovet icke komma att överstiga 3 000 000 kronor.

Medelsförbrukningen för *inre rationalisering*, däri inbegripet bidrag till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna samt länsstyrelsernas kostnader för uppsikt å jordbruk, uppgick under budgetåret 1949/50 till omkring 13 400 000 kronor. Bortses från nämnda särskilda ändamål står för innevarande budgetår ett belopp av 12 700 000 kronor till förfogande för

¹ Beloppen avse utbetalade bidrag. Beviljade bidrag uppgingo under budgetåren 1948/49 och 1949/50 till 7 528 000 respektive 13 946 000 kronor.

bidrag till inre rationalisering, under det att medelsbehovet kan uppskattas till omkring 15 000 000 kronor. För nästa budgetår synes medelsbehovet kunna uppskattas till 17 000 000 kronor, varav 2 500 000 kronor belöpa å täckdikning och avloppsförbättring, 7 000 000 kronor å betesförbättring, stenröjning, nyodling m. fl. jordförbättringsåtgärder samt 7 500 000 kronor å ekonomibyggnader, silo- och gödselvårds- samt övriga fasta anläggningar.

Behovet av bidrag till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna överstiger avsevärt det för innevarande budgetår anvisade beloppet, 250 000 kronor. I avvaktan på resultatet av pågående översyn av bestämmelserna om statsbidrag till olika vägföretag anser sig lantbruksstyrelsen dock icke för nästa budgetår böra föreslå höjd medelsanvisning.

Till kostnaderna för länsstyrelsernas syneförrättningar i samband med uppsikt å jordbruk föreslås samma belopp som under innevarande budgetår eller 50 000 kronor.

För bidrag till jordbrukets rationalisering under budgetåret 1951/52 skulle sålunda enligt lantbruksstyrelsens förslag behövas sammanlagt ($3\,000\,000 + 17\,000\,000 + 250\,000 + 50\,000 =$) 20 300 000 kronor. Lantbruksstyrelsen har emellertid beräknat, att en reservation å 6 300 000 kronor torde komma att föreligga å anslaget vid utgången av budgetåret 1950/51. Med hänsyn härtil har styrelsen ansett till fyllest, att ett belopp av ($20\,300\,000 - 6\,300\,000 =$) 14 000 000 kronor anvisas under anslaget för budgetåret 1951/52. Liksom för innevarande budgetår är fallet bör enligt lantbruksstyrelsen Kungl. Maj:t äga befogenhet att vidtaga den ändring i fördelningen av bidragsmedlen mellan yttre och inre rationalisering, vartill förhållandena kunna föranleda.

Vidare torde jag få anmäla att 1950 års besparingsutredning i sin förut omförmälda, den 14 november 1950 dagtecknade promemoria framhåller, att takten i arbetet på jordbrukets rationalisering på grund av det statsfinansiella läget tills vidare synes böra nedbringas. Utredningen ifrågasätter sålunda, att ramen för beviljande av nya statsbidrag till rationaliseringen skall minskas med cirka 10 procent jämfört med budgetåret 1949/50. Bidragsramen skulle alltså enligt utredningens förslag fastställas till ($13\,900\,000 - 1\,400\,000 =$) 12 500 000 kronor per år. Om denna begränsning av bidragsgivningen omedelbart genomfördes, d. v. s. med verkan redan under innevarande budgetår, skulle de under förevarande anslag per den 1 juli 1950 tillgängliga medlen i stort sett förslå att täcka medelsbehovet under såväl innevarande som nästa budgetår. Utöver det för innevarande budgetår anvisade beloppet, 11 500 000 kronor, förelåg nämligen vid sistnämnda tidpunkt, enligt vad utredningen inhämtat, en reservation å anslaget av 13 000 000 kronor. Det disponibla beloppet uppgick alltså till omkring 24 500 000 kronor. Med hänsyn härtil torde förevarande anslag ej behöva uppföras å riksstaten för budgetåret 1951/52 med högre belopp än 1 000 000 kronor. Skulle nedbringandet med 10 procent anses icke böra äga rum utan rationaliseringsarbetet få under budgetåren 1950/51 och 1951/52 fortgå i samma takt som under budgetåret 1949/50, d. v. s. med utgifter på cirka 14 000 000 kronor om året, skulle likväl medelsanvisningen för budgetåret

1951/52 kunna begränsas till 4 000 000 kronor. I övrigt anför utredningen till stöd för sitt förslag i huvudsak följande.

Besparingsutredningen är medveten om att rationaliseringen utgör en integrerande och viktig del av jordbrukspolitiken. Emellertid synes den kunna väntas giva resultat i form av ökad lönsamhet inom jordbruket endast på längre sikt; den torde vidare taga åtskilliga decennier att genomföra. Dess omfattning och utveckling kan under tiden komma att behöva tagas under omprövning mot bakgrunden av en eventuell anpassning av den allmänna jordbrukspolitiken till förändrade internationella eller andra förutsättningar. Målsättningen för den nuvarande jordbrukspolitiken kunde, som föredragande departementschefen framhöll i proposition nr 75 till 1947 års riksdag, även om den angäves som ett långsiktssprogram, på grund av det internationella läget och andra förhållanden i realiteten knappast bli annat än ett provisorium. Möjligheterna att nå en säker långsiktig bedömning av det svenska jordbrukets läge och att formulera en definitiv målsättning för dess utveckling torde icke ha ökat sedan år 1947. Besparingsutredningen har ingen anledning att närmare ingå på jordbrukspolitikens utformning och målsättning. Den har ej heller för avsikt att föreslå principiella modifikationer i riktlinjerna för jordbruksrationaliseringen eller i grunderna för statsmakternas ekonomiska stöd till denna. Utredningen har dock velat antyda att rationaliseringen — liksom jordbrukspolitiken i övrigt — icke i och för sig grundas på ett program som en gång för alla fastställts vare sig till sin omfattning eller till tiden för dess genomförande.

I detta sammanhang torde jag slutligen få anmäla, att *Hushållningssällskapens förbund* i skrivelse den 7 oktober 1950 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte förelägga 1951 års riksdag förslag om att förmedlingen av statsunderstöd till betesförbättringar skall från och med budgetåret 1951/52 överflyttas från lantbruksnämnderna till hushållningssällskapen. Förbundet erinrar inledningsvis om den betydande statsunderstödda undervisnings- och upplysningsverksamhet på området, som hushållningssällskapen bedriva. Fram till den 1 juli 1948 handhade sällskapen även förmedlingen av lån och bidrag för betesförbättring. I samband med omorganisationen av den statliga rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område överflyttades emellertid sistnämnda uppgift till lantbruksnämnderna. Åtgärder till betesförbättring hänfördes nämligen då till den inre rationaliseringen. Hushållningssällskapen skulle dock i fråga om såväl sagda åtgärder som andra inre rationaliseringsspörsmål fortsätta sin undervisnings- och upplysningsverksamhet. I övrigt anför hushållningssällskapens förbund i huvudsak följande.

Att åstadkomma någon skarp gränsdragning mellan inre rationalisering och driftsrationalisering torde icke vara möjligt. Beträffande betesförbättring kan sålunda med visst fog göras gällande, att den är nära besläktad med sådana jordförbättringsåtgärder som nyodling, täckdikning o. s. v. samt med hänsyn härtill bör hänföras till inre rationaliseringsåtgärder. Å andra sidan kan icke förbises, att betesfrågorna måste mera än andra jordförbättringsåtgärder lösas i samband med sådana driftsrationaliseringsspörsmål som frågor rörande husdjursskötsel, växtodling, gödsling, sådd m. m. Dessutom kunna icke betesförbättringsåtgärder såsom exempelvis sten-

röjning, jordkörning, dikning etc. betraktas som genomförda i och med att de förbättringsarbeten, till vilka staten lämnar lån och bidrag, äro slutförda och den för bete avsedda marken bringats i lämplig kultur. Utnyttjandet av en verkställd betesförbättring är nämligen, såsom redan antytts, beroende av vidtagandet av en hel mängd andra åtgärder. Kännedomen om dessa är dock som regel förhållandevis ringa bland dem, som komma i åtnjutande av statligt stöd till betesförbättringar. Det erfordras därför en omfattande och fortlöpande upplysnings- och rådgivningsverksamhet. Alla åtgärder, som hänga samman med beteskulturens höjande å de mindre brukningsdelarna, böra därför samlas på en hand och handhavas av ett organ. Den nuvarande ordningen kan sålunda icke anses tillfredsställande. Det har också från olika håll påpekats, att under de två år, som förflutit sedan den nuvarande organisationen genomfördes, har utvecklingen på beteskulturens område inom det mindre jordbruket mattats av. Enligt vad Hushållningssällskapens förbund under hand erfarit har spörsmålet även uppmärksamrats av och liknande tankegångar framförts inom den pågående småbruksutredningen. Enligt förbundets mening leder sålunda ett övervägande av frågan om betesförbättringarnas hänförande till gruppen inre rationaliseringsåtgärder eller driftsrationaliseringsåtgärder till den bestämda uppfattningen, att starka skäl tala för den senare gruppen. Även 1942 års jordbrukskommitté var av denna uppfattning. Förbundet håller sålunda före, att statens understödsverksamhet i fråga om betesförbättringar bör hänföras till driftsrationaliseringen och i samband härmed återföras till hushållningssällskapen. Såsom ytterligare skäl för en återgång härutinnan till tidigare gällande förhållanden kan framhållas, att den upplysningsverksamhet, som hushållningssällskapen skola handhava på detta område, kan bedrivas mera effektivt, om sällskapen beredas möjligheter att även i handling omsätta sina rekommendationer eller med andra ord regelmässigt handhava såväl planläggning som förmedling av statsunderstöd till betesförbättringsföretag. Någon ändring av gällande bestämmelser i övrigt för sagda understöd torde icke vara påkallad.

Departementschefen.

Såsom varit att vänta har medelsåtgången under ifrågavarande anslag stigit successivt allteftersom lantbruksnämnderna kommit i gång med sin verksamhet. I fråga om åtgärder för inre rationalisering har man sålunda redan för budgetåret 1949/50 nått upp till den anslagsram, 13 000 000 kronor, som i första hand fastställts för dylika åtgärder, och lantbruksstyrelsen har för innevarande budgetår uppskattat medelsbehovet för sådana åtgärder till 17 000 000 kronor. Vad angår åtgärderna för yttre rationalisering har däremot medelsåtgången under budgetåret 1949/50 endast uppgått till en ringa del av vad som från början beräknats och torde enligt vad jag inhämtat av lantbruksstyrelsen, även om en stegring är att förvänta, för innevarande budgetår icke komma att överstiga cirka 2 000 000 kronor.

För nästa budgetår har lantbruksstyrelsen räknat med en total anslagsram av 20 300 000 kronor, därav 3 000 000 kronor för yttre rationalisering samt 17 300 000 kronor för inre rationalisering. Av sistnämnda belopp avses 300 000 kronor till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna m. m. Detta förslag innebär i förhållande till vad som från början fast-

ställt för innevarande budgetår en minskning med 3 000 000 kronor för den yttre men en ökning med 4 000 000 kronor för den inre rationaliseringen. I besparingsutredningens promemoria har åter föreslagits i första hand att anslagsramen för nästa budgetår skall sänkas till en nivå, motsvarande 90 procent av medelsåtgången under budgetåret 1949/50 och i andra hand att anslagsramen skall hållas på samma nivå som den faktiska verksamheten under sistnämnda budgetår.

Det är för närvarande nödvändigt att begränsa investeringarna på praktiskt taget alla områden. Med hänsyn härtill torde det vara ofrånkomligt att jämväl rationaliseringsarbetet får ske i ett något långsammare tempo än som i och för sig varit önskvärt. Man bör visserligen enligt min åsikt här ej gå fullt så långt som besparingsutredningen föreslagit. Det synes dock ej kunna undvikas, att nu ifrågavarande bidragsverksamhet för nästa budgetår hålles på en lägre nivå än lantbruksstyrelsen föreslagit. Jag torde här få erinra om att enligt beslut, som Kungl. Maj:t den 22 december 1950 meddelat, bidragsgivningen under ifrågavarande anslag för innevarande budgetår ej må överstiga 16 500 000 kronor, därav 14 500 000 kronor för inre och 2 000 000 kronor för yttre rationaliseringsåtgärder. I stort sett samma bidragsram bör enligt mitt förmenande gälla även för nästa budgetår. För att ge ett visst utrymme för en intensifiering av arbetet med den yttre rationaliseringen torde dock bidragsramen för denna del av verksamheten böra höjas något. Jag föreslår sålunda att anslagsramen för nästa budgetår skall bestämmas till 17 000 000 kronor. Därav böra i första hand 2 500 000 kronor avses för bidrag till yttre och 14 500 000 kronor för bidrag till inre rationalisering. I likhet med vad som hittills gällt bör Kungl. Maj:t äga rätt att jämka den föreslagna fördelningen av anslaget, om förhållandena föranleda därtill. Likaså torde även ur nästa budgetårs anslag av de medel, som avsetts för verksamheten för inre rationalisering, få disponeras intill 50 000 kronor till kostnaderna för sådana syneförrättningar, som omförmälas i 7 § lagen den 30 juni 1947 om uppsikt å jordbruk, ävensom användas högst 250 000 kronor för utbetalande av statsbidrag till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna. Jag vill här anmärka att jag i mitt förslag till bidragsramen för nästa budgetår tagit hänsyn till att den omläggning av det statliga stödet åt torrlägningsverksamheten, som jag berört vid behandlingen av lantbruksstyrelsens avlöningsanslag, kommer att medföra en viss överflyttning av medelsanspråk från avdikningsanslaget till nu ifrågavarande anslag.

I detta sammanhang torde jag även få upptaga det förslag, som Hushållningssällskapens förbund framfört om att förmedlingen av lån och bidrag till åtgärder för betesförbättring skulle överflyttas från lantbruksnämnderna till hushållningssällskapen. Denna fråga behandlades av riksdagen åren 1947 och 1948 i samband med ställningstagandet till riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken och organisationen av rationaliseringsverksamheten. Riksdagen intog då den ståndpunkten att åtgärder för

betesförbättring borde hänföras till den inre rationaliseringen och att låne- och bidragsärenden rörande betesförbättring följaktligen borde omhänderhavas av lantbruksnämnderna. Förbundet har enligt min mening ej åberopat några nya skäl av beskaffenhet att föranleda ett frångående av detta beslut. Det förtjänar för övrigt påpekas att vad förbundet anför om att åtgärder för betesförbättring ha ett nära samband med sällskapens upplysningsverksamhet kan anföras även beträffande ett flertal andra åtgärder för inre rationalisering. Jag kan sålunda ej förorda bifall till förbundets framställning.

Med hänsyn till den nedsättning av bidragsramen för innevarande budgetår, som Kungl. Maj:t beslutat den 22 december 1950, torde en reservation å omkring 7 500 000 kronor kunna väntas föreligga å ifrågavarande anslag vid detta budgetårs slut. Bestämmas bidragsramen för nästa budgetår i enlighet med vad jag nyss förordat till 17 000 000 kronor, skulle medelsbehovet för budgetåret 1951/52 således bli 9 500 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag även få upptaga spørsmålet om vissa jämkningar i nu gällande lantbruksnämnds- och lantbruksingenjörstaxor. Frågan om grunderna för dessa taxor behandlades senast i propositionen nr 149/1948 angående organisationen av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område. Det förslag till lantbruksnämndstaxa, som där framlades, anslöt sig i viss mån till då gällande provisoriska lantmäteritaxa. Med hänsyn bland annat till att förslag till ny lantmäteritaxa var avsett att föreläggas ett kommande års riksdag uttalades i propositionen att även de grunder, som kunde komma att bestämmas för ersättning för lantbruksnämndernas medverkan till projekteringsarbete, närmast borde anses såsom ett provisorium. Vad sålunda anförts lämnades utan erinran av riksdagen.

Den lantmäteritaxa, som nu gäller i enlighet med beslut av 1950 års riksdag, innebär en viss höjning i förhållande till den provisoriska taxan. I överensstämmelse härmed anser jag att även lantbruksnämndstaxan och lantbruksingenjörstaxan nu böra jämkas uppåt i den utsträckning, som kan anses skälig med hänsyn till de ökade kostnaderna för verksamheten.

Då frågan om grunderna för sistnämnda båda taxor tidigare underställts riksdagen, torde riksdagens godkännande av en dylik jämkning böra inhämtas. I samband därmed torde även möjligheten att sammanslå de båda taxorna få prövas.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Bidrag till jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 9 500 000 kronor;

b) godkänna att lantbruksnämndstaxan och lantbruksingenjörstaxan må jämkas i överensstämmelse med de grunder som angivits i det föregående.

[129] 2. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	50 000	7 748
1950/51 (statsliggaren s. 820)	50 000	
1951/52 (förslag)	50 000	

För innevarande budgetår kan statlig kreditgaranti beviljas för lån avseende jordbrukets yttre rationalisering intill ett belopp av 20 000 000 kronor, för lån till jordbrukets inre rationalisering intill samma belopp samt för jordbruksegnahemslån intill ett belopp av likaledes 20 000 000 kronor. Kungl. Maj:t äger rätt att, om förhållandena giva anledning därtill, medgiva jämkning i denna fördelning. Lånegaranti må vidare beviljas för driftslån intill ett belopp av 8 000 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) föreslår, att anslaget i avvaktan på vidgad erfarenhet i fråga om medelsåtgången skall upptagas med oförändrat belopp. Styrelsen hemställer vidare att statlig kreditgaranti under budgetåret 1951/52 skall få beviljas för dels lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kronor, lån för inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor samt jordbruksegnahemslån intill ett belopp av 25 000 000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena giva anledning därtill, medgiva jämkning i denna fördelning, dels ock driftslån intill ett belopp av 8 000 000 kronor. Såsom motivering härför anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Under budgetåret 1949/50 har garanti för lån till yttre rationalisering lämnats till ett sammanlagt belopp av cirka 3 500 000 kronor, innebärande en ökning från budgetåret 1948/49 med 2 200 000 kronor. För löpande budgetår torde komma att beviljas garantier för lån till detta ändamål å sammanlagt högst 6 000 000 kronor. Även om behovet av kreditgaranti för lån till yttre rationalisering kan väntas öka under budgetåret 1951/52 torde det dock icke komma att överstiga 10 000 000 kronor.

För lån till inre rationalisering har under föregående budgetår kreditgaranti beviljats till ett belopp av omkring 8 300 000 kronor, medan behovet av dylik kredit för innevarande budgetår beräknas till något över 11 000 000 kronor. Behovet förväntas öka ytterligare under budgetåret 1951/52, men anspråken torde dock icke komma att överstiga 15 000 000 kronor.

I fråga om jordbruksegnahemslån har under budgetåret 1949/50 kreditgaranti beviljats för över 21 000 000 kronor. Då efterfrågan på statsgaranterade jordbruksegnahemslån beräknas öka föreslås att garantiramen beträffande sådana lån för nästa budgetår skall ökas till 25 000 000 kronor.

Vad angår driftslånen torde någon ökning av garantibeloppet icke vara erforderlig.

Departementschefen.

Vad först angår frågan om beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag har jag icke något att invända mot lantbruksstyrelsens för-

slag. Anslaget synes sålunda i avvaktan på ytterligare erfarenhet i fråga om medelsåtgången böra uppföras med ett oförändrat belopp av 50 000 kronor.

Även i fråga om kreditgarantiens omfattning för nästa budgetår anser jag lantbruksstyrelsens förslag kunna godtagas. I likhet med vad som för närvarande gäller bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att, om förhållandena giva anledning därtill, medgiva jämkning i fördelningen av maximibeloppen beträffande lån för yttre och inre rationalisering samt beträffande jordbruks-egnahemslån.

I detta sammanhang torde jag även få upptaga frågan om viss utvidgning av systemet med lånegaranti, såvitt gäller jordbruksegnahemsverksamheten. Jag vill erinra om att enligt nu gällande bestämmelser en mindre bemedlad eller obemedlad person, som vill börja verksamhet som egen jordbrukare, kan erhålla lånegaranti för bland annat det belopp, som behövs för att tillgodose hans behov av driftskredit (driftslån). Denna lånegaranti får endast avse det belopp, som prövas oundgängligen erforderligt för anskaffande av nödiga jordbruksinventarier, utsäde, gödselmedel, foder och dylikt samt för bestridande av andra nödvändiga utgifter för igångsättande av driften å fastigheten. För annan sökande än sambruksförening eller sammanslutning för drivande av andelsladugård får lånegarantien vidare ej avse högre belopp än 10 000 kronor. Beträffande personer, vilka skola börja såsom egna jordbrukare genom att arrendera jordbruk, synes det önskvärt att lånegarantien utöver de ändamål, som nu angivits, i vissa fall även skall kunna avse erläggandet av arrendesumman. En sådan utvidgning bör dock komma i fråga endast då så finnes påkallat på grund av särskilda omständigheter. Garantien torde i regel böra begränsas till belopp, motsvarande ett års arrende, men möjlighet bör finnas att i undantagsfall gå längre. Denna garantisumma torde icke böra inräknas i det nyss angivna maximibeloppet för lånegarantien.

Den nu föreslagna utvidgningen av systemet med lånegaranti bör gälla såväl enskilda jordbrukare som sambruksföreningar och sammanslutningar för drivande av andelsladugård.

Vid bifall till vad nu föreslagits torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga författningsbestämmelser. Därest riksdagen ej har något att erinra däremot torde dessa få tillämpas redan under innevarande budgetår.

Jag torde slutligen få till behandling upptaga en fråga om räntan å vissa lån från den förutvarande egnahemslånefonden m. m. 1950 års riksdag (IX ht 1950, p. 129, s. 200) medgav dels att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, finge för åren 1949 och 1950 nedsättas till 3,6 procent, dels ock att i avseende å köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts eller komme att försäljas från kronoeigen-

dom, räntan finge, i den mån köpeskillingen förräntades enligt enahanda grunder, som gällt eller gällde för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under åren 1949 och 1950 utgå efter 3,6 procent. Motsvarande medgivande torde nu bära inhämtas av riksdagen även beträffande åren 1951 och 1952. Därest riksdagen bifaller detta förslag, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de författningsbestämmelser, som därvid bli erforderliga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor;

b) medgiva, att under budgetåret 1951/52 statlig kreditgaranti må beviljas för *dels* lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kronor, lån för inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor samt jordbruksegnahemslån m. m. intill ett belopp av 25 000 000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning, *dels* driftslån intill ett belopp av 8 000 000 kronor;

c) medgiva, att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, må för åren 1951 och 1952 nedsättas till 3,6 procent;

d) medgiva, att i avseende å köpeskillning för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts från kronoegendom, räntan må, i den mån köpeskillingen förräntas enligt enahanda grunder som gällt eller gälla för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under åren 1951 och 1952 utgå efter 3,6 procent.

[130] 3. Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	300 000	312 918
1950/51 (statsliggaren s. 820) ..	300 000	
1951/52 (förslag)	285 000	

Fullmäktige i riksbanken (skr. 28/9 1950) hemställa, att anslaget för budgetåret 1951/52 skall upptagas med ett till 285 000 kronor sänkt belopp. Minskningen föranledes av att antalet utestående lån vid utgången av kalenderåret 1951 uppskattas till cirka 81 000 mot 85 000 vid utgången av kalen-

deråret 1950. Ersättningen föreslås liksom för närvarande skola utgå med tre kronor 50 öre per lån. I enlighet härmed beräknas den riksbanken tillkommande ersättningen till $(81\,000 \times 3:50 =)$ 283 500 eller i avrundat belopp 285 000 kronor.

Jag biträder förslaget av fullmäktige i riksbanken, att förevarande ersättning för nästa budgetår skall utgå enligt oförändrade grunder. Då jag icke heller har något att invända mot fullmäktiges beräkning i övrigt av anslaget, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 285 000 kronor.

[131] 4. Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	10 000	5 930
1950/51 (statsliggaren s. 821)	10 000	
1951/52 (förslag)	10 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget för budgetåret 1951/52 skall upptagas med oförändrat belopp av 10 000 kronor.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[132] 5. Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 950 000 kronor ha 300 000 kronor ställts till lantbruksstyrelsens och 650 000 kronor till domänstyrelsens förfogande. Beträffande bestämmelser för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 821—823.

Lantbruksstyrelsen och domänstyrelsen ha i skrivelser den 28 respektive den 31 augusti 1950 beräknat medelsbehovet för nästa budgetår under förevarande anslag till $(500\,000 + 950\,000 =)$ 1 450 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen åberopar såsom skäl för det ökade medelsbehovet dels den starka stegring av byggnadsverksamheten, som enligt styrelsens mening är att förvänta i samband med en ökad omföring av äldre lägenheter till norrländska fjällägenheter, dels ock de ändringar, som vidtagits i villkoren för bidrag till kostnader för lägenhetsinnehavares förflyttning.

Domänstyrelsen anför, att av det av styrelsen begärda beloppet, 950 000 kronor, 600 000 kronor avses till byggnadshjälp, 70 000 kronor till bidrag till jord- och betesförbättring, 30 000 kronor till bidrag till vattenförsörjning,

40 000 kronor till vissa övriga bidrag, 20 000 kronor till kostnader för diken och vägar, 20 000 kronor till byggnadssakkunnig hjälp, 20 000 kronor till skatter samt 150 000 kronor till avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag vid inlösen av kronolägenheter. Vidare anför domänstyrelsen i hudsak följande.

Sammanlagt cirka 500 lägenheter bliva beroende av bidrag ifrån ifrågavarande anslag. Enär byggnadsbeståndet på lägenheterna i allmänhet är mycket dåligt, är behovet av byggnadshjälp betydande och befogade framställningar om dylik hjälp kunna väntas inkomma i mycket stort antal. Nämda behov torde visserligen komma att nedgå, enär en stor del av de mest olämpliga bosättningarna kan förväntas upphöra till följd av de förbättrade förmåner i fråga om avträdesersättning och flyttningsbidrag som nu medgivits. De betydande ersättningar och bidrag av sistnämnda slag, som i samband med dylika lägenheters nedläggande sannolikt komma att utgå under ännu några år, torde emellertid tills vidare uppväga den väntade nedgången i medelsbehovet för byggnadshjälp. Behovet av medel för bidrag till jordförbättringsåtgärder och betesanläggningar har visat tendens till ökning, medan medelsbehovet för övriga ifrågakommande bidrag synes vara tämligen konstant.

Departementschefen.

Såsom framgått av det föregående ha lantbruksstyrelsen och domänstyrelsen föreslagit att de belopp, som anvisas till styrelsernas ifrågavarande verksamhet, för nästa budgetår skola höjas med 200 000 respektive 300 000 kronor. Det förefaller emellertid icke troligt, att verksamheten skall få den omfattning, som styrelserna förutsatt. Jag anser därför medelsbehovet kunna uppskattas till oförändrat 300 000 kronor för lantbruksstyrelsens del och till 800 000 kronor för domänstyrelsens vidkommande eller 150 000 kronor mer än som anvisats för innevarande budgetår.

Anslaget synes sålunda för nästa budgetår böra uppföras med (300 000 + 800 000 =) 1 100 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

[133] 6. Betesförsök i Norrland.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	30 000	2 776
1950/51 (statsliggaren s. 823)	30 000	
1951/52 (förslag)	30 000	

Från förevarande anslag, som upptagits i riksstaten för första gången för budgetåret 1949/50, bestridas kostnaderna för viss försöksverksamhet rörande förbättring av betesskötseln i Norrland. Enligt en av statsmakterna godkänd plan för verksamheten skall densamma bedrivas under en period av fem år. De årliga kostnaderna ha beräknats till 30 000 kronor.

I enlighet med förslag av *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 31/8 1950) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Betesförsök i Norrland* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[134] 7. Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag.

	Högsta bi- dragssumma	Anslag	Utbetalat belopp
1949/50	4 000 000	3 600 000	4 114 392
1950/51 (statsliggaren s. 823)	4 000 000	4 000 000	
1951/52 (förslag)	3 000 000	4 000 000	

Från förevarande ånslag beviljas statsbidrag huvudsakligen till utförande av sådana torrlägningsföretag, vilka avse höjande av alstringsförmågan hos mark med hänsyn till dess utnyttjande som åker eller ständig slätter- och betesvall. För varje budgetår fastställs en kostnadsram, utöver vilken statsbidrag ej må beviljas. Anslaget uppföres å riksstaten med det belopp, som på grundval av redan fattade respektive förutsedda bidragsbeslut beräknas motsvara de faktiska bidragsutbetalningarna under budgetåret. Såsom framgår av det föregående gäller för innevarande budgetår, att bidrag må beviljas intill ett sammanlagt belopp av högst 4 000 000 kronor. Även anslaget är uppfört med 4 000 000 kronor. Av sistnämnda belopp avse dock endast 3 600 000 kronor bidrag till vanliga avdikningsföretag, under det att 400 000 kronor skola tagas i anspråk för vissa särskilda utgifter, huvudsakligen av engångsnatur.

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppräknas med 500 000 kronor till 4 500 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget skall bestämmas till högst 5 000 000 kronor. Styrelsen anhåller vidare att, i likhet med vad som gäller för innevarande budgetår, inom ramen för medgiven bidragstilldelning och efter Kungl. Maj:ts bestämmande dels ett belopp av 20 000 kronor skall få disponeras för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag samt för åtgärder ägnade att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet, dels erforderliga medel skola få utgå till bestridande av kostnaderna för pågående utredning rörande torrläggning av vissa marker vid Hjälmarén och i Kvismaredalen. Förenämnda belopp å 20 000 kronor bör vidare enligt lantbruksstyrelsen även få disponeras för bidrag till åtgärder, som avse att undanröja genom skred, ras eller annan oförutsedd omständighet uppkomna översvämningar på jordbruksfastigheter.

Såsom motivering för framställningen om uppräkning av anslaget och högre bidragstilldelning anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Under budgetåret 1949/50 ha bidrag från anslaget beviljats till 769 företag med sammanlagt 3 999 860 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1950/51 funnos hos styrelsen inneliggande ansökningar om statsbidrag till 1 832 torrlägningsföretag, representerande ett bidragsbelopp av omkring 10 000 000 kronor. Detta innebär en ökning under det senaste budgetåret med omkring 600 000 kronor. Under innevarande budgetår väntas nya ansökningar om bidrag till ett sammanlagt belopp av omkring 4 700 000 kronor. Då den medgivna bidragstilldelningen uppgår till 4 000 000 kronor, kunna således ansökningar å sammanlagt 10 700 000 kronor väntas bli överförda till budgetåret 1951/52. Under förutsättning att efterfrågan på bidrag blir oförändrad, skulle därför under sistnämnda budgetår omkring 15 400 000 kronor erfordras för att förefintliga och påräknade bidragsanspråk skulle kunna helt tillgodoses.

Då torrlägningsåtgärder i många fall äro en ovillkorlig förutsättning för åtskilliga andra åtgärder, som avse att höja jordens produktionsförmåga och brukningsdelarnas lönsamhet, är det synnerligen angeläget, att bidragsärendena avgöras utan alltför stor väntetid. Denna uppgår för närvarande till 2 å 3 år.

För att balansen av oavgjorda bidragsärenden icke skall öka och för att balansen i huvudsak skall kunna avverkas inom de närmaste åren hade den årliga bidragstilldelningen enligt styrelsens mening lämpligen bort bestämmas till 7 000 000 kronor. Med hänsyn till det statsfinansiella läget vill styrelsen dock icke för budgetåret 1951/52 föreslå högre tilldelning än med 5 000 000 kronor. Styrelsen har därvid räknat med att de mindre dikningsföretagens bidragsbehov i något ökad utsträckning skall tillgodoses från anslaget till jordbrukets rationalisering, varigenom en viss minskning av antalet obehandlade ansökningar kan ernås oaktat icke större tilldelning av bidrag ur avdikningsanslaget medges än nu föreslagits.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla en av lantbruksstyrelsen i dess skrivelse berörd fråga om bidrag och lån till Tämnnarens sänkningsföretag år 1946 i Uppsala och Västmanlands län. Kostnaderna för företaget ha enligt styrelsen beräknats till i runt tal 2 000 000 kronor, varav å kalenderåren 1950, 1951 och 1952 skulle belöpa respektive 500 000, 800 000 och 700 000 kronor. Lantbruksstyrelsen anför att, därest bidrag beviljas, detsamma på grund av beloppets storlek icke bör inräknas i den av styrelsen för budgetåret 1951/52 föreslagna bidragstilldelningen å 5 000 000 kronor.

Under förevarande anslagspunkt torde jag vidare få anmäla ett ärende angående förhöjt statsbidrag till kostnaderna för en planerad skyddsvall mot Klarälven å sträckan Bergsäng—Edebäcksbron inom Ekshärads och Norra Råda socknar i Värmlands län (invallningsföretaget Edebäcksbron—Bäckbacken).

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen den 7 mars 1941, nr 153, angående statsunderstöd för anläggande av skyddsvall vid viss del av Klarälven m. m. medgav riksdagen (skr. nr 223/1941) bland annat, att till utförande av nyssnämnda invallningsföretag finge lämnas statsbidrag från statens avdikningsanslag intill ett belopp av 150 320 kronor samt lån från statens avdikningslånefond intill ett belopp av 19 130 kronor. Summan av dessa belopp, 169 450 kronor, ansågs därvid motsvara den på jordbruksintresset i företaget belöpande andelen av de totala kostnaderna för företagets utförande, vilka beräknades till 183 500 kronor.

I skrift den 10 oktober 1950 har *arbetsstyrelsen för invallningsföretaget Edebäcksbron—Bäckbacken* anhållit, att Kungl. Maj:t måtte avgiva förslag till riksdagen om förhöjt statsbidrag för ändamålet till belopp, som motsvarade den genom penningvärdets fall uppkomna merkostnaden för arbetet eller 138 050 kronor. Till stöd för framställningen har arbetsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Den 7 februari 1939 fastställde Västerbygdens vattendomstol ett av lantbruksingenjören K. Westling upprättat förslag till byggande av ifrågavarande skyddsvall. Sedan 1941 års riksdag medgivit, bland annat, att statsbidrag för ändamålet finge lämnas från statens avdikningsanslag, uppdrog Kungl. Maj:t åt lantbruksstyrelsen att utfärda bestämmelser för arbetets utförande. Enligt ett därvid upprättat kontrakt skulle arbetet vara slutfört år 1949. På grund av de många inkallelserna till beredskapstjänst i samband med andra världskriget jämte förskjutningar i arbetslöner och materialkostnader kunde arbetet emellertid ej igångsättas. Med hänsyn härtill har Västerbygdens vattendomstol på framställning av sakägarna beviljat uppskov med arbetets utförande till år 1960, varjämte lantbruksstyrelsen medgivit, att den i kontraktet föreskrivna tiden för arbetets fullbordande finge utsträckas till den 1 september 1954.

Vid månadsskiftet juli—augusti innevarande år inträffade ett för årstiden ovanligt högt vattenstånd i Klarälven, varvid fara förelåg, att de provisoriska skyddsanordningarna ej skulle hålla stånd och en katastrof inträffa. Härvid aktualiserades frågan om att få till stånd det skydd, vartill 1941 års riksdag beviljat medel. Då kostnaderna givetvis äro annorlunda nu än då förslaget upprättades, uppdrogs åt nuvarande lantbruksingenjören i Värmlands län G. Wadman att företaga en omräkning av dessa. Det visade sig därvid enligt en av Wadman upprättad och den 14 september 1950 dagtecknad kostnadsberäkning, att kostnadssumman uppgick till 307 500 kronor. Till detta belopp komma administrationskostnader motsvarande 20 procent av kostnadssumman, ävensom kostnader för upprättande av arbetsplan, vilken sistnämnda kostnad beräknas uppgå till omkring 1 500 kronor per kilometer.

Över arbetsstyrelsens ansökan har *lantbruksstyrelsen* den 5 december 1950 avgivit infortrat utlåtande, varvid fogats yttrande av lantbruksnämnden i Värmlands län. Lantbruksstyrelsen förordar att företaget skall erhålla ytterligare statsbidrag med 98 190 kronor. Denna bidragssumma bör enligt styrelsen ej inkräkta på det belopp, som enligt riksdagens medgivande för visst år må beviljas såsom statsbidrag från avdikningsanslaget. Till stöd för sitt förslag anför styrelsen i huvudsak följande.

I det belopp å 307 500 kronor, vartill kostnaden nu uppskattats, har inberäknats ett tillägg för oförutsedda utgifter och arbetets tillsyn m. m. av omkring 10 procent eller 27 950 kronor. Enligt lantbruksstyrelsens mening synes det av arbetsstyrelsen föreslagna tillägget med 20 procent skäligt i förevarande fall under förutsättning att icke tillägg av samma innebörd redan hade gjorts i kostnadsberäkningen. Då så skett med 10 procent, torde en ökning med ytterligare 10 procent vara befogad och sålunda skulle kostnadsberäkningen böra ökas med 27 950 kronor eller till totalt 335 450 kronor. De av arbetsstyrelsen upptagna kostnaderna för arbetsplan avse, enligt vad lantbruksstyrelsen under hand inhämtat, kostnad för arbetsplan per kilometer allmän väg, som skall påbyggas för att fungera såsom vall-

byggnad. Totalt skulle denna kostnad uppgå till $(4 \times 1\,500 =)$ 6 000 kronor. Föreslaget tillägg till sistnämnda kostnad synes enligt lantbruksstyrelsens mening böra beräknas ingå i det föreslagna tillägget av 20 procent av kostnadssumman för oförutsedda utgifter. Den nyssnämnda beräknade kostnaden 335 450 kronor, överstiger den ursprungligen beräknade kostnaden med 151 950 kronor, eller 83 procent. Av totalkostnaden belöper på jordbruksintresset 92,¹⁵ procent, medan på vägitressets del kommer 7,⁸⁵ procent. Den beräknade kostnaden för jordbruksintresset utgör sålunda i runt tal 309 120 kronor och synes eventuellt bidrag från statens avdikningsanslag i likhet med vad som tidigare tillämpats endast böra utgå till denna del av kostnaden.

Sedan tiden för 1941 års riksdags beslut har nedströms Edebäcksbron av Uddeholms aktiebolag uppförts ett kraftverk. I samband med byggandet av kraftverket ha vissa upprensningsarbeten i älven uppströms kraftverket företagits. Enligt uppgift ha därvid vissa i nu föreliggande arbetsplan föreskrivna rensningsarbeten vid Edebäcksbron och å en sträcka 500 meter nedströms nämnda bro blivit utförda. Kostnaden för sistnämnda arbeten ha enligt kostnadsförslaget den 14 september 1950 beräknats till sammanlagt 25 000 kronor, vartill bör läggas 20 procent eller 5 000 kronor för oförutsedda utgifter, tillhoppa 30 000 kronor. Detta belopp är enligt förslaget helt hänförligt till jordbruksintresset. Nämnda kostnad torde få förutsättas i sin helhet eller till största delen slutgiltigt falla på kraftverket och på grund härav synes skäl icke föreligga att för närvarande inräkna densamma i den kostnad, vartill statsbidrag kan beräknas. Den kostnad, som sålunda bör läggas till grund för statsbidragsberäkningen, synes därför böra reduceras till $(309\,120 - 30\,000 =)$ 279 120 kronor.

Vad beträffar storleken av det ytterligare statsbidrag, som kan finnas böra utgå, synes det skäligt, att beräkningen sker i överensstämmelse med tidigare gjord beräkning. Vederbörande jordägare bör alltså få vidkännas så stor andel av kostnaden, som svarar mot 50 procent av å deras marker genom anläggande av skyddsvallen uppkommande båtnad. Denna uppskattades år 1939 till 38 261 kronor 71 öre. Under tidsperioden 1941—1950, då arbets- och materialpriser starkt ökats — i ifrågavarande fall med 83 procent — torde även en väsentlig generell höjning av jordvärdena ha ägt rum. Värdet för åkerjord i fullt torrlagt skick har i Westlings förslag av år 1939 angivits till 800 å 900 kronor/hektar. För närvarande synes motsvarande jordvärden angivas till omkring 1 400 kronor/hektar, vilket innebär en höjning med 75 respektive 55 procent. Enligt lantbruksstyrelsens uppfattning torde en höjning av båtnadsvärdet med 60 procent vara befogad och

bör härigenom ovan nämnda båtnad ökas till $\frac{160}{100} \times 38\,261:71 =$ 61 218 kronor 74 öre. Med tillämpande av nämnda värde å båtnaden synes bidrag från avdikningsanslaget till företagets utförande totalt kunna utgå med $(279\,120 - \frac{50}{100} \times 61\,218:74 =)$ i runt tal 248 510 kronor. Då tidigare till företaget anvisats 150 320 kronor, synes nu ifrågasatt ytterligare bidrag kunna utgå med $(248\,510 - 150\,320 =)$ 98 190 kronor.

I den förenämnda promemorian angående nionde huvudtiteln anför 1950 års besparingsutredning, att det i nuvarande läge synes motiverat att begränsa ramen för beviljande av nya bidrag till torrlägningsföretag. Utredningen förordar sålunda att den högsta bidragssumman för budgetåret 1951/52 skall fastställas till 2 000 000 kronor.

Departementschefen.

Vid behandlingen av lantbruksstyrelsens avlöningsanslag har jag angivit att jag i annat sammanhang ämnar hos Kungl. Maj:t hemställa, att förslag skall framläggas till riksdagen om vissa ändringar i grunderna för det statliga stödet åt torrlägningsverksamheten. Förslaget innebär bland annat att bidrag till ett stort antal torrlägningsföretag av enklare beskaffenhet i fortsättningen skall utgå ur anslaget till jordbrukets rationalisering i stället för ur förevarande anslag samt att bidrag ur avdikningsanslaget skall lämnas efter i stort sett de grunder, som gälla för bidrag ur rationaliseringsanslaget.

Den ifrågasatta ändringen av grunderna för beviljande av bidrag ur avdikningsanslaget torde icke komma att i någon högre grad påverka medelsbehovet under detta anslag. Däremot kommer givetvis en överföring av vissa bidragsärenden till rationaliseringsanslaget att medföra en lättnad, såvitt gäller anspråken på förevarande anslag. Med hänsyn härtill och med beaktande jämväl av de synpunkter, som besparingsutredningen anført, anser jag att bidragstilldelningen från avdikningsanslaget för nästa budgetår bör bestämmas till 3 000 000 kronor eller 1 000 000 kronor mindre än för innevarande budgetår. Kostnaden för utbetalande av bidrag till torrlägningsföretag torde böra uppskattas till oförändrat 4 000 000 kronor.

Med anledning av vad lantbruksstyrelsen anført om bidrag till Tämna-rens sänkningsföretag vill jag här nämna att styrelsen i december 1950 inom den för innevarande år fastställda bidragsramen beviljat företaget statsbidrag med drygt 1 000 000 kronor. Jämväl de bidrag, som eventuellt kunna komma att beviljas företaget under nästa budgetår, torde få inräknas i den totala bidragstilldelning, som jag nyss förordat.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår torde Kungl. Maj:t böra äga att — inom ramen för den varje budgetår medgivna bidragstilldelningen — av ifrågavarande anslag disponera 20 000 kronor för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag samt för åtgärder ägnade att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet. Ur avdikningsanslaget torde även böra få utgå erforderliga medel till kostnaderna för den pågående utredningen rörande torrläggning av vissa marker vid Hjälmarén och i Kvismaredalen. Däremot kan jag icke biträda förslaget att nyssnämnda belopp å 20 000 kronor jämväl skall kunna disponeras för bidrag till åtgärder, som avse att undanröja genom skred, ras eller annan oförutsedd omständighet uppkomna översvämningar på jordbruksfas-tigheter.

Vad slutligen angår framställningen om förhöjt statsbidrag till invallningsföretaget Edebäcksbron—Bäckbacken kan jag icke undgå att hysa starka betänkligheter mot densamma, då kostnaderna för företaget numera synas högst avsevärt överstiga den beräknade båtnaden. Med hänsyn till företagets betydelse för bygden vill jag emellertid icke motsätta mig att ytterligare bidrag till företaget må utgå ur avdikningsanslaget med det belopp, som lantbruksstyrelsen angivit, eller 98 190 kronor. Denna bidrags-

summa bör inräknas i det totalbelopp, som enligt riksdagens medgivande må för varje år beviljas som statsbidrag från avdikningsanslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1951/52 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa 3 000 000 kronor;

b) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

[135] *Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag.* För ifrågavarande ändamål anvisades senast för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 100 000 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning å anslaget ha medel därefter icke anvisats. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 30 juni 1939 (nr 433).

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) anmäler, att under budgetåret 1949/50 bidrag beviljats från anslaget med sammanlagt 15 500 kronor samt att det vid utgången av samma budgetår förefanns en reservation å anslaget av i runt tal 500 000 kronor. Även om ett visst bidragsbehov torde föreligga jämväl under innevarande och nästa budgetår, huvudsakligen avseende redan påbörjade förrättningar, synes enligt styrelsen nämnda reservation vara tillräcklig för att tillgodose bidragsbehovet intill utgången av budgetåret 1951/52. Lantbruksstyrelsen hemställer därför, att å anslaget förefintlig reservation måtte få användas för avsett ändamål jämväl under budgetåret 1951/52.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till *Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag* må under budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[136] *Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag.* Under denna anslagsrubrik anvisades senast för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning å anslaget ha medel därefter icke anvisats. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 12 april 1946 (nr 192).

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) anmäler, att under budgetåret 1949/50 bidrag beviljats från anslaget med sammanlagt 82 560 kronor samt att hos styrelsen finnas icke slutbehandlade ansökningar representerande ett bidragsbelopp av omkring 450 000 kronor. Vid ingången av innevarande budgetår

fanns en reservation å anslaget av i runt tal 1 900 000 kronor. Detta belopp torde vara tillräckligt för att tillgodose bidragsbehovet intill utgången av budgetåret 1951/52. Med hänsyn härtill hemställer lantbruksstyrelsen, att å anslaget förefintlig reservation måtte få användas för avsett ändamål jämväl under budgetåret 1951/52.

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag må under budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[137] **Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslåntagare.** Under denna anslagsrubrik anvisades för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 100 000 kronor. På grund av reservationer från föregående budgetår blev därigenom ett sammanlagt belopp av omkring 283 500 kronor disponibelt för ifrågavarande ändamål. Därefter ha ytterligare meddel icke anvisats. Den 20 augusti 1948 förordnade Kungl. Maj:t, att utbetalandet av före den 1 juli 1948 beviljade statsbidrag enligt 19 § kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 590) angående statsunderstödd arbetarsmåbruksverksamhet skulle ankomma på riksbanken.

Fullmäktige i riksbanken (skr. 28/9 1950) anmäla, att ett belopp av omkring 108 700 kronor kvarstod outnyttjat vid utgången av budgetåret 1949/50. Fullmäktige hemställa att vid innevarande budgetårs utgång eventuellt odisponerat belopp skall få disponeras jämväl under budgetåret 1951/52.

Med biträdande av fullmäktiges framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslåntagare må under budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[138] 8. Täckdikningsförsök m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	125 000	240 000
1950/51 (statsliggaren s. 824) ..	75 000	
1951/52 (förslag)	125 000	

I en av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök med tillstyrkan den 31 augusti 1950 överlämnad framställning hemställer täckdikningsförsöksnämnden, att för försöksverksamheten på täckdikningens område skall anvisas ett anslag av 95 000 kronor. Nämnden har därvid be-

räknat medelsbehovet för verksamheten enligt samma grunder som föregående år. Angående denna beräkning och beräkningen av innevarande budgetårs anslag torde få hänvisas till IX ht 1950, p. 137, s. 208. Liksom i fjolårets anslagsframställning hemställer nämnden vidare, att verksamheten skall inordnas i försöksverksamheten i övrigt på jordbrukets område och att en underavdelning av sektionen för jordbruksförsök inom lantbrukshögskolans försöksråd skall inrättas för att ersätta den nuvarande täckdikningsförsöksnämnden. I anslutning härtill föreslås att vissa för verksamheten erforderliga tjänster skola inrättas vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Rörande det närmare innehållet i och motiveringen för sistnämnda förslag hänvisas till IX ht 1950, p. 18, s. 29 och p. 137, s. 208.

Departementschefen.

Såsom framgått av vad jag anfört beträffande lantbrukshögskolans avlöningsanslag har jag icke heller i år ansett mig kunna biträda förslaget att ifrågavarande försöksverksamhet skall inordnas i statens lantbruksförsök. I likhet med vad som hittills gällt synes därför den till verksamheten knutna personalen böra avlönas från förevarande anslag. Med hänsyn härtill och då jag i övrigt icke har något att erinra mot täckdikningsförsöksnämndens framställning kan medelsbehovet under anslaget beräknas till samma belopp som för nu löpande budgetår eller 125 000 kronor. Till täckande av sistnämnda belopp har utöver det för ändamålet anvisade anslaget å 75 000 kronor stått till förfogande en till 50 000 kronor beräknad reservation från budgetåret 1949/50. Då någon motsvarande behållning icke synes komma att föreligga vid utgången av innevarande budgetår, torde anslaget för nästa budgetår höra uppräknas med 50 000 kronor till 125 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Täckdikningsförsök m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

[139] **Försök med täckdikningsmaskiner m. m.** Under förevarande anslagstitel anvisades å riksstaten för budgetåret 1946/47 under nionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 220 000 kronor (prop. 25/1946; r. skr. 147/1946). Anslaget disponeras av styrelsen för jordbrukstekniska institutet. Ledningen av själva försöken omhänderhas av kommittén för maskinell täckdikning under överinseende av jordbrukstekniska institutet och statens maskinprovningar. Med anledning av framställning i fjolårets statsverksproposition (IX ht 1950, p. 138, s. 209) medgav 1950 års riksdag, att anslaget finge användas jämväl under innevarande budgetår för det med anslaget avsedda ändamålet. Vid utgången av budgetåret 1949/50 förelåg å anslaget en behållning av 37 000 kronor.

Kommittén för maskinell täckdikning (skr. 4/12 1950) hemställer, att anslaget skall få disponeras även under budgetåret 1951/52. Kommittén har avlämnat sitt betänkande den 21 december 1950. Då kommittén för-

modar, att lantbruksnämnderna önska medverkan från dess sida i tekniska frågor under kalenderåret 1951 och måhända jämväl under viss del av kalenderåret 1952, anser den ändamålsenligt, att den disponerar medel för resor och dylikt i samband med sådan hjälp åt nämnderna. Dessutom synes det vara av värde, att kommittén blir i tillfälle att i begränsad utsträckning följa den maskinella täckdikningen under säsongen 1951.

Med biträdande av kommitténs framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisade reservationsanslaget till Försök med täckdikningsmaskiner m. m. må under budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[140] 9. Arrendenämnder.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	25 000	14 628
1950/51 (statsliggaren s. 824) ..	25 000	
1951/52 (förslag)	25 000	

Ifrågavarande verksamhet har pågått endast sedan den 1 juli 1948, varför hittills ringa erfarenhet vunnits rörande medelsåtgången under förevarande anslag. Medelsförbrukningen under anslaget torde emellertid icke komma att bli väsentligt större under nästa budgetår än under budgetåret 1949/50. Med hänsyn härtill synes anslaget böra upptagas med ett oförändrat belopp av 25 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrendenämnder* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

[141] 10. Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	100	195
1949/50	100	484
1950/51 (statsliggaren s. 824)	100	
1951/52 (förslag)	100	

Förevarande anslag har under en följd av år varit uppfört med endast ett formellt belopp. Även om utgifterna från anslaget under budgetåret 1949/50 varit större än under föregående budgetår äro de dock fortfarande så obetydliga, att anslaget jämväl för budgetåret 1951/52 torde böra upptagas med allenast ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

I. Fiskeriväsendet.

[142] 1. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	610 400	581 685
1950/51 (statsliggaren s. 824) ..	642 000	
1951/52 (förslag)	632 000	

Yrkanden. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 40 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
<i>Fiskeristyrelsen.</i>	
1. 1 byrådirektör i Ca 31 i st. för Ce 31	—
2. Ersättningar till sakkunniga	2 000
3. Löneklassförändringar	2 589
<i>Fiskeristyrelsens tillsynsavdelning.</i>	
4. 1 överinspektör i Ca 31 i st. för Ce 31	—
5. 1 kanslibiträde i Ce 11 i st. för kontorsbiträde i Ce 8	300
6. Löneklassförändringar	342
<i>Sötvattenslaboratoriet.</i>	
7. 1 vaktmästare i Ca 11 i st. för Ca 9	552
<i>Havsfiskelaboratoriet.</i>	
8. 1 laborator i Ce 29	13 896
9. 1 fiskmästare i Ce 16	7 068
10. 2 tekniska biträden i Ce 8	9 936
11. Löneklassförändringar	1 896
<i>Undersöknings- och bevakningsfartygen:</i>	
<i>Skagerak.</i>	
12. Löneklassförändringar	1 452
13. Traktamente åt befälhavaren	150
	40 181

14. Fiskeristyrelsen föreslår, att dess och tillsynsavdelningens avlönings- och omkostnadsposter, vilka för närvarande redovisas under den gemensamma rubriken »Fiskeristyrelsen», skola uppdelas och redovisas under skilda rubriker.

Motiv. 1. Byrådirektörstjänsten anses böra ordinariesättas för att en rimligare proportion mellan antalet ordinarie och icke-ordinarie tjänster

inom styrelsen skall ernås. Styrelsen finner det jämväl oegentligt, att chefen för dess administrativa och kamerala avdelning icke i likhet med de biologiska fackbyråcheferna har ordinarie anställning.

2. Tillsynsavdelningen har en post å 1 000 kronor för dylika ersättningar. Det har visat sig att jämväl styrelsen tillfälligt behöver anlita sakkunniga inom olika fackområden.

3, 6 och 11—13. Dessa höjningar äro av automatisk natur.

4. Beträffande skälen för ordinariesättning av överinspektörstjänsten hänvisar styrelsen till vad den anfört härom i 1948 års anslagsskrivelse (IX ht 1949 s. 163). Innehavaren av tjänsten har en sammanlagd tjänstetid av 28 år inom fiskeriadминистраtionen.

5 och 7—10. Styrelsens motivering för dessa yrkanden har redovisats i IX ht 1950 s. 212—214. Styrelsen framhåller i fråga om den föreslagna laboratorstjänsten att det förhållandet att tjänstens inrättande under ett flertal år ställts på framtiden varit till synnerligen allvarligt men såväl för undersökningsarbetet på ostkusten som för arbetet å byrån för saltvattensfisket. Tjänsten bör därför enligt styrelsen ha förtur framför övriga önskvärda nya tjänster inom fiskeriväsendet. Nyligen inträffade farsoter å planktonarter av synnerligen stor betydelse för strömmingen å ostkusten understryka vikten av att undersökningsverksamheten vid denna kust intensifieras. Av organisatoriska skäl bör tjänsten emellertid anknytas icke såsom tidigare förordats till själva fiskeristyrelsen utan till havsfiskelaboratoriets biologiska avdelning.

14. Förslaget motiveras med dels att institutionerna ha skilda stationeringsorter — Göteborg respektive Drottningholm — dels att vissa poster under avlönings- och omkostnadsstaterna äro uteslutande avsedda för tillsynsavdelningen.

Y t t r a n d e. Statskontoret avstyrker yrkandena om nya tjänster, om uppflyttning i högre lönegrad av vissa tjänster samt om ordinariesättning av byrådirektörs- och överinspektörstjänsterna. Statskontoret motiverar sitt avstyrkande av ordinariesättningen med att framställning härom prövats vid 1950 års riksdag utan att vinna bifall. Ämbetsverket finner vidare de skäl som fiskeristyrelsen anfört för en uppdelning av styrelsens och tillsynsavdelningens avlönings- och omkostnadsposter icke tillräckligt bärande. Även om vissa fördelar kunna vara förenade med en dylik anordning, är det nämligen ur statteknisk synpunkt mindre lämpligt att uppdelas anslagsbeloppen på olika avdelningar av ett och samma ämbetsverk. Oavsett om en dylik uppdelning anses böra komma till stånd eller ej, synes enligt statskontoret tillräcklig anledning icke föreligga att vidtaga någon anslagshöjning utöver vad som motsvarar de ökade kostnaderna för löneklassuppflyttningar och rörligt tillägg. Någon ökning av anslagsposten till ersättningar till sakkunniga bör alltså icke medgivas.

Departementschefen.

I nuvarande statsfinansiella läge kan jag icke tillstyrka någon förstärkning av personalen hos fiskeristyrelsen. Icke heller kan jag förorda styrelsens förslag om högre lönegradsplacering för kontorsbiträdet vid tillsynsavdelningen och vaktmästaren vid sötvattenslaboratoriet. Styrelsens framställning att byrådirektörstjänsten skall föras på ordinarie stat föranleder icke någon erinran från min sida. Då organisationen av tillsynsavdelningen icke är slutgiltig, kan jag däremot icke biträda styrelsens hemställan om ordinariesättning av överinspektörstjänsten. Tillräcklig anledning att beräkna medel för ersättningar åt sakkunniga åt styrelsen anser jag icke föreligga. Jag föreslår alltså, att anslaget endast skall höjas med belopp som motsvarar automatiska utgiftsökningar för löneklassuppflyttningar m. m., tillhoppa 6 500 kronor. Posten avlöningar till icke-ordinarie personal i fiskeristyrelsens stat bör generellt minskas med 15 000 kronor. I samband därmed bör posten rörligt tillägg i samma stat sänkas med 1 500 kronor. Sammanlagt skulle alltså anslaget behöva uppföras med (642 000 + 6 500 — 15 000 — 1 500 =) 632 000 kronor.

I likhet med statskontoret anser jag att övervägande skäl tala för ett bibehållande av den gemensamma redovisningen av fiskeristyrelsens och tillsynsavdelningens avlönings- och omkostnadsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

Fiskeristyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 79 800 (+ 14 600) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 2 500 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 167 000 (— 27 000) kronor;

ersättningar till sakkunniga 1 000 (oförändrat) kronor;

rörligt tillägg 29 000 (— 1 200) kronor.

Sötvattenslaboratoriet

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 42 400 (oförändrat) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 1 100 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 19 300 (oförändrat) kronor;

rörligt tillägg 7 300 (oförändrat) kronor.

Havsfiskelaboratoriet.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 31 200 (+ 600) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 15 800 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 66 300 (+ 1 100) kronor;
rörligt tillägg 10 200 (+ 200) kronor.

Undersöknings- och bevakningsfartygen:

Skagerak.

Avlöningar till icke-ordinarie personal 59 300 (+ 1 300) kronor;
avlöningar till kollektivavtalspersonal 68 800 (oförändrat) kronor;
rörligt tillägg 6 500 (+ 200) kronor;
särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal 800 (+ 50) kronor.

Eystrasalt.

Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 6 000 (oförändrat) kronor;
avlöningar till kollektivavtalspersonal 16 000 (oförändrat) kronor;
särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal 1 700 (+ 150) kronor.

Å personalförteckningen för fiskeristyrelsen bör byrådirektörstjänsten i lönegrad Ce 31 överföras å ordinarie stat.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök överföra en byrådirektörstjänst i lönegrad Ce 31 å ordinarie stat;

b) fastställa följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

Fiskeristyrelsen.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	79 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	2 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	167 000
4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	1 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	29 000
	279 300

Sötvattenslaboratoriet.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	42 400	
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 100	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	19 300	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 300	70 100

Havsfiskelaboratoriet.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	31 200	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	15 800	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	66 300	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	10 200	123 500

Undersöknings- och bevakningsfartygen:

Skagerak.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	59 300	
2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	68 800	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 500	
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	800	135 400

Eysstrasalt.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	6 000	
2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	16 000	
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 700	23 700

Summa kronor 632 000;

c) till Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 632 000 kronor.

[143] 2. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	266 500	392 270
1950/51 (statsliggaren s. 824) ..	308 700	
1951/52 (förslag)	301 400	

Enligt gällande omkostnadsstat fördelas anslaget med 57 400 kronor å fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen, 24 100 kronor å sötvattenslaboratoriet, 50 100 kronor å havsfiskelaboratoriet samt 177 100 kronor å undersöknings- och bevakningsfartygen.

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 19 100 kronor på sätt framgår av denna uppställning.

	Ökning	Minskn.
<i>Fiskeristyrelsen.</i>		
1. Resersättningar	8 000	
2. Särskilda resersättningar för deltagande i statens jordbruksnämnds sammanträden	10 000	
3. Övriga expenser	5 000	
<i>Fiskeristyrelsens tillsynsavdelning.</i>		
4. Laboratriekostnader	1 000	
5. Underhåll av nybyggnader	600	
<i>Sötvattenslaboratoriet.</i>		
6. Övriga expenser	1 500	
7. Biblioteket	1 000	
8. Underhåll av byggnader och dammar m. m.	3 000	
<i>Havsfiskelaboratoriet.</i>		
9. Övriga expenser	1 400	
10. Publikationstryck	1 100	
11. Instrument- och laboratriekostnader	4 000	
<i>Undersöknings- och bevakningsfartygen:</i>		
<i>Skagerak.</i>		
12. Bortfall av engångsutgift		17 500
	36 600	17 500
	+ 19 100	

Motiv. 1. Den nuvarande medelstildelningen förklaras vara otillräcklig. Enbart kostnaderna för traktamentsersättning åt ledaren för undersökningsarbetena med Eystrasalt uppgå till 5 500 kronor för år. För budgetåret 1949/50 har Kungl. Maj:t medgivit överskridande av posten med 7 000 kronor.

2. Fiskeristyrelsens chef äger att närvara och yttra sig vid jordbruksnämndens sammanträden. Styrelsen framhåller att en representant för den måste närvara vid omkring 40 sammanträden årligen i nämnden. Ifrågasvarande resekostnader böra på grund av sin speciella natur redovisas under en särskild anslagspost. Denna bör upptagas med 10 000 kronor.

3. Posten övriga expenser uppräknades för innevarande budgetår med 5 500 kronor. Denna höjning motsvarar emellertid icke behovet. Detta framgår av att anslagsposten efter medgivande av Kungl. Maj:t för budgetåret 1949/50 överskridits med 9 000 kronor.

4. Höjningen motiveras med att verksamheten vid laboratoriet ökar genom att en byråinspektör tillkommit från och med den 1 juli 1950.

5. Vissa mindre omändringsarbeten inom laboratoriet förklaras vara nödvändiga.

6. Ökade städningskostnader angivas påkalla höjd medelsanvisning.

7—11. Styrelsen yrkade redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår uppräknings av dessa poster. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1950 s. 222 o. 223.

Yttrande. Statskontoret erinrar om de höjningar av vissa anslagsposter, som vidtogos vid 1950 års riksdag, och förklarar, att enligt dess mening tillräckliga skäl icke anförts för att under nuvarande förhållanden ytterligare anslagsökning skulle medgivas. Ämbetsverket tillstyrker därför icke någon annan ändring av anslaget än att i fiskeristyrelsens stat bör upptagas en anslagspost för särskilda reseersättningar för deltagande i jordbruksnämndens sammanträden.

Departementschefen.

Kungl. Maj:t har medgivit, att fiskeristyrelsen för innevarande budgetår får överskrida den i omkostnadsstaten för styrelsen upptagna anslagsposten till reseersättningar med högst 10 760 kronor för att bestrida kostnaderna för de resor som föranledas av styrelsens representation vid statens jordbruksnämnds sammanträden. Dessa kostnader torde böra beaktas vid bestämmandet av postens storlek för nästa budgetår. Det bör emellertid enligt min mening vara möjligt för styrelsen att begränsa dessa kostnader sedan den vunnit erfarenhet av samarbetet med jordbruksnämnden. De ärenden som påfordra närvaro av representant för styrelsen böra kunna koncentreras till ett färre antal sammanträdesdagar. Vidare bör det beträffande ärenden, som icke äro av prejudicerande karaktär, vara tillräckligt om fiskeristyrelsen skriftligen får taga del av desamma före avgörandet. Jag anser det därför vara till fyllest att för detta ändamål beräkna 5 000 kronor för nästa budgetår. I övrigt kan jag icke tillstyrka någon höjning av posten till reseersättningar. Med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1949/50 förordar jag, att posten till övriga expenser för styrelsen och tillsynsavdelningen skall uppräknas med 2 700 kronor. Däremot kan jag icke biträda förslaget om höjning av de för tillsynsavdelningen avsedda posterna till laboratoriekostnader och underhåll av byggnader. Till omkostnader för fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen böra sålunda beräknas (57 400 + 5 000 + 2 700 =) 65 100 kronor.

För sötvattenslaboratoriets del kan jag endast tillstyrka en höjning av posten till övriga expenser med 1 500 kronor. Till laboratoriets omkostnader böra alltså anvisas (24 100 + 1 500 =) 25 600 kronor.

Jag föreslår att posterna till övriga expenser och till instrument- och laboratoriekostnader i omkostnadsstaten för havsfiskelaboratoriet skola höjas med vardera 500 kronor. Då enligt min mening övriga poster i denna stat böra bibehållas oförändrade, skulle staten sluta å $(50\,100 + 1\,000 =)$ 51 100 kronor.

I enlighet med fiskeristyrelsens förslag böra slutligen till undersöknings- och bevakningsfartygens omkostnader anvisas 113 300 respektive 46 300 kronor, vilket innebär en minskning för fartyget Skagerak med 17 500 kronor motsvarande en i staten för innevarande budgetår upptagen engångsutgift.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget bestämmas till $(65\,100 + 25\,600 + 51\,100 + 113\,300 + 46\,300 =)$ 301 400 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 301 400 kronor.

[144] 3. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet.

Detta anslag uppfördes första gången i riksstaten för innevarande budgetår. Kostnaderna för ifrågavarande undersökningar skola bestridas av de ersättningar, vilka betalas av uppdragsgivarna och tagas till uppbörd å anslaget. Detta är därför endast upptaget med ett formellt belopp av 100 kronor.

Yrkanden. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Därjämte yrkar styrelsen, att pensionsfrågan för de i undersökningarna sysselsatta tjänstemännen skall lösas genom att de få extra ordinarie anställning. Därvid förutsätter styrelsen, att kostnaderna för pensioneringen, beräknade med utgångspunkt från de pensionsavdrag, som gällde omedelbart före ikraftträdandet av 1947 års löne- och pensionsreglering för statstjänstemän, skola inräknas i de ersättningar, som uppdragsgivarna ha att erlægga till styrelsen. Den erinrar härvid om att redan i den för innevarande budgetår fastställda staten för undersökningsverksamheten avsatts ett belopp av 18 200 kronor, motsvarande beräknade kostnader för pensionsavgifter för ifrågavarande befattningshavare.

Yttrande. *Statskontoret* uttalar, att enligt den av fiskeristyrelsen föreslagna anordningen pensionskostnaderna skulle bestridas från ifrågavarande anslag och ej från vederbörligt anslag under pensionshuvudtiteln. En dylik anordning måste ur olika synpunkter anses mindre tillfredsställande. Någon anledning att i här avsedda fall införa en annan ordning än

vad som tillämpas för övriga statliga verk och myndigheter, till exempel Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, torde icke föreligga. Statskontoret vill därför förordna den lösning av här avsedda spörsmål, som föreslagits av riksräkenskapsverket i dess utlåtande över styrelsens petita för budgetåret 1950/51 (IX ht 1950 s. 223).

Ämbetsverket framhåller vidare, att de av fiskeristyrelsen åsyftade pensionsavgifterna äro avvägda så, att de endast täcka en del av pensionskostnaderna. Beträffande storleken av de avgifter, som försäkringstekniskt beräknats motsvara samtliga pensionskostnader enligt nu gällande statliga pensionsreglementen, hänvisar statskontoret till 1945 års lönekommittés betänkande med förslag till statliga löneplaner m. m. (SOU 1946: 48, Bilaga H.)

Statskontoret förordar för sin del, att hela det föreliggande problemet skall upptagas till förnyad prövning.

Departementschefen.

Förevarande verksamhet inordnades så sent som den 1 juli 1950 i den statliga administrationen. Enligt min mening bör man vinna någon tids erfarenhet av hur systemet verkar, innan personalen beredes extra ordinarie anställning. Jag kan därför icke tillstyrka fiskeristyrelsens framställning härom. Anslaget torde även för nästa budgetår böra upptagas med allenast ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Under-sökningar inom sötvattenslaboratoriet* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[145] 4. Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	121 200	114 647
1950/51 (statsliggaren s. 829)	121 700	
1951/52 (förslag)	122 200	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 500 kronor. Uppräkningen föranledes av beräknade löneklassförändringar.

Departementschefen.

På grund av beräknade löneklassförändringar böra ordinarieposten, icke-ordinarieposten samt posten rörligt tillägg höjas med respektive 500, 1 000 och 200 kronor. Å andra sidan böra de särskilda uppbördsmedlen uppräknas med 1 200 kronor. Anslaget bör sålunda upptagas med 500 kronor högre belopp än för innevarande budgetår, eller med 122 200 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	100 500
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	6 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	37 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	16 600
Summa kronor	161 000

Särskilda uppbördsmedel.

Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel ..	38 800
Nettoutgift kronor	122 200;

b) till *Fiskeriintendenter m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 122 200 kronor.

[146] 5. *Fiskeriintendenter m. m.*: *Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	27 500	29 294
1950/51 (statsliggaren s. 829)	27 500	
1951/52 (förslag)	28 000	

Yrkande. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 5 500 kronor. Højningen avser posten *expenser*, som nu är uppförd med 4 500 kronor.

Motiv. *Fiskeristyrelsen* anför att endast 2 400 kronor återstå av expensposten sedan ersättning till varje intendent för hållande av expeditiionslokal utgått med 300 kronor. Detta innebär att för samtliga övriga expensutgifter kunna disponeras 343 kronor för befattningshavare. Detta belopp är uppenbart otillräckligt. Det förslår icke till att bestrida sådana i och för sig självklara tjänsteutgifter som kostnader för telefonsamtal. Till följd härav torde någon skyldighet att hålla telefon för tjänstebruk icke föreligga för intendenterna. Detta förhållande framstår såsom uppenbart orimligt. *Styrelsen* anser det med hänsyn härtill nödvändigt att medelsanvisningen till *expenser* skall höjas till 10 000 kronor för år.

Yttrande. *Statskontoret* framhåller, att frågan om förhöjt anslag till *expenser* åt fiskeriintendenterna var föremål för prövning vid 1950 års riksdag utan att det då ansågs möjligt att anvisa ytterligare medel för ändamålet. Det förnyade yrkandet om förhöjt anslag bör enligt ämbetsverkets mening likaledes avvisas.

Departementschefen.

Såsom fiskeristyrelsen anfört är det belopp, som för närvarande kan ställas till fiskeriintendenternas förfogande för att bestrida övriga expenser, mycket knappt. Även om i och för sig en större höjning av expensposten skulle vara befogad, kan jag i nuvarande läge dock icke tillstyrka, att posten uppräknas med mer än 500 kronor. Anslaget bör sålunda uppföras med 28 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeriintendenter m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 28 000 kronor.

[147] 6. Fiskets befrämjande i de särskilda orterna.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	50 000	49 760
1950/51 (statsliggaren s. 830)	53 000	
1951/52 (förslag)	53 000	

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 17 000 kronor. Av den begärda höjningen avses 7 000 kronor för bidrag till kostnader för insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik beträffande saltsjöfisket samt 10 000 kronor för fiskets främjande i de särskilda orterna. Till dessa ändamål ha för innevarande budgetår anvisats 15 000 respektive 38 000 kronor.

M o t i v. I fråga om anvisningen till statistiken beträffande saltsjöfisket erinrar fiskeristyrelsen om att den för innevarande budgetår begärde en anslagshöjning av 10 000 kronor men att endast en ökning å 3 000 kronor medgavs. Styrelsen yrkar nu, att återstoden av det i 1949 års anslagsskrivelse begärda beloppet skall anvisas. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1950 s. 230.

Styrelsen har i sina anslagsframställningar för budgetåren 1949/50 och 1950/51 hemställt om höjd medelsanvisning till fiskets främjande i de särskilda orterna. Styrelsen åberopar de skäl, som den anfört till stöd för dessa framställningar (jfr IX ht 1949 s. 179 och 1950 s. 230).

Y t t r a n d e. *Statskontoret* uttalar att det för närvarande bör anstå med den begärda anslagshöjningen.

Departementschefen.

I likhet med statskontoret kan jag icke förorda någon höjning av anslaget, utan detsamma torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kronor.

[148] 7. Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	65 700	80 025
1950/51 (statsliggaren s. 831)	85 000	
1951/52 (förslag; beräknat belopp)	85 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget skola 28 250 kronor utbetalas såsom statsbidrag till Södra Sveriges fiskeriförening, 25 000 kronor disponeras till bidrag till statsunderstödd utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område samt 31 750 kronor användas enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:t meddelar för varje särskilt fall.

I skrivelse den 16 augusti 1950 hemställer *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök*, att anslaget skall höjas med 9 800 kronor. Højningen avser bidraget till Södra Sveriges fiskeriförening. Vidare yrkar styrelsen att en sedan lång tid tillbaka å anslaget föreliggande reservation å närmare 30 000 kronor skall tillgodoföras posten till Kungl. Maj:ts disposition. Reservationen har icke kunnat tagas i anspråk, enär ovisshet rått, till vilken av de i anslaget ingående särskilda posterna reservationen hänfört sig.

I särskild skrivelse den 16 augusti 1950 förordar fiskeristyrelsen, att vid 1951 års riksdag ställning skall tagas till frågorna om ordnandet av den fasta yrkesutbildningen för fiskare och av utbildningen för fiskeritjänstemän. Styrelsen lämnar därvid en redogörelse för de kostnader, som fiskeriundervisningens ordnande enligt de av fiskeriutbildningskommittén förordade riktlinjerna skulle medföra. Enligt denna skulle engångskostnaderna uppgå till 133 750 kronor, därav 30 000 kronor till modernisering av fiskeriskolans byggnader i Aneboda, samt årskostnaderna till 67 900 kronor. I det sistnämnda beloppet ingår icke bidraget till Södra Sveriges fiskeriförening.

I skrivelse den 14 oktober 1950 hemställer fiskeristyrelsen — med ändring av sin förenämnda framställning den 16 augusti 1950 — att anslaget skall höjas med ytterligare 45 000 kronor. Yrkandet avser bidrag till statsunderstödd utbildningsverksamhet. Styrelsen uppskattar medelsbehovet härför under nästa budgetår till 70 000 kronor.

Departementschefen.

Jag torde få erinra att jag i det till propositionen nr 114 till 1950 års riksdag fogade utdraget av statsrådsprotokollet uttalade, att det enligt min mening vore principiellt befogat att inrätta en fast undervisningsanstalt för fiskare. Med hänsyn till att erfarenheterna från den provisoriska yrkesundervisning, som varit anordnad i Lysekil, icke vittnade om något större intresse därför bland fiskarungdomen förordade jag, att denna utbildning skulle fortsätta någon tid om än med vissa ändringar i kursplanerna. Först därefter borde man på grundval av då vunna erfarenheter fatta definitiv ståndpunkt i frågan om inrättande av en fast skola. Under sådana förhållanden ansåg jag, att man icke heller borde besluta om utbildningen för fiskeritjänstemän. Vart denna skulle förläggas komme nämligen i hög grad

att bliva beroende av om en fast fiskeriskola i Lysekil komme till stånd eller ej. Jag uttalade vidare, att medel till den provisoriska utbildningen i Lysekil efter budgetåret 1950/51 syntes böra anvisas under nionde huvudtiteln i stället för under åttonde huvudtiteln.

Enligt vad jag inhämtat av fiskeristyrelsen är intresset bland fiskarungdomen för yrkesutbildningen i Lysekil alltjämt synnerligen ringa. Kostnaderna för de kurser, som nu pågå, stå icke heller i någon rimlig proportion till elevantalet. Bland annat på grund härav har Kungl. Maj:t även genom beslut den 13 oktober 1950 uppdragit åt fiskeristyrelsen att undersöka möjligheten att förlägga utbildningen av fiskeritjänstemän och fiskare till Göteborg. Fiskeristyrelsen har i skrivelse den 14 december 1950 uppdragit riktlinjer för anordnande i Göteborg av förstnämnda utbildning samt beträffande utbildningen av fiskare anmält att denna kan provisoriskt lösas genom att erforderlig kursverksamhet anordnas vid Göteborgs stads yrkesskolor i anslutning till den där bedrivna yrkesutbildningen. Ärendet är för närvarande föremål för remissbehandling. Denna torde kunna avslutas inom sådan tid, att proposition i ämnet synes kunna föreläggas årets riksdag. Med hänsyn till att resultatet av prövningen av denna fråga påverkar medelsbehovet under förevarande anslag, torde detsamma i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra uppföras med endast beräknat belopp. Anslaget synes därvid preliminärt böra upptagas med oförändrat belopp, 85 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1951/52 beräkna ett reservationsanslag av 85 000 kronor.

[149] **Kostnader för kvalitetskontroll vid export av fisk och fiskprodukter m. m.**

A gällande riksstat är under denna rubrik uppfört ett reservationsanslag av 25 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 831. Förutom anslaget har statens jordbruksnämnd bemyndigats att disponera 70 000 kronor av clearingkassan för fisk för att bestrida förenämnda kostnader intill den 1 juli 1951.

Y r k a n d e. *Statens jordbruksnämnd* (skr. 29/8 1950) hemställer, att anslaget för budgetåret 1951/52 skall uppföras med 95 000 kronor.

M o t i v. Nämnden anför att de faktiska kostnaderna för kontrollen beräknas stiga genom att denna utbyggs att även avse kontroll av fiskfiléer. Svenska konservkontrollen har förfogat över enskilda fonder, men dessa ha nu förbrukats. Anspråk på bidrag av statsmedel uppstå därför även för fiskkonserver. Nyligen ha emellertid beslut fattats om införande av ytterligare kontrollavgifter vid export, vilka användas till att bestrida kostnaderna för kontrollen. Med hänsyn härtill anser jordbruksnämnden medelsbehovet för kontrollens upprätthållande under nästa budgetår kunna begränsas till samma belopp som för innevarande budgetår, eller 95 000 kronor. Enligt nämndens uppfattning bör medelsbehovet täckas genom att anslaget höjes till nämnda belopp.

Departementschefen.

Ifrågavarande kontrollverksamhet synes böra fortsätta under nästa budgetår. Då dess syfte är att främja exporten av fisk och fiskkonserver synes kostnaden i huvudsak böra bestridas av avgifter, som uttagas av exportörerna. Då kontrollen jämväl förbättrar möjligheterna för fiskarna att få godtagbara priser på deras fångster, anser jag det rimligt att, i den mån icke hela kostnaden för kontrollen kan täckas på angivet sätt, återstoden skall bestridas av de regleringsavgifter, som upptagas för olika slag av inhemsk fisk och importerad färskfisk. Till denna fråga torde jag få återkomma i samband med förslag rörande prisregleringen å fisk under nästa budgetår. Jag anser sålunda, att något särskilt anslag för kontrollverksamheten icke bör anvisas för nästa budgetår. Jag anmäler emellertid ärendet för att riksdagen skall få del av frågans läge.

[150] 8. **Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten.**

Till detta ändamål är å gällande riksstat uppfört ett anslag av 30 000 kronor. Beträffande bestämmelser angående fondens användning hänvisas till statsliggaren s. 831.

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 60 000 kronor.

M o t i v. Fiskeristyrelsen erinrar om att de understödslån, som hittills lämnats, så gott som uteslutande avsett anskaffande av fiskredskap för sillfisket vid Island. Enligt Kungl. Maj:ts av 1950 års riksdag godkända förslag bör hädanefter dylikt stöd ej lämnas detta fiske. Styrelsen framhåller, att fiskarna i stigande grad måste uppsöka avlägsnare fiskevatten på grund av att de mera närbelägna fiskevattnen utsatts för överfiskning. Om ett någorlunda verksamt stöd åt fisket på avlägsnare vatten skall kunna lämnas måste anslaget ökas betydligt. För sådant fiske behöva nämligen ej blott nya redskap anskaffas utan i regel även andra kostnadskrävande anordningar vidtagas. Åtminstone omkring 100 000 kronor böra därför stå till förfogande för ändamålet. Fondens behållning vid ingången av budgetåret 1950/51 utgjorde cirka 10 000 kronor.

Fiskeristyrelsens förslag har icke föranlett något särskilt yttrande från *statskontorets* sida.

Departementschefen.

Enligt beslut vid 1950 års riksdag skola lån från ifrågavarande fond icke vidare utlämnas till stöd åt Islandsfisket utan förbehållas fiske på avlägsnare fiskevatten. Då fiskeristyrelsen framhållit att icke blott nya redskap måste anskaffas utan även andra anordningar måste vidtagas för att sådant fiske skall kunna bedrivas, förordar jag, att bestämmelserna om låneverksamheten skola ändras så, att lån skall kunna utgå även till andra ändamål än anskaffande av fiskredskap. I nuvarande läge anser jag emel-

lertid, att understödsverksamheten bör hållas inom den ram, som en oförändrad anslagsanvisning medgiver.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[151] 9. Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.

För innevarande budgetår ha anvisats dels under förevarande rubrik ett reservationsanslag av 57 000 kronor, dels under rubriken Täckande av vissa kostnader för ett bevakningsfartyg för sillfisket vid Island sommaren 1949 ett anslag av 61 000 kronor. År 1949 utfördes expeditionen till Island av tullverkets fartyg Odin. Sistförflutna sommar togs undersöknings- och bevakningsfartyget Skagerak i anspråk för uppgiften. Beträffande den närmare motiveringen för 1950 års expedition samt anslagsberäkningen torde få hänvisas till prop. 57/1950.

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 14/10 1950) hemställer, att ett anslag av 56 000 kronor skall anvisas för att bestrida kostnaderna för utsändande av ett bevakningsfartyg till Island sommaren 1951. Styrelsen förordar att ett av flottans fartyg skall anlitas för denna expedition.

M o t i v. Såsom en sammanfattning av resultaten av 1949 och 1950 års expeditioner uttala expeditionsledaren och befälhavaren, att fartygets huvudsakliga uppgift bör vara bastjänst och att därför enligt deras mening för kommande expeditioner bör undersökas, huruvida man icke kan nedbringa kostnaderna genom att använda ett mindre, väl mönstrat och översett fartyg, bemannat med endast specialister och värnpliktiga från flottan. Med hänsyn till detta uttalande har fiskeristyrelsen undersökt möjligheterna att anlita ett flottans fartyg av berörda typ. Enligt uppgifter, som styrelsen därvid erhållit av chefen för Västkustens marindistrikt, skulle kostnaderna för att under omkring åtta veckor under fiskesäsongen 1951 taga i anspråk flottans trängfartyg Styrbjörn eller Starkodder uppgå till ungefär 56 000 kronor. Styrelsen uppskattar kostnaderna för att anlita Skagerak för ändamålet till 102 000 kronor. Förutom de kostnader, för vilka ett särskilt anslag anvisats för innevarande budgetår, nämligen omkring 57 000 kronor, varav 25 000 kronor för speciella utrustningskostnader, 25 000 kronor för hyra av fiskebåt såsom ersättare för Skagerak under expeditionstiden samt 7 000 kronor för avlöning till extra personal, räknar styrelsen därvid med de fasta kostnaderna för Skagerak under expeditionstiden. Dessa uppskattas till 45 000 kronor. Alternativet med flottans fartyg skulle alltså bli 46 000 kronor billigare. Med hänsyn härtill och då allvarligt avbräck skulle vållas den hydrografisk-biologiska undersökningsverksamheten, därest Skagerak skulle permanent komma att anlitas såsom stödfartyg för Islandsfisket förordar styrelsen alternativet med ett flottans fartyg.

Yttrande. *Chefen för marinen* anför bland annat följande.

I de kostnadsberäkningar, som chefen för Västkustens marindistrikt överlämnat till fiskeristyrelsen, har hänsyn icke tagits till istandsättningskostnader m. m. under på- och avrustningstiden, tillsammans 24 dagar. Å andra sidan ha i kalkylen medtagits kostnader för avlöning och förplägnad. Dessa kostnader synas böra bestridas av fiskeristyrelsen endast i den mån de utgöra merkostnader på grund av expeditionens art. Kostnaderna böra därför beräknas till för Styrbjörn cirka 50 000 kronor och för Starkodder till omkring 65 000 kronor.

Av dessa båda fartyg är endast det förstnämnda avsett att rustas instundande sommar i och för särskilda uppgifter, vilka icke kunna eftersättas. En rustning även av Starkodder — innebärande en utökning av rustningarna — är med hänsyn till rådande personalbrist icke möjlig. Härtill kommer att fartygens egenskaper göra dem föga lämpade för här ifrågavarande uppdrag. Jag är därför nödsakad avstyrka förslaget beträffande dessa fartyg.

Jag anser det emellertid ur flera synpunkter önskvärt, att ett örlogsfartyg sändes som bevakningsfartyg till stöd för sillfisket vid Island. Jag har därför låtit undersöka möjligheterna att ställa en minsvepare typ Örskär till förfogande under erforderlig tid efter den 1 juli 1951 och funnit att så är möjligt utan alltför stort avbräck för övningar och utbildning. Samtliga merkostnader, vilka förutsättas bestridas av fiskeristyrelsen, beräknas uppgå till följande belopp:

Installation av verkstadsutrustning före samt återställande efter expeditionen	7 000
Bränslekostnader under gång 20 dygn	34 000
Merkostnader för förplägnad	2 100

S:a 43 100

Därutöver synes fiskeristyrelsen böra bestrida hälften av underhållskostnaderna, vilka för denna fartygstyp beräknas till 10 000 kronor per månad. Totala kostnaden blir sålunda cirka 53 000 kronor.

I denna summa äro icke inräknade bränslekostnader stillaliggande, enär dessa böra bestridas av flottans övningsanslag. Ej heller ha kostnader för eventuella materielhaverier samt reparationsarbeten efter expeditionen kunnat inräknas. Uppstå sådana synas de böra bestridas av fiskeristyrelsen. Vidare må framhållas, att beräkningarna hänföra sig till nuvarande prisläge i Sverige. Uppgifterna lämnas därför med reservation för eventuella prisstegringar samt för högre brännoljepriser utomlands.

Departementschefen.

De två expeditioner till stöd för det svenska sillfisket vid Island, som företagits åren 1949 och 1950, ha varit att betrakta såsom försök. Erfarenheterna från expeditionerna ha varit goda och synas i och för sig motivera att ett hjälpfartyg skall sändas ut även instundande sommar. Islandsfisket slog emellertid fel i fjol och det kan därför tänkas, att det svenska deltagandet i detta fiske kommer att bli avsevärt lägre i år. Enligt min mening bör därför frågan huruvida ett hjälpfartyg skall sändas ut avgöras först när man ser hur många svenska fiskare, som komma att bedriva fiske i farvattnen vid Island. Jag föreslår därför, att ett anslag skall anvisas för ändamålet men att Kungl. Maj:t i sinom tid får avgöra, huruvida anslaget skall tagas i an-

språk. Det torde även få ankomma på Kungl. Maj:t att med hänsyn till föreliggande omständigheter besluta, huruvida Skagerak eller ett flottans fartyg skall användas. Anslaget för ändamålet torde böra upptagas med oförändrat belopp, 57 000 kronor. Därest Skagerak skulle anlitas, torde i likhet med vad som skett år 1950 avlöningen till expeditonsledaren, om denne blir en officer i flottan, få bestridas av marinens anslag. Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 57 000 kronor.

[152] 10. Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.

För innevarande budgetår är detta anslag uppfört med 540 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen (statsliggaren s. 831). Vid beräkningen av anslaget har hänsyn tagits dels till bensinförbrukningen under senare år, dels till den ordinarie bensinskatten, 18 öre per liter.

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 210 000 kronor.

M o t i v. Bensinförbrukningen vid yrkesmässigt fiske, som enligt lantbruksstyrelsens beräkningar år 1947 uppgick till 2 274 000 liter, hade under år 1948 enligt av fiskeristyrelsen infordrade uppgifter stigit till omkring 3 063 000 liter. Även under år 1949 synes den ha uppgått till omkring 3 000 000 liter.

Styrelsen anser det rättvist, att fiskerinäringen och dess utövare erhålla kompensation för hela det belopp, som de erlagt i bensinskatt. Under antagande att bensinförbrukningen blir lika hög under nästa budgetår som under år 1949 skulle alltså med den från och med den 1 januari 1951 gällande höjda ordinarie bensinskatten av 25 öre per liter detta belopp uppgå till 750 000 kronor. I avvaktan på att definitivt förslag skall framläggas rörande formen för återbäring av bensinskatt till fiskets utövare anser fiskeristyrelsen sig nu endast böra förorda, att storleken av det anslag, som bör anvisas för budgetåret 1951/52, beräknas till ett belopp ungefärligen motsvarande den ordinarie skatten för den kvantitet bensin, som förbrukades i yrkesmässigt fiske kalenderåret 1949, d. v. s. $(3\,000\,000 \times 0,25 =) 750\,000$ kronor.

Departementschefen.

Liksom tidigare torde även för nästa budgetår kollektiv restitution böra ske av ett belopp, motsvarande den skatt, som kan beräknas bli erlagd för bensin, förbrukat i yrkesmässigt fiske under budgetåret. Jag torde vidare i detta sammanhang få erinra om att 1950 års riksdag (skr. nr 420) be-myndigat Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för att genomföra

kollektiv restitution av tilläggsskatt å bensen, som använts vid yrkesmässigt bedrivet fiske under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950. Beträffande tidpunkten för restitutionen uttalade riksdagen att det givetvis icke kunde komma i fråga att ett belopp motsvarande den tilläggsskatt, som fiskets utövare betalat under hela nyssnämnda tidsperiod, skulle restitueras kollektivt under en så begränsad tid som endast ett budgetår. Restitutionen av tilläggsskatten borde i stället utsträckas över en följd av år.

Det belopp, som bör anvisas under förevarande anslag för nästa budgetår, bör alltså bestämmas så att det innefattar dels återbäring av den ordinarie skatten för bensen, förbrukad i yrkesmässigt fiske under sagda år, dels restitution av en del av den tilläggsskatt, som erlagts för bensen, förbrukad i yrkesmässigt fiske under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950. Vad angår storleken av de bensinkvantiteter, för vilka restitution bör utgå, vill jag erinra om att bensinförbrukningen vid yrkesmässigt fiske enligt lantbruksstyrelsens beräkningar år 1947 uppgick till 2 274 000 liter. Enligt uppgifter, som lämnats till fiskeristyrelsen, steg siffran år 1948 till omkring 3 063 000 liter och synes även år 1949 ha varit i stort sett densamma. Fiskeristyrelsen har vid sina anslagsberäkningar för nästa budgetår utgått från att bensinförbrukningen då skall bli ungefärligen lika stor som under år 1949.

Det förefaller mig emellertid i viss mån tvivelaktigt huruvida den kraftiga ökning av bensinförbrukningen i yrkesmässigt fiske, som sålunda redovisats, kan vara överensstämmande med verkliga förhållandet. Bland annat synes det böra undersökas, huruvida ej de angivna myckenheterna inbegripa bensen, som använts för annat ändamål. Då riksdagen nu uttalat, att kollektiv restitution skall ske av tilläggsskatten å bensen, anser jag det angeläget att frågan utredes närmare. Vid denna utredning bör man söka att ej blott komma fram till en såvitt möjligt tillförlitlig uppskattning av bensinförbrukningen i yrkesmässigt fiske under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950 utan även få en uppfattning om den bensinförbrukning, som kan väntas under nästa budgetår. Jag torde senare åter få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

Den omständigheten, att osäkerhet råder om storleken av de kvantiteter, för vilka restitution bör beräknas, torde emellertid ej böra utgöra hinder för att ifrågavarande anslag för nästa budgetår upptages med ett avrundat belopp. Detta torde därvid böra bestämmas så att det kommer att omfatta både vad som kan antagas komma att motsvara den ordinarie bensinskatten för budgetåret 1951/52 och viss del av den tidigare erlagda tilläggsskatten. Med denna utgångspunkt anser jag anslaget skäligen kunna uppföras med ett belopp av 800 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 800 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

[153] 11. Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.

	Anslag
1949/50	100
1950/51 (statsliggaren s. 832)	56 100
1951/52 (förslag)	200 000

Beträffande användningen av anslaget hänvisas till IX ht 1939 s. 302.

Vid 1950 års höstriksdag antogos två lagar om rätt till fiske samt om gräns mot allmänt vattenområde, vilka båda trätt i kraft den 1 januari 1951. Det förutsattes härvid att, i den mån den nya lagstiftningen medförde intrång i enskild rätt, ersättning därför skulle utgå av statsmedel i likhet med vad som skett vid tidigare ändringar i fiskerättslagstiftningen. Bestämmelser om sådan ersättning ha även meddelats i en samtidigt utfärdad lag om ersättning för mistad fiskerätt m. m. Enligt sistnämnda lag skola ersättningsanspråken framställas före den 1 januari 1956 och upptagas av särskilda nämnder, s. k. fiskevärderingsnämnder. Dylika nämnder skola inrättas för län eller annat område, som Kungl. Maj:t bestämmer.

I de propositioner, nr 59 och 60, genom vilka förslag till förenämnda lagar förelades 1950 års riksdag, uttalades att någon särskild medelsanvisning i anledning av de föreslagna ersättningsbestämmelserna icke syntes vara erforderlig förrän för budgetåret 1951/52. Skulle fråga om utbetalning uppkomma redan dessförinnan, borde förevarande anslag få anlitas. Riksdagen framställde icke någon erinran häremot. Det torde vara lämpligt, att medel till ifrågavarande ersättningar även i fortsättningen skola anvisas under detta anslag. Jämväl kostnaderna för fiskevärderingsnämnderna torde böra bestridas härifrån. Det är svårt att förutse till vilka belopp ersättningar komma att uppgå. Sannolikt kommer endast en mindre del av ersättningsanspråken att framställas och prövas under nästa budgetår. Jag föreslår att anslaget förslagsvis skall uppföras med 200 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

[154] 12. Fiskredskapsförsäkring: Bidrag vid försäkringsförluster.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	10 000	—
1950/51 (statsliggaren s. 832)	10 000	
1951/52 (förslag)	10 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskredskapsförsäkring: Bidrag vid försäkringsförluster* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[155] 13. Fiskredskapsförsäkring: Organisationsbidrag m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	37 000	—
1950/51 (statsliggaren s. 832)	37 000	
1951/52 (förslag)	37 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

I enlighet med styrelsens äskande hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskredskapsförsäkring: Organisationsbidrag m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 37 000 kronor.

[156] 14. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	20 000	3 763
1950/51 (statsliggaren s. 832)	10 000	
1951/52 (förslag)	10 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Styrelsen framhåller, att det icke är möjligt att bedöma medelsbehovets verkliga storlek, då denna helt kommer att bero av isförhållandena 1951/52.

Jag biträder styrelsens äskande och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[157] Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.

Under förevarande anslagstitel anvisades senast för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 400 000 kronor. Med anlitanade av anslaget ha i enlighet med bestämmelser, som Kungl. Maj:t utfärdat för varje särskilt fall, utlämnats bidrag för åstadkommande av prisregleringar å fisk ävensom till andra åtgärder till fiskavsättningens främjande. Anslaget användes nu-

mera för att stödja fiskarens organisationer samt för propagandaverksamhet m. m. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget finge disponeras även under budgetåren 1945/46—1950/51. Vid utgången av budgetåret 1949/50 förelåg å anslaget en reservation av omkring 427 300 kronor.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall få disponeras jämväl under budgetåret 1951/52.

Jag tillstyrker styrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva att det å riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. må under budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[158] Understöd åt fiskare.

För detta ändamål anvisades senast för budgetåret 1942/43 ett reservationsanslag av 50 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget finge användas även under budgetåren 1946/47—1950/51. Anslaget disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 281) angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare (ändrad genom kungörelsen nr 110/1940).

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall få disponeras även under nästa budgetår. Framställningen motiveras med att någon erfarenhet ännu ej vunnits rörande verkningarna av de åtgärder till fiskerinäringens främjande, som beslötos av 1948 års riksdag. Man bör därför enligt styrelsens uppfattning ännu någon tid bibehålla nuvarande möjligheter att stödja fiskare, som drabbats av svårigheter på grund av ett ekonomiskt krisläge inom näringen. Å anslaget förelåg vid utgången av budgetåret 1949/50 en reservation av omkring 154 600 kronor.

Departementschefen.

Jag delar fiskeristyrelsens uppfattning att den möjlighet att ekonomiskt stödja fiskare vid ett krisläge inom näringen, som förevarande anslag erbjuder, bör bibehållas ännu någon tid. I likhet med fiskeristyrelsen anser jag sålunda, att anslaget bör få användas för sitt ändamål jämväl under budgetåret 1951/52.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[159] Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.

	Reservation från föregående budgetår	Nettoutgift
1947/48	102 800	7 800
1948/49	95 000	9 600
1949/50	84 500	22 600
1950/51	61 900	

Under denna anslagstitel ha för budgetåren 1938/39 och 1939/40 anvisats reservationsanslag å tillhopa 351 000 kronor, därav för sistnämnda budgetår 25 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget för budgetåret 1939/40 finge disponeras även under budgetåren 1943/44—1950/51. För användningen av anslaget ävensom av statens fiskredskap-lånefond, från vilken kan utgå låneunderstöd till fiskare vid förlust av eller skada å fiskredskap, gälla i propositionen nr 77/1935 angivna, av riksdagen godkända grunder.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall få användas även under budgetåret 1951/52.

Med biträdande av denna framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. må under budgetåret 1951/52 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[160] 15. Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	33 100	25 861
1950/51 (statsliggaren s. 832) ..	54 200	
1951/52 (förslag)	57 700	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha 7 200 kronor avsetts för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. Återstoden av anslaget jämte en reservation å 3 000 kronor skall användas till nyanläggning av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

Yrkanden. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 63 800 kronor till 118 000 kronor. Av förstnämnda belopp hänföra sig 450 kronor till underhåll och drift av fiskefyrar m. m. För nyanläggningar begär styrelsen 110 350 kronor på sätt framgår av följande sammanställning.

1. Fiskefyr på Skarpudden vid Barsvikens fiskeläge, Västernorrlands län	10 000
2. Fiskefyr på Gnäggen söder om Södra Ulvön, Västernorrlands län	6 000
3. Mistsignalanläggning (tyfon) vid Åstholmsudde, Västernorrlands län	17 000
4. Fiskefyr å Bålsön, Gävleborgs län	6 500
5. Fiskefyr å Erskär i Östra Eds socken, Kalmar län	13 000
6. Fiskefyr å Rödsjärn ostnordost om Saltvik, Kalmar län	13 000
7. Fiskefyr å Tärnö östra udde, Blekinge län	8 000
8. Mistanläggning vid Kåseberga, Kristianstads län	2 850
9. Fiskefyr å sydvästra udden av Södra Långön utanför Strömstad, Göteborgs och Bohus län	12 000
10. Lys- och ljudboj vid grundet Kilen norr om Väderöarna, Göteborgs och Bohus län	22 000
	110 350.

Motiv. 1 och 10. Styrelsen har gjort framställningar om dessa säkerhetsanordningar i sina äskanden för innevarande budgetår (jfr IX ht 1950 s. 245).

2. Ångermanlands kustfiskareförbund har begärt att denna fyr skall anordnas. Lotsstyrelsen har icke något att erinra mot anläggningen. Fiskeristyrelsen finner, att fyren uppenbarligen skulle bli till betydande allmänt gagn.

3. Lotsstyrelsen har beträffande denna anläggning, som begärts av Medelpads kustfiskareförbund, anför, att densamma utan tvivel skulle vara till stor nytta för fiskarna i trakten. Även för den allmänna sjöfarten skulle mistsignalering vid ifrågavarande plats bli av stor betydelse, under förutsättning att ljudinstrumentet vore kraftigt. Kostnaderna för ett dylikt ljudinstrument beräknas uppgå till omkring 80 000 kronor. Lotsstyrelsen anser sig dock icke inom de närmaste åren kunna framlägga förslag rörande en sådan anläggning. Lotsstyrelsen förordar därför, att till ledning för fiskebåtarna skall anordnas en mindre tyfonanläggning, fjärrmanövrerad från Åstholmens lotsuppassningsställe, till en beräknad kostnad av 17 000 kronor. Fiskeristyrelsen vitsordar för sin del, att ifrågavarande anläggning skulle vara till betydande gagn för det stora antal fiskebåtar, som är hemmahörande i yttre delen av Sundsvallsbukten.

4. Gävleborgs läns fiskareförbund har hemställt, att den nuvarande ganska primitiva fyren vid Bålsö fiskehamn måtte ersättas med en agafyr. Enligt fiskeristyrelsen är en dylik anordning behövlig.

5. Framställning om anordnande av denna fyr har gjorts av Norra Kalmar läns kustfiskareförbund. Särskilt vintertid är fisket i denna trakt mycket betydande och i detsamma deltaga även ofta talrika båtar från andra trakter. Fyren kommer därför att fylla ett stort behov. Av den av lotssty-

relsen uppgjorda kostnadsberäkningen framgår, att kostnaderna komma att uppgå till 13 000 kronor, om fyren utföres i betong med fyr lanternin, och till 10 000 kronor om fyrkuren göres av trä. Då underhållskostnaden blir lägre, om det förstnämnda utförandet kommer till användning, förordar fiskeristyrelsen detta alternativ.

6. Kalmar läns södra hushållningssällskaps fiskerinämd har gjort framställning om anordnande av denna fyr. Densamma kommer enligt styrelsen säkerligen att fylla ett stort behov, då farvattnen i denna trakt äro svårnavigabla även för mindre båtar.

7. Fiskeristyrelsen har upptagit denna fiskefyr i sina anslagsäskanden för budgetåret 1949/50 (jfr IX ht 1949 s. 190).

8. Framställning om denna mistsignalanordning har gjorts av Skånska Ostkustens havsfiskeförenings lokalavdelning i Kåseberga. Statsbidrag har vid flera tillfällen tidigare beviljats för anskaffande av mistsignalanordningar till fiskelägen, vilka i likhet med Kåseberga äro belägna på öppna och oskyddade kuster. Fiskeristyrelsen anser därför skäligt, att dylikt bidrag beviljas även i detta fall.

9. Svenska västkustfiskarnas centralförbund har anhållit, att åtgärder måtte vidtagas för anordnande av fyrbelysning i farleden mellan Flatskär och Holmengrå i inloppet till Strömstad. Lotsstyrelsen har i yttrande över denna framställning föreslagit, att en fyr skall anordnas på sydvästligaste udden av Södra Långö samt att en nu befintlig fyr på Halsöholmen skall höjas 2 meter. Då en stor del av de talrika fiskebåtar, som anlöpa Strömstad för avsättning av sina fångster, om möjligt använda sig av ifrågavarande farled, kommer denna fyrbelysning att bliva till betydande gagn för fisket i trakten.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anser att fiskeristyrelsens begäran om uppräkning av anslaget ej bör tillmötesgå.

Departementschefen.

Mot fiskeristyrelsens förslag till medelsanvisning till underhåll och drift av fiskefyrar m. m. för nästa budgetår har jag intet att erinra. För ändamålet böra sålunda beräknas 7 650 kronor.

I och för sig vore det önskvärt att de nya säkerhetsanordningar, som fiskeristyrelsen föreslagit, komme till utförande under nästa budgetår. I nuvarande läge kan jag emellertid icke förorda någon utvidgning av den kostnadsram, 50 000 kronor, som för innevarande budgetår bestämts för ifrågavarande anläggningsverksamhet. Anslaget bör sålunda uppföras med $(7\,650 + 50\,000 =)$ i runt tal 57 700 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 57 700 kronor.

[161] 16. Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.

Under budgetåren 1946/47—1949/50 har ett reservationsanslag med förestående rubrik funnits uppfört under tionde huvudtiteln. Anslagsbeloppet utgjorde 20 000 kronor ett vart av budgetåren 1946/47, 1947/48 och 1949/50 samt 30 000 kronor budgetåret 1948/49. Anslaget, som från och med innevarande budgetår överförts till nionde huvudtiteln, är för detta budgetår upptaget med 20 000 kronor. Från anslaget utgår bidrag till inköp av radiotelegraf- eller radiotelefonstation å fiskefartyg med högst 600 kronor för anläggning.

Yrkande. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas till 30 000 kronor.

Motiv. Radiotelefon är till ovärderlig nytta för fiskefartygen. Bidragsansökningarnas sammanlagda belopp överstiger årligen det anvisade beloppet. Fiskeristyrelsen anser därför synnerligen starka skäl föreligga att anslaget höjes åtminstone till tidigare utgående belopp av 30 000 kronor.

Yttrande. *Statskontoret* anser, att fiskeristyrelsens äskande om höjt anslag icke bör bifallas.

Departementschefen.

Jag kan icke tillstyrka någon höjning av anslaget utan anser, att detta bör uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

J. Skogsväsendet.

[162] 1. Skogsstyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	300 000	289 392
1950/51 (statsliggaren s. 833) ..	318 300	
1951/52 (förslag)	309 400	

Yrkanden. *Skogsstyrelsen* (skr. 25/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 2 200 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar.

Styrelsen hemställer tillika att

1. en arvodestjänst skall omändras till en tjänst såsom förste byråsekreterare i Ce 29 samt att

2. en revisorstjänst i Ce 24 skall utbytas mot en byråsekreterartjänst i Ca 24.

Motiv. 1. Alltsedan budgetåret 1946/47 har årligen anvisats ett belopp till arvode motsvarande lön enligt 30 löneklassen åt en tjänsteman med uppgift att bistå skogsvårdsstyrelserna med kontrollerande och rådgivande verksamhet samt utredningar i olika anslagsfrågor. Behovet av denne befattningshavare har visat sig vara permanent. Med hänsyn härtill bör arvodestjänsten ombildas till en pensionsberättigande tjänst. Denna ombildning är desto mer önskvärd som innehavaren av arvodestjänsten tillika är dels ordinarie byråsekreterare i Ca 24, dels extra ordinarie förste byråsekreterare i Ce 27 hos styrelsen. Detta medför betydande svårigheter ur tjänste- och rekryteringssynpunkt. Tills vidare torde den föreslagna tjänsten böra inrättas såsom extra ordinarie och upptagas såsom förste byråsekreterare i Ce 29.

2. Skogsstyrelsen upprepar under denna punkt en av styrelsen i anslags-äskandena för innevarande budgetår gjord framställning (jfr IX ht 1950 p. 161, s. 247). Såsom ytterligare motivering framhåller styrelsen, att på administrativa byrån finnas, bland andra, en revisor, en byråsekreterare och en amanuens, samtliga extra ordinarie, samt att det synes befogat att ordinarie anställning kan beredas åtminstone en av dessa befattningshavare.

Yttrande. Statskontoret anser beträffande förslaget att omändra en extra ordinarie revisorstjänst i Ce 24 till en ordinarie befattning som byråsekreterare i Ca 24, att några skäl, som motivera ett ändrat ståndpunktstagande, icke ha anförts. Med hänsyn härtill bör framställningen alltjämt lämnas utan bifall. I övrigt har skogsstyrelsens framställning icke givit statskontoret anledning till särskilt uttalande.

Departementschefen.

Vad först angår de av skogsstyrelsen föreslagna tjänsteförändringarna anser jag mig icke kunna tillstyrka förslaget, att den ifrågavarande arvodestjänsten skall utbytas mot en förste byråsekreterartjänst i Ce 29. Däremot synes revisorstjänsten i Ce 24 med hänsyn till vad styrelsen anført i ämnet böra överföras å ordinarie stat. Styrelsens förslag att tjänsten i samband därmed skulle omändras till en byråsekreterartjänst kan jag dock icke biträda.

Mot skogsstyrelsens beräkning av anslaget i övrigt har jag icke något att erinra. De av styrelsen beräknade löneklassförändringarna böra sålunda medföra en uppräknig av anslaget med 2 200 kronor. Å andra sidan bör icke-ordinarieposten generellt nedsättas med 10 000 kronor och posten rörligt tillägg i samband därmed sänkas med 1 100 kronor.

Anslaget beräknas i anslutning härtill sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 133 000 (+ 11 600) kronor;

arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 21 500 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 124 300 (— 19 600) kronor;

rörligt tillägg 30 600 (— 900) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (133 000 + 21 500 + 124 300 + 30 600 =) 309 400 (— 8 900) kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till vidtagande av den ändring i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som föranledes av förslaget om ordinariesättning av en revisorstjänst i Ce 24.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att å personalförteckningen för skogsstyrelsen uppföra en tjänst som revisor i Ca 24;

b) fastställa följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	133 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	21 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	124 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	30 600

Summa kronor 309 400;

c) till *Skogsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 309 400 kronor.

[163] 2. Skogsstyrelsen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	70 600	86 065
1950/51 (statsliggaren s. 834) ...	72 800	
1951/52 (förslag)	74 800	

Enligt gällande omkostnadsstat äro 18 000 kronor av anslaget avsedda för reseersättningar. Utgifterna för detta ändamål under budgetåret 1949/50 uppgingo till 17 953 kronor.

Yrkande. *Skogsstyrelsen* (skr. 25/8 1950) hemställer, att beloppet till reseersättningar skall höjas med 2 000 kronor till 20 000 kronor.

Motiv. Erfarenheten har visat, att det under de senare budgetåren anvisade beloppet, 18 000 kronor, ej är tillräckligt för att instruktionsenliga tjänsteresor skola kunna företagas i den utsträckning, som förhållandena inom skilda områden av styrelsens verksamhet rätteligen påkalla. Tillämpningen av den nya skogsvårdslagen nödvändiggör sålunda tjänsteresor i vidgad omfattning. Även styrelsens nya arbetsuppgifter i fråga om den skogliga yrkesutbildningen föranleda en ökad reseverksamhet.

Yttrande. *Statskontoret* kan icke finna, att tillräcklig anledning föreligger att höja anslagsposten till reseersättningar.

Departementschefen.

Såsom skogsstyrelsen föreslagit synes posten reseersättningar böra uppräknas med 2 000 kronor. Då jag icke heller i övrigt har någon erinran mot styrelsens anslagsberäkning, skulle anslaget för nästa budgetår behöva uppföras med (72 800 + 2 000 =) 74 800 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skogsstyrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 74 800 kronor.

[164] 3. Skogshögskolan: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	499 000	433 328
1950/51 (statsliggaren s. 834) ..	500 800	
1951/52 (förslag)	488 200	

Yrkanden. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 28/6 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 48 700 kronor till 549 500 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minsk.
1. Personalförstärkningar m. m. i anslutning till högskolans omorganisation.		
a. 1 lektor i Ca 29 i st. för Ce 29	—	—
b. 1 föreståndare i Ce 29 vid förberedande kursen har avgått 1/1 1951		7 956
c. 1 laborator i Ce 29 i st. för en biträdande lärare i Ce 27	1 320	
d. 1 sekreterare och kamrerare i Ca 27 i st. för Ca 25 ..	1 392	
e. 5 förste assistenter i Ce 25 i st. för Ce 24	3 252	
f. 1 förste assistent i Ce 25	12 096	
g. 2 förste assistenter i Ce 25 i st. för 2 assistenter i Cg 20	5 976	
h. 3 assistenter i Ce 23 i st. för Cg 20	5 220	
i. 2 laboratoriebiträden i Ca 11 i st. för Cf 4	3 936	
j. 2 kanslibiträden i Ca 11 och 1 i Ce 11 i st. för ett kontorsbiträde i Ca 8 och två i Cf 4	4 224	
k. 2 skrivbiträden i Cf 4	8 520	
l. 2 förste amanuensarvoden höjas från 3 000 till 4 032 kronor	2 064	
m. 1 biträde åt vaktmästaren (nu 1 500)	1 000	
n. 1 assistent (6 månader à 900 kronor)	5 400	

	Ökning	Minskn.
2. Personalförstärkningar på grund av kursdubbling.		
Laboratorer i skogsskötsel och skogsuppskattning (fyra månader à 1 230 kronor ==) 4 920 kronor, 1 förste assistent i skogsuppskattning 1 000 kronor, 1 assistent i virkeslära (1 1/2 månad à 900 kronor ==) 1 350 kronor (nu personalförstärkningar för 17 200 kronor)		9 930
3. Omändring av vissa biträdestjänster.		
a. 1 kassör i Ce 15 i st. för 1 kontorist i Ce 13 vid Garpenberg	264	
b. 1 biblioteksassistent i Ca 15 i st. för 1 kanslibiträde i Ca 11	1 164	
4. 1 skogligt biträde i Ce 19	8 712	
5. 1 speciallärare i fotogrammetri	1 440	
6. Gratifikation till nuvarande port- och planteringsvakt ..		200
7. Löneklassförändringar	945	
	+ 66 925	— 18 086
	+ 48 839	

Motiv. 1 a. Ifrågavarande tjänst, som är placerad å skogsbotaniska avdelningen, bör enligt 1946 års högskoleutredning så snart ske kan ombildas till en laboratorstjänst. Styrelsen föreslår att tjänsten skall överflyttas till ordinarie stat med hänsyn till att den nuvarande innehavaren kan hänvisa till en mer än trettioårig väl vitsordad lärargärning vid högskolan och sålunda är väl förtjänt av en fastare tjänsteställning.

1 b. Minskningen under denna punkt är av automatisk karaktär.

1 c. Innehavaren av den föreslagna laboratorstjänsten bör benämnas föreståndare. I övrigt hänvisas till de motiv som anfördes i fjolårets anslagsäskanden rörande samma tjänst (IX ht 1950 p. 163, s. 252).

1 d. Högskolestyrelsen anser den föreslagna lönegradsuppflyttningen, som förordats av högskoleutredningen, väl motiverad med hänsyn till den ökade arbetsbörda och det ökade ansvar, som blivit en följd av högskolans påbyggnad under de senaste åren. Till tjänsten hör bl. a. att vara styrelsens sekreterare i ärenden som beröra högskolan, att vara högskolans och lärarrådets sekreterare, att leda arbetet å högskolans alltmer växande kansli, att handha högskolans intendentgöromål, att med ett biträde sköta en redogörars åligganden samt att vara upplysande instans rörande inträdesfordringar och studierna vid högskolan.

1 e. Förslaget under denna punkt sammanhänger med det under 1 h. upptagna förslaget om uppflyttning av assistenter i Cg 20 till Ce 23. Enligt högskolestyrelsen böra sistnämnda tjänster och här ifrågavarande förste assistenttjänster icke ligga för nära varandra i lönehänseende.

1 f. Med hänsyn till att assistenten i virkeslära i mycket stor utsträckning måste tagas i anspråk av lärarna i arbetslära, skogsdikning och vägbyggnads-

teknik anser styrelsen att personalen vid avdelningen för virkeslära bör utökas med ytterligare en assistent. Denne bör på grund av det ansvar och den självständighet i arbetet, som medföljer tjänstgöring vid de praktiska övningarna och under studieresorna, i enlighet med högskoleutredningens förslag placeras som förste assistent.

1 g. Under denna punkt föreslås uppflyttning till Ce 25 av assistenterna på institutionerna för allmän skogszoologi och skoglig marklära. Förslaget motiveras med dels den självständighet i arbetet och det ansvar, som följer av att nämnda institutioner vardera äga endast en assistent, dels önskvärdheten av att förvärva personer, som bli mera stadigvarande vid institutionerna.

1 h. Högskolestyrelsen upplyser att aspirant i domänverket efter ett och ett halvt år uppflyttas från Cf 20 till Ce 23. Styrelsen framhåller, att högskolan icke kan räkna med rekrytering för sina assistenttjänster, därest icke lönevillkor motsvarande dem vid domänverket kunna erbjudas.

1 i. Högskolestyrelsen upprepar under denna punkt en föregående år gjord framställning. Utöver då framförda skäl (IX ht 1950, p. 163, s. 252) anför styrelsen, att en av ifrågakvarande biträdestjänster kunnat hållas besatt endast genom utfyllnad av privata medel.

1 j. Envar av innehavarna av de nuvarande tjänsterna i Ca 8 och Cf 4 har enligt högskolestyrelsens mening sådana åligganden, som kräva större ansvar och kunnighet än som kan fordras av ett kontorsbiträde.

1 k. Tjänsterna avses för avdelningen för skogsskötsel samt för kansliet och finnas upptagna i högskoleutredningens förslag.

1 l. Förste amanuenserna, vilka tillhöra avdelningarna för skogsbotanik och skoglig marklära, kunna icke utnyttjas i behövlig utsträckning på grund av det låga arvode som nu utgår. Samma höjning har föreslagits av högskoleutredningen.

1 m. Beträffande motiven för detta förslag hänvisas till IX ht 1950, p. 163, s. 253.

1 n. För undervisningen i skogs- och fältmätning vid Garpenberg under tiden 1/7—31/12 erfordras varje år en extra assistent, vars arvode beräknas motsvara 23 lönegraden.

2. Skälen för högskolestyrelsens förslag under denna punkt framgå av motiveringen till föregående års anslagsäskanden för motsvarande ändamål. För laboratorerna, förste assistenten och assistenten ha beräknats arvoden motsvarande respektive 29, 25 och 23 lönegraderna.

3 och 4. Beträffande motiveringen för förslagen hänvisas till 1950 års statsverksproposition (IX ht 1950, p. 163, s. 253—254).

5. Redan under läsåret 1950/51 kommer undervisning i fotogrammetri på ett förberedande stadium att givas vid Garpenberg eller Bjurfors av därvarande lärarpersonal. Högskolestyrelsen anser, att en särskild speciallärare i ämnet erfordras från den 1 juli 1951. Undervisningen avses skola omfatta 4 dagars undervisning vid Garpenberg med 10 timmars föreläsningar och 22 timmars övningar samt undervisning i Stockholm med 15 timmars föreläsningar, 15 timmars övningar och 3 exkursionsdagar.

6. Minskningen föranledes av att nuvarande port- och planteringsvakten skall avgå med pension.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* erinrar inledningsvis om att föredragande departementschefen vid anmälan av skogshögskolans anslagsäskanden för innevarande budgetår ansåg sig kunna tillstyrka personaländringar endast i den mån de vore obetingat nödvändiga för att upprustningen skulle kunna fullföljas. Statskontoret framhåller vidare, att ämbetsverket med hänsyn till det skärpta statsfinansiella läge, som nu råder, utgår från att samma återhållsamhet måste iakttagas även beträffande högskolans personalbehov för budgetåret 1951/52.

I övrigt anför statskontoret följande.

De nu ånyo framförda önskemålen om uppflyttning av vissa tjänster till högre lönegrad torde i överensstämmelse med den ståndpunkt, som statsmakterna intagit vid 1950 års riksdag, icke heller nu böra föranleda någon åtgärd.

Den föreslagna höjningen av arvodet till biträde åt vaktmästaren för vissa göromål vid biblioteket anser statskontoret ej tillräckligt motiverad, varför framställningen i denna del avstyrkes.

Frågan om inrättande av en befattning som skogligt biträde för skötseln av övningsskogen å Bogesund har varit föremål för prövning vid såväl 1949 års som 1950 års riksdagar, varvid tillräckliga skäl härför ej ansågos föreligga. Då några nya omständigheter icke tillkommit, som motivera ett frångående av statsmakternas tidigare beslut, avstyrker statskontoret högskolestyrelsens förnyade hemställan om samma tjänst.

Departementschefen.

Högskolestyrelsen har i sina anslagsäskanden föreslagit ett flertal personalförstärkningar och tjänsteförändringar huvudsakligen i anslutning till den år 1948 beslutade omorganisationen av högskolan. Dessa förslag kan jag ej nu tillstyrka annat än i mycket begränsad omfattning. Vad först angår de förslag som sammanhånga med omorganisationen anser jag mig sålunda endast kunna förorda, att två laboratoriebiträden skola erhålla förbättrad löneställning samt att förste amanuenserna vid avdelningarna för skogsbotanik och skoglig marklära skola tillerkännas den föreslagna arvodeshöjningen. I fråga om laboratoriebiträdestjänsterna synes det emellertid vara tillfyllest, om dessa uppflyttas från Cf 4 till Ce 6. En dylik uppflyttning bör vidare i likhet med vad som gäller i fråga om kontorspersonal i den reglerade befordringsgången medgivas endast i den mån vederbörande befattningshavare har en anställningstid av minst ett och ett halvt år. Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle anslaget behöva höjas med 900 respektive 2 100 kronor.

Liksom under innevarande budgetår torde vissa personalförstärkningar på grund av kursdubblingar vara ofrånkomliga även under nästa budgetår. Jag tillstyrker därför det förslag, som styrelsen framlagt i detta hänseende. Arvodena till assistenterna böra dock liksom för innevarande budgetår beräknas efter 24 och 22 löneklasserna. För detta ändamål bör sålunda un-

der anslaget beräknas ett belopp av i runt tal 7 200 kronor eller 10 000 kronor mindre än under innevarande budgetår.

Vad angår styrelsens övriga äskanden har jag icke något att invända mot att medel skola anvisas till det av styrelsen föreslagna arvudet åt en speciallärare i fotogrammetri vid högskolan. För detta ändamål bör anslaget uppräknas med 1 400 kronor. Slutligen bör anslaget på grund av beräknade löneklassförändringar höjas med 900 kronor. Å andra sidan kan anslaget, såsom högskolestyrelsen föreslagit, minskas med ett sammanlagt belopp av 8 200 kronor på grund av att dels föreståndaren vid förberedande kursen avgått i samband med kursens upphörande, dels den hittills under anslaget beräknade gratifikationen till nuvarande port- och planteringsvakten bortfaller genom dennes avgång med pension.

I enlighet med vad chefen för civildepartementet under för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslagit beträffande löneställningen för viss maskinist- och eldarpersonal bör en tjänst som värmeledningsskötare i Ce 12 utbytas mot en maskinisttjänst i Ce 13. Detta medför en ökning av medelsbehovet under anslaget med i runt tal 300 kronor.

Slutligen må nämnas, att löneställningen för högskolans assistenter berörs i ett betänkande med förslag till reglering av anställnings- och avlöningsförhållandena för amanuenser och assistenter vid universitet och högskolor m. m., som en särskilt tillkallad utredningsman avgivit den 20 november 1950. Förslagen äro för närvarande föremål för remissbehandling. Ett bifall till vad som föreslås beträffande skogshögskolans assistenter medför emellertid blott en obetydlig ökning av medelsbehovet. Denna fråga bör därför icke föranleda, att anslaget upptages med endast beräknat belopp i riksstatsförslaget, utan man torde kunna bortse från den vid beräkningen av anslaget.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör skogshögskolans avlöningsanslag för nästa budgetår uppföras med ett belopp av $(500\,800 + 900 + 2\,100 - 10\,000 + 1\,400 + 900 - 8\,200 + 300 =) 488\,200$ kronor. Detta innebär en anslagsminskning med 12 600 kronor i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 168 600 (— 1 200) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 69 200 (+ 100) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 208 300 (— 10 800) kronor

rörligt tillägg 42 100 (— 700) kronor.

Beträffande högskolans personalförteckning bör vidtagas den förändringen, att tjänsten såsom föreståndare i Ce 29 avföres ur förteckningen.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för skogshögskolan, som nyss angivits;

b) fastställa följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	168 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	69 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	208 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	42 100

Summa kronor 488 200;

c) till *Skogshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 488 200 kronor.

[165] 4. Skogshögskolan: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	142 800	164 965
1950/51 (statsliggaren s. 835) ..	180 900	
1951/52 (förslag)	185 900	

Yrkanden. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 28/6 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 23 700 kronor till 204 600 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Sjukvård m. m. (nu 400)	200	
2. Reseersättningar till lärare och assistenter (nu 31 000)		
a. på grund av omorganisationen	17 490	
b. på grund av kursdubbleringen	2 310	
c. på grund av ökade traktamentskostnader under praktiska övningar	1 000	
3. Övriga expenser (nu 37 300)	5 200	
4. Publikationstryck (nu 1 500)	3 500	
5. Praktiska övningar (nu 48 100)		
a. på grund av omorganisationen	4 080	
b. på grund av kursdubbleringen		6 980
6. Skogshögskolans park	2 500	
7. Underhåll av skogshögskolans byggnader i Malingsbo och Bjurfors	3 000	
8. Telefonväxel		8 600
	+ 39 280	— 15 580
	+ 23 700	

Motiv. 1. Højningen motiveras med anslagsbelastningen, som under budgetåren 1948/49 och 1949/50 var 538 respektive 1 028 kronor.

2 a. Till resa- och traktamentsersättningar åt professorer, speciallärare och assistenter vid undervisning vid Garpenberg beräknas sammanlagt 8 490 kronor. Vidare beräknas åt assistenter i skogsbotanik och skoglig marklära under tjänstgöring vid praktiska övningar i Skåne och Norrland 800 kronor, åt den under nästföregående punkt föreslagne förste assistenten i virkeslära m. m. för två månaders praktiska övningar 1 000 kronor samt åt övriga assistenter under praktiska övningar och studieresor 4 000 kronor. Till lärares och assistenters resor för demonstrationer och undervisning å skogshögskolans övningsskog vid Bogesund ävensom för skötseln av densamma beräknas 1 200 kronor samt åt det under föregående anslagspunkt föreslagna skoglige biträdet i Ce 19 2 000 kronor.

2 b. Genom att den sista kursen enligt den gamla undervisningsordningen och den första kursen enligt den nya komma att undervisas vid jämsides arbetande förläggningar i Norrland under juli 1951 uppstå avsevärda merkostnader för lärarna i skogsuppskattning och skogsskötsel. Likaså uppstå merkostnader för lärarna i skogsskötsel under juni 1952, då undervisning sker med dubbla kurser. Dessa merkostnader samt rese- och traktamentsersättningar till extra anställda laboratorer under tillhoppa fyra månader, en förste assistent under en månad samt en assistent under en och en halv månad beräknas till 4 000 respektive 5 880 kronor. Härtill kommer att studieresorna i arbetslära och virkeslära, de s. k. drivnings- samt flottnings- och industriresorna, under vårterminen 1952 måste dubbleras, vilket medför merkostnader för rese- och traktamentsersättningar åt professorer och assistenter, beräknade till 1 600 kronor. Det för 1950/51 anslagna beloppet för reseersättningar till lärare och assistenter på grund av kursdubblering å 9 170 kronor bortfaller samtidigt.

2 c. Ökningen hänför sig till ökade traktamentsersättningar vid de fasta förläggningarna. Dessutom medför den allt rörigare undervisningen, att reducerade traktamentsersättningar icke utgå i samma utsträckning som tidigare.

3. Av den föreslagna ökningen avses 2 300 kronor för eldning av och vattenbärning till den nya bostadsbyggnaden för elever vid Garpenberg ävensom för städning av nya undervisningslokaler samt lärares bostadsrum i gamla huvudbyggnaden och dess ena flygel efter ombyggnad. Återstoden, 2 900 kronor, beräknas till städning av elevernas bostadsrum vid Garpenberg. De studerande böra enligt högskolestyrelsen ha samma förmåner vid Garpenberg som de studerande vid den förutvarande huvudkursen haft vid högskolans övriga förläggningar.

4. Genom den föreslagna højningen av posten till publikationstryck skulle högskolan beredas ökade möjligheter att i tryck utgiva de vetenskapliga uppsatser som tillkomma i samband med forskningsarbete inom högskolan.

5 a. Anslagsmedlen för praktiska övningar vid förberedande kursen ha hittills icke räckt till för att täcka kostnaderna för studieresor till sågverk

m. m. och för kursens hantlangning. Högskolestyrelsen upptager för nämnda studieresor 3 000 kronor samt för hantlangning i skogs- och fältmätning vid Garpenberg 2 600 kronor. För de studerandes resor till och från övningsskogen vid Bogesund beräknas 1 000 kronor. Samtidigt med dessa kostnadsökningar å tillhoppa 6 600 kronor bortfaller det belopp å 2 520 kronor, som anslagits för budgetåret 1950/51 som ersättning åt husmor vid elevhushållet i Garpenberg under tiden 1/1—30/6 1951.

5 b. För dubbleringsförläggningar i Norrland under juli månad 1951 samt i Bjurfors i maj—juni 1952 beräknas 3 000 respektive 800 kronor. För hantlangning i Norrland 1951 och i Malingsbo 1952 beräknas 2 000 kronor och för de studerandes resor till, från och under övningarna upptagas 3 600 kronor. Härjämte beräknas 3 000 kronor för de båda i det föregående omnämnda dubblerade studieresorna under vårterminen 1952. Kostnaderna för kursdubbling uppgå sålunda till sammanlagt 12 400 kronor. Samtidigt bortfaller emellertid det för budgetåret 1950/51 anslagna beloppet för kursdubbling å 19 380 kronor, varför en minskning härigenom uppstår inom denna anslagspost med 6 980 kronor.

6. Under denna punkt äskas ett engångsbelopp av 2 500 kronor för skötseln av skogshögskolans park.

7. Styrelsen har vid upprepade tillfällen nödgats begära särskilda anslag för ändamålet. Med hänsyn härtill har styrelsen i omkostnadsstaten upptagit ett belopp av 3 000 kronor för årligt underhåll av ifrågavarande byggnader.

8. Denna delpost i högskolans omkostnadsstat anses kunna utgå, när den utgör en engångsutgift.

Yttrande. Statskontoret anför rörande högskolestyrelsens anslagsäskanden under förevarande punkt i huvudsak följande.

Statskontoret vill fästa uppmärksamheten på den fortgående ökningen av reseersättningar till högskolans lärare och assistenter. För budgetåret 1948/49 var denna anslagspost upptagen till 16 500 kronor. Enligt högskoleutredningens förslag borde den uppräknas till 20 000 kronor. För budgetåret 1949/50 höjdes den till 22 700 kronor och för budgetåret 1950/51 till 31 000 kronor. Enligt föreliggande förslag skulle samma post höjas med icke mindre än 20 800 kronor eller sålunda till 51 800 kronor. Av denna höjning belöpa visserligen 2 000 kronor på den för skötseln av högskolans övningsskog vid Bogesund avsedda befattningshavaren. Därest framställningen om inrättandet av denna befattning i enlighet med vad statskontoret föreslagit ej bifalles, erfordras icke det för denna befattningshavare beräknade beloppet. Med hänsyn till de ständigt stegrade kraven på ökad medelsanvisning till reseersättningar anser sig ämbetsverket böra förordna en närmare undersökning av behovet av medel härför i syfte att nedbringa kostnaderna.

I anledning av den begärda höjningen av anslagsposten till övriga expenser vill statskontoret ifrågasätta, huruvida kostnaderna för städning av de studerandes bostadsrum böra bestridas av statsmedel. Under nuvarande förhållanden måste statskontoret avstyrka förslaget om höjning av anslagsposten till publikationstryck.

Medel för skötsel av skogshögskolans park och till underhåll av skogshögskolans byggnader i Malingsbo och Bjurfors torde i rådande läge ej heller böra beviljas i vidare mån än som befinnes vara oundgängligen nödvändigt.

Departementschefen.

Med hänsyn till medelsåtgången under föregående budgetår tillstyrker jag, att posten till sjukvård m. m. i enlighet med högskolestyrelsens förslag uppräknas med 200 kronor. Vad angår posten reseersättningar till lärare och assistenter vill jag till en början erinra om att jag under nästföregående anslagspunkt ej ansett mig kunna biträda förslagen om inrättande av en förste assistenttjänst i virkeslära, en tjänst som extra assistent vid Garpenberg och en tjänst som skogligt biträde för skötseln av skogshögskolans övningsskog å Bogesund. Detta medför, att de belopp å sammanlagt 4 500 kronor, vilka äskats till rese- och traktamentsersättningar åt nämnda befattningshavare, icke erfordras. Den av styrelsen beräknade ökningen av medelsbehovet till reseersättningar reduceras sålunda från sammanlagt 20 800 kronor till 16 300 kronor. Jag anser mig emellertid icke kunna tillstyrka, att den ifrågavarande anslagsposten skall höjas med hela detta belopp. En höjning med 13 000 kronor synes enligt min mening vara tillräcklig. Även i fråga om posten till övriga expenser synes en höjning erforderlig. I likhet med statskontoret kan jag emellertid icke ansluta mig till förslaget, att kostnaderna för städning av elevernas bostadsrum skola bestridas av statsmedel. Höjningen torde därför kunna begränsas till det belopp, som styrelsen föreslagit för övriga ändamål, eller 2 300 kronor. I övrigt tillstyrker jag dels att posten praktiska övningar skall uppräknas, dock endast med ett belopp av förslagsvis 2 100 kronor, dels att till underhåll av skogshögskolans byggnader i Malingsbo och Bjurfors skall anvisas det av styrelsen föreslagna beloppet 3 000 kronor. Däremot kan jag i nuvarande läge icke förorda, att posten till publikationstryck skall uppräknas eller att särskilda medel skola anvisas till underhållet av högskolans park.

Vid bifall till vad jag föreslagit och med beaktande av att två för innevarande budgetår anvisade belopp å sammanlagt i runt tal 15 600 kronor bortfalla, skulle högskolans omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(180\,900 + 200 + 13\,000 + 2\,300 + 2\,100 + 3\,000 - 15\,600 =)$ 185 900 kronor. Detta innebär en anslagsökning med 5 000 kronor i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skogshögskolan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 185 900 kronor.

[166] 5. Skogshögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	27 300	20 865
1950/51 (statsliggaren s. 836) ..	40 000	
1951/52 (förslag)	40 000	

Yrkanden. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 28/6 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 15 500 kronor till 55 500 kronor enligt följande beräkning.

	Anvisat för 1950/51	Ökning 1951/52
1. Avdelningen för		
skoglig arbetslära	—	1 000
virkeslära	2 800	2 200
allmän skogszoologi med viltvård	4 500	500
skogsskötsel	7 000	3 000
skogsuppskattning med skogsindelning	3 500	1 500
skogsekonomi	4 100	900
skogsbotanik	8 400	1 600
skoglig marklära och kemi	8 400	1 600
2. Studentkårens praktikantutbyte med andra nordiska länder	300	200
3. Materielanskaffning för undervisningen i skogsbotanik..	—	3 000
		15 500

Motiv. 1. I högskoleutredningens förslag upptogs ett belopp av 10 000 kronor till vardera av avdelningarna för arbetslära och virkeslära. Av dessa belopp begäras endast 1 000 respektive 5 000 kronor. Övriga institutioner där- emot anses nu vara i behov av hela de belopp, som ligga inom ramen för utredningens förslag till årliga anslag för undervisning och forskning.

2. Ökningen föreslås för att öka möjligheterna till praktikantutbyte.

3. På grund av kommande kursdubbling begäras 3 000 kronor för inköp av mikroskop m. m. Materielen angives komma till användning även sedan kursförhållandena blivit normala.

Yttrande. Statskontoret anför, att anslaget synes kunna upptagas med oförändrat belopp.

Departementschefen.

I likhet med statskontoret anser jag mig icke kunna tillstyrka den av högskolestyrelsen föreslagna uppräknings anslaget. Detta torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med ett oförändrat belopp av 40 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Skogshögskolan: Materiel m. m. för budgetåret
1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

[167] 6. Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	14 000	13 977
1950/51 (statsliggaren s. 836) ...	14 000	
1951/52 (förslag)	14 000	

Yrkande. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 28/6 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 11 000 kronor till 25 000 kronor. Av ökningen hänföra sig 6 000 kronor till bokinköp och bokbindning samt 5 000 kronor till omkostnader för bibliotekets ordnande vid lokalbyte.

Motiv. Beträffande den föreslagna ökningen av posten till bokinköp och bokbindning erinrar styrelsen att högskoleutredningen föreslagit ett belopp av 20 000 kronor såsom årligt anslag för ändamålet. Ökningen å 5 000 kronor motiveras med att bibliotekspersonalen behöver biträde vid ordnandet av bibliotekets bokförråd, då överflyttning sker från nuvarande lokal till den nya biblioteksbyggnad, till vars uppförande styrelsen äskar medel i annat sammanhang.

Yttrande. Statskontoret anser, att den av styrelsen begärda höjningen av anslaget bör medgivas endast i den mån särskilda kostnader äro ofrånkomliga för bibliotekets ordnande vid lokalbyte.

Departementschefen.

Då jag icke kommer att föreslå, att medel för närvarande skola anvisas till nybyggnad för bibliotek vid skogshögskolan, erfordras icke det belopp å 5 000 kronor, som styrelsen begärt för kostnader i samband med lokalbyte. Icke heller i övrigt kan jag förorda någon uppräknig av anslaget. Detta torde sålunda även för nästa budgetår böra uppföras med 14 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 kronor.

[168] 7. Skogshögskolan: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	23 000	13 000
1950/51 (statsliggaren s. 836) ...	23 000	
1951/52 (förslag)	24 500	

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 28/6 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 1 500 kronor till 24 500 kronor. Till stöd för förslaget anför styrelsen, att nyintagna studerande efter omorganisationens ikraftträdande komma att vara behöriga att söka

högskolans naturastipendier. Anslagsposten för dessa stipendier har därför uppräknats i samma proportion som den, i vilken antalet till ansökning behöriga studerande ökat.

Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 24 500 kronor.

[169] 8. Skogshögskolan: Inredning och utrustning.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	69 000	65 290
1950/51 (statsliggaren s. 837) ..	125 000	
1951/52 (förslag)	50 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 28/6 1950) hemställer, att för ändamålet skall anvisas ett med 94 500 kronor till 219 500 kronor förhöjt anslag. Detta avses skola disponeras enligt följande specifikation.

Inredning och möbler till

1. lokaler inom högskolebyggnaden	50 000
2. nya biblioteksbyggnaden	98 900
3. förläggningen i Malingsbo	19 900
4. förläggningen i Garpenberg	50 700
	219 500

M o t i v. 1. Högskolestyrelsen har i annat sammanhang begärt medel dels till inrättande av laboratorier i avdelningarna för skogszoologi och skogsskötsel, vissa nya tjänsterum i institutionen för virkeslära samt badrum i vaktmästarbostaden, dels till ombyggnad av lokaler för preparatorsverkstaden, dels till uppförande av växthus för skogsbotaniska avdelningen. Förvarande belopp å 50 000 kronor avses för inredning i dessa lokaler.

2. I annat sammanhang har styrelsen liksom föregående år äskat medel för uppförande av en tillbyggnad för högskolans bibliotek m. m. Ifrågavarande belopp avses för inredning och möblering av denna byggnad.

3 och 4. I fjolårets anslagsäskanden begärde styrelsen tillhoppa 115 600 kronor för inredning och möblering i nya lokaler vid förläggningarna i Malingsbo och Garpenberg. Av detta belopp beviljades 45 000 kronor. Här upptages nu det resterande beloppet 70 600 kronor.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför, att det belopp, som styrelsen begärt för inredning och utrustning, synes böra nedsättas högst avsevärt med hänsyn till att rådande statsfinansiella läge torde nödvändiggöra en stark återhållsamhet i fråga om nybyggnadsverksamheten.

Departementschefen.

I annat sammanhang denna dag ämnar jag föreslå att medel skola anvisas till inrättande av ett nytt forskningslaboratorium för avdelningen för

skogszoologi. Däremot anser jag mig icke nu kunna tillstyrka förslagen om vissa andra byggnadsarbeten i högskolans huvudbyggnad eller om uppförande av en ny biblioteksbyggnad.

För inredning och möbler till nyss nämnda forskningslaboratorium samt till förläggningarna i Malingsbo och Garpenberg bör enligt min mening anvisas ett anslag av 50 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

[170] 9. Skogshögskolan: Institutionernas upprustning.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	50 000	39 709
1950/51 (statsliggaren s. 837) ..	66 000	
1951/52 (förslag)	46 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 72 500 kronor. Detta innebär i förhållande till innevarande budgetår en ökning med 6 500 kronor. Anslaget avses skola disponeras enligt följande specifikation.

	1946 års högskole- utrednings förslag	Beviljat för 1949/50 och 1950/51 tillhopa	Äskat för 1951/52
1. Avdelningen för			
skoglig arbetslära	40 000	—	10 000
virkeslära	10 000	7 950	2 050
allmän skogszoologi med viltvård	32 000	9 100	22 900
skogsskötsel	8 000	7 400	600
skogsuppskattning med skogsindel- ning	4 000	3 700	300
skogsekonomi	2 000	2 000	—
skogsbotanik	40 000	33 150	6 850
skoglig marklära och kemi	25 000	16 700	8 300
2. Upprustning av förläggningen i Garpen- berg			7 700
3. Upprustning av högskolans fotografiska laboratorium			10 800
4. Upprustning av högskolans verkstad ..			3 000
	161 000	80 000	72 500

Motiv. 1. Det under denna punkt begärda beloppet grundar sig på institutionsföreståndarnas önskemål att nu få tillgång till hela de av högskoleutredningen föreslagna beloppen.

2. Förra året begärdes för detta ändamål 38 800 kronor, varav 30 000 kronor beviljades. Av det resterande beloppet upptagas nu för inköp av kontorsmaskiner, inventarier för undervisningen samt instrument för skogs- och fältmätning 4 200 kronor i enlighet med förra årets äskanden. Vidare beräknas 3 500 kronor för inköp av två teodoliter samt två pantografer m. m. Anskaffandet av sistnämnda utrustning angives vara synnerligen aktuellt för undervisningen.

3. För budgetåret 1950/51 äskade högskolestyrelsen hela det belopp å 15 000 kronor som högskoleutredningen beräknat för upprustning av det fotografiska laboratoriet. Av nämnda belopp anvisades 6 000 kronor. Sedan medel nu beviljats för ombyggnad av laboratoriet, upptager styrelsen återstoden av de 15 000 kronor, som beräknats för ändamålet, eller 9 000 kronor. Härjämte upptagas 1 800 kronor för uppläggandet av ett fotografiskt bildarkiv, vilket behov även beaktats av högskoleutredningen.

4. En bättre utrustning i verkstaden angives vara i hög grad av behovet påkallad, icke minst med hänsyn till undervisningen och forskningen å institutionen för virkeslära.

Beträffande de under punkterna 2—4 upptagna kostnaderna framhåller styrelsen, att de tillhoppa falla inom ramen av det belopp å 125 000 kronor, som högskoleutredningen föreslagit till upprustning av Garpenbergsförläggningen, den fotografiska ateljén och verkstaden m. m.

Yttrande. Statskontoret framhåller att de skäl, som tidigare anförts för ett successivt genomförande av högskoleutredningens förslag, torde böra föranleda en betydande nedsättning av den för budgetåret 1951/52 begärda medelsanvisningen. Statskontoret vill för sin del föreslå, att anslag för ändamålet skall uppföras med högst samma belopp som för budgetåret 1949/50 eller 50 000 kronor.

Departementschefen.

Jag anser mig icke kunna biträda högskolestyrelsens förslag om en uppräkning av förevarande anslag. Enligt min mening synes i nuvarande läge anslaget i stället böra nedsättas med ett belopp av förslagsvis 20 000 kronor till 46 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, högskolestyrelsen att fördela dessa medel å de med anslaget avsedda ändamålen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Institutionernas upprustning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 46 000 kronor.

[171] 10. Statens skogsmästarskola: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	42 700	43 021
1950/51 (statsliggaren s. 837)	43 500	
1951/52 (förslag)	45 400	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. 12/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 1 900 kronor till 45 400 kronor. Av ökningen avses 500 kronor till förhöjda arvoden till speciallärare m. m. och 1 400 kronor till beräknade löneklassförändringar.

M o t i v. Beträffande förslaget om en höjning av speciallärarnas arvoden anför skogsmästarskolans styrelse, att till dylika arvoden alltsedan skolans inrättande år 1944 årligen anvisats 2 996 kronor. Anslagsposten bör höjas med 300 kronor för att det skall bli möjligt att i fortsättningen knyta dessa föreläsare till skolan i samma utsträckning som tidigare. Dessutom har införts ett nytt ämne, skoglig fotogrammetri, varför ytterligare en speciallärare är nödvändig. Arvudet till denne beräknas till 200 kronor för år.

Departementschefen.

Jag anser mig böra tillstyrka att till arvoden åt speciallärare skola beräknas 500 kronor mer än hittills. Dessutom bör anslaget på grund av beräknade löneklassförändringar höjas med 1 400 kronor. Av detta belopp böra 1 300 kronor tilläggas icke-ordinarieposten och 100 kronor posten rörligt tillägg. Till avlöningar vid skogsmästarskolan skulle sålunda för nästa budgetår behöva anvisas $(43\,500 + 500 + 1\,400 =)$ 45 400 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t 4 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal 37 000
3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* 4 400

Summa kronor 45 400;

b) till *Statens skogsmästarskola: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 45 400 kronor.

[172] 11. Statens skogsmästarskola: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	17 900	18 449
1950/51 (statsliggaren s. 838)	16 500	
1951/52 (förslag)	19 000	

Yrkanden. Styrelsen för statens skogsmästarskola (skr. 12/7 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 3 100 kronor till 19 600 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Övriga expenser (nu 5 100)	
a. underhållskostnader för jeep	200
b. ersättning av försliten materiel och förslitna inventarier	1 000
2. Hantlangning (nu 300)	1 900
	3 100

Motiv. 1 a. Under jeepens fjärde driftsår beräknas för samma kör-längd som hittills underhållskostnaderna öka med 200 kronor.

1 b. Under skolans första år har utrustningen icke behövt kompletteras och medel härför ha ej heller beräknats. En årlig successiv förnyelse av förslitna redskap och inventarier är nu nödvändig. Sålunda beräknas för inköp av viss köksutrustning för elevhushållets räkning 500 kronor, för gardiner i elevmässens klubbtrum 150 kronor, för en gräsklippningsmaskin 100 kronor och för inköp av nya madrasser till elevernas sängar 250 kronor.

2. Elevernas indelningsövningar, d. v. s. taxering och kartläggning av skog, ha hittills varit förlagda till enskilda marker, där markägarna delvis bekostat hantlangningen. Ifrågavarande övningar måste i fortsättningen utföras på kronoparken Skinnskatteberg, där någon ersättning för arbetet icke kan påräknas. Kostnaderna för hantlangning beräknas där komma att uppgå till 1 575 kronor. Dessutom böra enligt styrelsen hantlangare anställas vid de praktiska övningarna i vägstakning, dikesstakning och fältmätning, under vilka övningar eleverna hittills själva biträtt varandra med hantlangning. Kostnaderna för sistberörda hantlangare beräknas till 600 kronor. Anslagsposten skulle sålunda behöva höjas med ett avrundat belopp av $(1\,575 + 600 - 300) = 1\,900$ kronor.

I detta sammanhang torde jag vidare få anmäla en av styrelsen för statens skogsmästarskola (skr. 12/7 1950) gjord hemställan, att ett särskilt reservationsanslag av 5 000 kronor skall anvisas för budgetåret 1951/52 för nyanskaffning av redskap och inventarier i enlighet med följande specifikation.

a. Utrustning för undervisning i skoglig fotogrammetri	400
b. Släpvagn till jeep	2 200
c. Gardiner, måttband till teodolit, en skriv- och en räknemaskin samt ett skåp till rektorsexpeditionen	1 400
d. Komplettering av biblioteket	1 000
	5 000

Motiv. a. Beloppet är oundgängligen nödvändigt för anskaffande av viss utrustning för undervisningen i det nya ämnet skoglig fotogrammetri.

b. Det äskade beloppet är avsett för anskaffande av en för personbefordran godkänd släpvagn till skolans jeep. Med denna släpvagn skulle eleverna snabbare kunna transporteras ut till övningar på längre avstånd från Skinnskatteberg.

c. För anskaffande av gardiner till vissa rum i herrgårdsbyggnaden och elevmässen, vilka rum nu sakna sådana, beräknas 300 kronor och för inköp av måttband till teodolit 100 kronor. Skolan disponerar för närvarande tre skriv- och två räknemaskiner samt en additionsmaskin. Dessa maskiner äro hårt ansträngda, särskilt under den tid då två kurser samtidigt pågå vid skolan. Då för elevbruk erfordras minst tre skriv- och två räknemaskiner, beräknas för inköp av ytterligare en skriv- och en räknemaskin sammanlagt 750 kronor. Kostnaden för inköp av skåp till rektorsexpeditionen beräknas till 250 kronor.

d. Beloppet avses för inköp av facklitteratur från grannländerna, uppslagsverk i zoologi samt lexika.

Departementschefen.

Jag anser mig icke kunna biträda de av skogsmästarskolans styrelse föreslagna höjningarna av posterna övriga expenser och hantlangning. Vad åter angår skolstyrelsens hemställan, att ett särskilt anslag av 5 000 kronor måtte anvisas för nyanskaffning av redskap och inventarier finner jag med hänsyn till de av skolstyrelsen anförda skälen medel böra beräknas till inköp av dels utrustning för undervisning i skoglig fotogrammetri, dels släpvagn till skolans jeep. För dessa ändamål synes böra beräknas ett belopp av 2 500 kronor. Då beloppet är relativt litet och då fråga är om utgifter av huvudsakligen engångsnatur, föreslår jag att dessa medel skola äskas under förevarande anslag. Detta torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med $(16\,500 + 2\,500 =)$ 19 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skogsmästarskolan.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 19 000 kronor.

[173] 12. Statens skogsmästarskola: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	11 000	11 958
1950/51 (statsliggaren s. 839)	11 000	
1951/52 (förslag)	11 000	

I enlighet med förslag av *styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. 12/7 1950) bör anslaget uppföras med oförändrat belopp av 11 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Stipendier* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 kronor.

[174] 13. Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	2 800	2 777
1950/51 (statsliggaren s. 839)	2 800	
1951/52 (förslag)	2 800	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. 12/7 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med 5 000 kronor. Detta innebär i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår en ökning med 2 200 kronor.

M o t i v. Skolstyrelsen har vid sin skrivelse fogat en förteckning över sådana reparationer och ombyggnader vid skogsmästarskolan, som den anser böra utföras under budgetåren 1951/52—1953/54. Förteckningen slutar å en kostnadssumma av 42 500 kronor. Av detta belopp avses 5 000 kronor för åtgärder under nästa budgetår. Dessa åtgärder omfatta dels installation i elevmassen av elektrisk spis för storkök (2 000 kronor) och elektrisk varmvattenberedare (500 kronor), dels lagning av puts och målning m. m. å två stallflyglar (2 500 kronor). De sistnämnda användas till garage, förråds- och vedbodas och äro de enda utrymmen, som skolan disponerar för dessa ändamål.

Departementschefen.

Enligt min mening bör förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med ett oförändrat belopp av 2 800 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 2 800 kronor.

[175] 14. Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	798 500	783 909
1950/51 (statsliggaren s. 839) ..	812 500	
1951/52 (förslag)	776 500	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 17/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 32 600 kronor till 845 100 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. 1 assistent i Ce 24 vid genetiska avdelningen	11 460
2. 1 assistent med arvode för undervisning i arbetslära	10 500
3. 1 skogsbiträde, tillika lagledare vid fältundersökningar, i Ce 16 vid avdelningen för skogstaxering	2 564

4. Löneklassförändringar samt lönegradsuppflyttningar på grund av bestämmelserna om reglerad befordringsgång m. m.	8 076
5. 1 kontoristtjänst i Ce 13 å kansliet överföres till ordinarie stat	—
6. 1 laboratoriebiträdestjänst i Cg 15 överföres till extra ordinarie stat	—
7. 4 kontorsbiträdestjänster i Ce 8 överföras till ordinarie stat	—
	32 600

Motiv. 1. Föreståndaren för genetiska avdelningen, vilken tillsammans med en försöksledare utgör den fast anställda forskarpersonalen vid avdelningen, leder själv forskningen på växtförädlingens område. Med hänsyn till att han därvid icke har någon vetenskapligt utbildad medhjälpare till sitt förfogande och till att denna forskning är av utomordentligt stor betydelse för det skogliga restaureringsarbetet anser styrelsen det angeläget att avdelningens personal snarast möjligt förstärkes med ytterligare en kvalificerad tjänsteman, förslagsvis en assistent i Ce 24.

2. Undervisningen i ämnet skoglig arbetslära vid skogshögskolan bestriides — förutom av innehavaren av den personliga professuren i detta ämne — av föreståndaren för avdelningen för arbetslära vid skogsforskningsinstitutet med biträde av försöksledaren vid samma avdelning. På grund av den nya undervisningsordningen vid högskolan måste under läsåren 1951/52 och 1952/53 bland annat kursen i skoglig arbetslära dubbleras. Därvid blir det nödvändigt, att lärarpersonalen erhåller ökad hjälp vid undervisningen. Den vid avdelningen placerade assistenten är ej avsedd att utnyttjas för undervisningsändamål och är för övrigt sysselsatt med viktiga konstruktionsarbeten på det förnygringstekniska området. Av denna anledning föreslår styrelsen att medel skola anvisas för anställande under tiden den 1 juli 1951 —den 31 maj 1952 av en assistent mot ett arvode, motsvarande lön enligt 24 löneklassen.

3. Vid avdelningen för skogstaxering uppstår tills vidare en årlig besparing på omkring 5 000 kronor på grund av att den extra ordinarie assistenten vid avdelningen av hälsoskäl har endast halv tjänstgöring. Denna besparing har delvis tagits i anspråk för avlönande av ett extra skogsbiträde vid avdelningen. Med hänsyn till att förenämnde assistent sannolikt icke kan inträda i full tjänstgöring inom överskådlig tid och att arbetskraften vid avdelningen redan före reduceringen av assistentens tjänstgöringstid var synnerligen knapp, hemställer styrelsen, att ytterligare en befattning såsom skogsbiträde, tillika lagledare vid fältundersökningar, i lönegrad Ce 16 måtte inrättas.

4. Ökningen under denna punkt är av automatisk karaktär.

5. En kontoristtjänst i Ce 13 vid institutets kansli uppehålls för närvarande med vikariatslöneförordnande av innehavaren av en kanslibiträdets-tjänst i Ca 11. Sistnämnda tjänst uppehålls av en vikarie i Cg 11. Erfarenheten har enligt styrelsen visat, att kontoristtjänsten, vilken inrättades år 1944 i samband med institutets omorganisation, fyller ett stadigvarande och

oundgängligt behov. Tjänsten bör därför överföras till ordinarie stat. Därigenom skulle även vinnas, att vikariatslöneförordnandet skulle kunna avvecklas.

6. Under denna punkt avses ett vid avdelningen för botanik och marklära sedan ett flertal år anställt extra laboratoriebiträde. Ifrågasättande biträde, som enligt institutsstyrelsen är en högt kvalificerad tjänsteman, bör beredas en fastare anställning vid institutet.

7. Förslaget föranledes av grunderna för den reglerade befordringsgången för kontorspersonal.

Departementschefen.

Institutsstyrelsen har hemställt, att vid institutet skola inrättas två assistenttjänster, varav den ena i Ce 24 och den andra med arvode, samt en tjänst som skogsbiträde i Ce 16. Dessutom har hemställts, att en kontoristtjänst i Ce 13 och en laboratoriebiträdestjänst i Cg 15 skola överföras å ordinarie respektive extra ordinarie stat. I nuvarande läge synas enligt min mening tillräckliga skäl för ett bifall till dessa förslag icke föreligga. Däremot har jag icke något att invända mot att fyra kontorsbiträdestjänster överföras å ordinarie stat. Med hänsyn till det anförda skulle anslaget för nästa budgetår endast behöva uppräknas med 8 200 kronor på grund av beräknade löneklass- och lönegradsuppflyttningar. Å andra sidan bör emellertid icke-ordinarieposten generellt nedräknas med 40 000 kronor och posten rörligt tillägg i samband därmed minskas med 4 200 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 247 400 (+ 21 300) kronor;

avlöningar till tillfälliga biträden 100 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 447 500 (— 53 800) kronor;

rörligt tillägg 81 500 (— 3 500) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(247\,400 + 100 + 447\,500 + 81\,500 =) 776\,500$ (— 36 000) kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till vidtagande av den ändring i personalförteckningen för skogsforskningsinstitutet, som föranledes av förslaget om överförande av fyra kontorsbiträdestjänster å ordinarie stat.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att å personalförteckningen för statens skogsforskningsinstitut uppföra ytterligare fyra kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsforskningsinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	247 400
2. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i> ..	100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	447 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	81 500

Summa kronor 776 500;

c) till *Statens skogsforskningsinstitut*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 776 500 kronor.

[176] 15. *Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	169 000	161 226
1950/51 (statsliggaren s. 840) ..	203 000	
1951/52 (förslag)	201 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 17/8 1950) hemställer, att anslaget skall sänkas med 7 000 kronor till 196 000 kronor. Till stöd härför anföres, att medelsanvisningen till underhåll av byggnader, för vilket ändamål under innevarande budgetår anvisats 3 000 kronor, torde kunna begränsas till 1 000 kronor. I övrigt beror minskningen på att ett engångsbelopp av 5 000 kronor för innevarande budgetår anvisats såsom ersättning till domänverket för medel, som verket förskottat till bestridande av kostnaderna för uppförande av en skogsstuga på Tönnersjöhedens försökspark.

Redan i detta sammanhang torde jag vidare få anmäla, att styrelsen i sina äskanden rörande medelsanvisningen för nästa budgetår under det i det följande upptagna anslaget till särskilda undersökningar hemställer, att 5 000 kronor skola anvisas till vissa konstruktionsundersökningar. Beloppet avses till bestridande av kostnaderna för en vid institutet påbörjad utprovning av lämpligaste tandningstyp, skärhastighet m. m. hos motorsågkedjor ävensom för konstruktion av en förbättrad motor till en motorsåg.

Departementschefen.

Jag har icke något att erinra mot den föreslagna begränsningen av medelsanvisningen till underhåll av byggnader från 3 000 till 1 000 kronor. Då dessutom det av institutsstyrelsen berörda engångsbeloppet å 5 000 kronor bortfaller, skulle såsom styrelsen föreslagit anslaget för nästa budgetår kunna minskas med 7 000 kronor. Jag anser mig emellertid böra förorda, att 5 000 kronor skola anvisas till de i framställningen angivna konstruktionsundersökningarna. Sistnämnda belopp bör enligt min mening lämpligen anvisas under förevarande anslag. I enlighet härmed skulle till omkostnaderna vid skogsforskningsinstitutet för nästa budgetår behöva anvisas ett belopp av

(203 000 — 2 000 =) 201 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för institutet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 201 000 kronor.

[177] 16. Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	162 000	154 147
1950/51 (statsliggaren s. 841) ..	154 000	
1951/52 (förslag)	154 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 17/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 15 000 kronor till 169 000 kronor. Av ökningen beräknas 10 000 kronor till fullföljande av undersökning rörande framställningskostnaderna för olika småvirkessortiment, medan återstoden, 5 000 kronor, avses för de under nästföregående punkt omförmälda konstruktionsarbetena.

M o t i v. Ur diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter anvisades år 1949 ett belopp av högst 20 000 kronor för ifrågavarande undersökning rörande småvirkessortiment. Vid denna har speciellt intresse nedlagts på frågan om transport av småvirke för att söka få fram lämpliga släpvagnstyper och redskap för virkets lastning och lossning. Då hittills förekommande bil-lastkranar icke visat sig helt lämpliga för lastning av småvirke ha inom institutet utarbetats ritningar till en ny typ av kran, som beräknas avsevärt kunna sänka lastningstiden och som snarast bör bli framställd och provad. Dessutom pågå i samarbete med järnvägsstyrelsen försök i syfte att mekanisera arbetet med lossning av småvirke från bil till järnväg, vilket med nu förekommande metoder är relativt dyrbart. Kostnaderna för fullföljande av dessa undersökningar beräknas till 10 000 kronor.

Departementschefen.

Under nästföregående punkt har jag föreslagit, att medel till de ifrågavarande konstruktionsarbetena skola beräknas under institutets omkostnadsanslag. Styrelsens framställning om en höjning av anslaget med 10 000 kronor till fullföljande av viss undersökning rörande småvirkessortiment kan jag icke tillstyrka. Frågan, huruvida medel för undersökningen liksom tidigare böra anvisas ur diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter, torde böra prövas i annat sammanhang. Med hänsyn till det anförda synes förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med ett oförändrat belopp av 154 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda under-
sökningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservations-
anslag av 154 000 kronor.

[178] 17. *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	190 000	189 357
1950/51 (statsliggaren s. 841) ..	190 000	
1951/52 (förslag)	190 000	

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 17/8 1950) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 190 000 kronor.

[179] 18. *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	60 000	56 280
1950/51 (statsliggaren s. 841) ..	60 000	
1951/52 (förslag)	60 000	

I enlighet med förslag av *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 17/8 1950) torde anslaget för nästa budgetår bära uppföras med oförändrat belopp av 60 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[180] 19. *Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å försöksfält vid Bogesund.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	30 000	15 647
1950/51 (statsliggaren s. 842) ..	80 000	
1951/52 (förslag)	150 000	

Yrkande. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 17/8 1950) hemställer, att anslaget skall upptagas med 150 000

kronor. Detta innebär en ökning med 70 000 kronor i jämförelse med det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

Motiv. Kostnaderna för vissa byggnadsarbeten m. m. på institutets försöksfält vid Bogesund ha beräknats till sammanlagt 260 000 kronor och föreslagits fördelade på budgetåren 1949/50, 1950/51 och 1951/52 (prop. nr 49/1949; r. skr. nr 245/1949). För förstnämnda båda budgetår ha för ändamålet anvisats tillhopa 110 000 kronor. Återstående belopp, 150 000 kronor, föreslås anvisat för nästa budgetår. Av detta belopp avses till uppförande av växthus och trädgårdsmästarebostad 70 000 respektive 42 000 kronor, till anskaffande av inredning och utrustning 5 000 kronor, till anläggande av iskällare 8 000 kronor samt till uppförande av stängsel 25 000 kronor.

Departementschefen.

Jag tillstyrker ifrågavarande anslagsäskande och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å försöksfält vid Bogesund* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

[181] 20. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	209 000	204 436
1950/51 (statsliggaren s. 842)	186 400	
1951/52 (förslag)	187 600	

Yrkanden. Domänstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 23 750 kronor till 210 150 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Statens skogsskolor.		
a. 4 yrkeslärare i Ca 21 i st. för Ca 19	3 700	
b. Arvoden till gårdskarlar	2 250	
c. Expenser och underhåll	18 850	
d. Löneklassförändring	350	
2. Stipendier till elever vid Gammalkroppa kolarskola ..		1 400
	25 150	1 400
	+ 23 750	

Motiv. 1 a. Under denna punkt upprepar domänstyrelsen en i anslagsäskandena för de senaste tre budgetåren gjord framställning. Angående motiven för framställningen hänvisas till IX ht 1950, p. 181, s. 280. Domänstyrelsen erinrar tillika, att en av styrelsen till Kungl. Maj:t överläm-

nad framställning i frågan från ifrågavarande yrkeslärare av Kungl. Maj:t överlämnats till 1949 års tjänsteförteckningskommitté.

1 b. Domänstyrelsen anför, att en helårsanställd gårdskarll erfordras för skötseln av den centraliserade värmeanläggningen vid Kolleberga skogsskola. En höjning av arvodenä även till övriga gårdskarlar är nödvändig med hänsyn till gängse timpenning och antalet erforderliga arbetstimmar.

1 c. Till expenser och underhåll ha för innevarande budgetår upptagits 45 000 kronor. Domänstyrelsen har beräknat medelsbehovet under denna post för nästa budgetår på grundval av framställningar från de olika skogsskolornas lokalstyrelser. Domänstyrelsen har därvid efter vissa nedprutningar funnit, att posten bör upptagas till 63 850 kronor, innebärande en ökning med 18 850 kronor.

1 d. Ökningen under denna punkt är av automatisk karaktär.

2. Då Gammalkroppa kolarsskola numera ombildats till förberedande skogsskurs synas stipendier av statsmedel — för innevarande budgetår upptagna till 1 400 kronor — ej längre böra utgå till eleverna.

Departementschefen.

Jag kan icke tillstyrka domänstyrelsens ånyo gjorda framställning om uppflyttning i högre lönegrad av yrkeslärarna vid skogsskolorna. Icke heller anser jag mig kunna förorda någon uppräknings av anslagsposten till expenser och underhåll. Däremot föreslår jag att posten arvoden till gårdskarlar i enlighet med styrelsens förslag skall höjas med 2 250 kronor samt att anslaget på grund av beräknad löneklassförändring skall uppräknas med 350 kronor. Å andra sidan synes anslaget, såsom domänstyrelsen föreslagit, för nästa budgetår böra minskas med det belopp å 1 400 kronor, vilket för närvarande disponeras till stipendier åt elever vid Gammalkroppa kolarsskola. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med $(186\,400 + 2\,250 + 350 - 1\,400 =) 187\,600$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 187 600 kronor.

[182] 21. Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	40 000	57 054
1950/51 (statsliggaren s. 842) ..	175 000	
1951/52 (förslag)	175 000	

Yrkanden. Domänstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med 310 000 kronor. I jämförelse med innevarande budgetårs anslag innebär detta en ökning med 135 000 kronor. Det begärda anslaget

avses skola fördelas på de olika skogsskolorna enligt följande sammanställning.

1. Hällnäs skogsskola	38 110
2. Bispgårdens skogsskola	166 000
3. Bjurfors skogsskola	9 630
4. Kolleberga skogsskola	96 050

Avrundat belopp 310 000.

Motiv. Domänstyrelsen erinrar inledningsvis, att styrelsen vid flera tillfällen i tidigare statförslag framhållit angelägenheten av att byggnaderna vid statens skogsskolor underhållas och förbättras samt att styrelsen i fjolårets anslagsäskanden beräknade kostnaderna för innevarande budgetår till 453 700 kronor. För ändamålet anvisades emellertid endast 175 000 kronor.

1. Det för Hällnäs skogsskola beräknade beloppet avses till diverse arbeten å lärarbostäderna (30 145 kronor), å elevhemmet (4 000 kronor) samt till cykelstall och vissa underhållsarbeten i övrigt (3 965 kronor).

2. Under denna punkt upprepar domänstyrelsen en i statförslagen för budgetåren 1948/49 och 1950/51 gjord framställning om anvisande av 150 000 kronor till uppförande av ny skolbyggnad vid Bispgårdens skogsskola. Styrelsen understryker vikten av att den föreslagna nybyggnaden utföres under år 1951. Angående de av domänstyrelsen anförda motiven hänvisas till 1950 års statsverksproposition, punkt 182, s. 281. Övriga till Bispgårdens skogsskola äskade medel avses för utrustning till tvättstuga (6 000 kronor), diverse arbeten å föreståndarbostaden (8 000 kronor) samt diverse underhållsarbeten i övrigt (2 000 kronor).

3. Det för Bjurfors skogsskola upptagna beloppet avses till diverse arbeten.

4. Beträffande Kolleberga skogsskola återkommer domänstyrelsen till ett i anslagsäskandena för budgetåren 1948/49 och 1950/51 framlagt men icke bifallet förslag om anvisande av medel till en ombyggnad av gamla skolbyggnaden. (Jfr IX ht 1950, punkt 182, s. 282). Domänstyrelsen anför, att ifrågavarande ombyggnad ej längre kan uppskjutas utan att stora olägenheter uppstå. Styrelsen för skolan har för ombyggnaden beräknat ett belopp av 85 000 kronor. Domänstyrelsen anser emellertid ett belopp av 75 000 kronor tillfyllest, enär för arbeten i byggnaden finnes tillgängligt ett för innevarande budgetår anvisat belopp av 10 000 kronor. I övrigt äskas under förevarande punkt 12 000 kronor till vissa reparationer i föreståndarbostaden samt 9 050 kronor till diverse underhållsarbeten i övrigt.

Departementschefen.

Av de byggnads- och underhållsarbeten, till vilkas utförande domänstyrelsen begärt medel, är uppförandet av en ny skolbyggnad vid Bispgårdens skogsskola enligt min mening det mest angelägna. Jag tillstyrker att för detta ändamål skola anvisas 150 000 kronor. Då jag i nuvarande läge icke är beredd att föreslå någon höjning av anslaget, skulle till övriga arbeten åter-

stå 25 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, domänstyrelsen att fördela detta belopp med vederbörlig hänsyn till angelägenhetsgraden. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

[183] 22. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	54 500	48 837
1950/51 (statsliggaren s. 842) ..	51 700	
1951/52 (förslag)	49 500	

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 49 500 kronor, eller med ett 2 200 kronor lägre belopp än för innevarande budgetår.

M o t i v. Domänstyrelsen framhåller inledningsvis, att det enligt styrelsens mening är högst angeläget att det av styrelsen tidigare framförda förslaget om inrättande i övre Norrland av en permanent skogsskola med undervisningen särskilt anpassad efter skogsförhållandena i denna del av landet snarast skall genomföras. Med hänsyn till det statsfinansiella läget anser sig styrelsen emellertid ej kunna påyrka, att anslag här till begäres av 1951 års riksdag. Domänstyrelsen anmäler vidare, att Sveriges kronojägarförbund i skrivelse till domänstyrelsen gjort gällande att överproduktion av skogsskoleutbildad personal för närvarande sker och i anslutning här till hemställt att styrelsen ville föreslå nedläggande av den provisoriska skogsskolekursen i Färna. Enligt styrelsens mening föreligger emellertid allttjämt brist på skogsskoleutbildad personal. Detta framgår av att styrelsen under senare år i en del fall nödgats till ordinarie kronojägare antaga tjänstemän med ej mer än 2 års anställning vid verket och att inga sökande anmält sig till vissa ledigförklarade tjänster. I avvaktan på att en permanent skogsskola kommer till stånd i övre Norrland anser styrelsen därför nödvändigt att en provisorisk skogsskolekurs anordnas jämväl 1951/52. Denna kurs bör liksom den nu pågående anordnas vid Färna. Kostnaderna för kursen, vilken förutses skola vara under tiden april 1951—mars 1952, ha beräknats till 49 500 kronor. Denna beräkning innebär en minskning med 2 200 kronor i förhållande till löpande budgetår. Av minskningen falla 1 600 kronor på posten avlöningar och rörligt tillägg samt 550 kronor på posten expenser och underhåll.

Departementschefen.

I likhet med domänstyrelsen anser jag, att en provisorisk skogsskolekurs bör anordnas vid Färna även under tiden april 1951—mars 1952. Styrelsens

anslagsberäkning föranleder ingen erinran från min sida. Ifrågavarande anslag bör alltså uppföras med 49 500 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 49 500 kronor.

[184] 23. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 843)	57 100
1951/52 (förslag)	72 500

Y r k a n d e n. *Domänstyrelsen* (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 19 525 kronor till 76 625 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
<i>Avlöningar.</i>		
1. 2 biträdande yrkeslärare i Cf 11	8 627	
2. 1 ämneslärare	2 800	
3. 1 gårdskarll i Storsund	300	
4. Löneklassförändringar m. m.		652
<i>Övriga utgifter.</i>		
5. Expenser och underhåll	2 350	
6. Rese- och traktamentsersättningar	6 700	
7. Kostnader för lokalstyrelser		600
	20 777	1 252
	+ 19 525	

M o t i v. 1. Erfarenheterna från den första förberedande kursen ha visat, att lärarpersonalen måste ökas. För tillsyn och ledning av elevernas praktiska arbete har styrelsen nämligen nu nödgats att vid vardera förläggningen förordna en kronojägaraspirant såsom biträde åt yrkesläraren under den tid av 8 1/2 månader, varunder kurs pågått. Kostnaderna härför, vilka för innevarande budgetår påförts domänverket, böra enligt domänstyrelsen rätteligen belasta kursverksamheten.

2. För ledning av kurser i sjukvård, arbetsteknik, redskapsvård och hästkänedom m. m. erfordras, liksom vid skogsskolorna, speciallärare eller ämneslärare.

3. För tillsyn och eldning vid anläggningen i Storsund, då kurs ej pågår, erfordras en gårdskarll.

4. Minskningen under denna punkt beror huvudsakligen på att för kursen i Skinnskatteberg har antagits ny föreståndare, vilken åtnjuter lön enligt lägre löneklass än den tidigare tjänsteinnehavaren.

5—7. I fråga om förslagen under dessa punkter erinrar domänstyrelsen inledningsvis om att den i fjolårets anslagsäskanden för här ifrågavarande kursverksamhet (IX ht 1950 p. 184, s. 285) uttalade, att de då framlagda kostnadsberäkningarna för denna delvis nya verksamhet voro synnerligen approximativa. En jämförelse mellan det för innevarande budgetår anvisade beloppet och nu gjorda beräkningar bör därför enligt styrelsen icke tillmätas större betydelse. Av ökningen av beloppet för expenser hänföra sig omkring 2 000 kronor till oundgängliga kostnader för värme och belysning. Beträffande posten till rese- och traktamentsersättningar framhålles bland annat, att styrelsen, när kostnadskalkylerna för ifrågavarande nya kursverksamhet gjordes för innevarande budgetår, saknade närmare grund för beräkning av bland annat rese- och traktamentskostnaderna. Vidare anföres, att det för erhållande av ur undervisningssynpunkt lämpliga objekt för de praktiska övningarna visat sig nödvändigt att förlägga dessa inom en tämligen vid krets kring skolan. Lärarpersonalens resor och antalet dagtraktamenten ha därigenom blivit förhållandevis betydande. Av ökningen till rese- och traktamentsersättningar hänföra sig slutligen 1 200 kronor till förslaget om anställandet av två biträdande yrkeslärare. Minskningen under 7. betingas av att lokalstyrelser icke ansetts erforderliga, enär domänstyrelsen uppdragit åt vederbörande överjägmästare att vid förekommande tjänsteresor även inspektera de förberedande skogskurserna.

Departementschefen.

Såsom domänstyrelsen framhållit voro de kostnadsberäkningar, som lågo till grund för beräkningen av anslaget för innevarande budgetår, mycket approximativa, beroende på att kursverksamheten delvis var ny. Erfarenheterna från den första förberedande kursen ha visat, att kostnaderna avsevärt överstiga dem som beräknades i fjol. Anslaget torde därför böra höjas för nästa budgetår. Enligt min mening bör dock medelsanvisningen kunna begränsas något i förhållande till vad domänstyrelsen begärt. Jag anser sålunda, att det bör vara tillfyllest om anslaget uppräknas med 15 400 kronor till 72 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 72 500 kronor.

[185] 24. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	339 800	337 029
1950/51 (statsliggaren s. 843) ..	337 900	
1951/52 (förslag)	327 000	

Domänstyrelsen (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 327 000 kronor. Detta innebär i jämförelse med innevarande budgetår en minskning med 10 900 kronor. Av det äskade anslaget avses 14 900 kronor till ersättningar, föranledda av 1934 års riksdags beslut (skr. nr 265) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1935 överflytta en skogsskoleföreståndare och en skogsrättare, 16 700 kronor till ersättningar, föranledda av 1937 års riksdags beslut (skr. nr 257) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1938 överflytta viss personal vid domänverket, och 295 400 kronor till ersättningar till övertalig personal i övrigt enligt den fördelning, som närmare framgår av följande sammanställning.

P e r s o n a l	Antal entledi- gade befatt- nings- havare	Total kostnad för år 1951	Procentuell fördelning			
			Häradsallm., lappm.-skogar		Ecklesiastika skogar	
			%	kronor	%	kronor
<i>Ordinarie personal.</i>						
Jägmästare	22	220 543	34·6	76 308	65·4	144 235
Skogstaxatorer	2	15 957	50	7 978	50	7 979
Överjägm.-ass	1	7 191	—	—	100	7 191
Kronojägare	90	393 932	37·7	148 512	62·3	245 420
Kontorsbiträden	2	7 111	—	—	100	7 111
Summa ord. personal	117	644 734		232 798		411 936
<i>Icke-ordinarie personal.</i>						
Revlr- och skogsindelningsass.:						
förtidspension	11	51 395	93·8	{ 47 952	6·7	{ 3 443
livränta	1	1 474		{ 1 375		{ 99
Summa	12	52 869		49 327		3 542
Kronojägare:						
förtidspension	16	36 516	34·6	{ 12 635	65·4	{ 23 881
livränta	3	1 990		{ 689		{ 1 301
Summa	19	38 506		13 324		25 182
Summa icke-ord. personal	31	91 375		62 651		28 724
Summa summarum	148	736 109		295 449 ¹		440 660

¹ I beloppet 295 449 kronor ingå avlöningar m. m. och rörligt tillägg med 261 800 respektive 33 600 kronor.

Rörande beräkningen av förevarande anslag har domänstyrelsen vidare erinrat, att Kungl. Maj:t den 29 december 1949 meddelat vissa kompletterande bestämmelser — med retroaktiv tillämpning från och med den 1 juli 1947 — till 1920 års provisoriska avlöningsreglemente för domänverket, vilket här ifrågavarande personal på indragningsstat är underkastad. Enär de kontanta avlöningsförmånerna för domänverkets personal å indragningsstat genomgående understiga den pension jämte rörligt tillägg, vartill vederbörande befattningshavare på grund av gällande bestämmelser blir berättigad vid uppnådd pensionsålder, ha, jämlikt förenämnda beslut den 29 december 1949, avlöningsförmånerna under år 1951 upptagits till belopp motsvarande pensionsförmånerna jämte rörligt tillägg.

Departementschefen.

Mot domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag har jag icke något att erinra. Jag förordar därför, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 327 000 kronor och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 327 000 kronor.

[186] 25. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	5 898 700	5 620 231
1950/51 (statsliggaren s. 844)	5 978 000	
1951/52 (förslag)	6 013 000	

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 25/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 80 000 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning
1. Arvoden till styrelseledamöter m. fl.	1 000
2. Tjänsteförändringar.	
Överförande å ordinarie stat av 4 kontorsbiträden i Ce 8.	—
3. Personalförstärkningar.	
1 assistent (för 6 mån.) i Cf 20—Ce 22 (Kalmar södra)	4 710
1 assistent i Cf 20—Ce 22 (Stockholm)	9 108
3 biträdande länsskogvaktare i Cf 10—Ce 12 (Kristianstad, Skaraborg och Värmland)	16 644
1 tillsynsman i Cf 10—Ce 10 (Gotland)	5 196
1 expeditionsvakt i Cf 9—Ce 9 (Norrbotten)	5 832
2 biträden i Cf 4—Ce 8 (Kronoberg och Kristianstad)	7 824
4. Löneklassförändringar	26 686
5. Vikariats- och övertidsersättningar	3 000

Summa anslagsökning 80 000

Av ökningen falla 1 000 kronor på arvodesposten, 36 500 kronor på ordinarieposten samt 42 500 kronor på icke-ordinarieposten.

6. Skogsstyrelsen hemställer vidare, att vid skogsvårdsstyrelserna skola få inrättas extra ordinarie tjänster för assistenter, länsskogvaktare och annan fältpersonal m. fl.

M o t i v. Skogsstyrelsen anmäler i sin skrivelse, att skogsvårdsstyrelserna i sina äskanden för nästa budgetår beräknat kostnaderna under förevarande anslag till i runt tal 154 000 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Skogsvårdsstyrelserna ha därvid utgått från att en icke oväsentlig utvidgning av verksamheten skulle bli möjlig. Skogsstyrelsen har emellertid ansett, att den nuvarande beräkningsnormen — att verksamheten i enlighet med 1946 års riksdags beslut skall uppehållas i en omfattning, motsvarande ungefärligen 65 procent av det s. k. normalprogrammet — bör tillämpas jämväl vid anslagsprövningen för budgetåret 1951/52. Med utgångspunkt härifrån har skogsstyrelsen funnit nödvändigt skära ned skogsvårdsstyrelsernas äskanden, även om i och för sig en utökning av verksamheten enligt styrelsens mening varit önskvärd.

1. Ökningen, som är av automatisk karaktär, hänför sig till stegrade kostnader för dagarvoden till ledamöter av råd i undervisningsfrågor samt höjda arvoden till vissa siffergranskare.

2 och 3. De av skogsvårdsstyrelserna föreslagna tjänsteförändringarna och personalförstärkningarna innebära i vissa hänseenden en upprepning av tidigare framförda ej bifallna äskanden.

I fråga om tjänsteförändringar har begärts inrättande av hos skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län en förste assistenttjänst i Ca 25 i stället för en assistenttjänst i Cg 22, hos skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län en kassörs-tjänst i Ca 23 i stället för Ca 20, en kansliskrivartjänst i Ca 15 i stället för en kanslibiträdestjänst i Ca 11 och en vaktmästartjänst i Ca 9 i stället för Cg 9, hos skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län en länsskogvaktartjänst i Ca 16 i stället för en tjänst som biträdande länsskogvaktare i Ca 13, hos skogsvårdsstyrelsen i Örebro län två tjänster som biträdande länsskogvaktare i Ca 13 i stället för Cg 12 samt hos skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län en länsskogvaktartjänst i Cg 16 i stället för en tjänst som biträdande länsskogvaktare i Cg 12.

Vad angår personalförstärkningar ha skogsvårdsstyrelserna föreslagit inrättande av en assistenttjänst i Ca 23 och två länsskogvaktartjänster i Ca 16 hos skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns norra landstingsområde, en tjänst som biträdande länsskogvaktare i Ca 13 och ett kanslibiträde i Ca 11 hos skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län samt en kanslibiträdestjänst i Ca 11 hos skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län. Beträffande den icke-ordinarie personalen ha styrelserna räknat med en utökning med en assistent i Cg 22, två assistenter i Cg 20, åtta biträdande länsskogvaktare i Cg 10—12, en tillsynsman i Cg 10, en expeditivsvakt i Cg 9, en husmor i Cg 7 samt fyra biträden i Cf 4—Ce 8.

För egen del anser sig skogsstyrelsen i nuvarande läge icke kunna tillstyrka de föreslagna lönegradsuppflyttningarna av ordinarie tjänster. Några nya sådana tjänster böra icke heller inrättas med mindre detta betingas av grunderna för reglerad befordringsgång för kontorspersonal. I enlighet härmed föreslår styrelsen att följande icke-ordinarie kontorsbiträdestjänster skola utbytas mot ordinarie, nämligen en tjänst vid vardera av skogsvårdsstyrelserna i Uppsala och Västerbottens län samt två tjänster vid skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län.

De av skogsvårdsstyrelserna föreslagna utökningarna av icke-ordinarie personal beröra i stor utsträckning personal som för närvarande är anställd såsom tillfällig. Skogsstyrelsen anser sig kunna endast delvis biträda dessa förslag. Nya icke-ordinarie tjänster böra inrättas allenast i sådana fall, då ett mera stadigvarande behov får anses styrkt och det av denna anledning måste anses oriktigt att anställa personalen såsom tillfällig på bekostnad av omkostnadsanslaget. Med utgångspunkt härifrån föreslås, att medel skola beräknas endast till de personalförstärkningar som angivits i den förut under 3. återgivna sammanställningen. Angående de föreslagna assistentbefattningarna anför skogsstyrelsen, att medel beräknats redan för innevarande budgetår för avlöning från och med den 1 januari 1950 åt en assistent hos skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns södra landstingsområde. Enligt skogsstyrelsens mening är nämnda skogsvårdsstyrelse i behov av assistent under hela budgetåret 1951/52. Assistentbefattningen hos skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län betingas bland annat av den ökning i arbetsuppgifterna för skogsundersökning och skogsupplysning, som skogsvårdsstyrelsens förvärv av skogsvårdsgården Bogesund kommer att medföra. Vad angår tjänsterna som biträdande länsskogvaktare hos skogsvårdsstyrelserna i Kristianstads och Värmlands län innebär skogsstyrelsens framställning en upprepning av föregående års äskanden. Tjänsterna funnos redan då inrättade såsom tillfälliga. Beträffande biträdande länsskogvaktartjänsten hos skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län synes enligt skogsstyrelsen en utökning av antalet dylika tjänster vid ifrågavarande skogsvårdsstyrelse vara befogad. Hos skogsvårdsstyrelsen finnas nämligen endast två dylika tjänster, vilket med hänsyn till arbetsuppgifterna torde vara för litet. Tjänsten såsom tillsynsman hos skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län betingas av att skogsvårdsstyrelsen förvärvat en skogsvårdsgård, för vilkens skötsel och tillsyn erfordras en särskild person. Framställning om inrättande av en expeditiönsvaktstjänst hos skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län gjordes redan i fjolårets anslagsäskanden. Förslaget slutligen om inrättande av biträdestjänster hos skogsvårdsstyrelserna i Kronobergs och Kristianstads län innebär, att två såsom tillfälliga inrättade tjänster överföras till icke-ordinarie.

4 och 5. Dessa poster ha icke särskilt motiverats.

6. Skogsstyrelsen framhåller, att stora svårigheter föreligga att förvärva och behålla yngre och dugande fältarbetskraft, så länge denna icke på samma sätt som annan rekryteringspersonal kan beredas pensionsberättigande anställning inom viss tid. I motsats till vad som numera gäller i fråga om

kontorspersonalen vid skogsvårdsstyrelserna få nämligen extra ordinarie befattningar icke inrättas för assistenter, länsskogvaktare och annan fältpersonal m. fl. Skogsstyrelsen anser det ytterligt angeläget, att skogsvårdsstyrelserna erhålla möjlighet att automatiskt bereda jämväl sådan personal pensionsberättigande anställning i likhet med vad som tillämpas på andra områden. Skogsstyrelsen föreslår därför, att extra ordinarie anställning skall få beredas dylik personal. Befattningshavarna böra vid antagningen placeras såsom aspiranter i den lönegrad som fastställts för befattningshavare av den tjänstekategori, till vilken vederbörande hör. Aspiranttiden torde i enlighet med vad som tillämpas på andra områden lämpligen böra utgöra ett och ett halvt år, efter vilken tid extra ordinarie anställning bör kunna erhållas. Tiden för uppflyttning till högre lönegrad för assistent och biträdande länsskogvaktare bör i anslutning härtill utsträckas från ett till ett och ett halvt år. Den närmare utformningen av bestämmelserna i ämnet torde få ankomma på Kungl. Maj:t efter förslag av skogsstyrelsen.

Y t t r a n d e. Statskontoret, som biträder skogsstyrelsens förslag angående verksamhetens omfattning, erinrar, att statens sakrevision igångsatt en allsidig utredning angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och personalbehov. I avvaktan på resultatet av denna undersökning bör det enligt statskontorets mening anstå med prövningen av skogsstyrelsens förslag om tjänsteförändringar och personalförstärkningar liksom även av yrkandet om extra ordinarie tjänster för assistenter, länsskogvaktare och annan fältpersonal m. fl.

Departementschefen.

Skogsstyrelsens framställning under förevarande anslagspunkt innebär en betydande nedskärning av de av skogsvårdsstyrelserna gjorda äskandena. Trots att skogsstyrelsen sålunda iakttagit återhållsamhet i sina förslag rörande beräkningen av anslaget för nästa budgetår, kan jag emellertid i nuvarande läge icke annat än i mycket begränsad omfattning biträda desamma, såvitt de innebära tjänsteförändringar och personalförstärkningar. I dessa hänseenden anser jag mig sålunda endast kunna tillstyrka, att fyra icke-ordinarie kontorsbiträden skola enligt grunderna för den reglerade befordringsgången erhålla ordinarie tjänster samt att medel skola beräknas till lön under hela budgetåret åt den ifrågavarande assistenten hos skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns södra landstingsområde. För sistnämnda ändamål bör anslaget uppräknas med ett belopp av 4 600 kronor. Mot skogsstyrelsens förslag att den till arvoden åt styrelseledamöter med flera avsedda posten skall höjas med 1 000 kronor har jag icke heller något att erinra. På grund av beräknade löneklassförändringar samt ökat medelsbehov till vikariats- och övertidsersättningar bör anslaget vidare uppräknas med 26 400 respektive 3 000 kronor.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget har jag i det föregående beträffande ett flertal avlöningsanslag förordat vissa generella nedskrivningar av de till avlönande av icke-ordinarie personal avsedda anslagsposterna. Enligt

min mening är det i nuvarande läge erforderligt att jämväl skogsvårdsstyrelsernas avlöningskostnader minskas i viss utsträckning. Vid övervägandet av denna fråga har jag emellertid funnit lämpligast att berörda minskning kommer till stånd genom en nedskärning av de beräknade kostnaderna för den tillfälliga personalen hos styrelserna. Jag har därför för avsikt att under nästföljande anslagspunkt i samband med behandlingen av skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag föreslå en nedskärning med 300 000 kronor av den under sagda anslag beräknade utgiftsposten för avlöningar till tillfällig personal.

Vad slutligen angår skogsstyrelsens förslag om inrättande vid skogsvårdsstyrelserna av extra ordinarie tjänster för assistenter, länsskogvaktare och annan fältpersonal synas de av styrelsen anförda synpunkterna böra beaktas. Jag anser mig emellertid icke för närvarande kunna taga ställning till förslaget. Frågan torde nämligen först böra närmare utredas. Denna utredning bör kunna vara avslutad å sådan tid att förslag i ämnet kan föreläggas 1952 års riksdag.

Vid bifall till vad jag i det föregående anförde skulle förevarande anslag behöva höjas med $(4\,600 + 1\,000 + 26\,400 + 3\,000 =)$ 35 000 kronor. Av detta belopp hänföra sig 1 000 kronor till posten arvoden till styrelseledamöter m. fl., 15 200 kronor till posten avlöningar till ordinarie personal samt 18 800 kronor till posten avlöningar till icke-ordinarie personal. Förslaget om överförande å ordinarie stat av fyra kontorsbiträdestjänster skulle vidare medföra en ökning av ordinarieposten respektive en minskning av icke-ordinarieposten med i runt tal 21 100 kronor. Ifrågavarande poster skulle följaktligen för nästa budgetår behöva upptagas till respektive $(82\,800 + 1\,000 =)$ 83 800 kronor, $(4\,945\,500 + 15\,200 + 21\,100 =)$ 4 981 800 kronor och $(949\,700 + 18\,800 - 21\,100 =)$ 947 400 kronor, samt anslaget sammanlagt till 6 013 000 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid vidtaga de ändringar i skogsvårdsstyrelsernas personalförteckningar, som föranledas av bifall till vad jag nu föreslagit.

Under återropande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 6 013 000 kronor.

[187] 26. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	3 961 600	3 769 030
1950/51 (statsliggaren s. 846)	4 662 000	
1951/52 (förslag)	4 562 000	

Till bestridande av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader ha under innevarande budgetår, förutom förevarande anslagsbelopp å 4 662 000 kronor,

stått till förfogande en behållning av 192 570 kronor från föregående budgetårs omkostnadsanslag. Sammanlagt har alltså det disponibla beloppet utgjort 4 854 570 kronor. Av detta belopp ha 4 468 600 kronor fördelats mellan skogsvårdsstyrelserna och 385 970 kronor förbehållits Kungl. Maj:ts vidare disposition.

Yrkanden. *Skogsstyrelsen* (skr. 25/8 1950) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 5 018 600 kronor. Detta innebär en ökning å 356 600 kronor i jämförelse med löpande budgetår. Härvid har skogsstyrelsen beräknat skogsvårdsstyrelsernas omkostnader till 10 202 800 kronor. Vidare har upptagits ett belopp av 400 000 kronor till Kungl. Maj:ts förfogande för att täcka under budgetåret uppkommande oförutsedda större utgifter. Skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster ha uppskattats till 4 960 200 kronor. Av skogsvårdsstyrelsernas kapitaltillgångar skulle vidare enligt skogsstyrelsens beräkningar tagas i anspråk 524 000 kronor. Slutligen har skogsstyrelsen räknat med att en reservation av 100 000 kronor å innevarande budgetårs anslag skall stå till förfogande.

Motiv. Vad angår skogsvårdsstyrelsernas omkostnader under budgetåret 1951/1952 ha dessa av styrelserna beräknats till 11 474 181 kronor. Skogsstyrelsen däremot har, såsom i det föregående anförts, beräknat sagda omkostnader till 10 202 800 kronor. I förhållande till de i utgiftsstaterna för innevarande budgetår angivna omkostnaderna, tillhopa 8 908 300 kronor, innebär skogsstyrelsens förslag en ökning med 1 294 500 kronor i enlighet med följande sammanställning.

	Ökning	Minskning
1. Avlöningar till tillfällig personal	35 700	
2. Resekostnader	7 200	
3. Traktamentsersättningar		30 500
4. Sjukvård	900	
5. Tjänstelokaler och expenser	37 000	
6. Inventarier		2 400
7. Kursverksamhet	5 400	
8. Annan upplysning och propaganda		3 900
9. Diverse		500
10. Fröförsörjning	169 600	
11. Plantförsörjning	184 100	
12. Skogsvårdsgårdar	1 062 000	
13. Övriga fastigheter		74 000
14. Kapital		4 600
15. Lån		91 500
	+ 1 501 900	— 207 400
	+ 1 294 500	

Den av skogsvårdsstyrelserna upptagna utgiftsökningen, vilken är väsentligt större än den av skogsstyrelsen föreslagna, föranledes enligt skogssty-

relsen i stort sett dels av en beräknad utvidgning av verksamheten, dels av planerade byggnadsarbeten på skogsvårdsgårdar och övriga fastigheter, dels ock till en mindre del av en förutsatt fördyring av omkostnaderna till följd av prisstegringar m. m. Såsom antytts redan under föregående anslagspunkt har skogsstyrelsen uttalat, att prövningen av skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov för nästkommande budgetår bör liksom för det innevarande principiellt grundas på det av 1946 års riksdag antagna till 65 procent reducerade normalprogrammet. Skogsstyrelsens prövning har sålunda skett med utgångspunkt från att verksamheten under nästkommande budgetår skall få i huvudsak samma omfattning som under det innevarande. Anslaghöjning bör enligt styrelsens mening kunna medgivas allenast för att tillgodose absolut oundgängliga ökade behov. Beträffande sina på dessa förutsättningar grundade beräkningar av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader har skogsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

1. Skogsstyrelsen har enligt vad förut framhållits utgått från att verksamheten under nästa budgetår totalt skall erhålla i stort sett samma omfattning som under innevarande budgetår. En viss mindre förskjutning skogsvårdsstyrelserna emellan har emellertid förutsatts komma till stånd. Vid omprövningen av medelsbehovet i enlighet härmed har skogsstyrelsen funnit kostnaderna för avlöningar till tillfällig personal böra beräknas till 1 494 100 kronor eller 35 700 kronor mer än enligt staterna för innevarande budgetår. Styrelsen har därvid utgått från att nu gällande avlöningsgrunder skola komma att tillämpas oförändrade. En höjning härutinnan, vilken måhända kan bli erforderlig på grundval av kommande avtalsuppgörelser, måste föranleda andra kostnadssiffror. Den föreslagna uppräkningsgrunden sammanhänger med att en mindre utökning av antalet förrättningsdagar för tillfälliga jägmästare m. fl. för biträde med undervisning och planläggningsarbeten förutsatts skola komma till stånd. Å andra sidan har antalet förrättningsdagar för förmän ansetts kunna minskas i ungefärligen motsvarande grad. Avlöningskostnaderna för den nyssberörda jägmästarpersonalen m. fl. äro emellertid betydligt högre än avlöningskostnaderna för förmän.

2 och 3. Vad angår posterna resekostnader och traktamentsersättningar har skogsstyrelsen funnit de samlade kostnaderna böra kunna något minskas i förhållande till innevarande budgetårs stater. Medan skogsstyrelsen i fråga om resekostnaderna räknat med en obetydlig höjning från 1 658 500 kronor till 1 665 700 kronor, eller 7 200 kronor, har styrelsen funnit kostnaderna för traktamentsersättningar kunna sänkas från 1 805 200 till 1 774 700 eller med 30 500 kronor. Med hänsyn till nödvändigheten att söka begränsa utgifterna har skogsstyrelsen, liksom föregående år, vid beräkningen av kostnaderna för reseersättningar utgått från att bilersättning som regel ej skall tillkomma annan än ordinarie personal och att i viss utsträckning jämväl sådan personal, som äger uppbära bilersättning, skall, då så låter sig göra, i kostnadsbesparande syfte använda annat färdssätt än egen bil.

4—9. Utgifterna under dessa anslagstitlar ha, med bortseende från posten tjänstelokaler och expenser, beräknats uppgå till ungefärligen samma belopp som innevarande budgetår. Mindre höjningar på vissa poster motsvaras sålunda av smärre sänkningar på andra. Beträffande posten tjänstelokaler och expenser har en höjning med så pass högt belopp som 37 000 kronor befunnits nödvändig, oaktat denna post uppräknades med ungefär samma belopp för innevarande budgetår. Den beräknade höjningen, vilken i stort

sett torde få anses såsom automatisk, föranledes väsentligen av att vissa skogsvårdsstyrelsernas kostnader för tjänstelokaler — hyror, bränsle, städning m. m. — stegrats eller förutses komma att stiga på grund av utökning av de gamla lokalerna eller inflyttning i nya lokaler. Endast i viss utsträckning har hänsyn kunnat tagas till nämnda förhållande vid fastställandet av staterna för innevarande budgetår.

10—11. I fråga om verksamheten med frö och plantor uppgå de av skogsvårdsstyrelserna beräknade inkomsterna till $(472\,700 + 1\,154\,650 =) 1\,627\,350$ kronor, medan utgifterna beräknas till $(694\,700 + 1\,764\,040 =) 2\,458\,740$ kronor. Styrelserna räkna alltså med en förlust i denna verksamhet av 831 390 kronor. Härtill komma beräknade kostnader för återbetalning av frölån, 65 400 kronor. Skogsstyrelsen har i tidigare sammanhang framhållit, att man under en följd av år framåt, under vilka en successiv utbyggnad av skogsvårdsstyrelsernas plantskolor sker, måste räkna med en betydande förlust på frö- och plantförsörjningen. Ehuru styrelsen sökt att i möjligaste mån hålla dessa verksamheter åtskilda bokföringsmässigt har dock en viss sammanblandning icke kunnat undvikas. Detta är ock fullt förklarligt med hänsyn till det intima samband, som föreligger verksamheterna emellan. Bl. a. till följd härav men främst på grund av att värdet av förefintlig lagerbehållning av tekniska skäl icke redovisas i staterna kunna å var och en av dessa titlar betydande förskjutningar mellan utgifter och inkomster äga rum från det ena budgetåret till det andra. Särskilt i fråga om titeln fröförsörjning gör sig denna förskjutning märkbar med hänsyn till att inkomsterna av insamlat frö som regel icke inflyta samma år, som utgifterna verkställas, utan först efter hand som fröet försäljes eller användes i plantskolorna. För innevarande och närmast föregående budgetår har i statsverkspropositionen å skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag räknats med en nettoförlust å verksamheten med frö och plantor av i runt tal 375 000 kronor. Givet är att största möjliga sparsamhet måste iakttagas även på detta område och att skogsvårdsstyrelserna måste allvarligt sträva efter att på olika sätt hålla nettoutgifterna nere genom rationaliseringsåtgärder, rimlig prissättning i förhållande till framställningskostnaderna m. fl. åtgärder. Även om skogsstyrelsen finner den av skogsvårdsstyrelserna upptagna nettoförlusten för högt beräknad och att det bör vara möjligt att avsevärt nedbringa densamma, anser styrelsen likväl förlusten icke kunna för nästkommande budgetår begränsas till det av Kungl. Maj:t för de båda senaste budgetåren upptagna beloppet 375 000 kronor, om skogsvårdsstyrelserna skola kunna på ett tillnärmelsevis tillfredsställande sätt fullgöra sina åligganden att tillgodose efterfrågan på frö och plantor. Inklusive kostnaderna för återbetalning av frölån har skogsstyrelsen räknat med en nettoförlust av 457 400 kronor. Därvid har skogsstyrelsen beräknat utgifterna för fröförsörjning till 627 900 kronor och för plantförsörjning till 1 583 200 kronor samt kostnaderna för återbetalning av frölån till 63 400 kronor. Inkomsterna från de båda verksamhetsgrenarna har styrelsen beräknat till 548 800 respektive 1 268 300 kronor. Nettoutgiftsökningen torde i viss mån få anses såsom en automatisk följd av redan vidtagna eller beslutade åtgärder. Till möjligheten av ökade löneomkostnader har hänsyn ej tagits. I det beräknade beloppet för utgifter för fröförsörjning ingår ett belopp om 40 000 kronor, utgörande delkostnad för uppförande av fröklängningsanstalt hos skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län, vilken saknar möjligheter att i fortsättningen tillfredsställande ordna sin fröklängningsfråga. Av utgiftsbeloppet för plantförsörjningen avse 32 000 kronor investeringskostnader för anläggande av plantskolor hos skogsvårdsstyrelserna i Kronobergs och Jämtlands län.

12—13. Under titlarna skogsvårdsgårdar och övriga fastigheter ha skogsvårdsstyrelserna upptagit utgifterna till 1 788 205 respektive 134 225 kronor, medan styrelserna beräknat inkomsterna under samma titlar till 579 330 respektive 63 515 kronor. En övervägande del av utgifterna under förstnämnda titel avser ny- och ombyggnadsåtgärder för iståndsättande av tidsenligare lokaler för undervisningsändamål. I vissa hänseenden innebära skogsvårdsstyrelsernas äskanden upprepande av föregående år framförda, ej bifallna förslag. Sålunda ha skogsvårdsstyrelserna i Stockholms och Jämtlands län ånyo upptagit kostnader för skollokaler och elevhem m. m. på den planerade skogsvårdsgården å Bogesund respektive på skogsvårdsgården Halåsen. En viss beskränning av de tidigare beräknade kostnadsramarna har därvid vidtagits. Sålunda har skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län beräknat kostnaderna för ett förenklat system för skol- och förläggningslokaler m. m. till 239 000 kronor mot 640 000 kronor enligt det ursprungliga förslaget. Skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län har funnit kostnaderna för skollokalerna vid Halåsen kunna nedbringas med i runt tal 100 000 kronor, från 858 455 kronor till omkring 760 000 kronor (i vilka båda belopp icke ingå kostnader för inventarier m. m. till omkring 35 000 kronor), genom slopande av vissa tidigare upptagna byggnadsprojekt. För budgetåret 1951/52 har beräknats en kostnad av 574 000 kronor. I övrigt ha skogsvårdsstyrelserna i Uppsala, Kronobergs, Gotlands och Västerbottens län räknat med om- och nybyggnadsarbeten för respektive 55 000, 260 000, 60 000 och 35 000 kronor på nyförvärvade skogsvårdsgårdar, varjämte skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län upptagit ett belopp av 105 000 kronor för vissa till- och ombyggnader vid skogsvårdsgården Rankhyttan. I viss mindre utsträckning ha en del styrelser härjämte upptagit utgifter för ombyggnad och modernisering av ekonomilokaler m. m., medan övriga beräknade utgifter i huvudsak avse fastigheternas underhåll och drift. För genomförande av de ifrågavarande byggnadsarbetena disponera skogsvårdsstyrelserna i viss utsträckning egna eller eljest tillgängliga medel. Sålunda ha skogsvårdsstyrelserna i Kopparbergs och Västerbottens län räknat med att bestrida samtliga kostnader av egna medel, medan skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län beräknat tillskjuta 83 000 kronor och skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län 374 000 kronor, vartill skulle komma landstingsmedel om 200 000 kronor. Vidare disponerar skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län omkring 75 000 kronor och skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län omkring 50 000 kronor, vilka icke medtagits i dessa styrelsers beräkningar. Slutligen har skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län som eventuell utväg att delvis anskaffa medel upptagit möjligheten att inteckna styrelsens fastigheter eller försälja skogsvårdsgården Stenhöga men icke velat i nuvarande läge räkna med dessa alternativ. Skogsstyrelsen finner angeläget, att de ifrågavarande byggnadsprojekten kunna komma till stånd snarast möjligt. Sålunda sakna skogsvårdsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Kronobergs, Gotlands och Jämtlands län för närvarande användbara undervisningslokaler å sina skogsvårdsgårdar. Motsvarande är förhållandet med den skogsvårdsgård, som skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län avser att förvärva denna höst. Däremot torde behovet av om- och tillbyggnader å skogsvårdsstyrelsens i Kopparbergs län skogsvårdsgård Rankhyttan icke vara omedelbart förestående. Tillgång till lämpliga undervisningslokaler är ett oundgängligt villkor för att skogsvårdsstyrelserna skola kunna på ett fullgott sätt fullgöra sina uppgifter på skogsundervisningens område. Utan sådana lokaler är det icke möjligt för styrelserna att rätt utnyttja skogsvårdsgårdarna för det ändamål, för vilket de huvudsakligen anskaffats. Oaktat de betydande kostnader som äro förenade med de angivna byggnadsföretagen, anser skogsstyrelsen

därför, att utgifterna åtminstone delvis böra upptagas i staterna för nästkommande budgetår, så att arbetena kunna komma i gång, så snart byggnadstillstånd kan erhållas. Endast i viss utsträckning kräves anvisande av statsmedel, då skogsvårdsstyrelserna enligt vad tidigare framhållits själva disponera icke obetydliga medel för ändamålet. Skogsstyrelsen har i sina statberäkningar funnit sig beträffande de ifrågavarande skogsvårdsstyrelserna böra upptaga följande kostnader för nyanläggningar vid skogsvårdsgårdarna under budgetåret 1951/52, nämligen till skogsvårdsgård i Stockholms län (Bogesund) 239 000 kronor (varav 164 000 kronor av statsmedel), i Uppsala län (Frossarbo) 45 000 kronor av statsmedel, i Kronobergs län (Asa) 260 000 kronor (varav 100 000 kronor av statsmedel), i Gotlands län (Hejdes) 50 000 kronor, i Jämtlands län (Halåsen) 500 000 kronor samt i Västerbottens län (Hammargården) 35 000 kronor.

Vid dessa beräkningar har skogsstyrelsen utgått från att skogsvårdsgården Stenhöga bör av skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län försälgas samt att byggnadsarbetena å Halåsen komma att bedrivas i sådan takt, att med hänsyn till redan tillgängliga medel frågan om anvisande av statsmedel kan i enlighet med vad skogsvårdsstyrelsen förutsatt anstå till budgetåret 1952/53. Skogsstyrelsen finner sig emellertid böra understryka angelägenheten av att skogsvårdsstyrelsen söker hålla byggnadskostnaderna inom skäliga gränser. För egen del har ämbetsverket ansett sig böra räkna med att de totala kostnaderna (inklusive kostnaderna för inventarier) icke skola behöva nämnvärt överstiga 700 000 kronor. I enlighet med förutnämnda beräkningar och efter viss reducering av de av skogsvårdsstyrelserna i övrigt uppskattade kostnaderna såväl för investeringar som för fastigheternas underhåll och drift beräknar skogsstyrelsen utgifterna för skogsvårdsgårdar och övriga fastigheter till 1 579 200 respektive 105 000 kronor, innebärande en sammanlagd ökning i förhållande till innevarande budgetårs stater med 988 000 kronor. På sätt tidigare anmärkts förutsättes emellertid, att egna eller eljest tillgängliga medel skola i betydande utsträckning tagas i anspråk för mötande av denna kostnadsökning. Sålunda tillgängliga medel beräknas till $(524\,000 + 200\,000 + 100\,000 =)$ 824 000 kronor.

14. och 15. Skogsstyrelsens förslag under dessa punkter ha icke närmare motiverats.

För täckande av skogsvårdsstyrelsernas utgifter under budgetåret 1951/52 har skogsstyrelsen, såsom förut anförts, utöver förevarande anslag upptagit 4 960 200 kronor såsom skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster och 524 000 kronor av styrelsernas kapitaltillgångar. Rörande beräkningen av dessa belopp har skogsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Till bestridande av skogsvårdsstyrelsernas utgifter stå i första hand till förfogande skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster i verksamheten, d. v. s. styrelsernas inkomster av utförda uppdrag, främst biträdesersättningar, intäkter av frö- och plantförsäljning samt avkastning av fastigheter och kapital m. m. Skogsvårdsstyrelserna ha beräknat nämnda inkomster under nästa budgetår till 4 442 735 kronor. Motsvarande inkomster ha i de för innevarande budgetår fastställda staterna upptagits till 4 236 500 kronor. Av inkomsterna för utförda uppdrag ha skogsvårdsstyrelserna beräknat, att 2 103 510 kronor skola inflyta i form av biträdesersättningar och 18 700 kronor utgöra inkomster i övrigt. I fråga om biträdesersättningarna har skogsstyrelsen vid anslagsprövningen utgått från att biträdesverksamheten

under nästkommande budgetår skall erhålla ungefär samma omfattning och fördela sig på åtgärdsgrupper på i huvudsak samma sätt, som förutsatts i de till grund för innevarande års stater föreliggande beräkningarna. Med utgångspunkt härifrån och från att de för sistnämnda budgetår fastställda biträdestaxorna skola tillämpas tämligen oförändrade nästkommande budgetår har skogsstyrelsen funnit sig böra räkna med i stort sett samma inkomstbelopp för detta budgetår som det för innevarande år beräknade, eller 2 292 500 kronor, vilket innebär en ökning med 3 500 kronor. Intäkterna i övrigt av utförda uppdrag beräknar skogsstyrelsen till 21 800 kronor.

Beträffande titlarna frö- och plantförsörjning beräknar skogsstyrelsen inkomsterna, såsom redan angivits, till 548 800 respektive 1 268 300 kronor, vilket innebär en höjning av skogsvårdsstyrelsernas beräkningar med 76 100 respektive 113 650 kronor.

Inkomsterna under titlarna skogsvårdsgårdar, övriga fastigheter, kapital och diverse uppskattar skogsstyrelsen till 702 600, 67 000, 38 600 och 20 600 kronor. I förstnämnda belopp ingår dels ett beräknat anslag om 200 000 kronor från Jämtlands läns landsting såsom bidrag till uppförande av skollokalerna vid skogsvårdsgården Halåsen, dels ett belopp av 100 000 kronor, som beräknats inflyta vid försäljning av skogsvårdsgården Stenhöga i Kronobergs län.

Då skogsvårdsstyrelsernas omkostnader under budgetåret 1951/52 beräknats till 10 602 800 kronor och till täckande av dessa utgifter ett belopp av $(4\,960\,200 + 524\,000 =) 5\,484\,200$ kronor ansetts komma att stå till förfogande, skulle medelsbehovet under förevarande anslag utgöra 5 118 600 kronor. Då en reservation av 100 000 kronor beräknas uppstå på innevarande budgetårs anslag anser skogsstyrelsen det emellertid vara tillfyllest, om anslaget för nästa budgetår uppföres med 5 018 600 kronor.

Y t t r a n d e. Statskontoret biträder, såsom antytts redan under nästföregående anslagspunkt, skogsstyrelsens förslag att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under nästa budgetår skall uppehållas i en omfattning motsvarande ungefärligen 65 procent av det s. k. normalprogrammet. I övrigt anför statskontoret i huvudsak följande.

Även med allt beaktande av betydelsen av att det skogliga uppbyggnadsarbetet icke hämmas av brist på frö- och plantmaterial finner statskontoret det angeläget, att styrelsernas verksamhet för frö- och plantförsörjningen drives i sådan omfattning, att nettoförlusten i likhet med vad som varit förhållandet under de närmast föregående budgetåren uppgår till högst 375 000 kronor. Med anledning av yrkandet, att medel skulle beräknas för uppförande och iordningställande av undervisningslokaler å vissa skogsvårdsgårdar, vill statskontoret erinra, att föredragande departementschefen vid anmälan av skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov för budgetåret 1950/51 framhöll att han med hänsyn till att redan ett uppehållande av den löpande verksamheten vid styrelserna under budgetåret 1950/51 komme att kräva avsevärt ökade insatser från det allmännas sida och med hänsyn jämväl till rådande förhållanden på byggnadsmarknaden icke kunde förorda, att dylika byggnadsföretag då igångsattes. Då det statsfinansiella läget ytterligare försämrats, lära möjligheter än mindre föreligga att för budgetåret 1951/52 anvisa medel för här avsedda ändamål.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att 1949 års jorderosionskommitté i skrivelse den 6 september 1950 hemställt att, i likhet med innevarande budgetår (IX ht 1950, p. 188, s. 299), av förevarande anslag skall få disponeras ett visst belopp för täckande av vissa skogsvårdsstyrelserns behov av förlagskapital för produktion av läplantor. Detta belopp har kommittén beräknat till 25 000 kronor.

Vidare torde jag i detta sammanhang få anmäla en av skogsstyrelsen i skrivelse den 27 oktober 1950 gjord framställning angående dispositionen av vissa återstående tillgängliga skogsvårdsavgiftsmedel, vilka ursprungligen avsetts till bestridande av kostnaderna för av skogsvårdsstyrelserna anordnade fortbildningskurser för stämplingsförrättare och gallringsförmän. Av nämnda medel, vilka uppgå till 29 600 kronor, böra enligt styrelsens förslag, sedan kostnaderna för ifrågavarande kurser guldits, 12 000 kronor få disponeras till viss publikationsverksamhet samt återstoden till centrala fortbildningskurser för skogsvårdsstyrelsepersonal. Till stöd för framställningen anföres i huvudsak följande.

År 1945 erhöll skogsstyrelsen tillstånd att av ej fördelade skogsvårdsavgiftsmedel få använda bl. a. cirka 8 000 kronor för viss publikationsverksamhet. År 1948 (IX ht 1948, p. 137, s. 205) medgav Kungl. Maj:t att skogsstyrelsen finge utnyttja hos statskontoret inestående skogsvårdsavgiftsmedel till av skogsvårdsstyrelserna anordnade fortbildningskurser för stämplingsförrättare och gallringsförmän. Statskontoret har senare uppgivit dessa medel till 65 661 kronor 25 öre, vilket belopp överförts från statskontoret till skogsstyrelsen.

Det för publikationsverksamheten m. m. anvisade anslaget är nu förbrukat. Å anslaget till kurser har däremot uppstått en besparing å 29 600 kronor, vilket belopp icke behöver helt tagas i anspråk för sitt ursprungliga ändamål. Genom ifrågavarande publikationsverksamhet förmedlas mellan de olika skogsvårdsstyrelserna samt mellan dessa och andra skogsintresserade de erfarenheter, som styrelsernas tjänstemän vinna genom undersökningar, utredningar och genom den skogsvårdande verksamheten i allmänhet. Detta torde ha medverkat till att sådana lokala erfarenheter och goda uppslag i fråga om arbetets bedrivande fått en vidare spridning inom skogsvårdsarbetet. Verksamheten bör därför fortsätta, och det synes skogsstyrelsen lämpligt att av förenämnda skogsvårdsavgiftsmedel i runt tal 12 000 kronor få av styrelsen disponeras för täckande av de närmaste årens kostnader för verksamheten.

Det föreligger ett ständigt aktuellt behov av olika slags fortbildningskurser för att hålla skogsvårdsstyrelsernas personal å jour med utvecklingen på skilda områden. Det synes önskvärt att de medel, som av ovanstående behållning på 29 600 kronor återstå, sedan stämplings- och gallringskurserna avslutats, och enligt vad nyss föreslagits 12 000 kronor reserverats för publikationsverksamhet, få av skogsstyrelsen tagas i anspråk för ordnande av centrala fortbildningskurser för skogsvårdsstyrelsepersonal. I fråga om ersättning till elever vid kurserna böra tillämpas i huvudsak de regler, som gällt vid skogsstyrelsens tidigare fortbildningskurser av liknande slag.

Departementschefen.

Under de senaste budgetåren ha anslagen till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader beräknats med utgångspunkt från att verksamheten vid styrel-

serna skall kunna uppehållas i en omfattning motsvarande ungefär 65 procent av normalprogrammet. Även vid beräkningen av medelsbehovet till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader för nästa budgetår har skogsstyrelsen utgått från nyssnämnda förutsättning. Jag ansluter mig till denna målsättning. Den nedsättning av posten avlöningar till tillfällig personal, som jag redan under nästföregående anslagspunkt förklarat mig komma att föreslå, behöver enligt min mening ej befaras komma att i någon nämnvärd grad påverka möjligheterna att genomföra det sålunda uppställda verksamhetsprogrammet.

Jag övergår här efter till en närmare prövning av medelsbehovet under förevarande anslag för nästkommande budgetår. Vad därvid först angår kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för frö- och plantförsörjningen har skogsstyrelsen beräknat nettoförlusten å dessa verksamhetsgrenar för nästa budgetår till sammanlagt omkring 395 000 kronor mot 375 000 kronor för innevarande budgetår. Härvid har styrelsen utgått från att såväl fröförsörjningen som plantförsörjningen skall visa förluster, nämligen omkring 80 000 kronor å fröförsörjningen och 315 000 kronor å plantförsörjningen. Inräknas kostnaderna för återbetalning av frölån, vilka med omkring 63 000 kronor ingå i utgiftsposten återbetalning av lån, stiger förlusten å fröförsörjningen till 143 000 kronor. Skogsstyrelsen har emellertid under utgiftsposten för fröförsörjningen upptagit ett belopp av 40 000 kronor, utgörande delkostnad för uppförande av en fröklängningsanstalt hos skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län. Såsom jag framhöll i fjolårets statsverksproposition ha skogsvårdsstyrelserna under de senaste åren erhållit vissa belopp ur prisutjämningsmedel för bland annat utvidgning av fröklängningsanstalter. Då bidrag av dessa medel torde kunna ställas till förfogande för liknande ändamål även under nästa budgetår, anser jag att utgiftsposten till fröförsörjningen utan olägenhet bör kunna minskas med förenämnda belopp, 40 000 kronor. Därvid skulle förlusten å denna verksamhetsgren begränsas till omkring 103 000 kronor. Såsom jag i samband med behandlingen av skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag för innevarande budgetår anförde, ha frölånen utlämnats för att skogsvårdsstyrelserna under goda fröår skola kunna omhändertaga mer frö än som motsvarar det omedelbara behovet. Den lagerhållning som därigenom kommer till stånd avvecklas efter hand genom försäljning av det insamlade fröet. Jag anförde vidare, att denna avveckling borde kunna ske i ungefärligen samma takt, som den med vilken lånen skulle amorteras. Då vad jag sålunda uttalade fortfarande äger giltighet anser jag befogat, att man även för nästa budgetår räknar med att amorteringskostnaden i princip i första hand skall kunna täckas genom ökade inkomster av fröförsäljning. Därutöver anser jag att verksamheten för fröförsörjningen skall bedrivas så, att inkomsterna och utgifterna balansera varandra. Under fröförsörjningen bör alltså upptagas ett överskott å 63 000 kronor, motsvarande vad av posten återbetalning av lån belöper å frölån. Däremot torde nettoförlusten å plantförsörjningen böra uppskattas till det av skogsstyrelsen angivna beloppet, 315 000 kronor.

Vad angår övriga utgifter anser jag skogsstyrelsens beräkningar böra godtagas i fråga om posterna sjukvård, tjänstelokaler och expenser samt skogsvårdsgårdar. Dessa poster torde alltså, såsom skogsstyrelsen föreslagit, böra uppräknas med respektive 900, 37 000 och 1 062 000 kronor till respektive 21 500, 644 300 och 1 579 200 kronor. Jag förutsätter därvid, att den under posten skogsvårdsgårdar förordade kostnadsökningen, på sätt skogsstyrelsen föreslagit, till ett belopp av 824 000 kronor skall täckas av skogsvårdsstyrelsernas egna eller eljest tillgängliga medel. Någon uppräknings av posten kursverksamhet kan jag däremot icke tillstyrka. Denna bör alltså upptagas med ett oförändrat belopp av 67 400 kronor. Vidare anser jag posterna inventarier, annan upplysning och propaganda, diverse, övriga fastigheter, kapital samt lån i enlighet med vad skogsstyrelsen föreslagit böra upptagas med respektive 142 500, 69 700, 50 500, 105 000, 1 400 och 130 300 kronor, innebärande minskningar å respektive 2 400, 3 900, 500, 74 000, 4 600 och 91 500 kronor. Posten oförutsedda utgifter bör i likhet med innevarande budgetår upptagas med ett belopp av 240 000 kronor. I fråga om posten avlöningar till tillfällig personal kan jag, med hänsyn till vad jag anfört i samband med behandlingen av skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag, icke tillstyrka någon uppräknings. Posten bör i stället nedskrivnas med det av mig i det föregående föreslagna beloppet 300 000 kronor och således upptagas med 1 158 400 kronor. I anslutning härtill torde posterna resekostnader och traktamentsersättningar, vilka i nu gällande stater upptagits till ett sammanlagt belopp av 3 463 700 kronor, kunna minskas med ett belopp av förslagsvis sammanlagt 75 000 kronor. Ifrågavarande utgiftsposter torde sålunda böra upptagas med ett sammanlagt belopp av 3 388 700 kronor. Bortsett från utgifter för frö- och plantförsörjning skulle sålunda skogsvårdsstyrelsernas omkostnader för nästa budgetår komma att uppgå till $(21\,500 + 644\,300 + 1\,579\,200 + 67\,400 + 142\,500 + 69\,700 + 50\,500 + 105\,000 + 1\,400 + 130\,300 + 240\,000 + 1\,158\,400 + 3\,388\,700 =)$ 7 598 900 kronor.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas inkomster måste den nedskrivning av utgiftsposten för avlöningar till tillfällig personal, som jag nyss förordat, medföra en minskning av inkomstposten biträdesersättningar. Hur stor denna minskning kan bli är svårt att bedöma. Med hänsyn bland annat till att skogsstyrelsens beräkning av posten i och för sig synes vara relativt försiktig torde nedgången av ifrågavarande inkomster i förhållande till det belopp, som upptagits i nu gällande stater, kunna uppskattas till 150 000 kronor. Inkomstposten biträdesersättningar, vilken post i nu gällande stater är upptagen med 2 289 000 kronor, torde sålunda för nästa budgetår böra minskas med 150 000 kronor till 2 139 000 kronor. I fråga om övriga inkomster, bortsett från inkomsterna av frö- och plantförsörjningen, synas styrelsens beräkningar böra godtagas. Posterna ersättningar i övrigt för utförda uppdrag, skogsvårdsgårdar, övriga fastigheter, kapital och diverse böra alltså upptagas med respektive 21 800, 702 600, 67 000, 38 600 och 20 600 kronor. Skogsvårdsstyrelsernas inkomster av andra verksamhetsgrenar än frö- och plantförsörjningen torde sålunda böra upptagas till

(2 139 000 + 21 800 + 702 600 + 67 000 + 38 600 + 20 600 =) 2 989 600 kronor.

Med utgångspunkt från i det föregående angivna beräkningsgrunder skulle till täckande av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader behövas ett belopp av (315 000 + 7 598 900 — 63 000 — 2 989 600 =) i runt tal 4 861 000 kronor. Utöver detta belopp torde emellertid liksom hittills böra beräknas ett särskilt belopp till Kungl. Maj:ts förfogande för bestridande av uppkommande utgifter av mera betydande storleksordning. Skogsstyrelsen har beräknat att för detta ändamål för nästa budgetår skulle behövas ett belopp av 400 000 kronor. Enligt min mening bör emellertid ifrågavarande belopp med hänsyn till nuvarande läge begränsas till 325 000 kronor. I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår torde från dessa medel i enlighet med 1949 års jorderosionskommittés förslag få disponeras erforderligt belopp för täckande av vissa skogsvårdsstyrelsernas behov av förlagskapital för produktion av läplantor. Å andra sidan torde de i det föregående beräknade omkostnaderna böra i viss utsträckning täckas av skogsvårdsstyrelsernas egna kapitaltillgångar. Skogsstyrelsen har även i sin framställning beräknat att av dessa tillgångar skulle tagas i anspråk ett belopp av 524 000 kronor. Mot denna beräkning har jag icke något att invända. Dessutom anser jag att man, såsom skogsstyrelsen även framhållit, jämväl i år bör kunna räkna med att en reservation å löpande budgetårs anslag skall finnas vid ingången av nästa budgetår. Skogsstyrelsen har beräknat denna reservation till åtminstone 100 000 kronor. Även jag anser att man med hänsyn till storleken av tidigare reservationer å anslaget bör kunna räkna med en reservation av detta belopp. Ifrågavarande anslag bör följaktligen för budgetåret 1951/52 uppföras med (4 861 000 + 325 000 — 524 000 — 100 000 =) 4 562 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för ändamålet för innevarande budgetår innebär detta en minskning med 100 000 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stater för skogsvårdsstyrelserna för nästa budgetår.

Jag har slutligen icke något att erinra mot skogsstyrelsens framställning angående dispositionen av vissa återstående tillgängliga skogsvårdsavgiftsmedel, vilka ursprungligen avsetts för anordnande av fortbildningskurser för stämplingsförrättare och gallringsförmän. Jag tillstyrker sålunda att ifrågavarande medel, i huvudsaklig överensstämmelse med vad skogsstyrelsen föreslagit, skola få disponeras jämväl för publikationsverksamhet samt för anordnande av centrala fortbildningskurser för skogsvårdsstyrelsernas personal. Härtill synes emellertid riksdagens medgivande böra inhämtas. Erhålles sådant medgivande torde det få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, skogsstyrelsen att utfärda de närmare föreskrifter rörande ifrågavarande verksamhet och kurser, som må finnas erforderliga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 4 562 000 kronor;

2) medgiva att återstående tillgängliga skogsvårdsavgiftsmedel må anlitas till bestridande av kostnaderna för i det föregående angivna publikationsverksamhet och fortbildningskurser.

[188] 27. Skogsvård m. m.: Statens skogsförbättringsanslag.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	700 000	522 227
1950/51 (statsliggaren s. 848)	1 000 000	
1951/52 (förslag)	1 000 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 1 000 000 kronor ha avsetts högst 950 000 kronor såsom bidrag till markägare, förvaltningsbidrag till skogssällskapet samt ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial, dock att för sistnämnda ändamål må tagas i anspråk högst 50 000 kronor, samt förslagsvis 50 000 kronor till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Härjämte må erinras, att 1950 års riksdag (IX ht 1950 p. 189; r. skr. nr 9) bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva, att nyssnämnda bidragssumma å 950 000 kronor finge överskridas med belopp motsvarande den odisponerade behållning å statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag, som inlevererats eller inlevereras till budgetutjämningsfonden. Som i 1950 års statsverksproposition angivits har skogsstyrelsen beräknat ifrågavarande behållning till 200 000 kronor.

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* (skr. 25/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 200 000 kronor till 1 200 000 kronor eller samma belopp som beräknats kunna disponeras innevarande budgetår. För nästa budgetår förutser styrelsen icke någon väsentlig odisponerad behållning å statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag. Avskrivningen av sådana äldre företag, vilka uppenbarligen icke komma att utföras, torde nämligen då vara avslutad. Skogsstyrelsen föreslår emellertid att, därest behållning av angivet slag likväl skulle uppstå, anslaget skall få överskridas med ett mot inlevereringen svarande belopp.

M o t i v. Enligt uppgifter från skogsvårdsstyrelserna skulle bidragsbehovet uppgå till ett sammanlagt belopp av omkring 4 700 000 kronor, därav 1 600 000 kronor för utförande av återväxtåtgärder och 3 000 000 kronor för skogsdikning. Skogsstyrelsen, som i fjol beräknade det totala årliga bidragsbehovet till 1 600 000 kronor, anför, att någon minskning av behovet icke kan skönjas. Styrelsen har dock med hänsyn till det statsfinansiella läget ansett sig böra äska allenast 1 200 000 kronor.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anser, att anslaget för budgetåret 1951/52 i rådande läge bör uppföras med oförändrat belopp, 1 000 000 kronor. Där-

jämte bör, såsom skogsstyrelsen föreslagit, den bidragssumma under anslaget, som kan disponeras för andra ändamål än bekämpande av skogssinsekter, få överskridas med belopp, motsvarande den odisponerade behållning å statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag, som inlevererats till budgetutjämningsfonden.

Skogsstyrelsen föreslår vidare (skr. 28/9 1950) viss ändring av kungörelsen den 21 maj 1948 (nr 239) angående bidrag och lån till vissa skogsförbättrande åtgärder. Sålunda förordas att bidrag må kunna utgå till åtgärd, som markägaren på mark under reproduktionsplikt eller eljest enligt bestämmelserna i 16 och 17 §§ skogsvårdslagen frivilligt utför utöver vad som kan åläggas honom med hänsyn till kravet på lönsamhet. Härom anför skogsstyrelsen i huvudsak följande.

Investeringar i skogsbruk böra enligt skogsvårdslagens mening giva företagen en skäligen vinst. Då fråga är om exempelvis lagligen åvilande reproduktionsåtgärder, kan det allmänna sålunda icke framtvinga åtgärder till högre kostnad än som kan beräknas utgöra en ur skogsägarens synpunkt lönande investering. Av denna anledning måste en investeringsgräns kunna bestämmas i varje enskilt fall. Dylika för olika fall gällande gränsvärden ha på uppdrag av skogsstyrelsen beräknats av statens skogsforskningsinstitut på basis av dess undersökningar angående produktionsförloppen i skogen. Med utgångspunkt härifrån ha i dessa hänseenden tillämpningsföreskrifter till skogsvårdslagen meddelats av skogsstyrelsen. Grundtanken är därvid att skogsdriften måste ge ett positivt ekonomiskt resultat. Kapitalvärdet av alla framtida nettoavkastningar får sålunda icke överskridas av kapitalvärdet vid beståndets anläggning av alla omedelbara och framtida föryngringskostnader. Såväl nettoavkastningarnas storlek som föryngringskostnaderna äro självfallet beroende förutom av markens produktionsförmåga och föryngringsvillighet även av avsättningsläget och den använda räntefoten. Beräkningarna ge vid handen, att den lönsamma föryngringskostnaden är mycket låg på svaga boniteter i synnerhet vid dåliga avsättningslägen. I de av skogsstyrelsen tills vidare utfärdade direktiven har räntefoten för kalkyler av detta slag bestämts till 2,5 procent.

Under de nyssnämnda förutsättningar upptå likväl svårbemästrade problem, då det gäller att genomföra reproduktionsåtgärder på svagare marker, främst inom Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker samt Jämtlands län, där de svagare boniteterna förekomma allmänt och i stora sammanhängande områden. Den totala skogsproduktionen på dessa arealer inom Norrland uppgår sannolikt till 20 procent av hela landsdelens skogsproduktion. Då ifrågavarande marker dessvärre ofta äro svårföryngrade på grund av bland annat mindre gynnsamma klimatiska och biologiska förhållanden kunna fullgoda återväxter endast mera sällan påräknas utan utförande av dyrbara åtgärder såsom bränning, sådd eller plantering. Enbart hyggesrensning eller markberedning, vilka äro de enda åtgärder som möjligen rymmas inom ramen för de beräknade gränsvärdena, har, enligt vad erfarenheten visat, icke givit nöjaktigt resultat. Med tanke på dels att föryngringsvilligheten i regel avtager med stigande kalmarksålder på dessa marker, dels att dugliga fröträd ofta saknas samt dels den ojämna frösättningen och frömognaden, måste det enligt skogsstyrelsen erkännas, att det utan tvivel riktiga kravet på lönsamhet för skogsägaren här inskränker möjligheterna att draga upp bestånd, som fullt utnyttja markens faktiska produktionsförmåga. Däremot är det ingalunda självfallet, att kalkylen gäve samma resul-

tat, om alla de faktorer toges med i beräkningen, till vilka hänsyn måste tagas ur det allmännas vidare synpunkt. Det allmänna måste nämligen fästas stor vikt vid att för framtiden söka vidmakthålla och utvidga norrlandsindustriernas råvarubas. En förbättrad sådan bas måste medföra betydande fördelar för alla, vilka äro beroende av träförädlingsindustrin. Härtill kommer att — såsom tidigare framhållits — de svagare skogsmarkerna bilda mycket stora sammanhängande områden, inom vilka befolkningen för sin försörjning är beroende av inkomsten från skogsarbete och försäljning av skogsprodukter. En försvagning av den norrländska skogsnäringens dominerande ställning som försörjningsfaktor torde innebära allvarliga sociala vådor och endast ytterligare öka den långa raden av norrländska näringsproblem. Det synes därför berättigat, och sannolikt även för nationen ekonomiskt, att staten här träder emellan och inom rimliga gränser bidrager till att anlägga en nöjaktig skogsproduktion även på de svagare markerna. Dessutom torde man på lång sikt säkerligen kunna räkna med förbilligade transportkostnader för skogsprodukter, vilket kan medföra ett förbättrat läge vid den framtida skörden av nu anlagda bestånd.

En sådan bidragstilldelning som den ifrågasatta förhindras emellertid av ordalydelsen i nu gällande bestämmelser. Dessa gälla nämligen dels fall, då åläggande att vidtaga åtgärder för att erhålla nöjaktigt skogstillstånd meddelats enligt 17 § skogsvårdslagen, dels fall då åläggande enligt nämnda lagrum skulle kunna meddelas samt dels — beträffande enskild person — fall då den lagenliga reproduktionsplikten kan bli oskäligt betungande. Skogsstyrelsen föreslår därför sådan ändring av förenämnda kungörelse, att bidrag må kunna utgå till åtgärd, som markägaren på mark under reproduktionsplikt eller eljest enligt bestämmelserna i 16 och 17 §§ skogsvårdslagen frivilligt utför utöver vad som lagligen kan åläggas honom med hänsyn till kravet på lönsamhet. Kostnadsgränsen synes i sådant fall lämpligen kunna sättas i allmänhet lika med kapitalvärdet av alla framtida nettoavkastningar vid 2 procents räntefot och för åtgärd inom skogsvårdsområdet lika med samma värde vid 1,75 procents räntefot. Det något större bidraget inom skogsvårdsområdena motiveras med att markägarna inom dessa områden förbinda sig att inom en 10-årsperiod utföra alla i skogsvårdsplanen för området upptagna såväl bidragsberättigade som icke bidragsberättigade åtgärder. Den omständigheten att skogsmarken inom ett skogsvårdsområde sålunda betesfredas, medför viss säkerhet för att en där utförd skogsodling lämnar ett gott resultat. Dessutom vittnar markägarnas uppslutning inom ett skogsvårdsområde om ett skogsvårdsintresse, som innebär en viss borgen för skogsvårdsarbetets framtida bedrivande och åtgärdernas vidmakthållande.

De nuvarande bestämmelserna för bidrag från skogsförbättringsanslaget innebära strängt taget en försämring av bidragsvillkoren för i varje fall de i detta sammanhang aktuella lappmarkerna. Bidragsbestämmelserna i 1932 års lappmarkslag tolkades nämligen så, att reproduktionsplikten ansågs vara uppfylld i och med utförandet av hyggesrensning, varefter eventuella övriga åtgärder för återväxten blevo bidragsberättigade enligt såväl skogsodlingsanslaget som norrländska skogsproduktionsanslaget. Dessutom gällde att kostnaderna för åtgärderna endast begränsades av vad som ur biologisk synpunkt ansågs nödvändigt för att nå nöjaktigt resultat, vilket som regel ansågs vara ekonomiskt försvarbart. Den här föreslagna, något vidare bidragstilldelningen från skogsförbättringsanslaget är därför ägnad att utjämna dessa olikheter.

Huruvida den föreslagna författningsändringen kan föranleda ökade krav på medelstilldelning är svårt att avgöra. För den nu förordade utökningen

av bidragstilldelningen, som gäller frivilliga åtaganden, blir anslagsbehovet beroende av skogsägarnas eget initiativ. Skogsstyrelsen är dock av den uppfattningen, att eventuellt ökat anslagsbehov på grund av nu föreslagna författningsändring kommer att vara av underordnad betydelse i jämförelse med den ökning, som föranledes av ett alltjämt stigande intresse för skogsvårdsåtgärder överhuvud.

Över skogsstyrelsens förevarande framställning om ändrade bestämmelser för bidrag och lån till vissa skogsförbättrande åtgärder ha yttranden avgivits av statskontoret, Sveriges skogsägareförbund samt Sveriges skogsägareföreningars riksförbund.

Statskontoret framhåller, att ämbetsverket ej vill bestrida, att det ur nationalekonomisk synpunkt kan vara berättigat, att staten genom ett inom rimliga gränser avmätt bidrag animerar till åtgärder för åstadkommande av nöjaktig skogsproduktion även på svagare marker. Mot skogsstyrelsens föreliggande förslag vill statskontoret därför i och för sig icke göra någon erinran. Möjligen bör prövningen av framställningar om här avsedda bidrag förbehållas Kungl. Maj:t. Enligt statskontorets bedömande lär emellertid i rådande statsfinansiella läge utrymme ej finnas för en utvidgning av den statliga bidragsgivningen på förevarande område. Den föreslagna författningsändringen torde därför tills vidare böra anstå.

Sveriges skogsägareförbund tillstyrker skogsstyrelsens förslag samt anför bland annat följande.

I skogsägarekretsar, i varje fall gäller detta det större skogsbrukets utövare, hyser man den uppfattningen, att även de svagare skogsmarkerna i landet böra underkastas en god vård samt hållas under produktion, även om en strängt genomförd räntabilitetskalkyl vid anläggningstillfället skulle visa, att för skogsvården utgivna kostnader icke alla gånger skulle kunna skänka full lönsamhet. Landets skogsindustrier äro utbyggda till den omfattning och deras betydelse för folkförsörjningen är av den storleksordning, att det är ett riksintresse, att råvaruförsörjningen för dessa industrier tryggas. Detta kräver i sin tur, att skogsmarker även av svagare bonitet hållas under fullgod produktion.

Jämväl Sveriges skogsägareföreningars riksförbund tillstyrker den av skogsstyrelsen föreslagna författningsändringen. Förbundet anför vidare bland annat följande.

Det kan icke rimligen tänkas, att man enbart på basis av tillämpningsföreskrifternas kalkylmetod skall avskära svagare marker och betrakta dem såsom ekonomiskt improduktiva. En stor del av de marker, speciellt inom Norrland, som tarva restaurering och förbättring har tidigare varit täckta med gammal urskog, oftast med degenererat marktillstånd, där kostnaderna för återställandet bli onormalt stora. Med den övergång från den s. k. urskogsepoken till, om man så får säga, kulturepoken, som nu sker och måste ske i fråga om övre Norrlands skogar följer alldeles säregna föryngringssvårigheter. Dessa synas dock kunna betraktas såsom av engångskaraktär och ej återkommande, sedan ifrågavarande marker hunnit istandsättas och inlänkas i en kontinuerlig och mera levande skogsbruksdrift än som tidigare, icke minst på grund av då gällande lagstiftning, utmärkt skogsbruket i övre och inre Norrland. På dessa grunder och om man därtill tar hänsyn till den allmänna sociala betydelsen av att ett så

produktionskraftigt skogsbruk som möjligt bibehålles i Norrland till framtida stöd för såväl skogsbefolkningen som industrierna, synes det riksförbundet motiverat, att det allmänna i högre grad än hittills träder emellan för att hjälpa speciellt det norrländska skogsbruket över den övergångsperiod, som nyss antytts.

Departementschefen.

Skogsstyrelsen har föreslagit att ifrågavarande anslag skall höjas med 200 000 kronor till 1 200 000 kronor. Därigenom skulle för ändamålet komma att stå till förfogande ett belopp lika stort som det, vilket beräknats vara disponibelt för innevarande budgetår. Jag är emellertid icke beredd att tillstyrka detta förslag. Anslaget bör i stället enligt min mening upptagas med ett oförändrat belopp av 1 000 000 kronor. Detta synes böra fördelas enligt samma grunder som anslaget för innevarande budgetår. Den medelsanvisning jag sålunda förordat innebär i realiteten en minskning under nästa budgetår av det för ändamålet disponibla beloppet. För att en ojämn fördelning av bidragsverksamheten mellan innevarande och nästa budgetår skall undvikas, ämnar jag senare föreslå, att Kungl. Maj:t å sistnämnda båda budgetår med i huvudsak lika belopp fördelar den beräknade behållning av cirka 200 000 kronor från statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag, varmed maximibeloppet å 950 000 kronor för bidrag till andra ändamål än bekämpande av skogsinsekter jämnt bemyndigande av 1950 års riksdag skulle få överskridas under innevarande och följande budgetår. Vidare torde Kungl. Maj:t böra bemyndigas att medgiva att det maximibelopp, som för budgetåret 1951/52 avses för bidrag till andra ändamål än bekämpande av skogsinsekter, skall få överskridas jämväl med belopp, motsvarande summan av de medel som under sistnämnda budgetår eventuellt inlevereras till budgetutjämningsfonden i form av odisponerad behållning å nyssnämnda skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag. I likhet med vad nu gäller torde sistnämnda behållning få disponeras även under senare budgetår.

I detta sammanhang torde jag även få upptaga skogsstyrelsens förslag om viss ändring i bidragsbestämmelserna. Jag vill erinra om att tillämpningsföreskrifterna till den nya skogsvårdslagen ännu icke definitivt utformats. Innan så skett torde det icke vara möjligt att avgöra, i vad mån ett mera allmänt behov föreligger av en sådan utvidgning av bidragsbestämmelserna som skogsstyrelsen föreslagit. I avbidan härpå synes det emellertid önskvärt att Kungl. Maj:t skall erhålla befogenhet att i särskilda fall medge en dylik utvidgning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) till *Skogsvård m. m.: Statens skogsförbättringsanslag* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

b) förklara, att under samma budgetår må från nämnda anslag för andra med detsamma avsedda ändamål än bekämpande av skogsinsekter beviljas bidrag å tillhopa högst 950 000 kronor;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva, att den bidragssumma, som står till förfogande för de under b) avsedda ändamålen, må överskridas med belopp motsvarande den odisponerade behållning å statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag, som inlevererats eller inlevereras till budgetutjämningsfonden.

[189] 28. Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 500 000	2 185 423
1950/51 (statsliggaren s. 848)	2 200 000	
1951/52 (förslag)	1 700 000	

Skogsstyrelsen (skr. 25/8 1950) anser sig i nuvarande läge icke böra äska någon höjning av anslaget, trots att styrelsen beräknat behovet av bidragsmedel till 14 300 000 kronor. I likhet med vad som medgivits tidigare år bör enligt styrelsen ett belopp av högst 5 000 kronor av anslaget få disponeras för fortbildningskurser i skogsvägbyggnad.

Departementschefen.

Då investeringsverksamheten i nuvarande läge måste begränsas ser jag mig nödsakad att föreslå att förevarande anslag för nästa budgetår skall sänkas med 500 000 kronor till 1 700 000 kronor. Av detta belopp torde liksom hittills få tagas i anspråk 5 000 kronor för anordnande av fortbildningskurser i skogsvägbyggnad. Vidare torde från anslaget få utgå förvaltningsbidrag till skogssällskapet enligt gällande grunder.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 1 700 000 kronor.

[190] 29. Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 000 000	644 788
1950/51 (statsliggaren s. 849)	1 200 000	
1951/52 (förslag)	1 200 000	

Skogsstyrelsen (skr. 25/8 1950) anmäler, att skogsvårdsstyrelserna beräknat bidragsbehovet till 8 000 000 kronor. I detta belopp ingår dock icke förvaltningsbidrag till styrelserna. Skogsstyrelsen anser sig i nuvarande läge icke kunna föreslå någon höjning av anslaget, oaktat ett mycket stort behov av bidragsmedel föreligger. Av det föreslagna beloppet beräknas 200 000 kronor till förvaltningsbidrag. Av anslaget bör vidare enligt styrelsen liksom tidigare budgetår ett belopp av högst 5 000 kronor få disponeras för kursverksamhet.

Departementschefen.

Mot skogsstyrelsens förslag att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett oförändrat belopp av 1 200 000 kronor och att av anslaget högst 5 000 kronor skola få disponeras för kursverksamhet har jag icke något att invända. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor.

[191] 30. *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.* Detta anslag har bildats genom sammanslagning från och med innevarande budgetår av de tidigare under nionde huvudtiteln anvisade skogsvårdsanslagen Bidrag till vissa skogsbrukskurser, Kurser för virkesmätare m. m. samt Bidrag till vissa föreningar. Under anslaget ha för löpande budgetår anvisats 265 000 kronor. Av detta belopp avses 250 000 kronor till skogsbrukskurser, 10 000 kronor till kurser för virkesmätare och 5 000 kronor till bidrag till vissa föreningar. Beträffande de närmare bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 849.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 25/8 1950) hemställer, att för budgetåret 1951/52 måtte anvisas

dels till kurser för virkesmätare ett oförändrat anslag av 10 000 kronor,
dels till bidrag till vissa föreningar ett oförändrat anslag av 5 000 kronor,
dels ock till bidrag till vissa skogsbrukskurser ett med 145 000 kronor till 395 000 kronor förhöjt anslag enligt följande fördelning:

Kurstyp m. m.	Kronor
Ungdomskurser	65 000
Skogsarbetarekurser	120 000
Körarkurser	30 000
Förmanskurser	15 000
Kombinerade kurser	80 000
Instruktionsverksamhet	30 000

	Kronor
Stipendier till elever vid vissa skogsbrukskurser	35 000
Fortbildningskurser för lärare vid kursverksamheten och kurser för instruktörer	20 000
	395 000.

M o t i v. Skogsstyrelsen anför rörande förslaget om förhöjt anslag till bidrag till vissa skogsbrukskurser, att lågt räknat 300 000—400 000 personer helt eller delvis äro sysselsatta inom skogsbruk såsom egna företagare eller såsom arbetare. De flesta av dessa behöva fortbildning i arbetsteknik, verktygsvård, aptering, skogliga anläggningsarbeten och liknande ämnen. Dessutom torde mellan 10 000 och 20 000 ungdomar årligen behöva en viss skoglig utbildning. Under budgetåret 1949/50 ha anordnats 4 ungdomskurser om 3—9 veckor, cirka 30 skogsarbetarekurser om minst en vecka, cirka 40 korta skogsarbetarekurser om 1—4 dagar, 7 körarkurser om 1 vecka, 23 hovvårdsdemonstrationer m. m. för körare, 1 förmanskurs, kombinerade kurser i 9 län och rörlig instruktionsverksamhet i 5 län. Genom denna undervisningsverksamhet samt genom lantmannaskolornas skogsundervisning, skogsvårdsstyrelsernas allmänna skogsvårdskurser och de kurser, som anordnats av domänverket och övriga storskogsägare, ha omkring 200 redan yrkesverksamma skogsägare och skogsarbetare samt omkring 700 ungdomar genomgått utbildningskurser av 3—12 veckors längd. Vidare ha omkring 500 yrkesverksamma och omkring 1 500 ungdomar fått viss allmän orientering i skogliga frågor eller utbildning inom någon mycket begränsad gren av skogshushållningen. Dessutom ha åtskilliga tusen personer deltagit i skogsdagar, demonstrationer, gallringstävlingar och liknande. Av det anförda framgår, att yrkesutbildning i egentlig mening förekommer i ytterst liten omfattning i förhållande till behovet. Intresset för deltagande i utbildningskurser av olika slag har visat sig vara i ständigt stigande. Dessutom föreligga nu ökade möjligheter att ordna ändamålsenliga kurser och att successivt utöka verksamheten, sedan vissa tjänstemän hos skogsvårdsstyrelserna genomgått särskild utbildning för denna. Med de föreslagna fortbildningskurserna för lärare och kurserna för instruktörer avses centralt hållna kurser för att giva skogsvårdsstyrelsernas personal den utbildning i modern avverkningsteknik, redskapsvård och andra tekniska frågor, som är nödvändig för ett rätt fullgörande av undervisningsuppgifterna.

Y t t r a n d e. Statskontoret avstyrker skogsstyrelsens förslag om uppräknings anslaget. Ämbetsverket har nämligen icke blivit övertygat om att tillräckliga skäl föreligga för att under nuvarande förhållanden medgiva ökad medelsanvisning till dessa kurser. Ett bifall till framställningen om ökad statsbidragsgivning skulle för övrigt leda till icke önskvärda konsekvenser på andra områden, där av staten understödd verksamhet av liknande art måste begränsas av statsfinansiella skäl.

Departementschefen.

I enlighet med skogsstyrelsens förslag torde under anslaget för nästa budgetår böra beräknas samma belopp som för innevarande budgetår till kurser för virkesmätare och till bidrag till vissa föreningar eller 10 000 respektive 5 000 kronor. Av sistnämnda belopp böra såsom hittills 4 000 kronor avses för Svenska skogsvårdsföreningen och 1 000 kronor för Norrlands skogsvårdsförbund. Jag torde vidare i detta sammanhang få erinra att 1950 års riksdag (IX ht 1950, p. 192; r. skr. nr 9) medgivit, att Kungl. Maj:t finge för år 1950 tilldela Föreningen för växtförädling av skogsträd bidrag med 45 000 kronor ävensom att bidraget finge utgå från domänfondens driftsmedel. Ifrågavarande bidrag har utgått med oförändrat belopp sedan år 1943. Domänstyrelsen har nu hemställt, att bidraget för år 1951 skall höjas till 67 500 kronor. På grund av de kostnadsökningar, som inträtt sedan det nuvarande bidragsbeloppet bestämdes, anser även jag en höjning påkallad. Denna bör dock enligt min mening begränsas till 15 000 kronor. Därest erinran från riksdagens sida icke göres, torde alltså av nämnda driftsmedel ett bidrag å 60 000 kronor få tilldelas föreningen för år 1951.

Till bidrag till vissa skogsbrukskurser bör enligt min uppfattning beräknas samma belopp som för innevarande budgetår eller 250 000 kronor. Jag anser mig sålunda i likhet med statskontoret icke nu kunna tillstyrka skogsstyrelsens förslag om en höjning av ifrågavarande anslagspost. Jag vill därvid erinra om den betydande ökning av förevarande kursverksamhet som skett så sent som från och med nu löpande budgetår genom att det för denna verksamhet avsedda beloppet av 1950 års riksdag höjdes från 145 000 kronor till 250 000 kronor.

Vi bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle för de med anslaget avsedda ändamålen för nästa budgetår uppföras ett oförändrat anslag av $(10\,000 + 5\,000 + 250\,000 =) 265\,000$ kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 265 000 kronor.

[192] *Skogsvård m. m.: Kostnader för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.* Under förevarande anslagstitel anvisades å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 486 000 kronor (prop. 180/1948; r. skr. 144/1948). I anslaget, som disponeras av styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut, ingår ett belopp av 40 000 kronor till kostnaderna för de eventuella ytterligare bekämpningsåtgärder, vilka det kunde bli nödvändigt att vidtaga över områden utanför de ursprungliga härdarna. Genom beslut den 22 juni 1950 har Kungl. Maj:t medgivit, att anslaget må disponeras jämväl under budgetåret 1950/51.

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 17/8 1950) anmäler, att förenämnda belopp å 40 000 kronor endast till en mindre del tagits i anspråk för avsett ändamål, varför en avsevärd bespa-

ring uppstått. Styrelsen hemställer vidare, att Kungl. Maj:t måtte inhämta riksdagens medgivande att av denna behållning 27 000 kronor skola få användas för utveckling av metodiken vid prognosbestämningar med avseende på risken för insektshärjningar och vid kontroll av bekämpningsåtgärders effektivitet.

Med biträdande av denna framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att ett belopp av högst 27 000 kronor av det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48 använta reservationsanslaget till Skogsvård m. m.: Kostnader för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter må under budgetåret 1951/52 användas för det i framställningen angivna ändamålet.

[193] 31. Kostnader för virkesmätning.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	80 000	143 466
1950/51 (statsliggaren s. 849) ..	80 000	
1951/52 (förslag)	110 000	

Ifrågavarande anslag är till största delen avsett till bestridande av löner och övriga kostnader för skogsstyrelsens handläggning av ärenden rörande virkesmätning. Härjämte må från anslaget bestridas styrelsens utgifter för i propositionen nr 95/1947 omförmälda undersökningar rörande mätning av sågtimmer.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 25/8 1950) hemställer, att för de ändamål, vartill förevarande anslag disponeras under innevarande budgetår, skall för nästa budgetår under anslaget beräknas ett oförändrat belopp av 80 000 kronor.

Dessutom anholder *Mellansvenska virkesmätningsföreningen* i en av skogsstyrelsen (skr. 28/9 1950) överlämnad, den 2 mars 1950 dagtecknad skrift om statsbidrag med 50 000 kronor till bestridande av kostnader för inköp av kontorsinventarier och mätningsredskap m. m. samt för organisationsarbete vid verksamhetens igångsättande. Vid skogsstyrelsens skrivelse har tillika fogats en av föreningen uppgjord specifikation över sagda kostnader, slutande å 60 000 kronor.

M o t i v. *Mellansvenska virkesmätningsföreningen* bildades den 24 januari 1950. Kungl. Maj:t har genom beslut den 20 oktober 1950, med stöd av lagen den 20 juni 1947 (nr 270) om virkesmätning, meddelat föreningen auktorisation som virkesmätare tills vidare från och med den 1 november 1950. Föreningen anför bland annat, att dess tillkomst utgör ett led i de strävanden att uppdelat Södra Sveriges virkesmätningsförenings verksamhetsområde, som ansetts ändamålsenliga för virkesmätningens ordnande i området söder om Dalarna och Värmland. Innan föreningens verksamhet

kan börja, erfordras emellertid ett omfattande förberedelsearbete, vilket givetvis kommer att draga ej oväsentliga kostnader. Då föreningen icke har några inkomster innan mättningsarbetet börjat, saknar föreningen egna medel till gäldande av ifrågavarande kostnader. Om finansieringen måste ske genom upplåning, kommer detta att ej oväsentligt fördyra mättningskostnaderna under de första verksamhetsåren, då de upplåtna medlen böra återbetalas. Med hänsyn till nödvändigheten att söka hålla sistnämnda kostnader vid en skälig nivå och då det torde vara ett allmänt intresse att för framtiden säkerställa den möjlighet, som genom föreningens bildande öppnats att få till stånd opartisk inmätning av de viktigaste gagnvirkessortimenten inom ifrågavarande delar av landet, ifrågasätter föreningen om icke nämnda organisationskostnader böra gäldas av allmänna medel. Föreningen erinrar därvid om att såväl Södra Sveriges virkesmättningsförening som den nyligen bildade Sydvästra Sveriges virkesmättningsförening beviljats statsbidrag till motsvarande ändamål (prop. nr 2/1950, bil. 6, punkt 4).

Y t t r a n d e n. Skogsstyrelsen tillstyrker den av Mellansvenska virkesmättningsföreningen gjorda framställningen om statsbidrag. Styrelsen anser, att i huvudsak samma skäl föreligga för bifall till framställningen som de, vilka styrelsen anfört i sitt tillstyrkande av Sydvästra Sveriges virkesmättningsförenings ansökan om statsbidrag (prop. nr 2/1950, bil. 6, punkt 4). Bidraget bör emellertid i likhet med det till sistnämnda förening utlämnade bidraget bestämmas till 30 000 kronor.

Skogsstyrelsen anför vidare följande.

Av intresse i detta sammanhang torde vara, att erfarenheterna av Sydvästra Sveriges virkesmättningsförenings första verksamhetsår äro goda. Sålunda har denna redan detta första år erhållit ungefär det mättningsunderlag, som beräknades år 1948 av den s. k. Mälardalskommittén, vilken bland annat avgav förslag till uppdelning av Södra Sveriges virkesmättningsförenings verksamhetsområde på tre föreningar, Sydvästra Sveriges, Mälardalens — nu kallad Mellansvenska — och Sydöstra Sveriges. Då uppdelningen gjordes med hänsyn till virkestillgångar och andra faktorer, torde man kunna förutsätta, att även Mellansvenska virkesmättningsföreningen med stöd av statsbidrag redan från början skall kunna få ett tillfredsställande mättningsunderlag, så att kostnaderna per mättningsenhet för den centrala ledningen, lokalhyror m. m. icke verka avskräckande vid medlemsanskaffningen. Detta är av största betydelse, ty då föreningens medlemmar stadgeenligt förbinda sig att mäta visst virke genom föreningen, kan den första verksamheten vara utslagsgivande för föreningens framtida bestånd.

Statskontoret vill icke motsätta sig bifall till framställningen på sätt densamma tillstyrkts av skogsstyrelsen. Ämbetsverket framhåller vidare, att riksdagens medgivande torde erfordras för att virkesmättningsanslaget skall få användas för ändamålet.

Departementschefen.

För nästa budgetår torde, såsom skogsstyrelsen hemställt, under anslaget böra beräknas ett oförändrat belopp av 80 000 kronor till de ändamål, var till anslaget disponeras under innevarande budgetår. Från dessa medel böra,

därest detta skulle visa sig erforderligt, även få bestridas skogsstyrelsens utgifter för de i det föregående omförmälda undersökningarna rörande mätning av sågtimmer.

Beträffande Mellansvenska virkesmätningsföreningens framställning om statsbidrag synes vad föreningen och skogsstyrelsen anfört i ämnet tala för att föreningens verksamhet kommer att bli till gagn på virkesmätningens område och därmed för handeln med virke. Med hänsyn härtill kan jag tillstyrka att föreningen, liksom tidigare varit fallet med Södra Sveriges virkesmätningsförening och Sydvästra Sveriges virkesmätningsförening, erhåller bidrag av statsmedel till kostnaderna för inköp av inventarier och redskap samt för organisationsarbete vid igångsättandet av föreningens verksamhet. I likhet med skogsstyrelsen anser jag, att nämnda bidrag bör bestämmas till 30 000 kronor samt utgå från förevarande anslag. Härtill torde emellertid, såsom statskontoret framhållit, riksdagens samtycke böra inhämtas.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget för nästa budgetår uppräknas med 30 000 kronor till 110 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för virkesmätning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 110 000 kronor.

[194] 32. Belöningar för rovdjurs dödande.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	10 000	23 555
1950/51 (statsliggaren s. 850)....	10 000	
1951/52 (förslag)	20 000	

Förevarande anslag torde med hänsyn till anslagsbelastningen under budgetåret 1949/50 för nästa budgetår böra höjas med 10 000 kronor till 20 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Belöningar för rovdjurs dödande* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

[195] 33. Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	50 000	75 521
1950/51 (statsliggaren s. 850)....	50 000	
1951/52 (förslag)	75 000	

Med hänsyn till belastningen å förevarande anslag under budgetåret 1949/50 torde detsamma för nästa budgetår böra höjas med 25 000 kronor till 75 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

K. Lantmäteriväsendet.**[196] 1. Lantmäteristyrelsen: Avlöningar.**

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	636 000	654 624
1950/51 (statsliggaren s. 850)	679 500	
1951/52 (förslag)	710 000	

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 50 000 kronor till 729 500 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Kamrerarkontoret.		
a. 1 kamrerare i Ca 29 i st. för Ce 27	1 223	
b. 2 kansliskrivare i Ce 15 i st. för Cg 15	—	
c. 1 kontorist i Ce 13 i st. för Cg 13	—	
d. 1 kanslibitråde i Ce 11 i st. för Cg 11	—	
e. 1 kontorsbiträde i Ce 6 i st. för Cg 4	—	
2. 1 expeditivsvakt i Ce 9 i st. för 1 kontorsbiträde i Cg 6 under tre månader	4 409	
3. Lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befordringsgång samt löneklassförändringar m. m.	24 438	
4. Lönegradsförändringar för tillfälligt förordnade lantmätare	9 095	
5. Vikariatsersättningar	1 500	
6. Övertidsersättningar och extra arbetskraft	2 000	
7. Utredningsuppgifter av tillfälligt natur	12 980	
8. Lönegradsplacerad och arvodesanställd extra personal		5 645
	55 645	5 645
	+ 50 000.	

M o t i v. 1. I sina anslagsäskanden åren 1948 och 1949 begärde lantmäteristyrelsen personalförstärkningar för kamrerarkontoret. Styrelsen hänvisar till den redogörelse, som den år 1949 lämnade för antalet ärenden av olika slag vid kontoret och den tänkta arbetsfördelningen mellan de föreslagna befattningshavarna (se IX ht 1950 s. 312 under punkt 3). Styrelsen framhåller, att de ytterligare erfarenheter, som under det gångna året vunnits beträffande kamrerarkontorets arbetsuppgifter, bestyrka att styrelsens föregående år framlagda förslag i varje detalj var motiverat. Med hänsyn till rådande statsfinansiella läge inskränker sig styrelsen dock till att nu endast framföra sådana förslag rörande kamrerarkontorets personal,

vilka enligt styrelsens uppfattning icke längre utan olägenhet kunna uppskjutas.

1 a. Förslaget framfördes såväl år 1948 som år 1949 (se IX ht 1950 s. 313). Utöver den motivering som tidigare lämnats för detsamma anföres bl. a., att anspråken på kamrerarens föredragningskyldighet och ledning av kontorets arbete ytterligare ökat genom den nya lantmäteritaxa, som trätt i tillämpning från och med den 1 juli 1950. Bland annat kommer han att få övervaka att de nya principerna för ersättning enligt överenskomelse och nedsättning av förrättningsarvode tillämpas enhetligt.

1 b—e. Sedan medel anvisats för tillfälliga personalförstärkningar vid kamrerarkontoret (se bl. a. IX ht 1950 s. 319), har styrelsen efter ledigförklarande i vanlig ordning tillsatt bl. a. två befattningar som kansliskrivare i lönegrad Cg 15, en befattning som kontorist i lönegrad Cg 13 och en befattning som kanslibitråde i lönegrad Cg 11. Det har varit möjligt att för dessa befattningar förvärva personer med lång erfarenhet och stor skicklighet. De inneha nu nyckelställningar i kamrerarkontorets arbete. Deras anställningsförhållanden såsom extra befattningshavare äro emellertid synnerligen otillfredsställande och det kan befaras att de snarast möjligt söka sig över till befattningar på annat håll med tryggare anställningsförhållanden, om icke deras anställningar i styrelsen regleras. Styrelsen hemställer därför om bemyndigande att inrätta motsvarande extra ordinarie befattningar. Styrelsen har hittills icke ansett sig ha möjlighet härtill med hänsyn till de bestämda uttalanden, som gjorts om att personalförstärkningarna vid kontoret skulle vara tillfälliga.

2. Lantmäteristyrelsens lokaler äro sedan den 1 april 1950 splittrade på tre ställen. Dessutom förekomma ständiga budsändningar mellan styrelsen och centrala instrumentförrådet å Riddarholmen. Styrelsen har därför under senare år måst förstärka expeditionsvaktspersonalen med extra arbetskraft. En av dessa arbetskrafter, vilken avlönats som extra kontorsbiträde, tjänstgör även som ersättare för styrelsens telefonist. Då det nu framstår som oundvikligt att utöka expeditionsvaktspersonalen, bör denna extra kontorsbiträdestjänst omvandlas till en befattning som expeditionsbiträde i lönegrad Ce 9.

3. Under denna punkt upptaget belopp grundas på beräknade lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång samt löneklassuppflyttningar. Av beloppet hänföra sig omkring 1 000 kronor till den extra personalen å kamrerarkontoret. Vidare ingår däri en uppräknings med cirka 6 100 kronor av posten rörligt tillägg, vilken för innevarande budgetår uppförts med för lågt belopp.

4. I redogörelsen för den personal, som avlönas från posten till icke-ordinarie personal under budgetåret 1950/51 vid lantmäteristyrelsen, har styrelsen redovisat bland andra två lantmätare i lönegrad Ce 23. Dessa lantmätare beräknas vid ingången av nästkommande budgetår ha befordrats till lantmätare i 27 lönegraden. Den löneökning som föranledes härav har upptagits under denna punkt.

5—7. Enligt lantmäteristyrelsens mening har anslaget för icke-ordinarie personal för innevarande budgetår beräknats så knappt, att medel icke finnas tillgängliga i erforderlig omfattning för vikariatsersättningar, övertidsersättningar och extra arbetskraft samt utredningsuppgifter av tillfällig natur. För nämnda ändamål erfordras respektive 4 000, 8 000 och 15 000 kronor. Dessa belopp ha angivits i styrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår och ha godtagits i 1950 års statsverksproposition. Styrelsen har därför funnit ofrånkomligt att begära en formell uppräkningsuppgift för dessa ändamål. Därest icke denna uppräkningsuppgift medges, innebär detta i realiteten att medelsanvisningen för nyss angivna utgifter minskas. Styrelsen anser en sådan minskning omöjlig att genomföra. Vad särskilt angår behovet av medel för utredningsuppgifter av tillfällig natur framhålles, att inom styrelsen för närvarande pågå utredningar rörande viss revision av fastighetsbildningslagstiftningen, rörande mättningsförordningen och vissa statsbidragsregler samt rörande vissa andra författningsändringar i frågor av stor betydelse. Flera av dessa utredningar ha igångsatts huvudsakligen i syfte att åstadkomma förenklingar i det praktiska lantmäteriarbetet.

Y t t r a n d e. Statskontoret erinrar om att det i sitt utlåtande över styrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår funnit bärande skäl kunna anföras för uppflyttning av kamrerartjänsten till lönegrad Ca 29. Frågan om ändrad löneställning lämnar dock — såvitt statskontoret kan bedöma — icke vara mer angelägen än att resultatet av pågående allmänna tjänsteförteckningsrevision bör kunna avvaktas.

Statskontoret har icke blivit övertygat om att expeditionsvaktspersonalen behöver förstärkas. Yrkandet om inrättande av en tjänst som expeditionsvakt i lönegrad Ce 9 avstyrkes sålunda.

Några invändningar böra enligt statskontorets uppfattning icke riktas mot att medel anvisas för täckande av de ökade avlöningskostnader, som uppkomma vid befordran av två tillfälligt förordnade lantmätare. Ämbetsverket förutsätter då, att en motsvarande kostnadsminskning uppstår å distriktsorganisationens avlöningsanslag.

Vad lantmäteristyrelsen i övrigt anfört under detta anslag har icke givit statskontoret anledning till erinran.

Jag torde här få anmäla, att *avdelning 1 av civilförvaltningens personalförbund* i skrivelse den 8 november 1950 hemställt, att befattningen såsom förste expeditionsvakt vid lantmäteristyrelsens centrala instrumentförråd måtte ändras till en befattning såsom förrådsmästare i Ca 16. Till stöd för denna hemställan har avdelningen hänvisat till vad lantmäteristyrelsen tidigare yttrat i frågan (se IX ht 1950 s. 310 och 313 under punkt 4 a). I anslutning till vad styrelsen anfört beträffande denne befattningshavares ansvar framhåller avdelningen bl. a., att förrådet av instrument numera kan värderas till cirka 200 000 kronor. Enligt avdelningens mening bör befattningshavaren beredas en mot arbetsuppgifterna svarande löneställning.

Departementschefen.

Jag hyser fortfarande den uppfattningen att resultatet av pågående tjänsteförteckningsrevision bör avvaktas innan frågan om uppflyttning av kamrerartjänsten i högre lönegrad prövas. Däremot har jag icke något att erinra mot att denna tjänst nu överföres å ordinarie stat. Lantmäteristyrelsens yrkande att extra ordinarie tjänster skola inrättas för vissa av de extra befattningshavare, som styrelsen anställt å kamrerarkontoret, kan jag icke biträda. Enligt min mening bör nämligen ytterligare erfarenhet av arbetsbelastningen inhämtas, innan organisationens omfattning slutligt fastställs. Styrelsen disponerar innevarande budgetår 43 000 kronor under icke-ordinarieposten för att avlöna tillfällig personal å kamrerarkontoret. Dess framställningar om ökad medelsanvisning till avlöningar åt tillfälligt förordnade lantmätare, vikariatersättningar, övertidstersättningar och avlöningar till extra arbetskraft samt för utredningsuppgifter av tillfällig natur synas — då vid anslagsberäkningen för innevarande budgetår tillräckliga belopp beräknats för dessa ändamål — bero på att styrelsen måst överskrida anslagsramen för avlöningar, förmodligen i huvudsak för kamrerarkontoret. Jag förordar därför, att ifrågavarande belopp å 43 000 kronor för nästa budgetår skall höjas med 7 000 kronor. I övrigt torde anslaget endast bära uppräknas med 17 400 kronor för utgiftsökningar på grund av lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befordringsgång och löneklassförändringar samt med 6 100 kronor för korrigering av posten rörligt tillägg. Jag kan alltså icke tillstyrka, att medel skola beräknas för avlöande av ytterligare en expeditiönsvakt eller att en befattning såsom förste expeditiönsvakt skall ändras till en tjänst såsom förrådsmästare.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat 349 800 (+ 20 500) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 1 200 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 288 000 (+ 2 000) kronor;

rörligt tillägg 71 000 (+ 8 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(349\,800 + 1\,200 + 288\,000 + 71\,000 =) 710\,000 (+ 30\,500)$ kronor.

A lantmäteristyrelsens personalförteckning bör kamrerartjänsten överföras å ordinarie stat.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för lantmäteristyrelsen överföra kamrerartjänsten i lönegrad Ce 27 å ordinarie stat;

b) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	349 800
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	288 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	71 000
Summa kronor 710 000;	

c) till *Lantmäteristytelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 710 000 kronor.

[197] 2. *Lantmäteristytelsen*: *Omkostnader*.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	96 000	114 376
1950/51 (statsliggaren s. 851)....	99 000	
1951/52 (förslag)	99 000	

I enlighet med förslag av *lantmäteristytelsen* (skr. 26/8 1950) synes anslaget böra uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristytelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 99 000 kronor.

[198] 3. *Lantmäteristytelsen*: *Kartlagingsarbeten*.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	60 000	55 557
1950/51 (statsliggaren s. 852) ..	60 000	
1951/52 (förslag)	60 000	

Lantmäteristytelsen (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp. Styrelsen anför att elva kartlagare utbildats och att dessa fördelats på den centrala kartlagingsavdelningen i Stockholm och på de sju länskontor, som bäst behöva kartlagning. Lönekostnaderna för denna personal skulle under budgetåret 1951/52 uppgå till 52 000 kronor, eller 7 500 kronor mer än som beräknats för avlöningar för innevarande budgetår. Motsvarande nedskärning kan emellertid göras å övriga utgiftsposter.

Med biträdande av *lantmäteristytelsens* förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristytelsen*: *Kartlagingsarbeten* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[199] 4. Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	2 463 000	2 415 349
1950/51 (statsliggaren s. 852)	2 550 000	
1951/52 (förslag)	2 504 000	

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppräknas med 33 400 kronor till 2 583 400 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Biträdande överlantmätare i Ca 32 i st. för 1 lantmätare i Ca 29 i Göteborg	1 992	
2. Kostnadsökning för 14 befattningshavare i Cf 4, som anställas fr. o. m. 1/1 1951	27 620	
3. Lönegradsplacerad extra personal		30 240
4. Tillfälliga biträden i kontorstjänst		5 000
5. Övertidsersättningar		3 360
6. Reglerad befordringsgång och löneklassförändringar ..	44 843	
7. Rörligt tillägg		2 455
	74 455	41 055
	+ 33 400	

M o t i v. 1. Lantmäteristyrelsen framförde detta yrkande redan i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår (se IX ht 1950 s. 324). Styrelsen framhåller nu, att anspråken på fastighetsbildningsorganen i Göteborgs och Bohus län ytterligare ökat under det gångna året. Särskilt överlantmätaren men även länskontorets övriga personal har en synnerligen stor arbetsbörda. För att avhjälpa den mycket framträdande bristen på planer har en specialorganisation inrättats i Göteborg, som — i samverkan med centralkontoret i Stockholm — på länsstyrelsens direkta uppdrag utför de största och angelägnaste grundkartarbetena. Härutöver ha de ordinarie distrikten förstärkts i all den omfattning, som varit möjlig. Genom den väsentliga utökning av distriktsorganisationens kapacitet som skett ha emellertid anspråken på överlantmätaren alltmer ökat. Hans tid upptages i allt större omfattning av sammanträden med länsstyrelsen, länsarkitekten, lantbruksnämnden, vägförvaltningen, distriktsingenjören för vatten och avlopp samt länsbostadsnämnden. Den snabba utvecklingen på fastighetsbildningens område sammanhänger framför allt med att länets kustbygd i ökad omfattning tages i anspråk som ett rekreations- och sommarbostadsområde för hela landet.

Styrelsen anför vidare, att nya omfattande och angelägna arbetsuppgifter inom kort torde komma att läggas på överlantmätaren och distriktsorganisationen. På uppdrag av chefen för justitiedepartementet har en utredning verkställts angående vissa äganderätts- och lagfartsfrågor beträffande fiske-

lägena i Bohuslän. Av densamma framgår, att det råder kaotiska fastighets- och äganderättsförhållanden i ett femtiotal sådana samhällen. Antalet bopningshus belägna å ofri grund inom fiskelägena uppgår sålunda till flera tusen. Nämda förhållanden utgöra en allvarlig hämsko å samhällenas utveckling och det torde vara i hög grad befogat att det allmänna vidtager åtgärder för att råda bot på missförhållandena. Detta arbete, som i stora drag omfattar framställande av grundkartor med tillhörande fastighets- och äganderätsutredningar, utarbetande av detaljplan (stadsplan eller byggnadsplan), frivilliga markförvärv eller expropriationer samt en serie legala fastighetsbildningsåtgärder, är synnerligen krävande och tidsödande. I denna process måste lantmäteriet inkopplas i mycket stor omfattning. Utredningen har även förordat, att lantmäteriets distriktsorganisation i Bohuslän skall tillfälligt förstärkas för ändamålet.

Lantmäteristyrelsen har i yttrande över utredningens förslag bl. a. framhållit, att det ifrågavarande arbetet är synnerligen omfattande och att försiktigheten bjuder att man under de närmaste åren inskränker sig till att angripa ett fåtal samhällen för att vinna erfarenhet rörande den lämpligaste metodiken. Även detta försöksarbete behöver emellertid bedrivas i betydande omfattning och med stor kraft. Även om ledningen av detta betydelsefulla arbete bör ankomma på länsstyrelsen, komma med nödvändighet mycket stora anspråk att ställas på överlantmätaren, då denne ytterst har att svara för samordningen av de olika arbetsmomenten.

2—5. Den kurs för kontorsbiträden, som kommer att avslutas i december 1950, omfattar 30 elever. Av dessa beräknas 14 komma att anställas vid länskontoren för utfyllnad av den vid 1948 års riksdag beslutade ramen. I gengäld beräknas den lönegradsplacerade extra personalen kunna reduceras. Styrelsen anser det även möjligt att begränsa kostnaderna för tillfälliga biträden i kontorstjänst samt övertidsersättningar. För avlöande av tillfälliga biträden under nästa budgetår upptagas endast 15 000 kronor. Beloppet avses huvudsakligen för att täcka de omfattande vakanser på grund av sjukledighet, som uppkomma bland länskontorens biträdespersonal om cirka 250 befattningshavare.

7. Minskningen avser en korrigerings, då posten beräknats för högt för innevarande budgetår.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* förklarar sig icke kunna tillstyrka att en kontorslantmätarbefattning i Göteborg skall utbytas mot en tjänst som biträdande överlantmätare.

Departementschefen.

Icke heller i år kan jag tillstyrka lantmäteristyrelsens framställning om att kontorslantmätaren vid länskontoret i Göteborg skall utbytas mot en biträdande överlantmätare. I övrigt biträder jag styrelsens yrkanden under förevarande anslag. Detta bör sålunda uppräknas med 31 400 kronor. Å andra sidan bör emellertid icke-ordinarieposten generellt skäras ned med

70 000 kronor och posten rörligt tillägg i samband därmed sänkas med 7 400 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat 1 353 200 (+ 23 200) kronor;

avlöningar till tjänstemän å övergångsstat 24 000 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 868 500 (— 63 500) kronor;

rörligt tillägg 258 300 (— 5 700) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (1 353 200 + 24 000 + 868 500 + 258 300 =) 2 504 000 (— 46 000) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* 1 353 200
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, *förslagsvis* 24 000

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Titel	Antal	Kronor
2 200	1 500	150	Assistent i Västernorrlands län.....	1	3 850
2 200	1 500		Annan assistent	1	3 700
Summa kronor					7 550

Anm. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* 868 500
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* 258 300

Summa kronor 2 504 000;

b) till *Lantmäterikontoren i länen*: Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 2 504 000 kronor.

[200] 5. Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	324 000	369 920
1950/51 (statsliggaren s. 853) ..	410 000	
1951/52 (förslag)	450 000	

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall upptagas med ett till 453 000 kronor förhöjt belopp. Højningen beror på ökat behov av expensmedel i enlighet med följande sammanställning.

	1950/51	Ökning	Minskn.
1. Bränsle, lyse och vatten	70 000		5 000
2. Utbyte av handlings- och kartsåp av trä mot stålsåp	60 000	—	—
3. a. Utrustning för lantmäterikontoret i Älvsborgs län	70 000		70 000
b. Utrustning för lantmäterikontoret i Väster-norrlands län	—	50 000	
4. Övriga expenser	140 000	68 000	
		<u>118 000</u>	<u>75 000</u>
		+ 43 000	

M o t i v. 1. Medelsåtgången för bränsle, lyse och vatten var under budgetåren 1947/48—1949/50 respektive 73 900, 54 400 och 62 400 kronor. Med hänsyn härtill anser lantmäteristyrelsen, att posten kan sänkas till 65 000 kronor.

2. För att fullfölja den påbörjade anskaffningen av stålsåp till länskontoren i Kronobergs, Blekinge och Västerbottens län behövas enligt styrelsen 88 000 kronor utöver tidigare anvisade medel. För nästa budgetår föreslås emellertid oförändrad medelsanvisning å 60 000 kronor.

3 a. Denna post erfordras icke för nästa budgetår.

3 b. Lantmäterikontoret i Väster-norrlands län beräknas komma att inflytta i nya lokaler vid årsskiftet 1952—1953. Härvid erfordras en omfattande nyanskaffning. Kontorets nuvarande arkivskåp av trä äro oanvändbara i de nya lokalerna och nya stålsåp måste därför inköpas. Utrustningen av maskiner och möbler är högst bristfällig, då den på grund av expensanslagets knapphet och den väntade inflyttningen i nya lokaler ej kompletterats på mycket länge. Styrelsen uppskattar medelsbehovet till 137 000 kronor. Enär beställningar av arkivskåp, fastighetsregisterskåp och vissa specialmöbler måste göras ungefär ett år före leveransdatum och en del av betalningen skall erläggas i förskott, begär styrelsen att av detta belopp 50 000 kronor skola anvisas redan för budgetåret 1951/52.

4. Under budgetåren 1948/1949 och 1949/50 uppgick anslagsposten övriga expenser till 200 000 kronor. Härav skulle för vissa engångsutgifter för in-

köp av stålskåp användas 60 000 kronor. För löpande expenser ha sålunda återstått 140 000 kronor. Trots totalstopp i fråga om nyanskaffningar under det sista budgetåret har styrelsen icke kunnat hålla de löpande utgifterna inom denna ram. De två senaste budgetåren ha dessa utgifter uppgått till 175 000 kronor. För närvarande ligga hos styrelsen beställningar av fastighetsregisterskåp och övriga kontorsmöbler, skriv- och räknemaskiner, armatur, telefonutrustning o. dyl. samt framställningar om bemyndigande att inbinda registerband m. m. för cirka 32 000 kronor. Styrelsen anser det möjligt att fördela dessa nyanskaffningar på två år. För dessa ändamål skulle alltså erfordras 16 000 kronor för nästa budgetår. Den årliga tillväxten av arkiven kräver härutöver successiv anskaffning av skåp för cirka 17 000 kronor. Posten övriga expenser bör alltså enligt styrelsen uppräknas med $(35\,000 + 16\,000 + 17\,000 =)$ 68 000 kronor.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anser sig icke kunna bedöma behovet av utrustning för det nya lantmäterikontoret i Västernorrlands län. Vad beträffar posten övriga expenser kan statskontoret icke tillstyrka större medelsanvisning än 175 000 kronor.

Departementschefen.

Såsom lantmäteristyrelsen föreslagit torde 50 000 kronor redan nu böra anvisas till utrustning av de nya lokalerna för lantmäterikontoret i Härnösand. Vad beträffar posten övriga expenser torde de nyanskaffningar för 16 000 respektive 17 000 kronor, vilka styrelsen ansett nödvändiga, icke längre kunna uppskjutas. Med den utvidgning av lantmäteriets verksamhet, som ägt rum under de senaste åren, synes det därjämte nödvändigt att anslå ytterligare medel för länskontorens löpande expensutgifter. Ökningen av medelstillelningen bör emellertid kunna begränsas till 32 000 kronor. Posten övriga expenser skulle alltså behöva uppräknas med $(16\,000 + 17\,000 + 32\,000 =)$ 65 000 kronor till 205 000 kronor. I övrigt har jag icke något att erinra mot styrelsens förslag. Anslaget torde sålunda böra uppföras med 450 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lantmäterikontoren i länen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

[201] 6. Lantmäteriets distriktsorganisation: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	9 037 500	8 686 463
1950/51 (statsliggaren s. 854)	9 475 000	
1951/52 (förslag)	9 485 000	

Yrkanden. Lantmäteristyrelsen (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 456 400 kronor till 9 931 400 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Justeringar i personalramen för den nuvarande distriktsorganisationen:		
21 mätningstekniska biträden i Cf 12	133 512	
8 biträden i kontorstjänst i Cf 4	31 566	
2. 14 lantmätaraspiranter i Cf 19	113 084	
3. Särskild skiftesorganisation i Kalmar län:		
1 distriktslantmätare i Ce 32	15 913	
1 förste mätningstekniker i Ce 21	9 972	
2 mätningstekniker i Cf 12	13 180	
1 kanslibiträde i Ca 11	5 725	
2 biträden i kontorstjänst i Cf 4	7 891	
4. 5 lantmätare i Ca 27 i st. för 5 distriktslantmätare på övergångsstat		16 833
5. Övergångsersättningar till distriktslantmätare och distriktslantmätare på övergångsstat		13 700
6. Arvode till 1 pensionerad lantmätare		5 300
7. Lönegradsplacerad extra personal		85 340
8. Lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befodringsgång samt löneklassförändringar m. m.	259 055	
9. Korrigering av posten rörligt tillägg		12 325
	589 898	133 498
	+ 456 400	

Motiv. I en allmän motivering ger lantmäteristyrelsen en överblick över utvecklingstendenserna i fråga om distriktsorganisationens arbetsuppgifter. Styrelsen framhåller, att balansen av förrättningar och uppdrag under senare år tilldragit sig uppmärksamhet. Den hänvisar i detta hänseende till statsutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 143/1949 i anledning av berättelse av riksdagens år 1948 församlade revisorer. I utlåtandet uttalades bl. a. att särskilda åtgärder snarast borde vidtagas för att åstadkomma mera tillfredsställande förhållanden på förevarande område.

Styrelsen anför att balansen inom distriktsorganisationen vid årsskiftet 1948/49 utgjorde omkring 26 400 förrättningar och uppdrag. Vid årsskiftet 1949/50 hade denna balans ökat till inemot 27 100 förrättningar och uppdrag. Den siffermässiga balansökningen inger enligt styrelsens mening icke så stora betänkligheter. Av större betydelse är emellertid, att varje enskild förrättning — på grund av innebörden i den nya jordbrukspolitik, den nya bostadspolitik och den nya byggnadslagstiftningen — kräver mera ingående överväganden, undersökningar och överläggningar än tidigare och därför tager ökad tid i anspråk. Anledningen till att balansen ökar är fram-

för allt att allt fler nya förrättningar och uppdrag inkomma. Ökningen har sålunda inträffat trots att distriktsorganisationens prestationsförmåga stigit och fortfarande stiger i takt med en rad effektivitetsbefrämjande åtgärder, som successivt vidtagits. Under år 1948 avslutades sammanlagt omkring 29 000 förrättningar under det att motsvarande antal år 1949 utgjorde drygt 33 500.

Styrelsen har övervägt, om det är möjligt att i nuvarande läge inskränka den statliga verksamhet, som lantmäteriet utövar. Bortsett från att en dylik utveckling uppenbarligen skulle strida mot de principbeslut, som statsmakterna nyligen träffat, äro möjligheterna härtill dock mycket små. Fastighetsbildningen är icke något självändamål; dess omfattning avgöres främst av den allmänna byggnadsverksamheten, av rationaliseringsåtgärder inom jordbruk och skogsbruk på allmänt eller enskilt initiativ och av den normala omsättningsproceduren på fastighetsmarknaden. Inskränkas dessa åtgärder genom initiativ från det allmänna, så inskränkes även fastighetsbildningsverksamheten. Primärt kunna fastighetsbildningsmyndigheterna icke taga något initiativ härvidlag.

En betydelsefull del av lantmäteriets uppgifter faller inom städer och samhällen. Lantmäteriet åtager sig dessa uppgifter i andra hand, d. v. s. i den mån de legala fastighetsbildningsåtgärderna på landsbygden, som enligt lag endast kunna utföras av statsanställd lantmätare, detta medge. Det vore icke försvarligt, att lantmäteriet avvecklade sina uppgifter i städer och samhällen och hänvisade kommunerna till att ordna sitt mättningsväsende själva.

Det vore vidare teoretiskt möjligt att begränsa den statliga verksamheten, om lantmäteriet icke vidare åtog sig vissa uppdrag, som kunna utföras även av andra än befattningshavare i lantmäteristaten, exempelvis att upprätta grundkartor. Detta skulle emellertid innebära ett allvarligt avbräck i det allmännas strävanden på samhällsplaneringens område. Bl. a. ur rent företagsekonomisk synpunkt skulle åtgärden vara oklok, då denna gren icke är subventionerad i taxehänseende och därför utgör statsverkets bästa inkomstkälla vad lantmäteriet beträffar.

Lantmäteriets distriktsorganisation utför vidare i alltmer ökad omfattning avgiftsfria arbeten på uppdrag av vissa statliga myndigheter, särskilt länsstyrelser och lantbruksnämnder. Det kan enligt styrelsens mening icke komma i fråga att avbryta detta visserligen omfattande men nödvändiga arbete. Styrelsen strävar emellertid efter att dessa uppdrag icke skola alltför mycket belasta distriktsorganisationen. Ej minst gäller detta planeringen på jordbrukets område, där metodiken ännu är outvecklad och en viss risk därför föreligger att arbetet blir onödigt tidskrävande. Det avgörande inflytandet härvidlag tillkommer emellertid lantbruksorganisationen.

Den ur statsverkets synpunkt dyraste delen av distriktsorganisationens arbete utgöres av skiftesverksamheten i Kopparbergs län. Denna bedrivs nämligen helt på statens bekostnad. Kostnaderna för denna verksamhet beräknas för innevarande budgetår till omkring 520 000 kronor. Enligt styrelsens uppfattning kan det dock ej ifrågasättas att nu minska denna verksamhet.

Med hänsyn till de bedömanden som styrelsen gjort har den icke ansett sig kunna underlåta att framföra förslag om vissa, dock mycket begränsade personalförstärkningar inom lantmäteriets distriktsorganisation.

Av mycket stor betydelse för bedömningen av frågan om personalförstärkningar nu böra ske är enligt styrelsens mening vidare att ökningen i lantmäteriets uppgifter väsentligen avser uppdrag, för vilka statsverket enligt 1950 års lantmåteritaxa tar ut praktiskt taget hela självkostnaden (löne- och omkostnadsutgifter) för lantmäteriet. Statsverkets inkomster genom taxeuppbörden utgjorde budgetåret 1949/50 3,5 miljoner kronor. Redan under innevarande budgetår torde de komma att stiga till omkring 4,2 miljoner kronor. Inkomstökningen är en effekt dels av 1950 års lantmåteritaxa, dels av den fortgående effektivitetsstegringen i lantmäteriets arbeten. Under budgetåret 1951/52 kan väntas en ytterligare inkomstökning, approximativt beräknad till cirka 200 000 kronor.

Beträffande motiven för de föreslagna ändringarna i distriktsorganisationens avlöningsanslag kan i övrigt återgivas följande.

1. Vid 1950 års riksdag fastställdes antalet mätningstekniker till 367 och antalet biträden i kontorstjänst till 314. Styrelsen föreslår en revision av denna personalram enligt följande beräkning.

	Mätningstekniker	Kontorsbiträden
a. Den egentliga distriktsorganisationen	355	295
b. Skiftesorganisationen i Kopparbergs län	25	25
c. Distriktsorganisationens centralkontor	8	2
Summa	388	322

Av sammanställningens poster säges allenast personaluppsättningen för centralkontoret innebära en utökning i förhållande till tidigare förutsatta organisationsgrundsatser. Beträffande ramen för mätningsteknisk personal framhåller styrelsen, att utbildningskurserna för dylik personal ånpassats så att teknikerkåren skulle kunna uppgå till 402 den 1 juli 1950. Det vore knappast försvarligt att nu avvisa den vid senaste utbildningskursen för lantmäteriets behov specialutbildade personalen om cirka 40 biträden. Huvuddelen av dessa har också under innevarande budgetår kunnat antingen anställas som extra tjänstemän i lantmåteristaten eller beredas kommunal anställning i samhällen, där distriktsorganisationen ombesörjer fastighetsbildningsverksamheten.

2. Styrelsen erinrar om att antalet lantmätare och aspiranter i distriktsorganisationen vid full utbyggnad skall uppgå till 370. För närvarande är detta antal 351. Under innevarande budgetår avgå med pension tillhopa 16 befattningshavare från distriktsorganisationen. Under sommaren 1951 väntas 23 lantmåteriteknologer avlägga examen och ansöka om anställning i lantmåteristaten. Då den beslutade ramen för lantmåteripersonal sålunda icke kommer att uppnås vid något tillfälle under budgetåret 1951/52, ha medel beräknats för 23 aspiranter i lönegrad Cf 19. Till följd av att 9 lant-

mätare avgå med pension under nästa budgetår, varigenom motsvarande antal lantmätare i befordringsgången beräknas erhålla befordran, kommer nettoökningen av antalet lantmätare i lönegrad Cf 19 endast att uppgå till $(23-9) = 14$.

3. I anslagsäskandena till innevarande budgetår (IX ht 1950, s. 329 och 333) hemställde lantmäteristyrelsen om inrättande av en särskild skiftesorganisation i Kalmar län. Förslaget motiverades med att det visat sig omöjligt för distriktsorganisationen inom länet att jämsides med övriga förrättningar medhinna handläggningen av de tungarbetade och tidsödande skiftesförrättningarna.

Den nu föreslagna organisationen är uppbyggd efter mönster av de vid 1950 års riksdag beslutade organisationsenheter i Kopparbergs län. Chefen har sålunda föreslagits få anställning som distriktslantmätare i lönegrad Ce 32. Vid sin sida behöver han en kvalificerad medhjälpare. För detta ändamål begäres icke någon ny befattning. Styrelsen avser i stället att för uppgiften disponera en av de redan befintliga lantmätarbefattningarna i lönegrad Ca 29. Den högskoleutbildade personalen bör i största möjliga utsträckning befrias från befattningen med de tekniska rutingöromålen. Här för erfordras minst 3 mätningstekniker och 3 biträden i kontorstjänst. Inom vardera gruppen måste en av befattningshavarna vara mycket kvalificerad. Med anledning härav föreslås inrättande av en befattning som förste mätningstekniker i Ce 21 och en befattning som kanslibiträde i Ca 11. Övrig biträdespersonal torde i nödfall kunna utgöras av personal i aspirantlönegraderna Cf 12 respektive Cf 4. I längden torde dock icke kunna undvikas att tillföra organisationsenheten fler kvalificerade mätningstekniker.

4. Under innevarande budgetår avgå med pension fem distriktslantmätare på övergångsstat, vilka komma att ersättas med lantmätare i lönegrad Ca 27.

5. Minskningen är av automatisk karaktär.

6. För att häva bristen på lantmätare intill dess personalramen fyllts har styrelsen artställt vissa med pension avgångna distriktslantmätare mot arvode. Anordningen är ur statsverkets synpunkt förmånlig. Antalet dylika arvodesanställda lantmätare beräknas för budgetåret 1951/52 kunna minskas med en.

7. Under förutsättning att den under punkt 1 begärda ramökningen bifalles anser sig styrelsen kunna minska den nuvarande extra personalen med 12 mätningstekniker och 6 biträden i kontorstjänst. För budgetåret 1951/52 ha sålunda medel beräknats för avlöning av endast 11 lönegradsplacerade extra befattningshavare, medan antalet sådana tjänstemän för innevarande budgetår angivits till 29.

8 och 9. Ökningen respektive minskningen är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. Statskontoret anser sig för närvarande förhindrat att förorda förslaget om inrättande av en särskild skiftesorganisation i Kalmar län.

I övrigt vill statskontoret icke motsätta sig bifall till vad lantmäteristyrelsen föreslagit under detta anslag.

Departementschefen.

Först torde jag få erinra, att den nu gällande lantmäteritaxan vilar på den principen, att taxeinkomsterna skola beträffande flertalet s. k. legala förrättningar motsvara omkring 40 procent av lantmäteriets självkostnader och för andra förrättningar i stort sett motsvara självkostnaderna. På grund av de kostnadsökningar, som inträffat efter det taxan fastställdes eller som äro att förvänta, kunna emellertid tarifferna i taxan icke väntas komma att ge den sålunda avsedda kostnadstäckningen. Då taxan tillämpats allenast en kort tid och då det är oklart, hur stora kostnadsökningarna kunna bli, anser jag mig dock ej för närvarande vilja förorda någon höjning av taxan. Denna fråga torde dock få upptagas ett kommande år.

Lantmäteristyrelsen har föreslagit att antalet mätningstekniker och biträden i kontorstjänst inom distriktsorganisationen skall ökas till sammanlagt 388 respektive 322. Vid behandlingen av anslagsäskandena för innevarande budgetår anförde jag, att ökningsar inom dessa personalkategorier i viss mån finge ses som ett led i en pågående rationalisering. Denna ginge nämligen bland annat ut på att avlasta lantmätarna från sådant arbete, som ej oundgängligen krävde lantmätarutbildning. Såväl med hänsyn härtill som i betraktande av att den totala arbetsbelastningen för lantmäteriet ökat avsevärt borde hinder ej möta för att överskrida den av 1947 års riksdag fastställda ramen av 345 mätningstekniker och 305 kontorsbiträden. Enligt min förra året uttalade mening borde utvidgningen emellertid icke göras så stor som lantmäteristyrelsen föreslagit i nyss nämnda anslagsäskanden. Medel borde beräknas allenast för 367 mätningstekniker och 314 kontorsbiträden. Riksdagen beslöt i enlighet härmed. Den ram, som sålunda fastställts för den mätningstekniska personalen, torde icke böra överskridas under nästa budgetår. Antalet kontorsbiträden synes däremot böra ökas med fyra. Något väsentligt utrymme för extra anställning av personal bör icke medgivas. Oaktat jag icke kunnat tillstyrka de personalökningar, som styrelsen begärt, bör den lönegradsplacerade extra personalen därför i enlighet med styrelsens beräkning minskas med tolv mätningstekniker och sex biträden i kontorstjänst.

Lantmäteristyrelsen avser att under nästa budgetår antaga nio lantmätaraspiranter för att ersätta beräknad avgång inom lantmätarkåren. Styrelsen föreslår att medel skola beräknas för antagande av ytterligare 14 aspiranter för utökning av nämnda kår. Enligt min uppfattning bör ökningen av den lantmäteriutbildade personalen inom distriktsorganisationen till tidigare fastställt antal av 370 emellertid ske i långsammare takt. Jag föreslår sålunda, att för nästa budgetår medel endast skola beräknas för ökning av antalet lantmätare med sju aspiranter.

På grund av det statsfinansiella läget anser jag mig icke heller i år kunna tillstyrka förslaget om en särskild skiftesorganisation i Kalmar län.

I övrigt har jag icke något att erinra mot lantmäteristyrelsens beräkningar av medelsbehovet under anslaget.

Detta torde sålunda böra dels uppräknas med 72 500 kronor, motsvarande avlöningskostnaderna till fyra kontorsbiträden och sju lantmätaraspiranter, samt med 259 000 kronor i anledning av lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befordringsgång samt beräknade löneklassförändringar, dels i enlighet med styrelsens beräkning minskas med 133 500 kronor. Anslaget skulle sålunda behöva höjas med $(72\,500 + 259\,000 - 133\,500 =)$ 198 000 kronor. Å andra sidan bör icke-ordinarieposten generellt sänkas med 170 000 kronor och posten rörligt tillägg i samband därmed minskas med 18 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 3 596 500 (+ 5 500) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 4 905 000 (+ 10 000) kronor;

rörligt tillägg 983 500 (— 5 500) kronor.

Anslaget bör alltså uppföras med $(3\,596\,500 + 4\,905\,000 + 983\,500 =)$ 9 485 000 (+ 10 000) kronor.

I personalförteckningen för lantmäteriets distriktsorganisation bör antalet lantmätartjänster å övergångsstat minskas med fem.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ur personalförteckningen för lantmäteriets distriktsorganisation avföra fem lantmätartjänster å övergångsstat;

b) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteriets distriktsorganisation, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 596 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 905 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	983 500

Summa kronor 9 485 000;

c) till *Lantmäteriets distriktsorganisation*: Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 9 485 000 kronor.

[202] 7. Lantmäteriets distriktsorganisation: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 875 000	2 535 576
1950/51 (statsliggaren s. 857)	2 550 000	
1951/52 (förslag)	2 550 000	

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 50 000 kronor till 2 600 000 kronor. Styrelsen föreslår därvid å ena sidan, att posten reseersättningar skall höjas med 100 000 kronor till 1 900 000 kronor, å andra sidan att posten övriga expenser skall minskas med 50 000 kronor till 555 000 kronor.

M o t i v. Medelsåtgången under posten reseersättningar var budgetåret 1949/50 för lantmäteriets del omkring 1 982 000 kronor. Härtill kommer det belopp, som länsstyrelserna utanordnat till s. k. vägförrättningsmän, omkring 40 000 kronor. Lantmäteristyrelsen framhåller, att den ökning av utgifterna under posten, som skett under senare år, huvudsakligen är automatisk och beror på ökningen av distriktsorganisationens fältarbetande personal. Till en del sammanhänger även ökningen med den alltmer intensifierade verksamheten i distrikten. Styrelsen understryker att det föreligger ett klart samband mellan resornas omfattning och de taxeinkomster, som inlevereras till statsverket. Taxetarifferna i 1950 års lantmåteritaxa innesluta i princip — bortsett från eventuell subvention — ersättning för statsverkets samtliga kostnader.

Styrelsen framhåller vidare, att den under senare år vidtagit olika åtgärder för att begränsa resekostnaderna. Bland annat sker för närvarande i länskontoren en sträng granskning av resornas planläggning. Genom vissa föreslagna partiella ändringar i jorddelningslagen, som torde komma att prövas av 1951 års riksdag, öppnas nya möjligheter att inbespara resekostnader (särskilda resor för protokollsjusteringar bortfalla, möjligheterna att hålla förrättningssammanträden å distriktskontoret öka o. s. v.). Till dess närmare erfarenhet vunnits kan man enligt styrelsens mening inskränka sig till en höjning av anslagsposten med 100 000 kronor till 1 900 000 kronor.

Under posten övriga expenser beräknas för nästa budgetår 75 000 kronor för skrivmateriel, papper, blankettryck m. m. Detta innebär en minskning med 20 000 kronor i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår. Medelsåtgången för förstnämnda ändamål var 1949/50 84 245 kronor. Då från och med budgetåret 1950/51 en del av kostnaderna för skrivmateriel m. m. skola bestridas från en särskild förslagspost för kostnader i samband med lantmåteriförrättningar, räknar styrelsen med minskad belastning under expensposten.

För förnyelse av distriktsorganisationens utrustning har för budgetåret 1950/51 anvisats 235 000 kronor. Lantmäteristyrelsen anser, att det faktiska medelsbehovet under nästa budgetår kommer att överstiga 300 000 kronor. Styrelsen anser det dock möjligt att i nuvarande statsfinansiella läge i viss utsträckning uppskjuta förnyelsen. Styrelsen upptager därför för ifrågavarande ändamål endast 205 000 kronor för nästa budgetår.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* förklarar sig icke ha något att erinra mot lantmäteristyrelsens förslag.

Departementschefen.

Jag anser att höjningen av posten reseersättningar kan begränsas till 50 000 kronor. Då jag i övrigt biträder lantmäteristyrelsens förslag, torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lantmäteriets distriktsorganisation.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteriets distriktsorganisation: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 2 550 000 kronor.

[203] **8. Lantmäteriets distriktsorganisation: Ersättning för publik renovation.**

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	10 000	1 309
1950/51 (statsliggaren s. 858)	1 000	
1951/52 (förslag)	1 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteriets distriktsorganisation: Ersättning för publik renovation* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

[204] **9. Lantmäteriets distriktsorganisation: Utrustning.**

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	150 000	625 360
1950/51 (statsliggaren s. 858) ..	252 500	
1951/52 (förslag)	100 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med 170 000 kronor.

M o t i v. Lantmäteristyrelsen anför, att den under senare år undersökt olika möjligheter att effektivisera och förbilliga lantmäteriverksamheten. Ett av de viktigaste medlen har visat sig vara att genomföra en långt driven rationalisering av de tekniska arbetsmetoderna. De alltmer ökade anspråken på distriktsorganisationen böra sålunda icke i första hand föranleda mera omfattande personalförstärkningar. I stället bör den befintliga personalens kapacitet först ökas genom att fullgod teknisk utrustning ställes till dess förfogande. Undersökningar ha visat att betydande kapitalinvesteringar härvidlag äro ekonomiskt väl motiverade. Utrustningskostna-

derna bli ändå blygsamma i förhållande till personalkostnaderna. Styrelsen anser att en väsentlig effektivisering av lantmäteriverksamheten bör kunna ske på detta sätt. Styrelsen har nyligen färdigställt en plan för utrustning till en kostnad av 680 000 kronor. Denna plan bör genomföras under loppet av fyra år med början nästa budgetår.

Såsom ytterligare motivering för sitt förslag anför styrelsen bland annat följande.

Enligt utrustningsplanen skola för lantmäteriets behov anskaffas teodoliter, takymetrar, avvägningsinstrument, pantografer, koordinatografer, additionsmaskiner, skrivmaskiner, ljusbord, kartskåp m. m. Vidare erfordras viss komplettering av den fotogrammetriska utrustningen för distriktsorganisationens centralkontor. Planen innebär att utrustningen för varje befattningshavare som arbetar inom distriktsorganisationen ökas eller förbättras till en kostnad av cirka 700 kronor. Storleksordningen belyses bäst av en jämförelse med lönekostnaderna, vilka i medeltal uppgå till cirka 9 500 kronor per befattningshavare och år. Kostnaderna för anskaffningen komma att helt kompenseras genom de inkomstökningar för statsverket, som effektivitetsökningen kommer att medföra.

Anskaffningen av teodoliter, takymetrar och avvägningsinstrument erfordras främst för de alltmer ökande grundkartearbetena av medelstor och mindre omfattning. Pantografer och koordinatografer effektivisera kontorsarbetet och onödiggöra vissa resor till länskontoren. Bredvalsiga skrivmaskiner erfordras för att förse kartkopior med maskinskriven text. Härigenom undviks tidsödande textningsarbete. Ljusbord förenkla i mycket avsevärd grad kopieringsarbeten. Kartskåpen slutligen utgöra en specialkonstruerad möbel för distriktsarkiven. Genom denna avses att åstadkomma ett snabbt och rationellt utnyttjande av distriktens arbetskartor och övriga handlingar.

Lantmäteristyrelsen föreslår, att utrustningen anskaffas under loppet av fyra år, med början budgetåret 1951/52. En långsammare takt i den avsedda tekniska rationaliseringen är icke tillräddig. Att anskaffningen av utrustningen fördelas på fyra år innebär givetvis icke att ändringar i utrustningsplanen ej skulle kunna vidtagas, om sådana senare visa sig erforderliga. Under dessa förutsättningar har styrelsen stannat för att för nästa budgetår begära ett utrustningsanslag å 170 000 kronor.

Y t t r a n d e. Statskontoret har icke något att erinra mot bifall till lantmäteristyrelsens förslag.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående uppskattar lantmäteristyrelsen distriktsorganisationens medelsbehov för anskaffande av ytterligare utrustning till 680 000 kronor. Styrelsen har tänkt sig att denna utrustning skulle anskaffas under loppet av fyra år. För nästa budgetår har styrelsen sålunda begärt ett anslag av 170 000 kronor. Styrelsen har motiverat sitt förslag med att utrustningen skulle öka organisationens effektivitet och på så sätt medföra inkomstökningar för statsverket, vilka skulle helt kompensera anskaffningskostnaderna. I det föregående har jag på grund av det statsfinansiella läget sett mig nödsakad att förorda en avsevärd minskning av det anslag till avlöningar vid distriktsorganisationen, som styrelsen begärt.

Med hänsyn härtill finner jag det angeläget, att lantmäteriet får möjligheter att genom förbättrad utrustning i någon mån utjämna verkningarna av de begränsningar i personalstyrkan, som föranledas av nämnda minskning under avlöningsanslaget. Jag förordar därför att ett särskilt anslag till utrustning skall anvisas även för nästa budgetår. Jag kan dock icke föreslå, att detta skall uppföras med högre belopp än 100 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteriets distriktsorganisation: Utrustning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[205] 10. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 859)	250 000
1951/52 (förslag)	250 000

Lantmäteristyrelsen (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Medelsåtgången å anslaget är beroende av tillämpningen av den nya lantmäteritaxa, som beslutats vid 1950 års riksdag (SFS 378/1950). Då någon nämnvärd erfarenhet rörande verkningarna av den nya taxan ännu icke vunnits, biträder jag lantmäteristyrelsens förslag att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

[206] 11. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	275 000	182 254
1950/51 (statsliggaren s. 859) ..	275 000	
1951/52 (förslag)	275 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Styrelsen framhåller, att projektering och anläggning av skogsvägar vid de stora laga skiftena i Kopparbergs län pågå och att anslaget därför — oaktat den relativt låga medelsåtgången under budgetåret 1949/50 — icke bör sänkas.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.

[207] 12. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	100 000	119 340
1950/51 (statsliggaren s. 860)	100 000	
1951/52 (förslag)	100 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Medelsåtgången å anslaget är bland annat beroende av tillämpningen av den nya lantmäteritaxan. Då någon nämnvärd erfarenhet rörande verkningarna av den nya taxan ännu icke vunnits, biträder jag lantmäteristyrelsens förslag att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

[208] 13. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	50 000	95 455
1950/51 (statsliggaren s. 860) ..	50 000	
1951/52 (förslag)	50 000	

Lantmäteristgrelsen (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Medelsåtgången å anslaget är beroende av tillämpningen av de nya reglerna om ersättning till förevarande förrättningsmän (SFS 379/1950). Då någon nämnvärd erfarenhet rörande verkningarna av dessa bestämmelser ännu icke vunnits, biträder jag lantmäteristyrelsens förslag att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

[209] 14. Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	5 000	11 472
1949/50	5 000	24 496
1950/51 (statsliggaren s. 860)	5 000	
1951/52 (förslag)	5 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp. Såsom motivering härför anför styrelsen, att medelsåtgången närmast beror på tillkomsten av nya samhällen eller utvidgningar av sådana och att anslagsberäkningen därför måste bli mycket osäker.

I anslutning till lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

[210] 15. Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	15 000	4 929
1950/51 (statsliggaren s. 861)	15 000	
1951/52 (förslag)	10 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 26/8 1950) hemställer, att anslaget skall minskas med 5 000 kronor. Styrelsen anför, att det icke låter sig göra att i förväg med någon större säkerhet beräkna medelsåtgången. Denna är nämligen beroende icke blott av beslutade indelningsändringar utan jämväl av förrättningarnas omfattning och tidpunkten för deras avslutande. Enär jordregister numera kan föras i stad torde behovet av förrättningar av här avsett slag emellertid komma att avtaga längre fram. En minskning av anslagsposten kan därför övervägas. På grund av pågående förrättningar bör anslagsposten enligt styrelsens mening dock icke upptagas med lägre belopp än 10 000 kronor för budgetåret 1951/52.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[211] 16. Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	4 700	4 781
1950/51 (statsliggaren s. 861)	5 400	
1951/52 (förslag)	4 600	

I ett av lantmäteristyrelsen med skrivelse den 26 augusti 1950 överlämnat yttrande har *länsstyrelsen i Västerbottens län* uppskattat kostnaderna för tilläggsavvittringen under budgetåret 1951/52 till 4 600 kronor. *Lantmäteristyrelsen* föreslår i enlighet härmed en anslagsanvisning av 4 600 kronor för nästa budgetår.

Jag biträder lantmäteristyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 4 600 kronor.

[212] 17. Ströängars indragande till kronan.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	12 400	7 316
1949/50	9 300	6 391
1950/51 (statsliggaren s. 861)	7 200	
1951/52 (förslag)	7 200	

Med skrivelse den 26 augusti 1950 har lantmäteristyrelsen överlämnat yttrandet från *länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län*, vilka beräknat medelsbehovet för ändamålet under budgetåret 1951/52 till 3 900 kronor för Västerbottens och 6 500 kronor för Norrbottens län. Med hänsyn till medelsåtgången under de två senaste budgetåren hemställer emellertid *lantmäteristyrelsen*, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ströängars indragande till kronan* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 7 200 kronor.

[213] 18. Kostnader för provskiften i Kopparbergs län.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	64 000	17 699
1950/51 (statsliggaren s. 862) ..	35 000	
1951/52 (förslag)	20 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 26/8 1950) har, med överlämnande av uppgifter rörande ifrågavarande kostnader som infordrats från överlantmätaren

i Kopparbergs län, hemställt, att anslaget för budgetåret 1951/52 måtte uppföras med 20 000 kronor.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för provskiften i Kopparbergs län* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

L. Rikets allmänna kartverk.

[214] 1. Rikets allmänna kartverk: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	2 746 000	2 571 688
1950/51 (statsliggaren s. 864)	2 771 000	
1951/52 (förslag)	2 845 000	

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* (skr. 17/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 124 600 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Tjänsteförändringar:		
a. 1 observator i Ca 30 och 1 förste statsgeodet i Ca 29 i st. för 2 statsgeodeter i Ca 27	1 944	
b. 1 byråingenjör i Ca 24 i st. för 1 ingenjör i Ca 23	648	
2. Personalförstärkningar:		
a. Förstärkning av beställningsavdelningen med 1 förste statskartograf i Ca 29, 3 kartassistenter i Ce 19 och 2 i Cf 14 samt 1 expeditionsvakt i Ce 9	60 720	
b. 5 kartassistenter i Cf 14	35 460	
c. 2 arkivbiträden i Ce 14	14 184	
d. 1 pensionerad underofficer med arvode utöver pensionen	5 389	
e. 1 kontorsbiträde i Ce 8	5 292	
3. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång ..	3 146	
4. Överföring å ordinarie stat av 1 statstopograf i Ce 25, 7 kartassistenter i Ce 16, 1 laboratoriebiträde i Ce 11, 3 expeditionsvakter i Ce 9 och 1 kontorsbiträde i Ce 8 ..	—	
5. Förutvarande militära befattningshavare med arvode ..		1 233
6. Särskild ersättning till militär personal		925
	126 783	2 158
	+ 124 625	

Härjämte föreslår kartverket att två rit- och kontorsbiträdestjänster, vilka äro upptagna i personalförteckningen, skola erhålla den kortare benämningen ritbiträdestjänster.

Motiv. I sina anslagsäskanden erinrar kartverket inledningsvis, att verket i olika sammanhang och särskilt i samband med sina framställningar om anslag för de senare budgetåren framhållit sitt ytterst bekymmersamma läge i fråga om möjligheterna att få personal till de tjänster, för vilka högskoleutbildning kräves. Enligt den närmare redogörelse, som kartverket tidigare lämnat, äro orsakerna härtill i första hand att befordringsmöjligheterna äro dåliga och att lönegradsplaceringen är sämre än vid andra verk, som ha tjänstemän med motsvarande kompetens. Kartverket anmäler nu att läget ytterligare försämrats under sistförflutna budgetår genom att någon nyrekrytering alltjämt icke kunnat ske och genom att två ordinarie statskartografer lämnat verket. Bristen på kompetent arbetsledningspersonal på ekonomiska kartbyrån, fotogrammetriska byrån och beställningsavdelningen har genom vakanserna bland statskartografpersonalen blivit så kännbar, att uppenbar risk föreligger för överansträngning av den befintliga arbetsledningen. Under de närmaste fem åren beräknas ytterligare tre statskartografer och fyra å sex statsgeodeter avgå. Därest nyrekrytering alltjämt icke kan ske, skulle vakanserna då uppgå till 61 procent bland statskartograferna och 50—64 procent bland statsgeodeterna. Kartverket understryker att en förbättring icke kan påräknas utan att avlönings- och befordringsförhållandena för den högskoleutbildade personalen vid kartverket ordnas så, att anställningsförhållandena bli lockande och fullt konkurrenskraftiga i förhållande till andra arbetsområden. I anslutning till vad chefen för jordbruksdepartementet uttalade vid behandlingen av verkets avlöningsanslag i 1950 års statsverksproposition (IX ht s. 354) uttrycker kartverket den förhoppningen, att förslag till en provisorisk lösning av frågan skall föreläggas 1951 års riksdag och att därvid skola godtagas de förslag till lönegradsplacering, som kartverket framlade i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår.

1 a. De vetenskapliga arbetsuppgifterna på geodetiska byrån förklaras öka dels genom den planerade nya precisionsavvägningen, vilken bör igångsättas snarast, dels genom den allmänna utvecklingen av nya mätmetoder inom geodesien. På grund härav erfordras en ny observatorstjänst. Vidare kräver den praktiska arbetsledningen vid avvägningsarbetena en förste statsgeodet. Yrkandet motiveras ytterligare med de mycket dåliga befordringsförhållandena vid byrån.

1 b. Ingenjören är föreståndare för verkets kameraverkstad i Norrtälje och samtligt närmaste ledare för flygverksamheten. Kartverket äger förordna kartassistent med partiell högskoleutbildning såsom byråingenjör i Ce 24. Ingenjörstjänstens placering i 23 lönegraden innebär en felaktig löneavvägning, då byråingenjörerna, som äro biträdande arbetsledare, avlönas högre än innehavaren av ifrågavarande tjänst. Denne arbetar självständigt och har större ansvar.

2 a. Beställningsavdelningens alltmer ökade verksamhet kräver att avdelningens chef helt skall kunna ägna sig åt den allmänna ledningen och anbudsgivningen. Såväl av denna anledning som på grund av att arbetsledningen nu är synnerligen belastad med ständigt fortlöpande övertidsarbete erfordras en förste statskartograf såsom föreståndare för avdelningens fotografiska arbetsdetalj. Denna har numera utökats med det nyinrättade fotografiska reproduktionslaboratoriet. De tre kartassistenter i Ce 19, för vilka matematisk kompetens motsvarande studentexamen skall fordras, krävas vid avdelningens arbeten i precisionsstereoinstrument. Dessa arbeten äro av största betydelse ur statens synpunkt och öka ständigt. De två kartassistenter i Cf 14 och expeditionsvakten i Ce 9 erfordras för avdelningens fotografiska laboratorium, som nu färdigställts. Samtliga under denna punkt begärda ökningsar eller 60 720 kronor skola täckas av ökade inkomster vid beställningsavdelningen.

2 b. Förutom förstärkningen av beställningsavdelningen behövas i och för sig sju nya kartassistenter. För att så långt möjligt inskränka nyanställning har verket dock endast begärt fem. Av dessa erfordras en vid kamera-verkstaden i Norrtälje. Denne har redan måst anställas för att underhållsarbetena skola medhinnas. Dessa öka nämligen på grund av kamerornas ålder och förslitning samt omöjligheten att för närvarande erhålla ersättningsdelar från Tyskland. De övriga fyra kartassistenter erfordras för ekonomiska kartbyrån, två som reserv vid fältarbetena och två för att vid fältarbetena ersätta två äldre kartassistenter, som måste biträda vid byråarbetena även sommartid.

2 c. De båda arkivbiträdena avses för dels ekonomiska kartbyråns kartarkiv, dels fotogrammetriska byråns och beställningsavdelningens film- och fotobildarkiv. Det förra omfattar flera tusen konceptkartor, det senare filmnegativ och fotobilder i tiotusental. Materialets omfattning och den ständiga utlåningen för olika arbeten kräver numera en tjänstemans fulla arbetstid vid arkiveringen tillika med biträdeshjälp för registreringen. Med hänsyn till fotomaterialets ömtåliga beskaffenhet ur försvarsväsendets synpunkt och till gällande bestämmelser om sådant materials utlämnande fordras en effektiv kontroll över dessa arkiv. Från och med år 1950 tillämpas nya av Kungl. Maj:t utfärdade restriktiva bestämmelser angående kartutgivning och utlämnande av fotobildmaterial. Dessa innebära mycket långt gående hemligförklaring av kartor och bildmaterial och ha medfört ytterligare belastning vid vården av ifrågavarande arkiv. Behovet av dessa tjänster är därför trängande. Hittills har arbetskraft för ändamålet fått tagas från det produktiva arbetet men arkivens omfattning och årliga tillväxt medge ej längre detta.

2 d. Tillkomsten av lagen den 16 december 1949 (nr 680) om förbud mot spridning av vissa kartor m. m. jämte därtill av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser har medfört ett väsentligt ökat arbete bland annat på kartverkets militärbyrå dels för granskning av kartor, som skola utgivis, dels för granskning av inkommande rekvisitioner å ekonomiska kartor, fotokartor

och fotobilder. Ökningen kommer i fortsättningen att stiga för varje år, allteftersom den ekonomiska kartläggningen och fotokartläggningen utbreddas över landet. Härtill kommer att upplagorna av sådana utgivna tryckta ekonomiska kartor och fotokartor som Kungl. Maj:t numera i stor omfattning förklarat hemliga, måste förvaras på sätt är föreskrivet för hemlig handling under militärbyråns vård och utlämnas därifrån under härför gällande tidsödande former. För skötsel (registrering, utlämnande och expediering) av det hemliga kartförrådet, vilket förråd redan omfattar tusentals tryckta kartor, samt för föreskriven enklare registrering i samband med inkommande rekvisitioner av icke hemliga ekonomiska kartor och fotokartor erfordras redan nu en tjänsteman. Det har syntts kartverket lämpligast och för statsverket billigast att en pensionerad underofficer anställs för ändamålet.

2 e. Med hänsyn till registratorskontorets ökade arbete vid diariieföring och för skrivgöromål m. m. såväl för kartverkskommissionen som för militärbyrån i anledning av berörda lagstiftnings tillkomst erfordras ytterligare ett kontorsbiträde på kamrerarkontoret. Där har redan tidigare rått brist på dylik arbetskraft.

3. Uppräkningen är av automatisk karaktär.

4. Statstopografen, laboratoriebiträdet och kontorsbiträdet ha innehåft icke-ordinarie anställning i samma eller högre lönegrad mer än fem år. Motsvarande tid är minst tre år för kartassistenterna och minst fyra år för expeditivakterna.

5 o. 6. Kostnadsminskningarna föranledas av beräknade ändringar i personalens sammansättning.

7. Den föreslagna ändringen i tjänstebenenämningen förestavas av praktiska skäl.

Y t t r a n d e. Under hänvisning till pågående tjänsteförteckningsrevision förklarar sig *statskontoret* icke kunna för närvarande tillstyrka förslaget om utbyte av två statsgeodettjänster mot en observators- och en förste statsgeodetbefattning eller om uppflyttning av en byråingenjör till lönegrad Ca 24. Ämbetsverket ifrågasätter för övrigt, huruvida icke precisionsavvägningen kan uppskjutas i avvaktan på gynnsammare ekonomiska förhållanden.

Med hänsyn till att stor återhållsamhet för närvarande bör iakttagas, när det gäller personalförstärkningar, ställer sig statskontoret betänksamt mot en utökning av personalen vid beställningsavdelningen. Ämbetsverket motsätter sig dock ej inrättande av två kartassistentbefattningar i lönegrad Ce 19 under förutsättning, att kostnaderna komma att täckas av ökade inkomster vid avdelningen.

På nyss anförda skäl kan statskontoret icke heller förorda någon förstärkning av assistentpersonalen vid ekonomiska byrån. Däremot anser sig ämbetsverket icke böra rikta några invändningar mot att en kartassistentbefattning i lönegrad Cf 14 inrättas vid kameraverkstaden i Norrtälje.

Statskontoret finner det ökade arbete, som uppstått vid vissa arkiv och det hemliga kartförrådet, motivera en viss personalförstärkning. Denna hör

emellertid enligt statskontorets uppfattning kunna begränsas till ett biträde i reglerad befordringsgång. Ämbetsverket avstyrker framställningen om ytterligare biträdeshjälp på registratorskontoret. Statskontoret förklarar sig, med någon tvekan, icke vilja motsätta sig den ordinariesättning av viss personal som kartverket föreslagit.

Jag torde här ånyo få beröra det förslag till ändringar i lönegradsplaceringen av kartverkets högre kvalificerade tjänster, som verket i avsikt att underlätta rekryteringen framlade i fjolårets anslagsäskanden. Detta förslag innebär följande.

Byrådirektörstjänsterna (2 st.) på ekonomiska kartbyrån respektive fotogrammetriska beställningsavdelningen uppflyttas från 31 till 32 lönegraden under benämningen förste byrådirektör. För detaljföreståndarna (9 st.) på ekonomiska kartbyrån, fotogrammetriska byrån och beställningsavdelningen ombildas förste statskartografstjänsterna i 29 lönegraden till byrådirektörstjänster i 31 lönegraden. De statskartografer (8 st.), vilka tjänstgöra som ställföreträdare för ifrågavarande detaljföreståndare, erhålla tjänster såsom förste statskartografer i 29 lönegraden i stället för statskartografer i 27 lönegraden. På geodetiska byrån uppflyttas observatorerna (2 st.) och förste statsgeodeten från Ca 30 respektive Ca 29 till Ca 31 respektive Ca 30. Med hänsyn till arbetsuppgifternas art ändras slutligen två statsgeodettjänster till en tjänst som observator och en tjänst som förste statsgeodet. Be- träffande den närmare motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1950 s. 353 ff.

På grund av pågående allmänna tjänsteförteckningsrevision kunde jag icke för det dåvarande föreslå någon ändring i löneställningen för de högre tjänstemännen vid kartverket. Med hänsyn till kartverkets stora rekryteringssvårigheter ansåg jag det emellertid angeläget att man undersökte, huruvida icke förslag till en provisorisk lösning av spørgsmålet skulle kunna framläggas för 1951 års riksdag.

På uppdrag av Kungl. Maj:t har 1949 års tjänsteförteckningskommitté verkställt utredning och inkommit med utlåtande (skr. 30/10 1950) i berörda fråga.

Kommittén anför, att antalet under senare år utexaminerade lantmätare varit för ringa för att täcka behovet under samma tid. Följden har blivit rekryteringssvårigheter för den myndighet, som haft de minst gynnsamma befordringsmöjligheterna att bjuda, d. v. s. kartverket, medan lantmäteriet praktiskt taget undgått dessa svårigheter. Kommittén anser det icke kunna förnekas, att i nuvarande läge betydande svårigheter uppstått för kartverket att fullfölja programmet i fråga om den ekonomiska kartläggningen. Enligt vad kommittén inhämtat förefaller det emellertid sannolikt, att nuvarande brist på lantmätare i huvudsak kan hävas inom två å tre år. Kommittén anser sig därför i sitt allmänna ståndpunktstagande till vad som lämpligen bör göras kunna utgå från att rekryteringssvårigheterna vid kartverket ej skola bli av längre varaktighet.

Kommittén framhåller, att den efter detaljgranskning av kartverkets förslag om uppflyttning av de högre tjänsterna vid kartverket har funnit, att dessa förslag möta erinringar ur den allmänna tjänsteförteckningsrevisions synpunkt. Kommittén uttalar slutligen, att den även har övervägt möjligheterna till en differentiering inom de olika grupper, som ingå i förslaget, men att den icke har kunnat finna någon säker hållpunkt härför.

I utlåtande över tjänsteförteckningskommitténs skrivelse uttalar *kartverket* att det icke i någon mån kan dela kommitténs uppfattning att verkets rekryteringssvårigheter skulle bli kortvariga på grund av att tillgången på lantmäteriutbildad personal kunde väntas öka inom några år. Även vid bifall till kartverkets förslag till lönegradsplacering för den högre arbetsledningspersonalen med lantmäteriutbildning skulle såväl befordringsmöjligheterna som lönegradsplaceringarna med hänsyn till arbetsuppgifterna understiga lantmäteriets. Kartverket anser därför, att dess förslag icke kan verka prejudicerande för andra grupper. Kartverket understryker slutligen den ytterst svåra situation, vari verket befinner sig på grund av rekryteringssvårigheterna, samt hemställer att dess förslag skall föreläggas 1951 års riksdag.

I detta sammanhang torde jag vidare få anmäla, att *kartverkskommissionen* (skr. 17/4 1950) hemställer, att kartverkets yrkande om förbättrad löneställning för den högskoleutbildade personalen måtte vinna tillbörligt beaktande så att förslag i ämnet kan föreläggas 1951 års riksdag. Kommissionen framhåller därvid vikten av att lönesättningen blir sådan, att rekryteringssvårigheterna mildras. Särskilt påpekas att personalbristen hotar att bli ett betänkligt hinder för fullföljandet av planen för framställning och utgivning av den ekonomiska kartan över landet.

Slutligen anhålla observatorerna vid kartverket *V. Johansson* och *B. Wideland* i en den 11 oktober 1950 dagtecknad skrift, att, därest Kungl. Maj:t framlägger förslag om en provisorisk lönegradsplacering av kartverkets högskoleutbildade personal från och med den 1 juli 1951, observatorsbefattningarna måtte innefattas i detta förslag.

Departementschefen.

Med hänsyn till vad tjänsteförteckningskommittén anfört anser jag mig, trots kartverkets betydande rekryteringssvårigheter, icke kunna tillstyrka verkets hemställan om förbättringar i löneställningen för dess högre tjänstemän. Även om jag sålunda på grund av den pågående tjänsteförteckningsrevisionen icke kan förorda en generell uppflyttning, motivera dock arbetsuppgifterna en viss förstärkning av arbetsledningen. Detta gäller framför allt den ekonomiska karthyrån. Denna byrå är uppdelad på fyra detaljer och har en personalstyrka på ej mindre än omkring 150 befattningshavare. Såsom hjälp vid arbetsledningen har byråchefen en byrådirektör, vilken närmast leder arbetet på första och andra detaljerna. Förutom den sammanhållande ledningen av hela byrån har byråchefen sålunda den direkta ledningen av tredje och fjärde detaljerna jämte fältarbetena. Byråchefen

har såsom en följd härav en mycket stor arbetsbörda. Jag finner det därför motiverat, att ytterligare en byrådirektör skall avses för denna byrå. I betraktande av arbetsuppgifternas omfattning, särskilt å den tredje detaljen, vilken bland annat har att upprätta den ekonomiska konceptkartan och att verkställa granskningen efter fältarbetet, anser jag att arbetsledningen därutöver bör förstärkas med en förste statskartograf.

Den fotogrammetriska byrån är uppdelad på fyra detaljer men har endast tre förste statskartograf-tjänster, då en detalj ledes direkt av byråchefen. Jämväl arbetsledningen på denna byrå bör enligt min mening förstärkas med en förste statskartograf.

Byrådirektörstjänsten bör tills vidare uppföras på extra ordinarie stat, medan de två nya tjänsterna som förste statskartograf böra bli ordinarie. Därest dessa tjänster inrättas, böra tre extra ordinarie statskartograf-tjänster indragas. Förslagets genomförande skulle i så fall medföra en ökning av medelsbehovet med 5 500 kronor.

Verksamheten på beställningsavdelningen, som består av upprättande av specialkartor, tillhandahållande av kopior m. m. av tillgängligt av kartverket framställt fotomaterial samt fotogrammetriska undersökningar för statliga och kommunala institutioners samt enskildas räkning, har visat en fortgående ökning. Då arbetsledningen härigenom blivit mycket betungande, bör i enlighet med vad kartverket hemställt avdelningen tillföras en förste statskartograf såsom föreståndare för avdelningens fotogrammetriska arbetsdetalj. Härigenom kan avdelningens chef helt ägna sig åt den allmänna ledningen och anbudsgivningen.

Genom att anlita beställningsavdelningen göra uppdragsgivarna stora vinster, då den fotogrammetriska kartläggningen sparar både tid och pengar. Med hänsyn härtill och ävensom till att statsverkets kostnader för en utvidgning av avdelningen motsvaras av ökade inkomster vill jag tillstyrka kartverkets framställning i denna del. Jag föreslår sålunda, att avdelningens personal skall förstärkas med, förutom nyssnämnde förste statskartograf i Ce 29, tre kartassistenter i Ce 19 och två kartassistenter i Cf 14 samt en expeditivsvakt. Kostnaderna härför uppgå under nästa budgetår till 60 700 kronor.

I övrigt kan jag icke biträda kartverkets förslag i vidare mån än att jag föreslår, att medel skola beräknas för avlönande av ytterligare en kartassistent i Cf 14 å kameraverkstaden i Norrtälje.

Vad angår de överföringar av tjänster å ordinarie stat, som kartverket begärt, förordar jag, att fyra kartassistenter i Ce 16, ett laboratoriebiträde i Ce 11 och ett kontorsbiträde i Ce 8 skola ordinariesättas. Jag har icke något att erinra mot att benämningen å två rit- och kontorsbiträdestjänster ändras till ritbiträde.

Kartverket har bemyndigats att meddela vikariatslöneförordnande i 21 lönegraden åt visst antal kartassistenter å ekonomiska kartbyrån, vilka biträda vid arbetsledningen under fältarbetet för den ekonomiska kartläggningen. Så länge dylika förordnanden meddelas, få tre statskartograf-

tjänster i Ce 27 icke besättas. Jag föreslår, att dessa tre tjänster skola avföras ur personalförteckningen.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör anslaget höjas med 72 900 kronor. Härtill kommer ett med 3 200 kronor ökat medelsbehov på grund av lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befordringsgång samt beräknade löneklassförändringar. Å andra sidan minskar medelsbehovet för vissa ersättningar till militär personal med 2 100 kronor. Sammanlagt skulle alltså anslaget behöva uppräknas med $(72\,900 + 3\,200 - 2\,100 =) 74\,000$ kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat 1 575 700 (+ 62 300) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 9 800 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 966 500 (+ 3 500) kronor;

rörligt tillägg 293 000 (+ 8 200) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(1\,575\,700 + 9\,800 + 966\,500 + 293\,000 =) 2\,845\,000$ (+ 74 000) kronor.

Å personalförteckningen böra uppföras ytterligare en byrådirektörstjänst i Ce 31, två förste statskartografjtjänster i Ca 29 och en dylik tjänst i Ce 29, fyra kartassistenttjänster i Ca 16, en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 samt två ritbiträdestjänster i Ca 8. Vidare bör i förteckningen upptagas en laboratoriebiträdestjänst i Ca 11. Å andra sidan bör antalet statskartografjtjänster i Ce 27 minskas med sex och två tjänster som rit- och kontorsbiträde i Ca 8 avföras ur förteckningen.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat,	
<i>förslagsvis</i>	1 575 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	966 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	293 000
Summa kronor	2 845 000;

c) till Rikets allmänna kartverk: Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 2 845 000 kronor.

[215] 2. Rikets allmänna kartverk: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	343 400	355 664
1950/51 (statsliggaren s. 866) ..	361 800	
1951/52 (förslag)	366 500	

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* (skr. 17/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 4 700 kronor till 366 500 kronor. De ändringar, som föreslagits i gällande omkostnadsstat, framgå av följande sammanställning.

	1950/51	Ökning
1. Sjukvård m. m.	14 400	2 000
2. Reseersättningar	1 000	1 500
3. Bränsle, lyse och vatten	35 000	1 200
		4 700

M o t i v. 1. Kartverket anser ökningen erforderlig med hänsyn till att medelsåtgången uppgick till 16 233 kronor under budgetåret 1949/50 och till att ytterligare personal anställts därefter.

2. Det för innevarande budgetår anvisade beloppet förklaras vara otillräckligt. Från posten skall nämligen utgå ersättning dels för resor till kartverkskommissionens sammanträden av den ledamot av kartverkskommissionen, vilken icke är bosatt i Stockholm, dels för inspektionsresor till kartverkets verkstad och flygbas i Norrtälje och för resor av personal, som tillfälligt förlagts dit, och dels för kartverkschefens resor i samband med förberedande åtgärder för förnyat uppgående av riksgränsen mot Norge. För dessa ändamål ha beräknats respektive 300, 1 200 och 1 000 kronor.

3. Kartverket har uppskattat medelsbehovet på grundval av medelsåtgången under budgetåret 1949/50, som uppgick till 36 192 kronor. Verket framhåller emellertid, att utgifterna sannolikt komma att bliva högre, enär nya lokaler tillkomma under innevarande budgetår.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* har icke framställt någon erinran mot kartverkets äskanden.

Departementschefen.

Jag biträder kartverkets äskande att förevarande anslag skall höjas med 4 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för kartverket. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 366 500 kronor.

[216] 3. Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	838 000	805 370
1950/51 (statsliggaren s. 866) ..	850 000	
1951/52 (förslag)	900 000	

Yrkande. *Rikets allmänna kartverk* (skr. 17/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 50 000 kronor till 900 000 kronor. Höjningen beror på att kartverket föreslår att ett belopp å 50 000 kronor för komplettering och underhåll av flygplan och kameror skall överflyttas från utrustningsanslaget till förevarande anslag. I övrigt innebär verkets förslag, att å ena sidan posten till reproduktionsarbeten skall höjas med 4 000 kronor till 17 000 kronor samt å andra sidan posten ortsnamnsgranskning minskas med 4 000 kronor till 8 000 kronor.

Motiv. Kartverket anför i fråga om förslaget att till förevarande anslag omflytta den post å 50 000 kronor till komplettering och underhåll av flygplan och kameror, som nu är uppförd under utrustningsanslaget, att denna post är avsedd särskilt för de årliga större översynerna av flygplanen samt för förbättring av flygplanens utrustning och av kameror. Övriga kostnader för flygplanens löpande underhåll och motoröversyner bestridas från anslaget till kartarbeten. Det är emellertid ofta mycket svårt att avgöra, om viss kostnad skall påföras sistnämnda anslag eller utrustningsanslaget. Kartverket anser det därför ur praktisk synpunkt vara önskvärt, att alla kostnader för flygfotografering skola bestridas från ett och samma anslag. På grund av materialens förslitning är posten å 50 000 kronor otillräcklig. En höjning med åtminstone 20 000 kronor skulle vara befogad. Med hänsyn till att enligt kartverkets beräkningar en reservation å 20 000 kronor skall förefinnas å anslaget till kartarbeten vid slutet av budgetåret 1950/51, anser verket det dock vara möjligt att bibehålla beloppet oförändrat för nästa budgetår.

De ändringar av posterna reproduktionsarbeten m. m. samt ortsnamnsgranskning, som kartverket föreslagit, äro betingade av medelsåtgången under budgetåret 1949/50, 36 892 respektive 7 493 kronor.

Yttrande. *Statskontoret* förklarar, att det icke har något att erinra mot vad kartverket anfört i fråga om förevarande anslag.

Departementschefen.

Jag tillstyrker kartverkets förslag att kostnaderna för komplettering och underhåll av flygplan och kameror från och med nästa budgetår skola bestridas från detta anslag. Då jag icke heller i övrigt har något att erinra mot kartverkets beräkningar av medelsbehovet under anslaget, förordar jag, att detta skall uppföras med 900 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kronor.

[217] 4. Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	283 800 ¹	281 082
1950/51 (statsliggaren s. 866) ..	80 500	
1951/52 (förslag)	30 500	

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* (skr. 17/8 1950) hemställer, att anslaget skall uppföras med 145 500 kronor, vilket innebär en höjning med 65 000 kronor i förhållande till anslaget för innevarande budgetår. I verkligheten är dock höjningen 115 000 kronor, då såsom framgått av närmast föregående anslagspunkt 50 000 kronor föreslagits skola överflyttas till anslaget till kartarbeten m. m. Det begärda anslaget avses för anskaffande av instrument m. m. för 47 000 kronor, av inventarier för 8 000 kronor, av utrustning m. m. till de fotografiska laboratorierna för 10 500 kronor och av en Wilds seriekamera med aviotarobjektiv för 80 000 kronor.

M o t i v. De instrument, som kartverket anser böra anskaffas, äro ett universalinstrument av typ Wild T 4 med utrustning, instrumentutrustning för arbeten med precisionsavvägning samt en koordinatograf. Kostnaderna skul- le uppgå till respektive 23 500, 13 000 och 10 500 kronor. Universalinstru- mentet, för vars anskaffande verket begärde medel redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår, skulle förbilliga de astronomiska Ortsbestämning- arna i första ordningens triangelnät. Kartverket framhåller att dessa arbe- ten i fortsättningen huvudsakligen komma att utföras i inre Norrland. För att ökade fältarbetskostnader skola undvikas är det därför av vikt att en mo- dern, lätttransportabel utrustning anskaffas för ändamålet. Precisionsavväg- ningen beräknas skola genomföras på 10—12 år, om arbetena bedrivs med tre å fyra arbetslag under de två första åren och därefter med sju arbetslag. För att arbetena i enlighet med denna plan skola kunna igångsättas under nästa budgetår begär kartverket medel för inköp av utrustning för tre ar- betslag. Såsom skäl för inköp av en koordinatograf anföres att verket endast disponerar ett dylikt instrument. Det användes för punkt-, gradnäts- och andra kartkonstruktioner. Då topografiska kartbyrån vid årsskiftet 1950/51 flyttar till Mariebergsområdet — nära två kilometer från kartverkets öv- riga lokaler — kan icke samma koordinatograf utnyttjas av alla de byråer, som framställa kartor.

Det belopp å 8 000 kronor, som begärts för inventarier, avses för komplet- tering av möbler och kartsåk m. m. Av beloppet beräknas 2 500 kronor för inköp av ritbord, stolar och förvaringsskåp till den inbeordrade militära per- sonalen. Denna ökar genom att militära ritkurser anordnas årligen. För den

¹ Av beloppet ha 59 500 kronor anvisats å tilläggsstat.

planerade utvidgningen av beställningsavdelningen erfordras ytterligare möbelanskaffning för 2 000 kronor. Slutligen upptagas 2 000 kronor för inköp av kartsåk för förvaring av nytillkomna ekonomiska kartor och fotokartor samt 1 500 kronor för anskaffning av arkivskåp.

Nyanskaffningen av laboratorieutrustning motiveras med att den väsentligt ökade flygfotograferings- och beställningsverksamheten kräver att framställnings- och kopieringsarbetet rationaliseras.

Kartverkets förslag om inköp av en Wilds seriekamera grundas på framställningar av lantmäteristyrelsen och kommittén för skoglig fotogrammetri. Ifrågakartor kamera uppgives vara väl lämpad för flygfotografering för framställning av kartor i stora skalor för lantmäteriändamål och för den skogliga fotogrammetrien. Då all flygfotografering för dessa ändamål utföres av kartverket på beställning, har det syntts lämpligast att kameran inköpes av kartverket, som kan utnyttja den även för andra beställningsarbeten, där särskilt god avbildningsskärpa erfordras.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* uttalar att det med hänsyn till det statsfinansiella läget icke kan tillstyrka någon uppräkningsanslag av anslaget.

Departementschefen.

I nuvarande läge kan jag icke tillstyrka någon ökad medelsanvisning till utrustning vid kartverket. Då jag under nästföregående anslagspunkt föreslagit, att kostnaderna för komplettering och underhåll av flygplan och kameror skola bestridas från anslaget till kartarbeten, innebär detta, att jag anser utrustningsanslaget böra sänkas till 30 500 kronor. Härigenom uteslutes möjligheten att anskaffa den seriekamera, till vars anskaffande kartverket begärt medel efter framställningar från lantmäteristyrelsen och kommittén för skoglig fotogrammetri. Det torde i övrigt böra få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på kartverket att avgöra, vilken utrustning som bör anskaffas inom ramen för ett anslag av nyssnämnda storlek.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 30 500 kronor.

M. Lappväsendet.

[218] 1. Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	225 200	222 750
1950/51 (statsliggaren s. 867) ..	223 400	
1951/52 (förslag)	226 000	

I särskilda skrivelser den 23, den 30 och den 29 augusti 1950 ha *länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län* framlagt förslag rörande medelsanvisning för budgetåret 1951/52 till avlöningar åt lappfogdar m. fl. Länsstyrelsen i Jämtlands län har därvid hemställt att få anställa ett arvodesavlönat kanslibiträde på länets lappfogdekontor i stället för ett biträde i reglerad befordringsgång. För vikariatsersättningar åt icke-ordinarie personal har begärts en anslagsökning å 1 500 kronor.

Vidare har *länsstyrelsen i Norrbottens län* i skrivelse den 15 september 1950, till vilken fogats en framställning av lappfogdarna i norra och södra distrikten, hemställt, att frågan om lapptillsynsmännens avlöning skall upptagas till förnyat bedömande. Länsstyrelsen erinrar om att länsstyrelsen år 1947 föreslagit att lapptillsynsmännen skulle hänföras till lönegrad Ca 16 (IX ht 1948 s. 249). Dessa äro nu placerade i Ce 11. Två distrikt i Norrbottens län ha dock endast befattningshavare i lönegrad Cg 9. Länsstyrelsen föreslår, att samtliga tillsynsmän skola placeras i Ca 16 eller Ce 16. Åtgärden skulle medföra en kostnadsökning av i runt tal 22 000 kronor.

Departementschefen.

Med hänsyn till pågående tjänsteförteckningsrevision anser jag mig icke kunna förorda länsstyrelsens i Norrbottens län förslag, att lapptillsynsmännen skola uppflyttas i 16 lönegraden. Jag föreslår emellertid, att de två distrikt i Norrbottens län, vilka nu endast ha befattningshavare i Cg 9, skola erhålla lapptillsynsmän i Ce 11.

Jag kan icke biträda framställningen av länsstyrelsen i Jämtlands län om utbyte av en kontorsbiträdestjänst mot en kanslibiträdestjänst. Jag vill icke heller förorda någon ökad medelsanvisning till vikariatsersättningar. Där emot bör anslaget på grund av beräknade löneklassförändringar m. m. uppräknas med 1 500 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 59 100 (oförändrat) kronor.

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 31 200 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 115 700 (+ 2 600) kronor;

rörligt tillägg 20 000 (oförändrat) kronor.

Anslaget upptages alltså med (59 100 + 31 200 + 115 700 + 20 000 =) 226 000 (+ 2 600) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för lappfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	59 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	31 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	115 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	20 000

Summa kronor 226 000;

- b) till *Lappfogdarna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 226 000 kronor.

[219] 2. Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	90 300	106 953
1950/51 (statsliggaren s. 867) ..	101 400	
1951/52 (förslag)	109 000	

Omkostnadsstaten för lappfogdarna m. fl. upptager tre poster, nämligen en för sjukvård m. m. å 400 kronor, en för reseersättningar å 90 000 kronor samt en för expenser å 11 000 kronor. Belastningen å posterna uppgick under budgetåret 1949/50 till respektive omkring 300, 98 000 och 8 600 kronor.

I särskilda skrivelser den 23, den 30 och den 29 augusti 1950 ha *länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län* beräknat medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1951/52 till sammanlagt 111 450 kronor. Av detta belopp ha 450 kronor avsetts för sjukvård m. m., 99 000 kronor för reseersättningar och 12 000 kronor för expenser.

Departementschefen.

Med hänsyn till medelsåtgången för reseersättningar under sistförflutna budgetår anser jag mig böra föreslå, att anslaget skall uppräknas med 7 600 kronor till 109 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lappfogdarna m. fl. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

- att till *Lappfogdarna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 109 000 kronor.

N. Diverse.

[220] 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	2 152 000	2 304 501
1950/51 (statsliggaren s. 868)	2 485 000	
1951/52 (förslag)	2 688 000	

Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 2 688 000 kronor.

[221] 2. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	26 800	26 800
1950/51 (statsliggaren s. 868)	26 800	
1951/52 (förslag)	29 400	

I anslutning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av frågor, som äro gemensamma för flera huvudtitlar, anfört beträffande ersättning till statens domäners fond för upplåten mark torde för nästa budgetår under nionde huvudtiteln böra anvisas ett förslagsanslag av 29 400 kronor, avsett för bestridande av dylik, arrende motsvarande ersättning för upplåtelse till vederbörande myndigheter av i nämnda fond ingående mark. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 29 400 kronor.

[222] 3. Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 868)	22 100
1951/52 (förslag)	22 100

I enlighet med vad *vetenskapsakademien* (skr. 31/8 1950) föreslagit under återopande av en framställning i ämnet från sin naturskyddskommitté torde

anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 22 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 22 100 kronor.

[223] 4. Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 869)	12 000
1951/52 (förslag)	12 000

Med biträdande av förslag av *Svenska naturskyddsföreningen* (skr. 29/8 1950) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 12 000 kronor.

[224] 5. Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	12 000	11 257
1950/51 (statsliggaren s. 869) ...	12 000	
1951/52 (förslag)	12 000	

I enlighet med förslag av *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 16/8 1950) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 12 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kronor.

[225] 6. Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	2 000	2 708
1950/51 (statsliggaren s. 879)	2 000	
1951/52 (förslag)	3 000	

Ifrågavarande anslag är avsett till bestridande av Sveriges årsbidrag, 1 600 guldfrancs, till internationella frysinstitutet i Paris.

Kommerskollegium (skr. 19/8 1950) hemställer, att anslaget skall höjas med 1 000 kronor till 3 000 kronor. Ökningen motiveras med att priset på guld höjts år 1949, varigenom värdet å guldfrancs ändrats.

Jag biträder kommerskollegii förslag och hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

[226] 7. Kostnader för Sveriges medlemskap i FAO.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	325 000	467 433
1950/51 (statsliggaren s. 870)	470 000	
1951/52 (förslag; beräknat belopp)	470 000	

I anledning av proposition nr 155 beslöt 1949 års riksdag (r. skr. nr 333) medgiva Kungl. Maj:t att vidtaga de åtgärder, som erfordrades för Sveriges anslutning till Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO). Till bestridande av kostnaderna för Sveriges medlemskap i organisationen anvisade riksdagen för budgetåret 1949/50 ett förslagsanslag av 325 000 kronor. Enligt beslut den 2 december 1949 ingavs ansökan om Sveriges medlemskap i organisationen från och med den 1 januari 1950. Denna ansökan bifölls. Förhandlingar hade dessförinnan förts med organisationens ledning om en nedsättning av årsbidraget under det belopp å 90 000 dollars, som preliminärt beräknats i förenämnda proposition. Dessa förhandlingar ledde dock ej till något resultat. Årsbidraget fastställdes i stället för år 1950 till 90 000 dollars. Detta motsvarar med nuvarande kurs omkring 466 000 kronor. I 1950 års statsverksproposition (IX ht s. 364) beräknades medlemsavgiften för år 1951 till samma belopp som avgiften för år 1950. Med hänsyn till att en nationell FAO-kommitté ansågs böra upprättas samt till att kostnaderna för denna kommitté och utgifter för svenskt deltagande i av FAO anordnade internationella konferenser, kurser m. m. ansågos böra bestridas från förevarande anslag föreslogs detta i statsverkspropositionen med ett belopp av 470 000 kronor. Det begärda anslaget anvisades av riksdagen.

Vid den FAO-konferens, som hölls i Washington i november 1950, fastställdes en ny provisorisk bidragsskala för medlemsstaterna. Enligt denna höjdes Sveriges bidrag för år 1951 till 127 000 dollars eller 2,54 % av den totala budgeten för sagda år. Till jämförelse kan nämnas att bidragsprocenten för år 1950 var 1,80. De svenska representanterna vid konferensen reserverade sig mot en sådan höjning.

Då frågan om Sveriges inträde i FAO behandlades av riksdagen, framhölls att det årsbidrag av 90 000 dollars, med dåvarande kurs motsvarande omkring 325 000 kronor, om vilket preliminär överenskommelse träffats, syntes väl högt i jämförelse med andra länders bidrag och att en nedsättning av det svenska bidraget borde eftersträvas. Genom det beslut om bidragsskalan, som nu fattats, har emellertid bidraget i stället för att sänkas höjts avsevärt. Det har ännu icke varit möjligt att taga ställning till frågan, vilka åtgärder denna höjning bör föranleda från svensk sida, utan

denna fråga bör närmare övervägas. I avbidan på resultatet av ett sådant övervägande synes anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med allenast beräknat belopp. Härvid synes anslaget lämpligen böra upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kostnader för Sveriges medlemskap i FAO* för budgetåret 1951/52 beräkna ett förslagsanslag av 470 000 kronor.

[227] 8. Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	25 000	7 101
1950/51 (statsliggaren s. 870)	5 000	
1951/52 (förslag)	5 000	

Anslaget synes jämväl för nästa budgetår kunna upptagas till 5 000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

[228] 9. Kontroll å standardisering av mjölk.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	18 000	15 951
1950/51 (statsliggaren s. 870) ..	18 000	
1951/52 (förslag)	18 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 28/8 1950) hemställer, att anslaget även för nästa budgetår skall uppföras med 18 000 kronor. Härvid räknar styrelsen med att en fortsatt kontrollverksamhet i oförändrad omfattning skall bli erforderlig under nämnda budgetår.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å standardisering av mjölk* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

[229] Bidrag till bestridande av kostnaderna för det sjätte nordiska veterinärmötet i Stockholm år 1948.

Under denna anslagsrubrik anvisade 1948 års riksdag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 40 000 kronor. På grund av svårigheter för grannländernas deltagare att erhålla fri rese-

valuta inställdes emellertid ifrågavarande veterinärmöte. Det har icke heller senare ägt rum.

Sedermera har Sveriges veterinärförbund i en av veterinärstyrelsen med utlåtande den 16 april 1950 överlämnad skrift meddelat, att vid sammanträde med de nordiska ländernas veterinärorganisationer beslutats att mötet skulle avhållas i Stockholm under augusti år 1951. Med anledning härav har *veterinärstyrelsen* i sitt berörda utlåtande bland annat föreslagit, att av förevarande anslag ett belopp av intill 20 000 kronor skulle få tagas i anspråk till vissa närmare angivna kostnader för nämnda möte. Vidare har styrelsen hemställt om medgivande, att anslaget skulle få disponeras även under budgetåren 1950/51 och 1951/52. Genom beslut den 19 maj 1950 har Kungl. Maj:t ställt sålunda äskade medel till förfogande ävensom lämnat det begärda medgivandet, såvitt avser budgetåret 1950/51.

Departementschefen.

Enligt min mening bör ifrågavarande anslag få disponeras jämväl under budgetåret 1951/52 för bidrag till kostnaderna för det veterinärmöte, som avses skola hållas i augusti 1951. Härtill torde emellertid riksdagens medgivande böra inhämtas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till bestridande av kostnaderna för det sjätte nordiska veterinärmötet i Stockholm år 1948 må under budgetåret 1951/52 disponeras till kostnaderna för sådant möte år 1951.

[230] 10. Bidrag till nordiskt lantmätaremöte.

Y r k a n d e. *Styrelsen för Sveriges lantmätareförening* (skr. 13/6 1950) hemställer om statsbidrag med 27 500 kronor för anordnande av det sjunde nordiska lantmätaremötet i Stockholm 1952.

M o t i v.

Enligt stadgar för de nordiska lantmätaremötena skall ett sådant möte normalt anordnas vart fjärde år. De tidigare mötena ha hållits i Köpenhamn år 1920, Oslo år 1924, Stockholm år 1928, Helsingfors år 1933, Köpenhamn år 1937 och Oslo år 1949. Nästa möte är avsett att äga rum i Stockholm i juni 1952. Mötet beräknas pågå tre dagar. Överlägningsämnen komma att i görlig mån koncentreras till statsmakternas nuvarande strävanden att ernå en lämpligare fastighetsindelning och till de institut, som härvid utbildats inom de skilda länderna. Vid sidan av detta huvudämne är det meningen att anordna ett eller flera parallella föredrag inom annat ämnesområde (t. ex. mätningstekniken). Mötesprogrammet kommer vidare att omfatta en studiefärd för demonstration i det fria av planläggnings- och fastighetsbildningsarbeten samt resultatet av sådana arbeten. I samband med mötet skall en

mindre utställning anordnas. Denna avses skola omfatta två avdelningar, av vilka den ena skall inrymma material för att väcka och underhålla idédebatt inom samhällsplaneringens område och den andra belysa mätningsteknikens utveckling.

Utgifterna för mötet beräknas till 44 000 kronor. Inkomsterna frånsett det begärda statsbidraget å 27 500 kronor uppskattas till 16 500 kronor. Av sistnämnda belopp utgöras 10 850 kronor av deltagaravgifter, medan 5 650 kronor avses skola insamlas bland de svenska lantmätarna.

Föreningen anför att dess ekonomi är hårt ansträngd. En förutsättning för att lantmätaremötet skall komma till stånd är därför att statsbidrag erhålles. De impulser och den stimulans, som de i det planerade mötet deltagande svenska lantmätarna komma att erhålla för sin fortsatta tjänsteverksamhet, torde kunna värderas lika högt som utbytet av exempelvis en vanlig tredagars fortbildningskurs. Beloppet 27 500 kronor torde i stort sett motsvara de sammanlagda rese- och traktamentsersättningar, som skulle utgå vid en sådan kurs för det antal lantmätare varom här är fråga.

Y t t r a n d e. *Lantmäteristyrelsen*, som jämlikt stadgarna för de nordiska lantmätaremötena deltagit i förberedelserna för mötet, förklarar att det nordiska samarbetet för lantmäteriet har den största betydelse. Detta gäller i alldeles särskilt hög grad för närvarande, då en fullständig omarbetning av fastighetsbildningsreglerna i Sverige förestår. På snart sagt alla områden av fastighetsbildningsverksamheten — icke minst i fråga om de nu så aktuella förenklings- och rationaliseringssträvandena — finnas värdefulla erfarenheter att vinna genom ett intensifierat nordiskt samarbete. Styrelsen tillstyrker bifall till föreningens framställning.

Departementschefen.

De nordiska lantmätaremötena torde kunna ge landets lantmätare erfarenheter, som äro av väsentlig betydelse i deras arbete. Med hänsyn härtill och då kostnaderna för ett dylikt möte bliva stora, anser jag det rimligt att kostnaderna delvis skola täckas genom statsbidrag. Jag föreslår därför att ett anslag å 25 000 kronor skall anvisas för ändamålet å riksstaten för budgetåret 1951/52.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till nordiskt lantmätaremöte* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

[231] 11. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	500 000	444 118
1950/51 (statsliggaren s. 870) ..	500 000	
1951/52 (förslag)	450 000	

Med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1949/50 och till nödvändigheten att iakttaga återhållsamhet vid igångsättande av nya utredningar synes anslaget för nästa budgetår kunna nedsättas med 50 000 kronor till 450 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kronor.

[232] 12. Planering av allmänna arbeten. Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av frågor, som äro gemensamma för flera huvudtitlar, anfört angående anslag till planering av allmänna arbeten hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Planering av allmänna arbeten* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[233] 13. Extra utgifter.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	100 000	106 164
1950/51 (statsliggaren s. 871)	100 000	
1951/52 (förslag)	100 000	

Ifrågavarande anslag torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 100 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[234] 14. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	30 000	46 948
1950/51 (statsliggaren s. 871)	30 000	
1951/52 (förslag)	30 000	

Anslaget bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

Sammanfattning.

Vid bifall till de framlagda förslagen skulle för budgetåret 1951/52 under nionde huvudtiteln uppföras 280 509 000 kronor.

Å riksstaten för budgetåret 1950/51 ha under nionde huvudtiteln anvisats 438 891 900 kronor.

Förslagen innebära alltså en minskning med 158 382 900 kronor.

Förändringarna inom huvudtitelns olika avdelningar framgå av följande sammanställning:

Avdelning	Anvisat 1950/51	Äskat 1951/52	Ökning eller minskning	
A. Jordbruksdepartementet	583 500	562 000	—	21 500
B. Lantbruksstyrelsen m. m. ..	10 330 000	10 494 500	+	164 500
C. Lantbruksakademien m. m. ..	878 400	844 800	—	33 600
D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanä- ringar m. m.	14 515 400	15 093 400	+	578 000
E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.	2 790 300	2 772 900	—	17 400
F. Veterinärväsendet m. m.	10 741 500	10 788 300	+	46 800
G. Lanthushållning i allmänhet..	311 426 900	178 763 100	—	132 663 800
H. Jordbrukets rationalisering m. m.	16 940 100	15 125 100	—	1 815 000
I. Fiskeriväsendet	2 138 300	2 443 400	+	305 100
J. Skogsväsendet	19 628 200	18 599 100	—	1 029 100
K. Lantmäteriväsendet	16 848 200	16 680 800	—	167 400
L. Rikets allmänna kartverk ..	4 063 300	4 142 000	+	78 700
M. Lappväsendet	324 800	335 000	+	10 200
N. Diverse	27 683 000	3 864 600	—	23 818 400
	438 891 900	280 509 000	—	158 382 900

Vissa anslag ha endast kunnat upptagas med preliminära belopp. De viktigaste av dessa äro anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område och de därmed sammanhängande anslagen till kostnader i samband med svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet samt till statlig lagerhållning. De belopp, som beräknats för dessa tre anslag, understiga med tillhopa 131 000 000 kronor den totala medelsanvisningen under samma anslag för innevarande budgetår. Minskningen är föranledd av subventionsavvecklingen och ökning av reservationer å tidigare anvisade medel.

Sänkningen av huvudtitelns slutsumma beror främst dels på nyssnämnda nedräkning av vissa anslag, som nu endast upptagas med preliminära belopp, dels på att ett anslag å 24 000 000 kronor till prisclearing å kaffe bort-

fallit. Bortsett från dessa förändringar utvisar slutsumman en minskning med 3 382 900 kronor. Denna nedgång beror delvis på att avlöningsanslagen för jordbruksdepartementet samt flertalet under jordbruksdepartementet lydande verk och myndigheter generellt nedräknats med tillhopa något över 1 000 000 kronor såsom ett led i en allmän besparingsaktion. Vidare må nämnas, att anslagen Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlöande av mejerikonsulenter m. m. samt Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m., vilka å riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda med 120 000 respektive 53 000 kronor, i enlighet med förslag av besparingsutredningen icke äskas för budgetåret 1951/52. I övrigt kan följande översikt lämnas över mera betydande ändringar å de olika anslagen (endast ökningar och minskningar å lägst 100 000 kronor medtagas).

Ökningar.

	Kronor
Lantbruksnämnderna: Omkostnader	375 000
Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar (beräknat belopp)	788 000
Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.	140 000
Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning	177 500
Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen	130 000
Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar	122 000
Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond	250 000
Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.	150 000
Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utöware erlagd bensinskatt	260 000
Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt.....	143 900
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond	203 000

Minskningar.

Lantbruksnämnderna: Kostnader för planeringskommittéer	150 000
Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter	500 000
Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen	150 000
Bidrag till markkartering och grundkalkning	200 000
Statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet	680 000
Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet	600 000
Bidrag till jordbrukets rationalisering	2 000 000
Ersättning till statens domäners fond för utgifter för iståndsättande av Bogesunds egendom (anslaget utgår)	440 000
Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader	100 000

Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo	500 000
Lantmäteriets distriktsorganisation: Utrustning	152 500.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Hanns Otto Düselius.

Register

till

Nionde huvudtiteln för budgetåret 1951/52.

A. Jordbruksdepartementet.

Sid.		Kronor
	Jordbruksdepartementet:	
1	Avlöningar	507 000
3	Omkostnader	55 000
	Säger för jordbruksdepartementet	562 000

B. Lantbruksstyrelsen m. m.

	Lantbruksstyrelsen:	
4	Avlöningar	1 488 500
8	Omkostnader	235 000
8	Kostnader för utbetalande av producent- och kontantbidrag	55 000
	Lantbruksnämnderna:	
9	Avlöningar	6 188 000
13	Omkostnader	1 825 000
15	Utrustning	40 000
15	Ersättningar åt ortsombuden	200 000
16	Kostnader för planeringskommittéer	250 000
	Lantbruksattachéer:	
16	Avlöningar	166 000
17	Omkostnader	47 000
	Säger för lantbruksstyrelsen m. m.	10 494 500

C. Lantbruksakademien m. m.

	Lantbruksakademien:	
18	Avlöningar	26 600
18	Bidrag till museum, bibliotek m. m.	15 000
18	Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.	42 500
19	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.	250 000
	Statens växtskyddsanstalt:	
20	Avlöningar	411 700
21	Omkostnader	99 000
	Säger för lantbruksakademien m. m.	844 800

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

	Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:	
22	Avlöningar	2 666 500
35	Omkostnader	341 500
37	Materiel m. m.	428 500
39	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	35 000
40	Stipendier	34 100

Sid.		Kronor
40	Underhåll av byggnader m. m.	57 000
41	Inredning och utrustning	250 000
43	Särskilda undersökningar	94 000
45	Avkastningsbedömning rörande avelssvin.....	30 000
46	Statens försöksgårdar.....	171 400
50	Bidrag till lokal försöksverksamhet	225 000
51	Bidrag till fast försöksverksamhet	43 000
Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:		
51	Avlöningar	790 200
55	Omkostnader	315 500
61	Materiel m. m.	28 500
62	Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek	7 000
63	Stipendier m. m.	9 700
63	Trädgårdsekonomisk byrå	8 500
64	Inredning och utrustning.....	12 500
66	Lokala trädgårdsförsök och fasta försöksfält	30 000
66	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande	82 700
67	Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa	*94 300
Lägre lantbruksundervisning m. m.:		
68	Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp.....	17 500
68	Lägre mejeriskolor	15 400
69	Lantbruksskolan vid Ultuna	*61 400
Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter:		
69	Avlöningar	*3 800 000
69	Driftkostnader.....	*1 291 000
69	Bidrag till arvoden åt skolläkare	*10 000
69	Bidrag till jordbrukets yrkesskolor	*233 200
70	Bidrag till särskilda utbildningskurser	63 500
83	Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.	1 140 000
84	Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.....	1 500 000
86	Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning...	150 000
87	Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.	966 500
91	Bidrag till upplysnings- och undervisningsverksamhet rörande biodling	15 000
92	Reseunderstöd för studier på jordbrukets område	75 000
Säger för undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.		15 093 400

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

Statens hingstdepåer och stuteri:		
93	Avlöningar	442 300
96	Omkostnader	280 500
99	Byggnadsarbeten	83 000
100	Hästavelns befrämjande	1 116 200
Nötboskapsavelns befrämjande:		
104	Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln	367 500
108	Understöd åt kontrollföreningsverksamhet	383 400
110	Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.	100 000
Säger för hästavel och boskapsskötsel m. m.		2 772 900

* Beräknat belopp.

F. Veterinärväsendet m. m.

Sid.		Kronor
	Veterinärstyrelsen:	
112	Avlöningar	406 000
113	Omkostnader	62 900
	Veterinärhögskolan:	
113	Avlöningar	1 433 000
121	Omkostnader	173 000
122	Materiel m. m.	179 500
123	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	9 000
124	Stipendier	31 000
124	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	6 000
124	Inredning och utrustning.....	240 500
	Veterinärinrättningen i Skara:	
127	Avlöningar	111 000
128	Omkostnader	28 800
129	Inredning och utrustning	12 000
129	Byggnadsarbeten.....	—
	Statens veterinärmedicinska anstalt:	
134	Avlöningar	1 161 000
137	Omkostnader	559 500
	Veterinärstaten:	
139	Avlöningar	2 967 000
140	Omkostnader	71 200
	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar:	
140	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur	3 800
141	Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen	1 430 000
142	Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier.....	88 000
143	Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen	750 000
144	Åtgärder mot hönstypus	30 000
144	Statsbidrag vid försäkring	100
144	Övriga utgifter	300 000
145	Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.....	35 000
146	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård....	700 000
	Säger för veterinärväsendet m. m.	10 788 300

G. Lanthushållning i allmänhet.

	Bidrag till hushållningssällskapen:	
147	Avlöningar.....	3 422 000
155	Omkostnader	3 100 000
156	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar	80 000
157	Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket	464 700
	Befrämjande av fröodlingen m. m.:	
	Statens centrala frökontrollanstalt:	
158	Avlöningar	1 172 000
160	Omkostnader	330 000
161	Understöd åt lokala frökontrollanstalter	5 000
161	Befordrande av inhemsk fröodling	30 000
161	Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter	18 000
162	Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm ..	*1 665 000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
163	Bidrag till Sveriges utsädesförening	608 500
167	Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.	60 000
168	Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm	175 000
169	Odling av gummiförande växter	15 000
	Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:	
171	Avlöningar	188 600
178	Omkostnader	125 000
179	Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer	30 000
180	Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station	4 000
180	Bidrag till plantskolekontroll	15 000
180	Bekämpande av växtsjukdomar	72 500
181	Bidrag till Sveriges pomologiska förening	10 000
181	Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd	50 000
182	Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader	100
182	Bidrag till markkartering och grundkalkning	100 000
	Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:	
183	Bidrag till Svenska smörprovningarna	14 700
	Statens jordbruksnämnd:	
184	Avlöningar	928 000
185	Omkostnader	375 000
185	Statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet	770 000
187	Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet	300 000
188	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område	*50 000 000
190	Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk	69 000 000
191	Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet	*35 000 000
	Statlig lagerhållning:	
192	Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet Jordbrukets kreditkassor:	*6 000 000
193	Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen	63 000
	Statens maskin- och redskapsprovninganstalter:	
193	Avlöningar	183 200
196	Omkostnader	46 400
198	Bidrag till jordbrukstekniska institutet	250 000
198	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering	3 000 000
199	Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten	24 000
200	Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund	175 000
201	Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m. ..	30 000
202	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond	675 000
204	Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader	*143 000
205	Jordbrukets upplysningsnämnd	45 400
	Säger för lanthushållning i allmänhet	178 763 100

H. Jordbrukets rationalisering m. m.

207	Bidrag till jordbrukets rationalisering	9 500 000
213	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti	50 000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
215	Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefon- der m. m.	285 000
216	Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut	10 000
216	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa krono- lägenheter m. m.	1 100 000
217	Betesförsök i Norrland	30 000
	Grundförbättringar:	
218	Statens avdikningsanslag	4 000 000
223	Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag.....	—
223	Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag.	—
224	Egnahemsbildning:	
	Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslångtagare.....	—
224	Täckdikningsförsök m. m.....	125 000
225	Försök med täckdikningsmaskiner m. m.....	—
226	Arrendenämnder	25 000
226	Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer	100
	Säger för jordbrukets rationalisering m. m.	15 125 100

I. Fiskeriväsendet.

	Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök:	
227	Avlöningar	632 000
231	Omkostnader	301 400
234	Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet.....	100
	Fiskeriintendenter m. m.:	
235	Avlöningar	122 200
236	Omkostnader	28 000
237	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna	53 000
238	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen	*85 000
239	Kostnader för kvalitetskontroll vid export av fisk och fiskpro- dukter m. m.	—
240	Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten	30 000
241	Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.....	57 000
243	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensin- skatt	800 000
245	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.....	200 000
	Fiskredskapsförsäkring:	
245	Bidrag vid försäkringsförluster	10 000
246	Organisationsbidrag m. m.	37 000
246	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen	10 000
246	Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.....	—
247	Understöd åt fiskare.....	—
248	Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.....	—
248	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg	57 700
251	Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation	20 000
	Säger för fiskeriväsendet	2 443 400

* Beräknat belopp.

J. Skogsväsendet.

Sid.		Kronor
	Skogsstyrelsen:	
251	Avlöningar	309 400
253	Omkostnader	74 800
	Skogshögskolan:	
254	Avlöningar	488 200
259	Omkostnader	185 900
263	Materiel m. m.	40 000
264	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	14 000
264	Stipendier	24 500
265	Inredning och utrustning	50 000
266	Institutionernas upprustning	46 000
	Statens skogsmästarskola:	
268	Avlöningar	45 400
268	Omkostnader	19 000
270	Stipendier	11 000
271	Byggnadsarbeten	2 800
	Statens skogsforskningsinstitut:	
271	Avlöningar	776 500
274	Omkostnader	201 000
275	Särskilda undersökningar	154 000
276	Riksskogstaxering och avverkningsstatistik	190 000
276	Skogsproduktforskning	60 000
276	Byggnadsarbeten å försöksfält vid Bogesund	150 000
277	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.	187 600
278	Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor	175 000
280	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs	49 500
281	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.	72 500
283	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal	327 000
	Skogsvård m. m.:	
	Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:	
284	Avlöningar	6 013 000
288	Omkostnader	4 562 000
299	Statens skogsförbättringsanslag	1 000 000
304	Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo	1 700 000
304	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.	1 200 000
305	Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.	265 000
307	Kostnader för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter ..	—
308	Kostnader för virkesmätning	110 000
310	Belöningar för rovdjurs dödande	20 000
310	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur	75 000

Säger för skogsväsendet 18 599 100

K. Lantmäteriväsendet.

Sid.		Kronor
	Lantmäteristyrelsen:	
311	Avlöningar	710 000
315	Omkostnader ..	99 000
315	Kartlaggningsarbeten	60 000
	Lantmäterikontoren i länen:	
316	Avlöningar	2 504 000
319	Omkostnader	450 000
	Lantmäteriets distriktsorganisation:	
320	Avlöningar	9 485 000
326	Omkostnader	2 550 000
328	Ersättning för publik renovation	1 000
328	Utrustning	100 000
	Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:	
330	Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.	250 000
330	Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften	275 000
331	Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar	100 000
331	Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar	50 000
332	Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.	5 000
332	Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar	10 000
333	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark	4 600
333	Ströängars indragande till kronan	7 200
333	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län	20 000
	Säger för lantmäteriväsendet	16 680 800

L. Rikets allmänna kartverk.

	Rikets allmänna kartverk:	
334	Avlöningar	2 845 000
342	Omkostnader	366 500
343	Kartarbeten m. m.	900 000
344	Utrustning m. m.	30 500
	Säger för rikets allmänna kartverk	4 142 000

M. Lappväsendet.

	Lappfogdarna m. fl.:	
346	Avlöningar	226 000
347	Omkostnader	109 000
	Säger för lappväsendet	335 000

N. Diverse.

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
348	Byggnadsstyrelsens delfond	2 688 000
348	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark....	29 400

Sid.		Kronor
348	Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden	22 100
349	Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen	12 000
349	Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt	12 000
349	Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris	3 000
350	Kostnader för Sveriges medlemskap i FAO.....	* 470 000
351	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar	5 000
351	Kontroll å standardisering av mjölk.....	18 000
351	Bidrag till bestridande av kostnaderna för det sjätte nordiska veterinärmötet i Stockholm år 1948.....	—
352	Bidrag till nordiskt lantmätaremöte.....	25 000
353	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	450 000
354	Planering av allmänna arbeten	100
354	Extra utgifter	100 000
354	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	30 000
	Säger för diverse	3 864 600
	Summa	280 509 000

* Beräknat belopp.

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
VID
1951 ÅRS RIKSDAG

FÖRSTA SAMLINGEN

TREDJE BANDET

*Bilagor till Kungl. Maj:ts proposition nr 1 angående stats-
verkets tillstånd och behov: tionde—fjortonde huvudtillarna m.m.
samt utgifter för statens kapitalfonder, kapitalbudgeten
och beredskapsstat för försvarsväsendet*

BILAGA 12 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1951

TIONDE HUVUDTITELN

HANDELSDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
3 januari 1951.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden
MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON,
STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, redogör härfter
för de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1951/52 av utgifterna
under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsde-
partementet, och anför därvid följande.

A. Handelsdepartementet.

[1] 1. Handelsdepartementet: Avlöningar.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 873)	493 800
1951/52 (förslag)	487 700

Avlöningsstat.

	1950/51	1951/52	(förslag)
Avlöning till departementschefen	27 600	27 600	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	235 000	237 100	(+ 2 100)
Avlöningar till icke-ordinarie personal	179 200	171 700	(— 7 500)
Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	52 000	51 300	(— 700)
	493 800	487 700	(— 6 100)

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående viss nedräkning av avlöningsanslagen föreslår jag, att handelsdepartementets anslag till avlöningar för nästa budgetår sänkes med 14 800 kronor. Samtidigt bör emellertid anslaget uppräknas med 8 700 kronor på grund av löneklassförändringar m. m.

Då jag icke för närvarande anser mig böra föreslå någon annan ändring än förut sagts beträffande anslaget, torde detta för nästa budgetår uppföras med $(493\,800 - 14\,800 + 8\,700 =) 487\,700$ kronor. Beträffande anslagsberäkningen får jag i övrigt hänvisa till sammanställningen i det föregående av avlöningsstaten för innevarande budgetår och förslaget till stat för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	237 100
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	171 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	51 300

Summa kronor 487 700;

b) till *Handelsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 487 700 kronor.

[2] 2. Handelsdepartementet: Omkostnader.

	Anslag
1950/51 (statsliggaren s. 873)	64 000
1951/52 (förslag)	64 000

Anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Handelsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 64 000 kronor.

[3] 3. Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	20 000	18 459
1950/51 (statsliggaren s. 874)	20 000	
1951/52 (förslag)	20 000	

Anslaget uppföres med oförändrat belopp, 20 000 kronor.

Kostnaderna för statskontrollen å krigsmaterieltillverkningen bestridas i sista hand av tillverkarna genom bidrag, vilka upptagas enligt av Kungl. Maj:t årligen meddelade bestämmelser. Bidragen, som bokföras å riksstatens inkomstsida under titeln »Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen», äro i riksstatsförslaget för budgetåret 1951/52 beräknade till samma belopp som anslaget eller 20 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

B. Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.

[4] 1. Kommerskollegium: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 576 100	1 480 643
1950/51 (statsliggaren s. 874)	1 616 400	
1951/52 (förslag)	1 605 100	

Avlöningsstat.

	1950/51	1951/52 (förslag)	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	862 600	860 200	(— 2 400)
Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	10 200	10 200	
Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	576 900	570 500	(— 6 400)
Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	166 700	164 200	(— 2 500)
	1 616 400	1 605 100	(— 11 300)

Yrkanden.

Kommerskollegium (skr. 6/9 1950) hemställer, att anslaget höjes med 62 200 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Omändring av arvodesbefattningar till lönegradsplacerade tjänster:		
a) Arvodesanställd sjöåklagare — sjöåklagare Ce 32	16 752	5 000
b) Arvodesanställd instruktör i hemslöjd — instruktör Ca 27	13 428	¹
c) Arvodesanställt skeppsmätningstekniskt biträde — skeppsmätningssassistent Ce 23	10 848	9 600
2. Ordinariesättning av 9 befattningar som extra eller extra ordinarie kanslibiträde	—	
3. Ny tjänst:		
1 biträde Ce 6	4 728	
4. Omräkning:		
Reglerad befordringsgång och löneklassförändringar m. m.	31 044	
	76 800	14 600
	+ 62 200	

¹ Anslag å 8 000 kronor till Instruktör i hemslöjd: Avlöning (statsliggaren s. 880) skulle bortfalla.

Motiv.

1 a) Den föreslagna omvandlingen av sjöåklagarbefattningen från en bissyssa med ett årsarvode av 5 000 kronor till en tjänst i Ce 32 motiveras av kommerskollegium med den ökade arbetsbörda, som sjöåklagaren fått bl. a. i anledning av processreformen. Sedan kollegium i slutet av mars 1950 anmält uppkomna svårigheter att hålla befattningen besatt, medgav Kungl. Maj:t den 31 mars 1950, efter kontakt med riksåklagarämbetet, att kollegium finge under tiden t. o. m. 30 juni 1950 använda högst 1 250 kronor från handels- och sjöfartsfonden för att bestrida ytterligare kostnader för handläggning av på sjöåklagaren ankommande ärenden. I särskild skrivelse har kommerskollegium för innevarande budgetår anhållit om 5 000 kronor för samma ändamål. I petita framhålles, att en provisorisk anordning i längden icke är möjlig. En reglering av sjöåklagarens avlöningsförhållanden är därför enligt kollegium ofrånkomlig.

1 b) Statens instruktör i hemslöjd intager en central och självständig ställning inom den svenska hemslöjden. Instruktören tillhandagår bl. a. med råd och upplysningar i hemslöjdsfrågor samt överväger åtgärder, som kunna främja hemslöjdens utveckling i kulturellt, tekniskt, ekonomiskt och socialt hänseende. Stora krav ställas på innehavaren av befattningen i fråga om teoretisk utbildning och erfarenhet från det praktiska hemslöjdsarbetet och dess kommersiella förhållanden. Arbetets omfattning gör att befattningen icke som tidigare kan betraktas som en deltidstjänst. Sedan den nuvarande innehavaren av befattningen anhållit om avsked och tjänsten i anledning därav ledigförklarats, har ingen kvalificerad sökande anmält sig. Anledningen härtill synes vara de nuvarande otillfredsställande tjänstevillkoren. Om icke dessa avsevärt förbättras, torde befattningen icke kunna återbesättas, vilket måste bli till allvarligt men för den svenska hemslöjden. En omändring av befattningen till en tjänst i Ca 27 på kollegii stat anses därför motiverad. Yrkande härom har framförts flera gånger tidigare.

1 c) Det skeppsmätningstekniska biträdet hos kommerskollegium skall bl. a. övertaga vissa av skeppsmätningsoverkontrollörens arbetsuppgifter. Befattningshavaren måste ha god kännedom om skeppsmätningföreskrifterna och deras tillämpning ävensom en icke ringa förtrogenhet med skeppsbyggeri. Med hänsyn till de kvalificerade arbetsuppgifterna kunna kompetensfordringarna för befattningshavaren i allt fall icke sättas lägre än de som gälla för skeppsmätningsskontrollörerna. Endast ett fåtal personer med tillräckliga kvalifikationer för befattningen finnes. En lämplig befattningshavare kan icke förvärvas och behållas med nuvarande avlön. Befattningen bör därför omvandlas till en tjänst som skeppsmätningssassistent i Ce 23.

2. De föreslagna ordinariesättningarna äro ett led i kollegii strävanden att förbättra biträdespersonalens anställningsförhållanden. Förslaget betecknas som ett minimiprogram, som icke kan komma i strid med biträdesutredningens förslag. Av de berörda kanslibiträdesbefattningarna, som innehavas av ordinarie kontorsbiträden, äro 2 placerade på handels- och admi-

nistrativa byrån, 1 på bergsbyrån, 5 på statistiska byrån samt 1 på monopolutredningsbyrån.

3. Kommerskollegium sköter bl. a. skrivgöromålen åt handelsflottans välfärdsråd. Enligt vad erfarenheten visat erfordras för detta ändamål en förstärkning av skrivpersonalen. För innevarande budgetår torde detta enligt kollegium kunna ordnas genom bidrag från handelsflottans välfärdsfond. För nästa budgetår bör under kollegii avlöningsstat anvisas medel till 1 bi-träde i Ce 6.

Kommerskollegium har anmärkt, att den å övergångsstat uppförda kansli-skrivaren numera avgått med pension och att personalförteckningen bör ändras med anledning därav.

Till sin framställning har kollegium fogat skrivelser från *Sveriges juristförbund* och *Statsvetenskapliga intresseförbundet* angående uppflyttning av viss personal på monopolutredningsbyrån.

Statens bränslekommission för sedan 1946 en månadsstatistik över produktionen och förbrukningen av elektrisk kraft. I anledning av att kommissionen avsett att slopa denna statistik har *Centrala driftledningen* efter samråd med bränslekommissionen, riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, Svenska elverksföreningen och Svenska vattenkraftföreningen hemställt (skr. 10/10 och 26/10 1950), att ifrågavarande statistik icke skall nedläggas utan fortsättas av kommerskollegium. Såsom skäl för statistikens bibehållande åberopas, att densamma möjliggör såväl en kontinuerlig övervakning av belastningsutvecklingen på området som prognoser för det framtida kraftbehovet. Den belyser vidare säsongvariationerna hos olika förbrukargrupper och har jämväl betydelse såsom mätare på konjunkturläget. Därjämte kan den bl. a. tjäna såsom grundval för en kommande kraftransonering. Kostnaderna för statistikens fortsättande i avsedd omfattning ha under hand av kommerskollegium beräknats till 24 000 kronor för år, varav 18 000 kronor för avlöningar och 6 000 kronor för expenser.

1950 års besparingsutredning (PM 14/11 1950 ang. X ht) föreslår, att anslaget till Torvingenjörer m. fl. (se statsliggaren s. 880) slopas från och med nästa budgetår samt att från anslaget utgående kostnader bestridas från kommerskollegii avlönings- och omkostnadsanslag. Utredningen utgår från att kostnaderna kunna inrymmas i sistnämnda anslag utan att desamma höjas. Enligt utredningens mening bör det därjämte undersökas, huruvida icke ifrågavarande kostnader kunna nedbringas eller helt avvecklas.

Kommerskollegium (skr. 2/8 1950) har för sin del föreslagit, att anslaget till Torvingenjörer m. fl. för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp eller 2 000 kronor.

Departementschefen.

Det i kommerskollegii avlöningsstat förutsatta arvodet till sjöåklagaren, 5 000 kronor, är bestämt med utgångspunkt från att uppdraget som sjöåklagare blott skulle vara en bisyssla. Då emellertid sjöåklagarens arbets-

börda alltmer ökats och det uppkom svårigheter att hålla befattningen besatt, ansåg sig Kungl. Maj:t i slutet av föregående budgetår böra ställa medel till förfogande från handels- och sjöfartsfonden för att möjliggöra anställning av en sjöåklagare, som kunde ägna huvuddelen av sin tid åt sjöåklagargöromålen. Det av fondmedel utgående tilläggsarvodet beräknades efter 5 000 kronor för år. Jag kan icke för närvarande tillstyrka, att en tjänst som sjöåklagare inrättas i lönegraden Ce 32. Därest riksdagen icke har något att erinra däremot, torde den nuvarande ordningen få tillämpas tills vidare. Skulle det visa sig nödvändigt, torde tilläggsarvodet av fondmedel få höjas.

Icke heller i år anser jag mig kunna tillstyrka, att befattningen såsom instruktör i hemslöjd uppföres å kollegii stat i lönegraden Ca 27. Jag kan ej heller för närvarande biträda något av de övriga yrkandena rörande förbättrade anställningsförhållanden för viss personal hos kollegium. Det av kollegium begärda biträdet för skrivarbete åt handelsflottans välfärdsråd torde, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, tills vidare från och med innevarande budgetår få — med tillämpning av bestämmelserna om reglerad befordringsgång — avlönas av medel från handelsflottans välfärdsfond.

På grund av reglerad befordringsgång och löneklassförändringar bör kommerskollegii avlöningsanslag för nästa budgetår höjas med 28 100 kronor. Å andra sidan bör, med hänsyn till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående viss nedräkning av avlöningsanslagen, anslaget minskas med i runt tal 48 700 kronor, varav 43 500 kronor under icke-ordinarieposten och 5 200 kronor under posten till rörligt tillägg.

Med anledning av att innehavaren av den å övergångsstat uppförda kansliskrivartjänsten i Ca 15 avgått med pension bör ifrågavarande befattning avföras från kollegii personalförteckning. I samband därmed kan anslaget minskas med ytterligare 2 700 kronor.

Jag förordar att medel anvisas för att göra det möjligt för kommerskollegium att i begränsad utsträckning fortsätta bränslekommissionens statistik över produktionen och förbrukningen av elektrisk kraft. Jag är dock icke beredd att tillstyrka större medelsanvisning å riksstaten för nästa budgetår än 12 000 kronor under icke-ordinarieposten å kollegii avlöningsanslag samt 4 000 kronor under ämbetsverkets omkostnadsanslag eller sammanlagt 16 000 kronor. Medel för ändamålet torde böra anvisas även för senare hälften av innevarande budgetår. I anledning härav ämnar jag vid anmälan av ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att kollegii anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må under nämnda budgetår överskridas med högst 6 000 kronor.

I enlighet med besparingsutredningens förslag ämnar jag låta undersöka möjligheterna att avveckla de utgifter, vilka nu bestridas från anslaget till Torvingenjörer m. fl. Skulle sådana utgifter icke kunna undvikas under

nästa budgetår, torde de få bestridas från kommerskollegii avlönings- och omkostnadsanslag.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle kommerskollegii avlöningsanslag för nästa budgetår uppgå till (1 616 400 + 28 100 — 48 700 — 2 700 + 12 000 =) 1 605 100 kronor. Beträffande anslagsberäkningen får jag i övrigt hänvisa till det anförda samt till sammanställningen i det föregående av avlöningsstaten för innevarande budgetår och förslaget till stat för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i kommerskollegii personalförteckning, som i det föregående angivits;

b) godkänna följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	860 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	10 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	570 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	164 200

Summa kronor 1 605 100;

c) till *Kommerskollegium*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 605 100 kronor.

[5] 2. **Kommerskollegium: Omkostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	234 000	269 089
1950/51 (statsliggaren s. 876) ..	241 500	
1951/52 (förslag)	255 500	

Y r k a n d e n.

Kommerskollegium (skr. 6/9 1950) hemställer, att anslaget höjes med 28 500 kronor.

Anslagspost (Delpost)	Nettoutgift 1949/50	Omkostnadsstat 1950/51	Kollegii förslag 1951/52
1. Reseersättningar	23 223	26 500	28 000 (+ 1 500)
2. Övriga expenser: För eget behov	120 225	117 000	127 000 (+ 10 000)
3. Publikationstryck	105 247	80 000	97 000 (+ 17 000)
			(+ 28 500)

M o t i v.

1. Vid bifall till kommerskollegii förslag om uppförande å kollegii stat av befattningen såsom instruktör i hemslöjd (se 1 b under rubriken Kommerskollegium: Avlöningar) stiger anslagsbehovet för reseersättningar med 1 500 kronor eller med samma belopp, som för närvarande under särskilt anslag (statsliggaren s. 880) utgår till instruktörens omkostnader. Sistnämnda anslag skulle i stället bortfalla.

2. Blankettkostnaderna ha stigit kraftigt under de senaste åren. I den förut angivna nettoutgiften för 1949/50 ingår icke en summa av 19 105 kronor, som utgör kostnaden för nysättning och tryckning under förra budgetåret av vissa statistiska blanketter. För nästa budgetår räknar kommerskollegium med att blankettkostnaderna komma att med cirka 10 000 kronor överstiga det för innevarande budgetår beräknade beloppet. Någon besparing torde enligt kollegium icke vara möjlig.

3. Kostnaderna för publikationstryck avse publikationer, som Kungl. Maj:t anbefallt kommerskollegium att utgiva. Med ledning av medelsåtgången under budgetåret 1949/50 beräknar kollegium medelsbehovet för nästa budgetår till 97 000 kronor.

Departementschefen.

Då jag icke tillstyrkt förslaget att uppföra befattningen såsom instruktör i hemslöjd å kommerskollegii stat, torde resekostnaderna för instruktören fortfarande böra bestridas från särskilt anslag. Under sådana förhållanden hör posten till reseersättningar i kommerskollegii omkostnadsstat uppföras med oförändrat belopp. Den av kollegium begärda ökningen av posten till övriga expenser för eget behov med 10 000 kronor anser jag mig kunna tillstyrka. I anslutning till det under föregående punkt förordade förslaget att kommerskollegium i begränsad utsträckning skall fortsätta bränslekommissionens hittillsvarande månadsstatistik över produktionen och förbrukningen av elektrisk kraft torde nämnda anslagspost dessutom böra uppräknas med ytterligare 4 000 kronor. Jag kan icke biträda kollegii yrkande om en höjning av anslagsposten till publikationstryck. I anledning härav torde kommerskollegium få vidtaga eller föreslå erforderliga inskränkningar i publikationsverksamheten. Med hänsyn till förekomsten av ett flertal publikationer på det ekonomiska och merkantila området torde bl. a. en begränsning av innehållet i »Kommersiella meddelanden» kunna övervägas.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle kommerskollegii omkostnadsanslag för nästa budgetår uppgå till $(241\,500 + 10\,000 + 4\,000 =)$ 255 500 kronor.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommerskollegium: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 255 500 kronor.

[6] 3. Bergsstaten: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	137 000	123 556
1950/51 (statsliggaren s. 876) ..	137 000	
1951/52 (förslag)	123 400	

Avlöningsstat.

	1950/51	1951/52 (förslag)
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	106 800	94 600 (— 12 200)
Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	16 000	16 200 (+ 200)
Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	14 200	12 600 (— 1 600)
	137 000	123 400 (— 13 600)

Kommerskollegium (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget höjes med 1 200 kronor på grund av löneklassuppflyttningar m. in.

Departementschefen.

Jag tillstyrker den begärda uppräknigen av anslaget med 1 200 kronor på grund av löneklassförändringar m. m. Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående viss nedräkning av avlöningsanslagen föreslår jag emellertid samtidigt en minskning av anslaget med 14 800 kronor. Härvid förutsätter jag att tjänsten som gruvingenjör i Ca 29 i norra bergmästardistriktet hålles vakant under nästa budgetår.

I enlighet med det anförda uppföres anslaget med (137 000 + 1 200 — 14 800 =) 123 400 kronor. Beträffande anslagsberäkningen får jag i övrigt hänvisa till sammanställningen i det föregående av avlöningsstaten för innevarande budgetår och förslaget till stat för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för bergsstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	94 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	16 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	12 600

Summa kronor 123 400;

b) till *Bergsstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 123 400 kronor.

[7] 4. Bergsstaten: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	21 200	24 884
1950/51 (statsliggaren s. 877) ..	22 600	
1951/52 (förslag)	22 600	

I enlighet med förslag av kommerskollegium (skr. 31/8 1950) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bergsstaten: Omkostnader* för budgetåret 1951/52
anvisa ett förslagsanslag av 22 600 kronor.

[8] 5. Sprängämnesinspektionen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	82 000	59 483
1950/51 (statsliggaren s. 877) ..	82 000	
1951/52 (förslag)	73 600	

Avlöningsstat.

	1950/51	1951/52 (förslag)
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	46 000	44 500 (— 1 500)
Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	900	900
Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	26 900	20 500 (— 6 400)
Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	8 200	7 700 (— 500)
	82 000	73 600 (— 8 400)

Kommerskollegium (skr. 31/8 1950) föreslår, att anslaget minskas med 3 100 kronor i anledning av löneklassförändringar m. m.

Departementschefen.

Jag tillstyrker kommerskollegii förslag om nedräkning av anslaget med 3 100 kronor. Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående viss nedräkning av avlöningsanslagen föreslår jag vidare, att anslaget minskas med ytterligare 5 300 kronor.

I enlighet med det anförda uppföres anslaget med (82 000 — 3 100 — 5 300 =) 73 600 kronor. Beträffande anslagsberäkningen får jag i övrigt hänvisa till sammanställningen i det föregående av avlöningsstaten för innevarande budgetår och förslaget till stat för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för sprängämnesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	44 500
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	20 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 700

Summa kronor 73 600;

b) till *Sprängämnesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 73 600 kronor.

[9] 6. *Sprängämnesinspektionen*: *Omkostnader*.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	16 000	12 424
1950/51 (statsliggaren s. 877) ..	16 000	
1951/52 (förslag)	15 000	

Kommerskollegium (skr. 31/8 1950) föreslår, att anslaget minskas med 1 000 kronor. Såsom skäl härför anför kollegium, att anslagsposten till publikationstryck synes kunna sänkas från 1 200 kronor till 200 kronor eller till samma belopp, varmed posten var uppförd före budgetåret 1949/50.

Mot kommerskollegii anslagsberäkning har jag ingen erinran.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sprängämnesinspektionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

[10] 7. *Fartygsinspektionen*: *Avlöningar*.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	400 000	390 386
1950/51 (statsliggaren s. 878) ..	400 000	
1951/52 (förslag)	393 800	

Avlöningsstat.

	1950/51	1951/52 (förslag)
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	310 000	310 000
Avlöningar till icke-ordinarie personal	47 300	41 800 (— 5 500)
Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	42 700	42 000 (— 700)
	400 000	393 800 (— 6 200)

Y r k a n d e n.

Kommerskollegium (skr. 7/9 1950) hemställer, att anslaget höjes med 47 100 kronor.

Ökning

1. Uppflyttning i lönegrad:	
7 förste fartygsinspektörer Ca 30—Ca 31	
2 andre fartygsinspektörer med ingenjörsutbildning Ca 23—Ca 27.	
15 andre fartygsinspektörer med annan utbildning Ca 22—Ca 27	
2. Ordinariesättning och uppflyttning i lönegrad:	
2 andre fartygsinspektörer med ingenjörsutbildning Ce 23—Ca 27	
1 andre fartygsinspektör med annan utbildning Ce 22—Ca 27	
Summa utgiftsökning för 1. och 2.	47 000
3. Löneklassuppflyttning	100
	47 100

Anm. Tjänstebenämnningen andre fartygsinspektör föreslås utbytt mot fartygsinspektör.

M o t i v.

1—2. Kommerskollegium framhåller, att en lönereglering för fartygsinspektörerna varit aktuell flera år. Då arten av inspektörernas arbete uppenbarligen berättigar till en högre lönesättning än den nuvarande, synes det kollegium icke rimligt, att en lönereglering för dem ytterligare fördröjes. I övrigt hänvisar kollegium till vad som anförts i ämnet i de tre senaste årens statsverkspropositioner (se X ht 1948 s. 15 och 16, X ht 1949 s. 20—22 samt X ht 1950 s. 19—21).

Därest det under 2. upptagna förslaget icke genomföres, bör enligt kollegium anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal höjas med 500 kronor på grund av löneklassförändringar.

Departementschefen.

Jag kan icke heller i år tillstyrka en förbättring av fartygsinspektörernas avlönings- och anställningsförhållanden. Vid sådant förhållande bör anslaget uppräknas med 500 kronor på grund av löneklassförändringar. Samtidigt bör emellertid anslaget, med hänsyn till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående viss nedräkning av avlöningsanslagen, sänkas med 6 700 kronor.

I enlighet med det anförda uppföres anslaget med $(400\,000 + 500 - 6\,700 =) 393\,800$ kronor. Beträffande anslagsberäkningen får jag i övrigt hänvisa till sammanställningen i det föregående av avlöningsstaten för innevarande budgetår och förslaget till stat för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande avlöningsstat för fartygsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	310 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	41 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	42 000

Summa kronor 393 800;

b) till *Fartygsinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 393 800 kronor.

[11] 8. Fartygsinspektionen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	80 000	86 930
1950/51 (statsliggaren s. 878) ..	80 000	
1951/52 (förslag)	80 000	

I enlighet med förslag av kommerskollegium (skr. 7/9 1950) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fartygsinspektionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

[12] 9. Skeppsmättningsväsendet: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	34 300	32 122
1950/51 (statsliggaren s. 879) ..	33 600	
1951/52 (förslag)	33 600	

I enlighet med förslag av kommerskollegium (skr. 5/9 1950) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skeppsmättningsväsendet*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 33 600 kronor.

[13] 10. Skeppsmättningsväsendet: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	11 100	11 959
1950/51 (statsliggaren s. 879) ..	12 000	
1951/52 (förslag)	12 000	

I enlighet med förslag av kommerskollegium (skr. 5/9 1950) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skeppsmättningsväsendet: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kronor.

[14] 11. Instruktör i hemslöjd: Avlöning.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	8 000	8 000
1950/51 (statsliggaren s. 880)	8 000	
1951/52 (förslag)	8 000	

I gällande riksstat äro under rubriken Instruktör i hemslöjd uppförda dels ett avlöningsanslag och dels ett omkostnadsanslag. Det sistnämnda utgår för innevarande budgetår med 1 500 kronor.

Såsom framgår av vad jag anfört vid anmälan av kommerskollegii avlöningsanslag har jag icke ansett mig kunna tillstyrka av kollegium framställt förslag om att överföra befattningen såsom instruktör i hemslöjd till kollegii stat med placering i lönegraden Ca 27. Medelsanvisningen till instruktören torde därför jämväl för nästa budgetår böra ske över särskilda anslag. Dessa synas böra upptagas med oförändrade belopp eller avlöningsanslaget med 8 000 kronor och omkostnadsanslaget med 1 500 kronor.

Jag återkommer under nästföljande punkt till anslaget till omkostnader. Under nu förevarande punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Instruktör i hemslöjd: Avlöning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 8 000 kronor.

[15] 12. Instruktör i hemslöjd: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 500	1 428
1950/51 (statsliggaren s. 880)	1 500	
1951/52 (förslag)	1 500	

Under åberopande av vad jag anfört under nästföregående punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Instruktör i hemslöjd: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 kronor.

[16] 13. Sjöbefälsskolorna: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50 ¹	620 000	617 798
1950/51 ¹ (statsliggaren s. 880)	706 300	
1951/52 (förslag)	712 000	

¹ Under rubriken Navigationsskolorna: Avlöningar.

Avlöningsstat.

	1950/51	1951/52 (förslag)
U t g i f t e r:		
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	402 100	395 700 (— 6 400)
Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	5 500	5 500
Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	260 700	272 800 (+ 12 100)
Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	52 000	52 000
	720 300	726 000 (+ 5 700)

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l:

Hyror och hyresersättningar	14 000	14 000
	706 300	712 000 (+ 5 700)

Frågan om en reformering av sjöbefälsutbildningen har varit aktuell flera år. En fullständig omorganisation av undervisningen föreslogs av 1943 års sjöbefälssakkunniga i betänkande angående utbildningen av befäl för handelsflottan m. m. (SOU 1947: 31). Enligt detta förslag skulle den högre maskintekniska utbildningen, omfattande övermaskinist- och andre maskinistklasserna, överflyttas från navigationsskolorna till de tekniska läroverken, där nya fackavdelningar, benämnda sjömaskinfackskolor, skulle inrättas. Vidare skulle den högre nautiska utbildningen, omfattande sjökaptens- och styrmansklasserna, förläggas till en central navigationsskola i Göteborg. Samtidigt skulle den lägre sjöbefälsutbildningen, tredje maskinist- och skepparklasserna, förläggas till yrkesskolorna. Förslaget är emellertid icke enhälligt utan skiljaktiga meningar ha anförts av några ledamöter.

I remissyttrandena över betänkandet har lämpligheten av de sakkunnigas organisationsförslag varit föremål för delade meningar. Bl. a. har kommerskollegium i utlåtande den 9 augusti 1948 avstyrkt förslaget och i stället förordat omfattande reformer på den nuvarande organisationens grund.

Förra året anvisade riksdagen medel för inrättande av frivilliga förberedande kurser om en termins längd vid navigationsskolorna för personer, som ha för avsikt att genomgå styrmans- eller andre maskinistklass. Genom dessa kurser skulle den ojämna kunskapsnivån vid den egentliga yrkesundervisningens början kunna utjämnas och en viktig orsak till den hittillsvarande höga kuggnings- och avgångsprocenten vid skolorna undanröjas. Detta skulle vara av värde med hänsyn till bl. a. den rådande befälsbristen inom den svenska handelsflottan. Samtidigt skapades en grund för fortsatta reformer beträffande sjöbefälsutbildningen.

Y r k a n d e n.

Kommerskollegium har i petita för nästa budgetår (skr. 6/9 1950) framhållit, att då statsfinansiella skäl synts hindra en principiell lösning av

frågan om navigationsskolornas omorganisation, kollegium i sina petita begränsat sig till vissa förslag, som avse upprätthållande av nuvarande ordning med allenast mindre ändringar. Samtidigt har kollegium dock förutskickat, att ämbetsverket räknat med möjligheten att av omständigheterna påkallade provisoriska förbättringar i vissa hänseenden skulle kunna genomföras i annan ordning, om så befunnes nödvändigt. Med denna utgångspunkt har kollegium hemställt, att nu ifrågavarande anslag höjes med 6 200 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Uppflyttning i lönegrad av 1 vaktmästare Ca 9—		
Ca 10	264	
2. Förhöjning av arvode till skolsköterskor	300	
3. Ökning av kostnaderna för timlärare	10 826	
4. Omräkning:		
Kostnader för uppehållande av vakanta tjänster ..	1 272	
Löneklassförändringar m. m.		6 462
	12 662	6 462
	+ 6 200	

Motiv.

1. Kommerskollegium upprepar här ett tidigare framfört äskande beträffande en vaktmästarebefattning vid navigationsskolan i Härnösand och hänvisar till X ht 1948 s. 22.

2. Arvodet till skolsköterska med deltidstjänstgöring vid navigationskola föreslås, liksom föregående år, höjt från 3 kronor 75 öre till 4 kronor 75 öre för timme. Härvid förutsättes, att samma höjning genomföres vid andra läroanstalter.

3. Den ökade kostnaden för timlärare sammanhänger med det i fjol beslutade inrättandet av förberedande kurser vid navigationsskolorna (jfr X ht 1950 s. 28).

Genom kungörelse den 10 november 1950 (nr 569) angående vissa ändringar i stadgan den 19 juni 1931 (nr 272) för navigationsskolorna i riket och befälsförordningen den 12 juni 1936 (nr 315) m. m. har benämningen navigationsskola från och med den 1 januari i år utbytt mot sjöbefälsskola. Genom denna namnändring ha ifrågavarande läroanstalter fått ett namn, som även täcker maskinbefälsutbildningen vid skolorna. Genom samma kungörelse har från årsskiftet det högre maskinbefälets titel ändrats från övermaskinist till sjöingenjör. Anledningen härtill är att söka i det förhållandet att den högre maskintekniska utbildningen vid sjöbefälsskolorna torde få anses ungefär likvärdig med motsvarande utbildning vid de tekniska läroverkens fackskolor. Då de vid dessa fackskolor utexaminerade förklaras ha avlagt ingenjörsexamen, har det ansetts att jämväl övermaskinisterna böra få benämnas ingenjörer.

I särskild skrivelse (21/9 1950) har kommerskollegium hemställt, att å riksstaten för budgetåret 1951/52 måtte uppföras ett reservationsanslag av 60 000 kronor för praktisk utbildning av befäl för den svenska handelsflottan.

Departementschefen.

Med hänsyn till den ändrade benämning, som skolorna erhållit genom förenämnda kungörelse, böra de anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro upptagna under rubriken Navigationsskolorna, från och med nästa budgetår uppföras under rubriken Sjöbefälsskolorna.

I anslutning till den reform i fråga om sjöbefälsutbildningen, som riksdagen beslöt förra året genom anvisande av medel till förberedande kurser, ha inom handelsdepartementet ytterligare åtgärder övervägts i syfte att främja utbildningen av sjöbefäl och att minska befälsbristen vid handelsflottan. Närmare förslag i ämnet har infordrats från kommerskollegium. I anledning härav har kollegium i skrivelse den 4 december 1950 hemställt om medel för att genomföra ändringar i kursplanerna och inrätta nordsjöskepparklasser m. m. Med hänsyn bl. a. till att de åtgärder, som kunna vidtagas beträffande undervisningen vid sjöbefälsskolorna, i viss utsträckning måste få karaktären av försöksverksamhet torde några medel för ändamålet nu icke böra upptagas å riksstaten, utan det synes mest lämpligt att kostnaderna för åtgärderna tills vidare bestridas av anslag från handels- och sjöfartsfonden.

Vad angår de av kommerskollegium i petita för nästa budgetår framförda äskandena kan jag icke tillstyrka den begärda lönegradsuppflyttningen av en vaktmästarbefattning eller en höjning av arvoden till skolsköterskor. Däremot torde ytterligare i runt tal 12 100 kronor böra anvisas under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal i anledning av ökningar av kostnaderna för timlärare och för uppehållande av vakanta tjänster. På grund av löneklassförändringar m. m. torde, på sätt kollegium föreslagit, anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän böra sänkas med i runt tal 6 400 kronor. Anslagsposten till rörligt tillägg torde kunna bibehållas oförändrad.

I enlighet med vad nu sagts torde sjöbefälsskolornas avlöningsanslag för nästa budgetår böra uppföras med $(706\,300 + 12\,100 - 6\,400 =) 712\,000$ kronor. Vad angår anslagsberäkningen får jag i övrigt hänvisa till det förut anförda och till sammanställningen i det föregående av avlöningsstaten för innevarande budgetår och förslaget till stat för nästa budgetår.

Något anslag för praktisk utbildning av befäl för den svenska handelsflottan kan jag icke för närvarande tillstyrka.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande avlöningsstat för sjöbefälsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

U t g i f t e r:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	395 700
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	5 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal....	272 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	52 000

Summa kronor 726 000

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l:

Hyror och hyresersättningar	14 000
-----------------------------------	--------

Nettoutgift kronor 712 000;

b) till *Sjöbefälsskolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 712 000 kronor.

[17] 14. *Sjöbefälsskolorna*: *Omkostnader*.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50 ¹	40 600	40 148
1950/51 ¹ (statsliggaren s. 881) ..	42 200	
1951/52 (förslag)	42 200	

Kommerskollegium (skr. 6/9 1950) hemställer, att navigationsskolornas omkostnadsanslag uppföres med oförändrat belopp eller 42 200 kronor. Härvid förutsätter kollegium, att delposten till övriga expenser höjes med 5 300 kronor för att skolorna skola få möjlighet att anskaffa erforderliga möbler för de under närmast föregående anslag omnämnda förberedande kurserna. Samtidigt räknar emellertid kollegium med att elevavgifterna, vilka tagas till uppbörd under anslaget, skola stiga med samma belopp, varför anslaget icke skulle behöva uppräknas.

Jag tillstyrker den av kommerskollegium äskade medelsanvisningen.

Av skäl som omnämnts vid behandlingen av avlöningsanslaget till sjöbefälsskolorna bör benämningen på nu ifrågavarande anslag ändras från *Navigationsskolorna*: *Omkostnader* till *Sjöbefälsskolorna*: *Omkostnader*.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjöbefälsskolorna*: *Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 42 200 kronor.

¹ Under rubriken *Navigationsskolorna*: *Omkostnader*.

[18] 15. Sjöbefälsskolorna: Stipendier.

	Anslag
1950/51 ¹ (statsliggaren s. 882)	10 000
1951/52 (förslag)	10 000

Genom kungörelse den 8 september 1950 (nr 500) om stipendier åt elever vid navigationsskolorna ha närmare bestämmelser meddelats rörande ifrågavarande stipendier.

Kommerskollegium (skr. 6/9 1950) hemställer — under förutsättning att de förslag till studiehjälp, som framlagts av studielånenämnden den 23 juni 1949 (SOU 1949: 41), icke genomföras från och med nästa budgetår — att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Enligt vad jag inhämtat torde förslag om studiehjälp i enlighet med studielånenämndens betänkande icke komma att föreläggas årets riksdag. Under sådana förhållanden synes förevarande anslag böra uppföras med oförändrat belopp eller 10 000 kronor.

Av skäl som anförts vid behandlingen av sjöbefälsskolornas avlöningsanslag bör benämningen på nu ifrågavarande anslag ändras från Navigationskolorna: Stipendier till Sjöbefälsskolorna: Stipendier.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Sjöbefälsskolorna: Stipendier* för budgetåret
1951/52 anvisa ett anslag av 10 000 kronor.

[19] 16. Sjöbefälsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50 ²	3 500	3 455
1950/51 ² (statsliggaren s. 882)	3 500	
1951/52 (förslag)	3 500	

Kommerskollegium (skr. 6/9 1950) hemställer, att anslaget till kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk höjes med 500 kronor till 4 000 kronor. Såsom skäl härför åberopar kollegium, att anslagsposten till vaktmästare och materiel m. m. å för närvarande 365 kronor är otillräcklig för de i kursen ingående laborationerna. För att denna viktiga del av undervisningen skall kunna upprätthållas i den för kursen föreskrivna omfattningen erfordras en ökning av posten med 500 kronor.

Trots de av kommerskollegium anförda skälen anser jag mig icke för närvarande kunna tillstyrka en höjning av medelsanvisningen utan anslaget torde böra uppföras med oförändrat belopp.

¹ Under rubriken Navigationsskolorna: Stipendier.

² Under rubriken Navigationsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk.

I enlighet med vad som anförts under avlöningsanslaget till sjöbefälsskolorna bör benämningen på nu ifrågavarande anslag ändras från Navigationsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk till Sjöbefälsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjöbefälsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk* för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 3 500 kronor.

C. Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.

[20] 1. Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	543 300	534 327
1950/51 (statsliggaren s. 882) ..	543 700	
1951/52 (förslag)	531 100	

Avlöningsstat.

	1950/51	1951/52 (förslag)	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	230 500	232 000	(+ 1 500)
Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	257 700	244 900	(— 12 800)
Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	55 500	54 200	(— 1 300)
	543 700	531 100	(— 12 600)

Y r k a n d e n.

Sveriges geologiska undersökning (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget höjes med 3 300 kronor.

Den föreslagna höjningen föranledes av löneklassuppflyttningar och avser till ett belopp av 1 500 kronor ordinarieposten samt till ett belopp av 1 800 kronor icke-ordinarieposten.

Ämbetsverket framhåller, att i avvaktan på resultatet av pågående utredning rörande verkets organisation och arbetsuppgifter några förslag i aktuella lönefrågor icke framlagts. Geologiska undersökningen understryker emellertid, att därest frågan om förbättrade avlöningsförhållanden för professorer skulle föreläggas 1951 års riksdag, det synes nödvändigt att förslag om höjd lönegradsplacering för verkets överdirektör samtidigt framlägges för bevarande av den nuvarande marginalen mellan överdirektörens lönegradsplacering och professorernas.

Departementschefen.

Mot den av geologiska undersökningen föreslagna höjningen av anslaget med 3 300 kronor i anledning av löneklassuppflyttningar har jag ej någon erinran. Jag vill emellertid under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående viss nedräkning av avlöningsanslagen förordna, att förevarande anslag — fränsett posten till rörligt tillägg — minskas med 14 600 kronor. Härjämte torde posten till rörligt tillägg böra sänkas med ett belopp av 1 300 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle geologiska undersökningens avlöningsanslag för nästa budgetår uppgå till (543 700 + 3 300 — 14 600

— 1 300 ==) 531 100 kronor. Vad angår anslagsberäkningen får jag i övrigt hänvisa till sammanställningen i det föregående av avlöningsstaten för innevarande budgetår och förslaget till stat för nästa budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	232 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	244 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	54 200

Summa kronor 531 100;

b) till *Sveriges geologiska undersökning*: Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 531 100 kronor.

[21] 2. Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	156 200	165 229
1950/51 (statsliggaren s. 883) . .	156 700	
1951/52 (förslag)	162 200	

Yrkanden.

Sveriges geologiska undersökning (skr. 31/8 1950) hemställer, att anslaget höjes med 22 800 kronor.

Anslagspost (Delpost)	Nettoutgift 1949/50	Anvisat 1950/51	Undersökningens förslag 1951/52
1. Övriga expenser	38 300	28 800	36 600 (+ 7 800)
2. Publikationstryck	42 000	42 000	60 000 (+ 18 000)
			(+ 25 800)

Bruttoökningen skulle alltså uppgå till 25 800 kronor. Emellertid har undersökningen beräknat, att inkomsterna av försålda publikationer, vilka tagas till uppbörd under omkostnadsanslaget, skola stiga med 3 000 kronor, varför den äskade nettoökningen skulle stanna vid 22 800 kronor.

Motiv.

1. Delposten har visat sig otillräcklig för de ofrånkomliga löpande utgifter, som skola bestridas från densamma. Utökningen av undersökningens telefonanläggning med apparater för nyinredda arbetsrum medför kostnadsökning. Därest icke den begärda höjningen beviljas, kan framställning om

överskridande av posten ej undvikas. För budgetåret 1949/50 medgavs ett överskridande med 5 500 kronor.

2. Posten har sedan budgetåret 1945/46 upptagits med oförändrat belopp, under det att kostnaderna för bok- och karttryck under samma tid stigit med minst 25 procent. En eftersläpning i publikationsverksamheten har därför uppkommit. Tryckningen av flera viktiga färdigställda arbeten har tills vidare måst inställas. Den begärda anslagsförstärkningen är sålunda delvis — på grund av anhopningen av publiceringsfärdigt material — tillfällig. Undersökningen framhåller, att då verksamheten till större delen är av den art, att dess resultat måste framläggas i tryckta kartor och redogörelser, själva forskningsarbetet blir i det närmaste meningslöst, om icke tillfredsställande möjligheter till publicering föreligger.

Departementschefen.

Jag förordar, att delposten till övriga expenser höjes med ett belopp av 5 500 kronor och har intet att erinra mot beräkningen, att inkomsterna av försålda publikationer komma att stiga med 3 000 kronor. I avvaktan på resultatet av pågående utredning rörande geologiska undersökningens organisation och arbetsuppgifter är jag icke beredd att tillstyrka någon mera betydande ökning av posten till publikationstryck utan förordar, att höjningen för nästa budgetår begränsas till 3 000 kronor, d. v. s. det belopp varmed uppbördsmedlen beräknas stiga. Omkostnadsanslaget till Sveriges geologiska undersökning bör således för nästa budgetår uppföras med $(156\,700 + 5\,500 - 3\,000 + 3\,000 =) 162\,200$ kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 162 200 kronor.

[22] 3. Sveriges geologiska undersökning: Inredning och utrustning av nya lokaler.

	Anslag
1951/52 (förslag)	16 000

Sveriges geologiska undersökning (skr. 31/8 1950) hemställer, att för möblering och inredningsarbeten m. m. för nästa budgetår anvisas ett nytt reservationsanslag av 32 700 kronor. Ämbetsverket anför, att genom byggnadsstyrelsens försorg 11 nya arbetsrum anordnats genom ianspråktagande av den södra delen av de lokaler, där den s. k. huvudsamlingen varit inrymd. Denna anordning har möjliggjorts därigenom att plats för i källarvåningen magasinerade samlingar beretts i en nyinrättad källare under Riksmuséets botaniska avdelning och det härigenom erhållna utrymmet i källarvåningen blivit disponibelt för en del av huvudsamlingens skåp. Geo-

logiska undersökningens mest trängande behov av arbetsplatser för i synnerhet personalen vid de pågående praktiska geologiska arbetena beräknas nu bli tillgodosett. Kostnaderna för inredningsarbeten m. m. beräknas enligt följande tablå.

Elektrisk armatur	880
Telefonapparater och ledningar	1 225
Möbler, gardiner	7 100
Omflyttningsarbeten	1 000
Hyllinredningar för samlingar	4 000
Ventilationsanordningar för pollenanalytiska arbeten	18 500

Summa kronor 32 705

Departementschefen.

Ehuru jag anser det önskvärt att geologiska undersökningens behov av inredning och utrustning för de nya lokalerna i möjligaste mån tillgodoses, är jag i nuvarande läge icke beredd tillstyrka, att hela det äskade beloppet anvisas för nästa budgetår. Jag vill i stället förorda, att i runt tal halva beloppet eller 16 000 kronor anvisas för budgetåret 1951/52, medan de medel, som ytterligare kunna erfordras, torde få anvisas framdeles. Anslaget synes böra benämnas Sveriges geologiska undersökning: Inredning och utrustning av nya lokaler och erhålla reservationsanslags natur.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 16 000 kronor.

[23] 4. Sveriges geologiska undersökning: Malmletning.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50 ¹	752 000	752 000
1950/51 (statsliggaren s. 883) ..	522 000	
1951/52 (förslag)	522 000	

Sveriges geologiska undersökning (skr. 31/8 och 19/10 1950) hemställer, att anslaget upptages med 560 000 kronor, vilket innebär en höjning med 38 000 kronor.

Beträffande planläggningen av den verksamhet, som skall bekostas av medel från anslaget, anför ämbetsverket i huvudsak följande.

I Norrbottens län fortsättes den allmänna berggrundsrekognosceringen. Geologiska och geofysiska detaljundersökningar företagas på olika malmförekomster (Vallasjaure, Laukujärvi, Kiruna statsgruvefält, Ekströmsberg m. fl.). Borrningsprogrammet på Ekströmsberg fortsättes och avslutas. Det är vidare önskvärt, att anslaget skall, efter Kungl. Maj:ts godkännande i varje särskilt fall, kunna användas för borrhningar också på icke inmutningsbara mineralfyndigheter, i den mån de äro belägna å kronojord.

¹ Under rubriken Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten.

I Västerbottens läns fjällområde och angränsande delar av Jämtland böra, främst i trakten av Stekenjokks och Remdalens statsgruvefält, geologiska undersökningar och geofysiska mätningar företagas under sommaren 1951.

I Västerbottens läns urbergsdel beräknas vissa geofysiska mätningar, huvudsakligen i anslutning till tidigare rekognosceringsområden, bliva behöfliga. Vidare föreligger behov av ett flertal borrhålar. Sålunda kräver området »Hornträskstranden» nya borrhålar för att man skall kunna bilda sig en tillräckligt preciserad bild av den därstädes förekommande, något guldhaltiga kopparmalmens utsträckning och kvalitet. Hittills utförda arbeten äro nämligen långt ifrån tillräckliga i detta avseende. Även inom andra områden blir det behöfligt att genom borrhålar kontrollera de på geofysisk väg erhållna indikationerna. Särskilt kan detta förväntas bliva fallet inom Kuorbevarområdet (Adak).

Medelsbehovet för de ifrågasatta arbetena beräknar ämbetsverket på följande sätt:

Geologiska arbeten (arvodesanställd och extra personal, rese- och traktamentskostnader m. m.)	135 000
Geofysiska mätningar	150 000
Diamantborrningar	240 000
Grävningar och sprängningar	15 000
Specialanalyser, div. expenser m. m.	10 000
Länshållning av Rudtjebäcksgruvan	10 000
Summa kronor 560 000	

Vid beräkningen av medelsbehovet har undersökningen utgått från den nuvarande organisationen. Pågående utredning rörande ämbetsverkets organisation och arbetsuppgifter, vilken bl. a. har att taga ställning till malmletningsverksamheten, torde icke kunna förväntas bliva avslutad i sådan tid, att dess resultat kunna inverka på planläggningen för budgetåret 1951/52.

Den uppräknig av anslaget, som begäres, motiveras i första hand med att anslaget på grund av allmän prisstegring under ett par år varit knappt tilltaget för organisationen, varför en del behöfliga nyanskaffningar ej eller blott med svårighet kunnat äga rum. En viss ökning av lönekontot har vidare förutsetts, möjligen redan för senare delen av innevarande budgetår. Någon närmare beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår anser ämbetsverket icke möjlig, men en höjning av anslaget med 38 000 kronor till 560 000 kronor förväntas vara tillräcklig. I summan ingå 10 000 kronor till länshållning av Rudtjebäcksgruvan. Därest denna fyndighet skulle öppnas för legodrift från det nya budgetårets ingång, skulle denna post bortfalla från förevarande anslag.

Ämbetsverket hemställer att få inkomma med definitivt förslag till arbetsplan i samband med att anslaget ställes till ämbetsverkets förfogande, varvid ämbetsverket bör erhålla befogenhet att företaga smärre jämkningar mellan de olika posterna.

1950 års besparingsutredning (PM 14/11 1950 ang. X ht) har uttalat, att malmletningsarbetet under den närmaste framtiden bör kunna bedrivas i något långsammare takt än hittills. Denna upfattning synes enligt utredningen i viss mån få stöd även i det förhållandet att geologiska undersökningens verksamhet över huvud är föremål för en översyn, vars resultat ej torde komma att framläggas för 1951 års riksdag. Utredningen föreslår därför, att anslaget till malmletning för budgetåret 1951/52 begränsas till 400 000 kronor.

Departementschefen.

Geologiska undersökningens yrkande om en höjning av malmletningsanslaget med 38 000 kronor är jag icke beredd att tillstyrka. Jag kan emellertid icke heller biträda besparingsutredningens förslag om en sänkning av anslaget med 122 000 kronor, enär staten synes ha viktiga intressen att bevaka i fråga om malmletningen. Jag förordar, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp eller 522 000 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser om anslagets användning, sedan geologiska undersökningen inkommit med definitivt förslag till arbetsplan. Jag förutsätter härvid, att verksamheten i huvudsak skall kunna bedrivas i enlighet med ämbetsverkets nu redovisade planer.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Malmletning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 522 000 kronor.

[24] 5. Sveriges geologiska undersökning: Jordartskartering inom Norrbottens län.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	27 500	20 624
1950/51 (statsliggaren s. 884)	27 500	
1951/52 (förslag)	27 500	

De karteringsarbeten, som skola bekostas av medel från detta anslag, ha beräknats kunna genomföras på en tid av 5 å 6 år, räknat från och med budgetåret 1946/47 (jfr X ht 1946 s. 37).

I enlighet med förslag av Sveriges geologiska undersökning (skr. 31/8 1950) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Jordartskartering inom Norrbottens län* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 27 500 kronor.

[25] 6. Sveriges geologiska undersökning: Agrogeologiska kartor över sydvästra Skåne.

	Anslag
1951/52 (förslag)	100

Från anslaget bestridas kostnader för tryckning av agrogeologiska kartor samt därtill hörande beskrivningar över sydvästra Skånes jordbruksbygd i enlighet med en i 1946 års statsverksproposition framlagd plan (jfr X ht 1946 s. 38). Anslaget var senast uppfört i riksstaten för budgetåret 1949/50.

Sveriges geologiska undersökning (skr. 31/8 1950) framhåller, att utgivningen av ifrågavarande kartserie blivit försenad men att den kan väntas bli återupptagen i full utsträckning under innevarande och nästa budgetår. Då den på anslaget befintliga behållningen — vid ingången av budgetåret 1950/51 uppgående till 27 322 kronor — beräknas vara tillräcklig för att täcka kostnaderna under de nämnda två budgetåren, föreslås att anslaget för nästa budgetår uppföres med allenast 100 kronor.

I enlighet med geologiska undersökningens förslag bör anslaget för nästa budgetår uppföras med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Agrogeologiska kartor över sydvästra Skåne* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[26] 7. Djupborrning efter salt och olja m. m. i Skåne.

	Anslag
1951/52 (förslag)	100

För budgetåret 1947/48 beviljades ett reservationsanslag till Djupborrning efter salt och olja m. m. i Skåne av 3 045 000 kronor. Plan för arbetenas bedrivande samt kostnadsberäkning framlades i propositionen nr 150/1947. Genom beslut den 22 juni 1950 har Kungl. Maj:t medgivit, att den vid utgången av budgetåret 1949/50 förefintliga behållningen å anslaget — 1 704 554 kronor — finge disponeras för därmed avsett ändamål under budgetåret 1950/51.

Sveriges geologiska undersökning (skr. 31/8 1950) hemställer, att då arbetena icke kunna påräknas bli avslutade under innevarande budgetår, återstående anslagsbelopp göres disponibelt jämväl under budgetåret 1951/52 och att därför för ändamålet upptages ett formellt anslag av 100 kronor.

Departementschefen.

Slutlig ståndpunkt kan ännu icke tagas till frågan om djupborrningarna i Skåne böra fortsätta. Inom handelsdepartementet har emellertid nyligen påbörjats en undersökning av denna fråga, varvid även spørsmålet om eventuellt industriellt utnyttjande av hittills funna salttillgångar skall ägnas uppmärksamhet. Det synes lämpligt, att dispositionsrätten till den vid slutet

av innevarande budgetår förefintliga reservationen å det 1947 anvisade anslaget förlänges. Detta torde, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, böra ske i den formen att behållningen å anslaget vid detta budgetårs utgång överföres till ett för nästa budgetår anvisat nytt reservationsanslag för samma ändamål å 100 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Djupborrning efter salt och olja m. m. i Skåne* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[27] 8. Vissa kostnader för statens gruvegendom.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	50 000	40 712
1950/51 (statsliggaren s. 884)	40 000	
1951/52 (förslag)	40 000	

Från anslaget bestridas kostnader för den s. k. gruvvarrendenämnden, för förvaltning av Mertainens och Ruotivare gruvaktiebolag samt för den gruvegendom, som står under kommerskollegii förvaltning, däribland kostnader för kontroll och skatter m. m. beträffande den s. k. legodriften i Västerbottens län.

Kommerskollegium (skr. 1/8 1950) hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Kollegium har därvid beräknat kostnaderna på följande sätt:

Gruvarrendenämnden	500
Förvaltningen av Mertainens och Ruotivare gruvaktiebolag	7 500
Gruvförsvarsavgifter m. m., netto	13 500
Skatter för legodriften	8 000
Kontroll av legodriften, inklusive inspektionsresor av kollegii tjänstemän m. m.	8 000
Stängselkostnader vid kronan tillhöriga, ej med arbete belagda gruvor	500
Diverse smärre utgifter, bl. a. för resor till andra fyndigheter än legodriftgruvorna	500
Smärre gruvundersökningar, provtagningar, provanrikningar och utredningar	1 500

Summa kronor 40 000

Kollegium framhåller, att åtskilliga av de nämnda posterna äro osäkra och svåra att i förväg beräkna.

Norrbottens järnverk aktiebolag (skr. 25/10 1950) har bl. a. hemställt, att bolaget måtte få förvärva aktierna i Mertainens gruvaktiebolag.

Vidare har *kommerskollegium* (skr. 28/10 1950) framlagt förslag rörande utnyttjandet av den staten tillhöriga Rudtjebäcksgruvan i Malå socken

i Västerbottens län. Förslaget innebär, att gruvan skulle inlemmas i den vid det närbelägna Adakfältet pågående legodriften. Framställningen har gjorts till föremål för remissbehandling, som ännu icke avslutats.

Departementschefen.

Till den av Norrbottens järnverk aktiebolag gjorda framställningen beträffande Mertainens gruvaktiebolag ävensom till kommerskollegii förslag rörande utnyttjandet av Rudtjebäcksgruvan torde jag få återkomma, sedan beredningen av dessa frågor avslutats. Ehuru förslagsanslaget till vissa kostnader för statens gruvegendom i viss grad påverkas av utgången av nyssnämnda ärenden, anser jag mig dock, på grundval av kommerskollegii beräkning av medelsbehovet under anslaget, redan nu kunna tillstyrka, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp eller 40 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa kostnader för statens gruvegendom* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

[28] 9. Statens provningsanstalt: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	920 000	981 813
1950/51 (statsliggaren s. 884) ..	978 600	
1951/52 (förslag)	1 102 500	

Avlöningsstat.

	1950/51	1951/52 (förslag)	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	315 700	309 700	(- 6 000)
Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 200	1 200	
Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	180 600	262 400	(+ 81 800)
Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	379 100	414 200	(+ 35 100)
Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	102 000	115 000	(+ 13 000)
	978 600	1 102 500	(+ 123 900)

Y r k a n d e n.

Styrelsen för statens provningsanstalt (skr. 21/8 1950) hemställer, att anslaget höjes med 170 500 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Nya tjänster m. m.		
a) 1 byrådirektör Ce 31	14 436	
b) 1 förste avdelningsingenjör Ce 29.....	13 224	
1 ingenjör Ce 22		7 200
c) 1 biträde i reglerad befordringsgång	3 804	

	Ökning	Minskning
2. Uppflyttning i lönegrad och/eller ändrad anställningsform:		
a) kamreraren Ca 25—Ca 27	1 248	
b) 1 kontorist Ca 13 — kassör Ca 15	564	
c) 3 kanslibiträden Cg 11—Ce 11	—	
d) 1 förste avdelningsingenjör Ca 29 — byrådirektör Ca 31	504	
e) 1 avdelningsingenjör Cg 24—Ce 24	5 118	
f) 6 biträdande ingenjörer Ce 19 — ingenjörer Ce 21	3 672	
g) 1 instrumentmakare Ca 18 — avdelningsingenjör Ce 24	2 100	
h) 1 mekaniker och 1 provberedare Ca 12—Ca 13....	528	
i) 1 elektromekaniker och 1 elektriker Cg 12—Ce 13	504	
j) 1 laboratoriebiträde Ca 11 — tekniker Ce 15	1 092	
k) 1 provberedare Cg 11—Ce 11	—	
l) 2 laboratoriebiträden Ce 5—Ce 7	504	
3. Reglerad befordringsgång för viss ingenjörspersonal..	6 588	
4. Avlöningar till tillfälliga biträden	102 600	
5. Omräkning:		
Löneklassförändringar	5 151	
Rörligt tillägg m. m.	16 063	
	177 700	7 200
	+ 170 500	

Motiv.

1 a) På elektriskt-fysikaliska avdelningen tjänstgöra för närvarande blott två högskoleutbildade ingenjörer, nämligen avdelningschefen och en förste avdelningsingenjör. Det är enligt styrelsen ett tvingande behov att avdelningen tillföres ytterligare en befattningshavare med högre teknisk utbildning och med omfattande erfarenhet på avdelningens olika arbetsområden.

1 b) Två tjänstemän på mekaniska avdelningen, därav en ingenjör i Ce 22, avgå med pension under de närmaste åren. För att motverka förlusten av dessa arbetskrafter bör en teoretiskt högkvalificerad och praktiskt erfaren ingenjör anställas. I samband härmed skall tjänsten i Ce 22 slopas. Ett särskilt motiv för inrättande av den nya tjänsten är att undersökningar inom ett nytt provningsområde (rutinprovningar i syfte att utröna skärförmågan hos verktyg samt möjligheten att bearbeta olika stålsorter genom svarvning m. m.) avses skola uppåtagas.

1 c) Ytterligare ett biträde erfordras på grund av verksamhetens växande omfattning.

2 a) Kamreraren är sysselsatt med en allmän översyn av anstaltens ekonomiska förhållanden, i första hand en utredning rörande taxesättningen. Som stöd för yrkandet om lönegradsuppflyttning av kamrerartjänsten åbe-

ropas, att riksräkenskapsverket tillstyrkt uppflyttning med hänsyn till de krävande uppgifter, som åvila nämnda befattningshavare.

2 b) Kamreraren har för fullgörande av nyssnämnda uppdrag beviljats partiell befrielse från vissa göromål, bl. a. kassaarbete och bokföring, vilka överflyttats på en kontorist. Även i fråga om höjning av kontoristtjänsten hänvisas till att riksräkenskapsverket tillstyrkt uppflyttning.

2 c) Närmare motivering har ej anförts.

2 d) Yrkandet avser uppflyttning av en förste avdelningsingenjör, som förestår byggnadstekniska avdelningens betonglaboratorium. Styrelsen avser att föranstalta om att denne tjänsteman förordnas att underteckna intyg rörande rutinprovningar. Tidigare ha endast överdirektören och avdelningscheferna svarat för intygsunderskrift. Det ökade ansvaret anses motivera en höjd löneställning.

2 e) I innevarande budgetårs stat är upptaget ett halvt års lön till en avdelningsingenjör i Cg 24. Tjänsten har tillkommit som ersättning för en avdelningsingenjör i Ca 24 på övergångsstat, vilken avgått under budgetåret. Anstalten kan icke besätta befattningen om den upptages som extra tjänst. I anslagsäskandena har en nettoökning av 5 118 kronor under avlöningsanslaget beräknats med hänsyn till att lön beräknas för den föreslagna extra ordinarie avdelningsingenjörstjänsten för helt år. Emellertid har sedermera under hand från anstalten upplysts, att rätteligen en nettominskning med 876 kronor uppstår genom minskat medelsbehov på grund av den ordinarie avdelningsingenjörens avgång.

2 f) Sex biträdande ingenjörer med relativt självständiga arbetsuppgifter böra uppflyttas till Ce 21. Det är av betydelse för anstalten att kunna kvarhålla dem i tjänst.

2 g) En instrumentmakare på elektriskt-fysikaliska avdelningen, som varit anställd sedan 1934, fullgör sedan många år rent ingenjörsmässiga uppgifter och synes böra jämföras med motsvarande befattningshavare vid försvarets forskningsanstalt och krigsmaterielverket, vilka äro placerade i 24 lönegraden.

2 h—i) Styrelsen anser en förbättring i lönehänseende för ifrågavarande tjänstemän berättigad.

2 j) Ett laboratoriebiträde på bergskemiska avdelningen, som varit anställt sedan 1917, utför analysarbete av lägst samma svårighetsgrad som det, som utföres av tekniker i Ce 15, varför löneskillnaden bör utjämnas. Laboratoriebiträdet bör få förena sin nuvarande tjänst med befattning som tekniker i Ce 15.

2 k) Som stöd för att en provberedare i Cg 11 på kemiskt-tekniska avdelningen bör beredas extra ordinarie anställning återopas, att statskontoret föregående år tillstyrkte styrelsens då framförda förslag om uppflyttning av en extra tjänsteman i 6 lönegraden till Ce 11.

2 l) Två laboratoriebiträden i Ce 5 på de kemiska avdelningarna anses för lågt placerade och böra uppflyttas i Ce 7.

3. För elva tjänstemän med ingenjörsutbildning bör den vid kommunika-

tionsverken gällande befordringsgången tillämpas. Detta skulle för anstaltens del innebära uppflyttning av en tjänsteman från Cg 11 till Ce 15, av två tjänstemän från Cg 13 till Ce 15, av sex tjänstemän från Ce 15 till Ce 17 samt av två tjänstemän från Ce 17 till Ce 19.

4. På anslagsposten till tillfälliga biträden beräknas en nettoökning av 102 600 kronor bli erforderlig för att en preliminärt beräknad inkomst för budgetåret 1951/52 av 1 300 000 kronor skall ernås.

5. Det belopp, som upptagits under rörligt tillägg, innefattar sådant tillägg för samtliga i yrkandena upptagna lönebelopp.

Till sina petita har provningsanstaltens styrelse fogat avskrift av skrivelser från *civilförvaltningens personalförbunds sektion vid anstalten*. Härefter framföras flera önskemål, som gå utöver anstaltens yrkanden.

Yttranden.

Statskontoret uttalar, att förslagen om ändrad löneställning för förste avdelningsingenjören på byggnadstekniska avdelningen (Ca 29—Ca 31), laboratoriebiträdet på bergskemiska avdelningen (Ca 11—Ce 15), ett laboratoriebiträde på vardera bergskemiska och kemiskt-tekniska avdelningarna (Ce 5—Ce 7) samt sex biträdande ingenjörer (Ce 19—Ce 21) torde böra prövas i samband med tjänsteförteckningsrevisionen och biträdesutredningen. Vidare kan statskontoret icke förorda den standardförbättring, som inrättandet av en ny tjänst som förste avdelningsingenjör (Ce 29) på mekaniska avdelningen skulle innebära. Som ersättning för en befattning å nämnda avdelning som ingenjör i Ca 24 på övergångsstat, vilkens innehavare avgår med pension vid utgången av 1950, synes motsvarande tjänst i Ce 24 böra inrättas. Det synes statskontoret uteslutet att en byrådirektörstjänst inrättas å elektriskt-fysikaliska avdelningen. Däremot skulle ur organisatorisk synpunkt icke vara något att erinra mot att en befattning som förste avdelningsingenjör i 29 lönegraden inrättas å avdelningen. Förslaget om att överföra tre extra kanslibiträden till extra ordinarie stat avstyrkes. Vad angår befordringsförhållandena för den yngre icke högskoleutbildade ingenjörspersonalen vill statskontoret ej motsätta sig en tillämpning av den vid kommunikationsverken gällande befordringsgången för ingenjörer med motsvarande utbildning. Ämbetsverket har i övrigt hänvisat till sitt utlåtande över provningsanstaltens petita för innevarande budgetår.

Statens lönenämnd biträder förslagen om höjning av kamrerartjänsten till Ca 27 och om utbyte av en kontoristtjänst mot en kassörstjänst i Ca 15. Förslaget om uppflyttning av sex biträdande ingenjörer i Ce 19 till ingenjörer i Ce 21 tillstyrkes. Om en ny extra ordinarie tjänst för förste avdelningsingenjör anses böra inrättas vid anstaltens mekaniska avdelning, ifrågasätter lönenämnden om icke tjänsten bör hänföras till Ce 27. I avvaktan på resultatet av 1949 års tjänsteförteckningskommittés arbete är lönenämnden icke beredd att tillstyrka inrättande av en ny tjänst som byrådirektör i Ce 31. Styrelsens förslag om uppflyttning av en förste avdelningsingenjör i Ca 29 vid byggnadstekniska avdelningens betonglaboratorium till byrådi-

rektör i Ca 31, om inrättande av en byråingenjörstjänst i Ce 24, avsedd för instrumentmakaren i Ca 18, om uppflyttning av två laboratoriebiträden från Ce 5 till Ce 7 samt om uppflyttning från Ca eller Cg 12 till Ca eller Ce 13 av en mekaniker, en provberedare, en elektromekaniker och en elektriker äro enligt lönenämndens mening av den art, att de böra prövas av tjänsteförteckningskommittén. Lönenämnden erinrar om att nämnden i yttrandet över anstaltsstyrelsens petita för innevarande budgetår ansåg, att frågan om inrättande av tre kanslibiträdestjänster i Ce 11 borde prövas av 1947 års biträdesutredning. I övrigt har nämnden lämnat den remitterade framställningen utan erinran.

1950 års besparingsutredning (PM 14/11 1950 ang. X ht) framhåller bl. a. att en höjning av provningsanstaltens taxa sedan flera år varit aktuell samt understryker vikten av att nya taxor, som anpassats efter anstaltens stegrade kostnader, snarast utarbetas och sättas i kraft.

Departementschefen.

De av styrelsen för statens provningsanstalt framlagda förslagen om inrättande av nya tjänster och lönegradsuppflyttningar av vissa tjänster anser jag mig i rådande läge icke kunna tillstyrka, till följd varav medel fortfarande böra beräknas bl. a. till avlöning åt en befattningshavare i Ce 22 på anstaltens mekaniska avdelning. Däremot vill jag förorda, att reglerad befordringsgång i enlighet med styrelsens förslag beredes viss ingenjörspersonal, innebärande att elva befattningshavare uppflyttas i lönegrad i avslutning till de principer som tillämpas vid kommunikationsverken. Till följd härav bör avlöningsanslaget uppräknas med i runt tal 6 600 kronor. Styrelsens yrkanden om ändrad anställningsform för vissa andra befattningshavare är jag beredd att förorda blott såvitt angår provberedaren på kemiskt-tekniska avdelningen.

Storleken av posten till avlöningar till tillfälliga biträden sammanhänger direkt med provningsverksamhetens omfattning och sålunda även med de till anstalten inflytande inkomsterna. En förutsättning för att öka inkomsterna är sålunda — vid oförändrad taxa — att anstaltens personal utökas för att möjliggöra utvidgning av verksamheten. Emellertid kunna inkomsterna givetvis även höjas genom ändrad taxepolitik. Denna fråga har aktualiserats genom besparingsutredningens påpekande att nya taxor, som anpassats efter anstaltens stegrade kostnader, snarast böra sättas i tillämpning. Jag vill i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 29 september 1950 utfärdat kungörelse angående ändringar i instruktionen för provningsanstalten, innebärande bl. a. att anstaltens styrelse bemyndigats fastställa taxa för de vid anstalten utförda provningarna. Kungl. Maj:t har samtidigt föreskrivit, att avgifterna enligt taxan för varje fall skola avvägas så, att de i huvudsak täcka statens självkostnader efter skäligt avdrag för de kostnader, som föranledas av provningar och undersökningar i tekniskt-vetenskapligt syfte för utveckling av anstaltens arbetsmetoder och utarbetande av provningsmetoder inom nya arbetsområden eller

till främjande av normering och standardisering. Enligt vad jag från provningsanstalten inhämtat äro nya taxor nu i huvudsak utarbetade, vilka kunna börja tillämpas senast från och med den 1 juli detta år. Genom taxehöjningarna samt i anledning av den fortgående utökningen av verksamheten beräknas anstaltens inkomster för nästa budgetår stiga till 1 300 000 kronor, vilket utgör en ökning med 200 000 kronor i förhållande till de för innevarande budgetår beräknade inkomsterna. Då denna inkomstökning till en del är avhängig av en personalökning kan jag tillstyrka, att posten till avlöningar till tillfälliga biträden ökas med ett till 100 000 kronor avrundat belopp.

Jag tillstyrker vidare, att anslaget höjes med i runt tal 5 200 kronor i anledning av beräknade löneklassuppflyttningar. Posten till rörligt tillägg torde i anledning av de av mig förordade anslagshöjningarna böra uppräknas med ett belopp av 13 000 kronor. Jag erinrar slutligen om att en minskning av medelsbehovet med 900 kronor uppstår genom att en avdelningsingenjörstjänst i Ca 24 på övergångsstat utbyts mot en tjänst i Cg 24.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle provningsanstaltens avlöningsanslag uppgå till $(978\,600 + 6\,600 + 100\,000 + 5\,200 + 13\,000 - 900 =)$ 1 102 500 kronor. Vad angår anslagsberäkningen får jag i övrigt hänvisa till sammanställningen i det föregående av avlöningsstaten för innevarande budgetår och förslaget till stat för nästkommande budgetår.

I provningsanstaltens personalförteckning bör den ändringen göras, att från förteckningen avföres en tjänst som avdelningsingenjör på övergångsstat i lönegraden Ca 24.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens provningsanstalt, som nyss angivits;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	309 700
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 200
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	262 400
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	414 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	115 000

Summa kronor 1 102 500;

c) till *Statens provningsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 1 102 500 kronor.

[29] 10. Statens provningsanstalt: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	172 000	220 471
1950/51 (statsliggaren s. 885)	197 500	
1951/52 (förslag)	214 500	

Yrkanden.

Styrelsen för statens provningsanstalt (skr. 21/8 1950) hemställer om en höjning av omkostnadsanslaget med 22 000 kronor. Den ifrågasatta totala höjningen för omkostnadsändamål uppgår emellertid till 47 000 kronor. Styrelsen föreslår nämligen, att den under anslagsposten till övriga utgifter upptagna delposten till tekniska inventarier och maskiner m. m. å 10 000 kronor måtte utgå och i stället ett särskilt reservationsanslag å 25 000 kronor anvisas för ifrågavarande ändamål.

Styrelsens yrkanden beträffande omkostnadsanslaget framgå av följande sammanställning.

Anslagspost (delpost)	Nettoutgift 1949/50	Anvisat 1950/51	Styrelsens förslag 1951/52
1. Sjukvård m. m.	5 864	4 000 ³ / ₄	6 000 (+ 2 000)
2. Reseersättningar	24 018	20 000	25 000 (+ 5 000)
3. Övriga expenser	39 997	40 000	45 000 (+ 5 000)
4. Övriga utgifter:			
a) Laboratorieutensilier, glasvaror och andra förbrukningsartiklar, provningsanordningar m. m.	78 878	60 000	80 000 (+ 20 000)
b) Tekniska inventarier och maskiner m. m.	10 000	10 000	— (— 10 000)
			(+ 22 000)

Motiv.

1. Höjningen föranledes av att antalet anställda med rätt till fri sjukvård ökat.

2. Utgifterna för reseersättningar stå i direkt samband med uppdragsmängdens storlek och karaktär. Utgivna ersättningar debiteras vederbörande uppdragsgivare och ingå till praktiskt taget hela sitt belopp i anstaltens inkomster.

3. Delposten till övriga expenser är för närvarande icke fullt tillräcklig. Det ökade personalantalet medför ökade utgifter under posten. Tidigare medgivna höjningar av posten ha till övervägande delen tagits i anspråk för städnings- och telefonkostnader, vilket medfört att inköp av olika slag måst eftersättas.

4 a) Kostnadsökningen sammanhänger med den ökade provningsverksamheten samt med inträdda prisstegringar. Kostnaderna för speciella prov-

ningsanordningar samt direkta materialutlägg i övrigt återdebiteras uppdragsgivarna.

4 b) Styrelsen upprepar sitt i petita för innevarande budgetår framförda förslag att posten till tekniska inventarier och maskiner m. m. utbrytes ur omkostnadsstaten samt att i stället ett särskilt reservationsanslag anvisas för ändamålet. På grund av de ökade kostnaderna vid anskaffning av maskinutrustning bör anslaget enligt styrelsen bestämmas till 25 000 kronor.

Departementschefen.

Jag anser mig kunna biträda de föreslagna höjningarna av anslagsposter-na till sjukvård m. m. och till reseersättningar samt av delposten till laboratorieutensilier, glasvaror och andra förbrukningsartiklar, provningsanordningar m. m. Samtidigt föreslår jag, att benämningen av sistnämnda delpost — utan ändring av ändamålet — ändras till förbrukningsartiklar m. m. Någon höjning av delposten till övriga expenser kan jag däremot icke tillstyrka. Förslaget att bryta ut delposten till tekniska inventarier och maskiner m. m. biträder jag på sätt som framgår av nästföljande punkt. Då de av mig tillstyrkta höjningarna uppgå till sammanlagt 27 000 kronor samt delposten till tekniska inventarier och maskiner m. m. å 10 000 kronor bortfaller, torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med (197 500 + 27 000 — 10 000 =) 214 500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens provningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 214 500 kronor.

[30] 11. Statens provningsanstalt: Utrustning.

Under vart och ett av budgetåren 1945/46, 1946/47 och 1947/48 anvisades å riksstaten särskilda reservationsanslag till komplettering och modernisering av provningsanstaltens maskinutrustning m. m. å respektive 70 000, 70 000 och 76 000 kronor.

Styrelsen för statens provningsanstalt (skr. 21/8 1950) hemställer, att för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 517 000 kronor till komplettering av anstaltens utrustning. Den begärda utrustningen är avsedd att fördelas på olika ändamål enligt följande uppställning.

Utrustning för provning av skärförmåga och livslängd hos verktyg samt av metallmaterials bearbetning	105 565
Komplettering av utrustningen på byggnadstekniska avdelningen	43 100
Komplettering av utrustningen på mekaniska avdelningen	107 000
Komplettering av utrustningen på elektriskt-fysikaliska avdelningen	119 175

Modernisering och komplettering av utrustningen på kemiskt-tekniska och bergskemiska avdelningarna	61 000
Utrustning för ljudlaboratorium	81 000
	Summa kronor 516 840

Vidare hemställer styrelsen i samma skrivelse om ett särskilt anslag av 81 000 kronor för uppförande av provningsanordningar för ljudlaboratorium, nämligen en byggnad med två specialrum, ett ljudhårt och ett ekofritt rum, vardera med en yttre volym av ca 150 m³. Av beloppet 81 000 kronor avse 75 000 kronor byggnadskostnader och 6 000 kronor kostnader för laboratoriets inflyttning framdeles i en planerad större nybyggnad.

Vad angår *utrustningen för provning av skärförmåga och livslängd hos verktyg m. m.* framhåller styrelsen bl. a., att utvecklingen har medfört att tidigare subjektiva metoder för bedömning av verktygs egenskaper och möjligheterna att bearbeta metallmaterial blivit mycket otillfredsställande. Det är numera i hög grad önskvärt eller direkt nödvändigt, att siffermässigt kunna fastställa egenskaperna enligt moderna principer. I utlandet — särskilt i Amerikas förenta stater — är forskningen rörande hithörande frågor föremål för stort intresse. Men även i Sverige har bedrivits ett omfattande forskningsarbete, bl. a. vid tekniska högskolan. De arbeten av teoretisk och praktisk art, som utförts, ha lett till att metoder och praxis för rutinprovningar nu kunnat fastställas. Såvitt styrelsen har sig bekant, bedrivs i Sverige bearbetningsprovningar för rutinemässig kontroll av material och verktyg i mera avancerad skala endast vid några få företag. Att andra företag ännu icke inrättat laboratorier för bearbetningsprovningar beror sannolikt på att det fordras relativt omfattande och dyrbar utrustning för provning enligt moderna principer. Detta förhållande talar emellertid för att utrustning på en central provningsanstalt är berättigad.

Styrelsen anser, att utrustningen bör anskaffas successivt och att den till en början bör begränsas till sådana maskiner och instrument, som möjliggöra provningar av olika materials bearbetning genom skärande formgivning, d. v. s. svarvning, fräsning, hyvling och borrar, samt av skärförmågan och skärlivslängden hos verktyg.

Den sammanlagda kostnaden för denna utrustning beräknas till 105 565 kronor. Härav avses för maskinutrustning 71 500 kronor, för instrumentutrustning 10 995 kronor, för hjälputrustning 8 070 kronor samt för installationskostnader m. m. högst 15 000 kronor.

Provningsanstaltens *byggnadstekniska avdelning* är den avdelning, som har den största omslutningen. Dess inkomster uppgå till närmare hälften av provningsanstaltens totala inkomst. Av särskilt stor betydelse för anstaltens ekonomi är den hållfasthetsprovning av betong och särskilt tryckprovning av betongkuber, som utföres av denna avdelning. Då de nuvarande provningsanordningarna för ifrågavarande ändamål äro otillräckliga, är en komplettering av utrustningen för betongprovningar nödvändig. I första

hand erfordras en 500 tons tryckpress, vilken beräknas kosta 35 600 kronor. Därutöver behövas vissa hjälpapparater, såsom betongblandare och siktapparat för grus, till en sammanlagd kostnad av 7 500 kronor.

För komplettering av utrustningen på *mekaniska avdelningen* erfordras ytterligare en utmattningsmaskin, som kostar 48 000 kronor. De nu befintliga två utmattningsmaskinerna äro ungefär 20, respektive 40 år gamla. Vidare erfordras för spännings-töjningsmätningar apparatur för 25 000 kronor samt för annan utrustning, bl. a. en dragprovmaskin och anordning för magnetpulverprovning, sammanlagt 34 000 kronor.

En utökning av instrumentuppsättningen på *elektriskt-fysikaliska avdelningen* anses absolut ofrånkomlig, om arbetet skall kunna bedrivas på ett tillfredsställande sätt. Den ökade omfattningen av avdelningens verksamhet har medfört, att instrumenten ständigt äro upptagna, varigenom provningarna fördröjas. I första hand erfordras komplettering av elektriska instrument och apparater (bl. a. normaler, mätbryggor, volt-, ampère- och wattmetrar samt oscillograf) till ett belopp av 87 605 kronor. För utrustning till värmelaboratoriet, till vars viktigaste uppgifter höra termometerkontroll samt provning av värmeisoleringsmaterial, beräknas 16 970 kronor. Vidare erfordras utrustning till fotometerlaboratoriet, viss utrustning för lufttekniska mätningar samt viss verkstadsutrustning till ett belopp av sammanlagt 14 600 kronor.

För utrustning till *kemiskt-tekniska* och *bergskemiska avdelningarna* beräknas ett belopp av 61 000 kronor. Förutom vissa mindre maskiner och apparater önskas en infrarödspektrograf till en kostnad av ca 40 000 kronor. Infrarödspektrografen är avsedd att begagnas för undersökningar av organiska preparat, vilkas olika beståndsdelar icke kunna särskiljas och bestämmas genom vanliga kemiska metoder.

Slutligen har till utrustning av *ljudlaboratorium* begärts ett belopp av 81 000 kronor. Den nu befintliga utrustningen för ljudtekniska provningar anser styrelsen otillräcklig. Utrustningen behöver i första hand kompletteras med ny apparatur för byggnadsakustiska mätningar till ett belopp av 20 500 kronor. Till apparatur för mikrofön- och högtalarkalibrering beräknas 17 000 kronor. För studium av olika apparaters och maskiners akustiska egenskaper erfordras utrustning för 15 000 kronor. Övrig begärd utrustning utgöres dels av en ultraljudapparat till en kostnad av 15 000 kronor, dels av viss annan apparatur till ett sammanlagt belopp av 13 500 kronor.

Y t t r a n d e n.

Överstyrelsen för de tekniska högskolorna har som eget utlåtande åberopat ett från kollegienämnden vid tekniska högskolan i Stockholm infordrat yttrande. Kollegienämnden har med hänsyn till nuvarande förhållanden ansett sig böra granska varje post i de framförda yrkandena för att söka bedöma vilka anslagsbehov som äro mest trängande och vilka behov som eventuellt icke behöva omgående tillgodoses. Därvid har nämnden bl. a.

sökt bedöma i vad mån tekniska högskolans institutioner tills vidare utan alltför stora olägenheter kunna utnyttjas för provningsanstaltens räkning.

Nämnden anser det önskvärt att anstalten erhåller den föreslagna utrustningen för provning av skärförmåga och livslängd hos verktyg samt av metallmaterials bearbetningsmöjligheter. Möjligen bör det enligt nämnden närmare undersökas, i vilken omfattning anstalten under de närmaste åren kan erhålla arbetsuppgifter på ifrågavarande område, innan den förhållandevis dyrbara utrustningen anskaffas. Det begärda beloppet för utrustning för betongprovningar synes nämnden nödvändigt för att arbetena skola kunna utföras på ett tillfredsställande sätt. Nämnden tillstyrker att medel anvisas för den begärda utrustningen på mekaniska avdelningen. I fråga om utrustningen för elektriskt-fysikaliska avdelningen har nämnden icke ansett det möjligt att bedöma, huruvida varje särskild apparat är oundgängligen behöflig. I huvudsak torde emellertid en komplettering av ifrågavarande avdelnings utrustning vara nödvändig. Av det begärda beloppet för utrustning på de kemiska avdelningarna avses, såsom förut nämnts, 40 000 kronor för en infrarödspektrograf. Det synes nämnden tveksamt, om anstalten bör anskaffa sådan apparatur under nuvarande förhållanden, enär infrarödspektrografer finnas såväl på tekniska högskolan som på träforskningsinstitutet. Som en nödfallsutväg synes någon av dessa tills vidare kunna utnyttjas för sådana undersökningar, som handhavas av anstalten. Övriga äskanden för utrustning på sistnämnda avdelningar tillstyrkas däremot.

Nämnden ifrågasätter huruvida icke byggandet av ett ekofritt rum kan uppskjutas. Under sådana förhållanden anses viss för ljudlaboratoriet avsedd utrustning icke omedelbart bli erforderlig. Nämnden framhåller vidare, att vissa undersökningar, för vilka apparatur beräknats, för närvarande icke torde kunna hänföras till rutinprovningar utan närmast äro av forskningskaraktär. Därest det sammanlagda anslaget för teknisk utrustning måste beskäras, anser nämnden en relativt betydande begränsning av kostnaderna för utrustning till ljudlaboratoriet möjlig. Förslagsvis skulle för ändamålet kunna upptagas ett belopp av 20 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen, vars yttrande endast avser förslaget om uppförande av ljudlaboratorium, gör ej någon erinran mot beräkningen av byggnadskostnaderna men framhåller, att inflyttningskostnaderna å 6 000 kronor icke nu böra medtagas i anslagsbeloppet.

Departementschefen.

Statens provningsanstalts verksamhet har under senare år ökat väsentligt i omfattning. Anstaltens inkomster ha sålunda från budgetåret 1946/47 till och med budgetåret 1949/50 stigit med i runt tal 450 000 kronor. Med hänsyn härtill och då uppdragen torde komma att ytterligare öka synes det finnas goda skäl att sätta anstalten i stånd att i viss utsträckning komplettera och förnya sin utrustning. Att byggnadstekniska, mekaniska och elektriskt-fysikaliska avdelningarna äro i behov av förbättrade resurser för att effektivt bedriva provningsverksamheten är uppenbart och bestyrkes även av

det av kollegienämnden vid tekniska högskolan avgivna yttrandet. Liksom kollegienämnden anser jag emellertid, att utrustningen för akustiska mätningar bör begränsas ävensom att med anskaffande av en infrarödspektrograf bör anstå tills vidare.

Innan utrustning anskaffas för provning av skärförmåga och livslängd hos verktyg samt av metallmaterials bearbetningsmöjligheter, torde en närmare undersökning böra verkställas rörande de allmänna förutsättningarna för att med ekonomiskt tillfredsställande resultat upptaga detta nya verksamhetsområde.

I nuvarande läge kan det emellertid ej komma ifråga att på en gång anvisa hela det belopp, som erfordras för den ifrågasatta anskaffningen. I stället torde denna böra anordnas så, att en utrustningsplan på längre sikt upprättas, varvid anstalten bör beredas tillfälle att kontinuerligt anskaffa den i varje läge mest oundgängliga utrustningen. Jag förordar, att för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 150 000 kronor för ändamålet. I samband med äskandena å omkostnadsanslaget hemställde anstaltens styrelse om ett särskilt anslag av 25 000 kronor till tekniska inventarier och maskiner m. m. Något sådant anslag synes icke böra beviljas, men det av mig tillstyrkta anslaget å 150 000 kronor bör få användas jämväl för detta ändamål. Anslaget bör lämpligen benämnas Statens provningsanstalt: Utrustning.

Någon medelsanvisning för uppförande av ljudlaboratorium kan jag för närvarande icke tillstyrka.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens provningsanstalt: Utrustning* för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

[31] 12. Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar. 13. Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader. 14. Flygtekniska försöksanstalten: Komplettering av maskiner och utrustning. 15. Flygtekniska försöksanstalten: Utrustning för vindtunnelanläggning m. m.

Dessa anslag äro för innevarande budgetår uppförda, avlöningsanslaget med 958 500 kronor, omkostnadsanslaget med 284 500 kronor, anslaget till komplettering av maskiner och utrustning med 423 000 kronor samt anslaget till utrustning för vindtunnelanläggning m. m. med 500 000 kronor. Beredningen av frågan om medelsbehovet för nästa budgetår å förevarande fyra anslag — ävensom å det å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond upptagna investeringsanslaget till Utbyggnad av flygtekniska försöksanstalten — är ännu icke avslutad, varför anslagen böra uppföras i riksstatsförslaget med beräknade belopp. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1951/52 beräkna

- a) till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 586 000 kronor;
 b) till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 404 000 kronor;
 c) till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Komplettering av maskiner och utrustning* ett reservationsanslag av 255 000 kronor;
 d) till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Utrustning för vindtunnelanläggning m. m.* ett reservationsanslag av 1 085 000 kronor.

[32] 16. Statens hantverksinstitut: *Avlöningar till viss personal.*

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	272 000	265 780
1950/51 (statsliggaren s. 887)	275 200	
1951/52 (förslag)	279 700	

Avlöningsstat.

	1950/51	1951/52 (förslag)	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	97 500	98 500	(+ 1 000)
Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	5 000	5 000	
Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	145 100	147 500	(+ 2 400)
Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	27 600	28 700	(+ 1 100)
	275 200	279 700	(+ 4 500)

Yrkanden.

Styrelsen för statens hantverksinstitut (skr. 16/8 och 27/10 1950) hemställer, att anslaget höjes med 63 500 kronor.

Ökning

1. Nya tjänster:

- a) 1 laboratorieföreståndare Ca 29 13 224
 b) 1 amanuens i reglerad befordringsgång (Ce 24) 10 236
 c) 2 laboratoriebiträden Ce 15 13 200
 d) 1 expeditionsvakt Ce 9 4 992
 e) 1 skrivbiträde i reglerad befordringsgång (Cf 4) 3 804

2. Arvoden till styrelsens ordförande och övriga ledamöter 500

3. Arvoden till bibliotekspersonal 6 000

4. Ändrad löneställning:

- a) 1 kansliskrivare Ce 15 — kassör och registrator Ca 19 348
 b) 1 förste laboratoriebiträde Ce 15 — laboratorieassistent Ce 19 912
 c) 1 laboratoriebiträde Ce 11—Ce 13 264
 d) 1 expeditionsvakt Ce 9 — förste expeditionsvakt Ce 11 276
 e) 1 eldare Ce 9 — eldare i första klass Ce 11 276

Ökning

5. Omräkning:

Löneklassuppflyttningar m. m.	3 168
Rörligt tillägg	6 300
	+ 63 500

Motiv.

1 a) Sedan befattningen såsom laboratorieföreståndare i lönegrad Ca 29, vilken tidigare innehades av chefen för det allmänt kemiska laboratoriet, blivit ledig, har chefen för livsmedelskemiska avdelningen utnämnts på nämnda befattning. Styrelsen anför, att de skäl som i tidigare anslagsäskanden anförts beträffande mångsidigheten och omfattningen av verksamheten inom det livsmedelskemiska området samt den vetenskapliga kompetensen och erfarenheten i lika hög grad gäller arbetet inom den allmänt kemiska avdelningen. Med anledning härav vill styrelsen starkt framhålla angelägenheten av att en befattning såsom föreståndare för det allmänt kemiska laboratoriet i lönegrad Ca 29 inrättas vid institutet.

1 b) Styrelsen vidhåller sitt i föregående års petita framlagda förslag, att en befattning såsom publikationsamanuens inrättas. Behovet av en ändamålsenlig och effektiv publikationsverksamhet har på senare år ökat. De arbetsuppgifter, som åvila föreståndaren för publikationsverksamheten, få anses vara av den art att de ha ett allmänt intresse för institutet utan anknytning till någon särskild yrkesgren. Vid sådant förhållande bör föreståndaren för verksamheten ingå i den för institutet gemensamma personal, som är placerad på löneplan.

1 c) Den under senare år stegrade verksamheten vid institutets laboratorier gör behovet av ytterligare laboratoriebiträdestjänster alltmer trängande. Styrelsen upprepar sina i tidigare anslagsäskanden gjorda yrkanden om inrättande av två sådana tjänster i Ce 15.

1 d) Styrelsen anför att den stegrade verksamheten vid institutet medfört en alltjämt växande arbetsbelastning inom administrationen. Med upprepande av sin hemställan i föregående års petita föreslår styrelsen, att ytterligare en expeditionsvakttjänst inplaceras på löneplan.

1 e) Biträdespersonalen har visat sig otillräcklig för de ökade arbetsuppgifterna inom institutets administration, varför ytterligare en skrivbiträdestjänst bör inrättas.

2. Då under det senast förflutna budgetåret framgått, att anslagna medel till ordförande och övriga ledamöter varit otillräckliga, föreslås en höjning av arvodesposten.

3. Styrelsen finner det önskvärt, att den personalförstärkning vid biblioteket, som föreslagits i styrelsens den 4 december 1947 upprättade allmänna plan avseende inriktningen av den fortsatta utbyggnaden av statens hantverksinstitut nu kommer till stånd. Det äskade beloppet avser dels höjning av den nuvarande bibliotekariens arvode, dels arvode till ytterligare en bibliotekstjänsteman.

4 a) Med hänsyn till betydelsen av de kamerala och andra arbetsuppgifter, som åvila den nuvarande kansliskrivaren, anses skäligt, att ifrågasvarande tjänst förvandlas till kassörs- och registratorstjänst med placering i Ca 19.

4 b) En uppflyttning av tjänsten som förste laboratoriebiträde vid livsmedelskemiska avdelningen anses väl motiverad med hänsyn bl. a. till att innehavaren av tjänsten är laboratoriechefens närmaste assistent med synnerligen självständigt och ansvarsfullt arbete.

4 c) Styrelsen finner det önskvärt och skäligt att laboratoriebiträdestjänsten på allmänt kemiska avdelningen med hänsyn till tjänstens speciella natur uppflyttas till lönegrad Ce 13. Till tjänstens arbetsuppgifter höra — utöver dagliga kemiska rutinundersökningar — vissa fotografiska specialarbeten.

4 d) En uppflyttning av den nuvarande expeditionsvaktstjänsten anses väl motiverad av tjänstens art (jfr yrkandet under 1 d).

4 e) Innehavaren av den å löneplan placerade befattningen såsom eldare är att betrakta såsom förste eldare med sysselsättning, förutom med eldningsarbete, huvudsakligen med montage- och reparationsarbeten. Med hänsyn bl. a. till numera gällande bestämmelser för statlig eldarpersonal föreslår styrelsen en uppflyttning till Ce 11.

Y t t r a n d e.

Statens lönenämnd kan i avvaktan på 1949 års tjänsteförteckningskommittés ställningstagande till spörsmålet om lönegradsplacering för laboratoriebiträden icke tillstyrka, att tjänster för dylika biträden vid institutet inrättas i högre lönegrad än Ce 11. De föreslagna uppflyttningarna i lönegradshänseende av vissa tjänster — ett förste laboratoriebiträde från Ce 15 till laboratorieassistent i Ce 19, ett laboratoriebiträde från Ce 11 till Ce 13 samt en expeditionsvakt från Ce 9 till förste expeditionsvakt i Ce 11 — anser lönenämnden böra prövas av tjänsteförteckningskommittén. Frågan om förändringen av en tjänst som kansliskrivare i Ce 15 till tjänst som kassör och registrator anses böra underställas 1947 års biträdesutredning för prövning. Med anledning av förslaget om uppflyttning av en eldare från Ce 9 till Ce 11 erinrar lönenämnden om pågående utredning rörande personalorganisation m. m. vid statsförvaltningens fasta maskinanläggningar. Vad angår institutets hemställan att arvodet åt en bibliotekarie skall höjas erinrar lönenämnden om sitt utlåtande den 28 september 1948 över motsvarande förslag för budgetåret 1949/50. Lönenämnden anförde vid detta tillfälle, att ett tillmötesgående av förevarande förslag givetvis bleve beroende på i vad mån en utbyggnad av institutets biblioteksverksamhet kunde anses påkallad. Huruvida detta vore fallet, undandroge sig dock lönenämndens bedömande.

Departementschefen.

De av hantverksinstitutets styrelse framlagda förslagen om personalförstärkningar, av vilka flertalet tidigare prövats av statsmakterna, finner jag

mig för närvarande icke kunna tillstyrka. Vad angår yrkandena om förhöjd löneställning kan jag endast tillstyrka, att — i anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor — en eldare i lönegraden Ce 9 placeras i lönegraden Ce 10. I anledning härav bör icke-ordinarieposten höjas med i runt tal 300 kronor. I övrigt kan jag blott tillstyrka, att på grund av löneklassuppflyttningar ordinarie- och icke-ordinarieposterna uppräknas med sammanlagt 3 100 kronor samt att posten till rörligt tillägg höjes med 1 100 kronor, varvid hänsyn bl. a. tagits till belastningen å posten under budgetåret 1949/50.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit kommer anslaget för nästa budgetår att uppgå till $(275\,200 + 300 + 3\,100 + 1\,100 =) 279\,700$ kronor. Vad angår anslagsberäkningen får jag i övrigt hänvisa till det förut anförda samt till sammanställningen i det föregående av avlöningsstaten för innevarande budgetår och förslaget till stat för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande avlöningsstat för statens hantverksinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	98 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	5 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	147 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	28 700

Summa kronor 279 700;

- b) till *Statens hantverksinstitut*: *Avlöningar till viss personal* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 279 700 kronor.

[33] 17. Statens hantverksinstitut: Vissa omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	31 000	36 310
1950/51 (statsliggaren s. 887)	31 000	
1951/52 (förslag)	32 000	

Styrelsen för statens hantverksinstitut (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget höjes med 1 000 kronor för uppräkningsposten till sjukvård m. m.

Jag tillstyrker att posten till sjukvård m. m. uppräknas med 1 000 kronor för nästa budgetår.

Då någon annan anslagsändring icke är aktuell, bör anslaget för budgetåret 1951/52 uppföras med 32 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att till *Statens hantverksinstitut: Vissa omkostnader* för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 32 000 kronor.

[34] 18. Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	145 000	174 422
1950/51 (statsliggaren s. 888) ..	145 000	
1951/52 (förslag)	145 000	

Styrelsen för statens hantverksinstitut (skr. 16/8 1950) hemställer, att anslaget höjes med 55 000 kronor.

I fråga om det beräknade medelsbehovet under detta anslag åberopar styrelsen sin år 1947 uppgjorda plan avseende institutets fortsatta utbyggnad (X ht 1948 s. 46 och 47). Styrelsen anför vidare, att den föreslagna anslagsökningen i första hand hänför sig till vissa aktuella önskemål om verksamhetens ändamålsenliga bedrivande. Härvid förutsättes bl. a. att under nästa budgetår skulle finnas anställda en skrädderikonsulent, en konsulent för konditöryrket, en snickeritekniker, en reparatör på värme- och sanitetstekniska avdelningen samt en assistent vid institutets rationaliserings-tjänst. Skrädderikonsulenten, snickeriteknikern och reparatören äro redan anställda vid institutet. Bl. a. för finansiering härav har institutet tvingats taga i anspråk från tidigare budgetår reserverade medel till ett belopp av 30 000 kronor. För befattningarnas bestånd är det sålunda nödvändigt, att ytterligare medel tillföras institutet. Styrelsen räknar ändock med att behöva höja kursavgifterna.

Som ett särskilt skäl för höjning av statens bidrag till kursverksamheten åberopas, att institutet under sistlidna verksamhetsår inrättat ett särskilt kontor i Malmö i avsikt att på mest ändamålsenliga sätt kunna bedriva en ambulerande kursverksamhet i södra Sverige. Den löpande verksamheten avses skola finansieras av inflytande kursavgifter. Särskilt under första året torde kontoret emellertid komma att medföra en väsentlig belastning för institutet.

Dessutom framhåller styrelsen bl. a., att statens procentuella andel av de sammanlagda kostnaderna för institutets verksamhet sjunkit från 66 procent verksamhetsåret 1946/47 till 43 procent verksamhetsåret 1949/50.

Styrelsen har vidare äskat ett särskilt anslag å 50 000 kronor för rationaliseringsundersökningar i första hand inom skrädderi- och skomakeriyrkena.